

SPREKENDE NADAT HIJ GESTORVEN IS

^{7E} TIENTAL PREKEN

Zevende tiental preken

Door

Ds. Willem C. Lamain

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2003.**

INHOUD

1^e preek. De God van Jakob tot zijn Hulp.

Welgelukzalig is hij, die de God Jakobs tot zijn hulpe heeft; wiens verwachting op de Heere, zijn God, is. Psalm 146:5

2^e preek. Recht voor de verdrukten. Psalm 146: 7a

Die de verdrukte recht doet.

3^e preek. Brood voor de hongerigen. Psalm 146: 7b

Die de hongerige brood geeft.

4e preek. De losmaking van de gevangenen.

De Heere maakt de gevangenen los. Psalm 146:7c

5e preek. De Goddelijke bewaring. Psalm 146:9a

De Heere bewaart de vreemdelingen.

6e preek. Een veelbetekende Naam van de Heere Jezus.

Een psalm van David voor de opperzangmeester op Aijéleth Hasscháchar.
Psalm 22:1

7e preek. Een kinderlijke ontboezeming in een bange tijd. BIDDAGPREEK

HEERE, luister naar mij en hoor naar de stem mijner twisters. Jeremia 18:19

8e preek. Hoop voor Gods kerk in een hopeloze toestand. DANKDAGPREEK

Alzo zegt de HEERE der heirscharen: er zullen nog oude mannen en oude vrouwen zitten op de straten van Jeruzalem. Een ieder zal zijn stok in zijn hand hebben vanwege de veelheid der dagen. En de straten dier stad zullen vervuld worden met knechtjes en meisjes, spelende op haar straten. Zacharia 8:4, 5

9^e preek. Een moedig getuigenis.

Maar Paulus antwoordde: Wat doet gij, dat gij weent en mijn hart week maakt? Want ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor de Naam des Heeren Jezus. Handelingen 21:13.

10^e preek. Van de rust in God temidden van de grootste storm des levens.

"Doch alsnu vermaan ik ulieden goedsmoeds te zijn: want er zal geen verlies geschieden van iemands leven onder u, maar alleen van het schip. Want dezen zelfden nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, Wiens ik ben, Welken ik ook dien. Zeggende: Vrees niet, Paulus ! gij moet voor de Keizer gesteld worden: en zie, God heeft u geschonken allen, die met u varen. Daarom zijt goedsmoeds, mannen, want ik geloof God, dat het alsoo zijn zal, gelijkterwijs het mij gezegd is." Handelingen 27:22-25.

Ds. W. C. Lamain, predikant van de Gereformeerde Gemeente. 1929 Leiden, 1932 Rotterdam-Zuid, 1943 Rijssen-Wal, 1947 Grand-Rapids, overleden aldaar 1984.

De meeste preken zijn onveranderd overgenomen van de bandrecorder. De bundels preken dragen de titel: *Sprekende nadat hij gestorven is*, omdat ze nu nog te beluisteren zijn.

VOORWOORD

Voorafgaand aan de preken van Psalm 146:5-7

Geachte Vrienden!

Van de leden, die behoren tot de Financiële Kerkbouwcommissie te Hoogvliet, kwam het vriendelijk verzoek om enkele preken af te staan, ten bate van het nieuwe Kerkgebouw. Waar ik door Gods genade en goedheid in die omgeving elf jaar arbeiden mocht, is het mij tot blijdschap, dat ik langs deze weg mijn meeleven mag betonen met de te stichten gemeente. Van harte hoop ik dat het in de gunste Gods mag zijn, dat de oude beproefde waarheid, God alles en de mens niets, door de onwederstandelijke bediening van God de Heilige Geest, een plaats mag vinden in vele harten.

Dat de Heere Zijn volk mocht bouwen, funderen en bevestigen, op dat fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus de uiterste Hoeksteen is. Eféze 2:20. Dat God verheerlijkt worde in het midden van hen, en alle lof, eer en dankzegging mag ontvangen.

Daartoe zegene de Heere om Zijns Zelfs, om Christus' wil, deze mijn geringe arbeid, daar ik anders zeer gaarne enkele predikbeurten in Uw midden zou willen vervullen.

*God zal Sion bouwen met Zijn hand krachtig,
Uit alle spraken Hij de zijnen zal
Roepen, dan werd gezeid van dezen al,
Dat z' in Sion al 't samen zijn woonachtig.*

Psalm 87:4

Gode bevolen.

Uw meelevende vriend,

Ds. LAMAIN.

Grand Rapids, April 1965.

(De preek over Psalm 146:9 was door ds. Lamain reeds eerder persklaar gemaakt)

1. De God van Jakob tot zijn Hulp

Zingen Psalm 84:3, 4

Geliefden!

In het dierbare testament, dat Christus Zijn Kerk heeft nagelaten in Johannes 16:33, heeft Hij verklaard tot de Zijnen: *In de wereld zult gij verdrukking hebben*. De wereld, een schepping Gods, was weleer een Paradijs, zolang het eerste mensenpaar versierd was met Gods beeld. Alles loofde en prees zijn Schepper en alles ademde in vrede. Geen versterking, verwoesting, ellende, leed, druk en kruis was er te vinden. De zonde was er niet en waar geen zonde is, daar is ook geen druk.

Helaas, dadelijk na de val werd niet alleen het oordeel door God uitgesproken over de duivel, over Adam en Eva en over de slang, maar ook heeft God betuigd: "Het aardrijk zij om uwentwil vervloekt en met smart zult gij daarvan eten al de dagen uws levens". "Ook zal het u doornen en distelen voortbrengen". Nu, dat is wel bevestigd en vervuld. Wat is de wereld na de zondeval een huilende wildernis en een rampwoestijn geworden.

Maar eeuwig wonder Gods, dat naar Gods soevereine wil en raad in de volheid des tijds op deze vervloekte wereld kwam de eeuwige en enige Zoon Gods, om in onze aangenomen menselijke natuur te leven, te lijden, te strijden, te sterven en te overwinnen. Christus kwam om in ziel en lichaam de toorn Gods te dragen en te door dragen, de geschonden deugden Gods weder op te luisteren en te verheerlijken. Hij kwam om de schuld te verzoenen, de ongerechtigheid op één dag weg te nemen. Hij kwam, om met Zijn dierbaar bloed Zijn uitverkoren volk te kopen en te verlossen. Hij kwam om de werken des satans te verbreken. Hij is een vloek geworden (niet in een vloek veranderd) om degenen, die vervloekt waren en onder de vloek lagen, daarvan te bevrijden. Hij kwam om de wet te vervullen en alzo het leven te verwerven en weder te geven. Hij kwam om de wereld ook als schepping Gods, te verlossen van de vloek, waaronder deze zuchtte.

- Welk een onbegrijpelijke liefde des Vaders en oneindige wijsheid, om zulk een weg uit te denken en Zijn Zoon te geven tot een Verbond des volks.
- Maar ook wat een ondoorgrondelijke liefde des Zoons om vrijwillig de hemel te verlaten en neder te dalen in de nederste delen der aarde om dat grote werk te volbrengen en te volvoeren. De Zoon gaf Zichzelf voor de zonden Zijns volks, opdat Hij hen trekken zou uit deze tegenwoordige, boze wereld, naar de wil van God de Vader.
- Welk een onmetelijke liefde des Heiligen Geestes, om neder te dalen in de harten van zondige Adamskinderen, om hen met Christus te verenigen, Christus in hen te verheerlijken en met Gods beeld te versieren.

En nu heeft Christus gebeden in het hogepriesterlijk gebed: "Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van de boze", Johannes 17:15.

In die wereld heeft God nu Zijn volk geplaatst. De één moet er langer in leven dan de ander. Maar desniettegenstaande, zij moeten er allen door en Gods raad uitdienen.

Nee, Gods volk krijgt geen twee hemelen. Hier zullen zij verdrukkingen hebben. Uitwendige verdrukkingen zijn menigmaal hun deel. Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen. Maar niet minder en zwaar zijn voor dat wedergeboren en vernieuwde volk de inwendige verdrukkingen.

Zeker, zij zijn onderscheiden, maar niet één van dat volk zit zonder. Zij moeten aan de wereld gespeend worden en hun pinnen maar niet te vast inslaan. God zorgt er wel voor, dat zij het hier zat en moede worden, om te verlangen met hun woonstede die uit de hemel is overkleed te worden. De grootste druk is toch wel, dat zij een lichaam der zonde en des doods over de wereld moeten slepen en nooit bereiken kunnen, wat toch de lust en begeerte is van het nieuwe leven, om zonder zonde God te dienen en Zijn Naam te verheerlijken. En dan zo veel tijden, dat zij niet onder God kunnen buigen en niet onder God kunnen komen, dat alles zo gesloten en toegemuurd is.

Maar door vele verdrukkingen moeten zij ingaan in het Koninkrijk Gods. O, wat een onuitsprekelijke weldaad, dat de Heere Jezus hun ook heeft toegeroepen: "Maar hebt goeden moed! Ik heb de wereld overwonnen". O, hun strijd en druk zal niet eeuwig en altoos duren.

God zal hun druk veranderen in eeuwig geluk. En daar mogen zij hier reeds iets van smaken. Zij zijn in hope zalig en reeds hier welgelukzalig, gelijk wij daarvan in deze ure met de hulpe Gods wensen te handelen. Onze tekst vindt u in Psalm 146:5:

Welgelukzalig is hij, die de God Jakobs tot zijn hulpe heeft; wiens verwachting op de Heere, zijn God, is.

Wat ons wel treffen moet is allereerst dit, dat niet van de God van Abraham, of van Izak, maar wel in het bijzonder van de God van *Jakob* gesproken wordt. Was Abraham dan geen bevoorrecht mens en zou Izak die weldaad gemist hebben, die Jakob deelachtig was? Spreekt de Waarheid dan niet nadrukkelijk van de God van Abraham, Izak en Jakob? Zeer zeker, geliefden, die drie aartsvaders lagen in het welbehagen Gods besloten, van eeuwigheid gekend en verkoren, gekocht en verlost, geroepen, gerechtvaardigd en geheiligd.

- Groot was de genade, bewezen aan de zoon van Therach, die op zijn vijfenzeventigste jaar geroepen werd door God uit het rijke, heidense, afgodische Ur der Chaldeeën. Door het geloof heeft hij dat land verlaten, gehoorzaam zijnde aan de stem van God, Die krachtadig en onwederstandelijk tot hem gesproken had. God heeft Zijn verbond, het verbond der genade, niet alleen voor hem geopend, maar hem in dat verbond ook ingelijfd en overgenomen, zodat God aan hem bevestigde, op grond van het bloed des verbonds: *Ik, God, ben uw God.*
- En Izak? Wat God aan Abraham eenmaal beloofde, schonk Hij ook aan de zoon der belofte. Ook met Izak zou God het verbond oprichten. Uit hem zou de Messias geboren worden. Kostelijk heeft de genade uitgeblonken in het leven van Izak. De Heere Zelf noemde Zich de God van Izak in Genesis 26:13. En Jakob zwoer in Genesis 31:53 bij de Vreze zijn vaders Izaks. Abraham was de vader der gelovigen en *een vriend Gods* genaamd. O, er zijn er niet velen van Gods kinderen, die er zich bij plaatsen kunnen. En Izak? Zijn leven was over het algemeen langs zeer stille wateren. Teer en in de vreze Gods.
- Hoe geheel anders was het met Jakob. Van het begin tot het einde een leven vol van beroering, moeite, teleurstelling, zonde en ellende, hoogten en diepten, op en neer. De dichter noemt hier bij voorkeur de Heere Jehovah, de God Jakobs, niet slechts dus omdat het volk Gods uit Jakob als hun stamvader was, maar omdat de Heere Zich aan Jakob zó zichtbaar in Zijn trouw en macht bewezen had. Wat was Jakobs leven rijk aan bewijzen van Gods onveranderlijke en bestendige genade. Ja, wat gelijkt het leven van Gods kinderen over het algemeen meer op de

schuldige en hinkende Jakob, dan op dat van de beide aartsvaders. Jakobs zonden zijn geen voorbeeld van navolging, maar wel is Jakobs heil, niettegenstaande al zijn overtredingen, tot troost en sterkte van Gods gunstgenoten van alle tijden en eeuwen.

Deze Psalm is hoogstwaarschijnlijk gezongen in de tijd na de wederkering uit Babel, toen de Heere na zeventigjarige ballingschap Zijn volk had bezocht. De Heere had Kores verwekt en Hij had de deuren der gevangenis geopend om het zo zwaar bezochte volk te doen weder keren in het land der belofte

Kores was voor dat volk als middel in Gods hand gebruikt als hun weldoener en begunstiger. Dat die man in zeer hoge achting bij het wedergekeerde volk stond, was wel te verklaren. Zij gaven hem hun vertrouwen en waar de uitwendige omstandigheden zo moeilijk waren, daar het volk kwam in een verwoest land en in verbrande steden, was het geen wonder, dat zij op hem ook hoopten voor de toekomst. Maar och, God is een jaloers God op Zijn eer. Hij geeft Zijn eer niet aan een ander, noch Zijn lof aan de gesneden beelden. O, wat zijn wij afgodische schepselen. Wij kunnen na onze diepe val in Adam geen goed gebruik maken van hetgeen God ons geeft. Het ene vertrappen en verachten wij en het andere daar lopen wij weer veel te ver mee weg en dat gaan wij tot god verheffen. Wat hebben wij toch gedurig in ons leven een klappen nodig om het te leren: "Laat af en weet dat Ik God ben".

Nauwelijks zes jaren heeft Kores nog geleefd na de verlossing uit Babel en toen nam God hem weg. God heeft het nodig geacht om hem weg te nemen, opdat 's Heeren volk het bij vernieuwing leren zou om alleen op God hun betrouwen te stellen. Van alle vertrouwen op het schepsel, zelfs van prinses, moeten zij worden afgebracht, om alleen hun hoop en verwachting van die God te hebben, Die de nimmer beschamende Rotssteen is, Wiens werk volkomen is.

En die God wordt nu genoemd in deze tekst: *de God van Jakob*. Jakob was wel van eeuwigheid door God verkoren, maar ook zonder God in de wereld gekomen. Dat Jakob onder het zegel der eeuwige, verkiezende liefde lag, had de Heere Zelf reeds voor zijn geboorte aan zijn moeder verklaard, dus dat lijdt geen twijfel. Hij behoorde dus tot degenen, waar God van eeuwigheid uit souvereine genade op neergezien had en door de Vader aan Christus gegeven en door die Middelaar overgenomen. Maar in de tijd des welbehagens moest het alles in Jakobs ziel worden bevestigd, zou hij er de vrucht en het profijt van wegdragen.

Dat reeds in zijn jonge dagen de vreze Gods zijn hart vervulde, is duidelijk. Ezaü zocht het in het veld, in het midden van de wereld. Maar Jakob kroop maar dicht bij zijn Godvrezende vader Izak en bij zijn moeder, die geen vreemdelinge van het leven Gods was.

In Jakobs ziel was er een gemis. Het gemis van God en Christus. En zulk een gemis kan er alleen maar zijn, wanneer door Gods Geest het gemis ontdekt is. Vandaar, dat het de diepste grond was van zijn verlangen en begeren om de zegen van het eerstgeboorterecht te mogen ontvangen. Nee, de wereld met al zijn schatten, rijkdommen en vermaak stond bij hem niet op de voorgrond. Zijn hart ging naar God uit; naar de levende God. Het zou zijn blijdsdag zijn, wanneer hij door die God van Abraham en Izak omhelsd mocht worden en hij die God als zijn deel omhelzen mocht voor tijd en eeuwigheid.

De weg, waarin hij die zegen van het eerstgeboorterecht zocht te verkrijgen, was verkeerd. Het was een zondige weg, daarin geholpen door zijn moeder, die er haar

handen ook niet uit kon houden. Wat heeft het tot een bittere teleurstelling geleid en God heeft getoond, dat Hij in onze weg nooit overkomt.

Jakob moest vluchten. Zijn leven werd bedreigd, toen hij de zegen van zijn vader ontvangen had. Jakob moest alles achterlaten en alleen met een staf in zijn hand moest hij het huis zijner ouders verlaten, hoewel zijn vader hem nog vermaande en zegende. Bovenal, Gods oog was op hem geslagen. Gods uitverkorenen zijn onsterfelijk, zo lang God Zijn genade in hen nog niet heeft verheerlijkt; maar zij kunnen ook niet omkomen, welke lagen hen gelegd worden, wanneer zij hier Gods raad nog niet hebben uitgediend.

Die reis is voor Jakob onvergetelijk geworden.

- In de donkere nacht in het land van Luz, waar Jakob met zijn hoofd op een steen lag te slapen, is de hemel voor hem opengegaan. God heeft hem daar een ladder getoond, welke opperste aan de hemel reikte en waar de engelen Gods opklommen en nederdaalden. Christus werd aan die zwerfende en schuldige Jakob ontdekt.
- Maar daarbij ontving hij ook een belofte uit Gods mond, *dat God hem geven zou het land, waarop hij thans lag te slapen*. Hoe onmogelijk het alles scheen, God zou, hetgeen Hij eenmaal sprak tot Abraham en Izak, bevestigen.
- En ten slotte, hij kreeg de toezegging, dat God met hem zijn zou, hem behoedend op al zijn wegen. Groot was de genade, die God hem aan die plaats schonk.

Toch, hoe groot het was, de naam van de plaats veranderde wel van Luz in Bethel: huis Gods; maar Jakob bleef daar zijn zelfde naam behouden. Jakob had daar een belovend God leren kennen, maar heeft nog twintig jaar moeten wachten eer hij aan de Jabbok kwam waar hij een vervullend God mocht omhelzen. Jakob is van Bethel weggereisd met blijdschap in zijn ziel, vanwege de grote genade aan hem geschonken. Hoe zou het ook anders gekund hebben, daar hij zo zeer door de Heere verrast was geworden? In plaats dat de hel voor hem opening, zag hij een deur in de hemel. Hij stond er nog voor en was er niet door, maar toch was het groot wat God hem ontdekt had.

Maar aan Pniël is zijn schuld verzoend en zijn ziel gered. Daar heeft hij God tot zijn Deel gekregen en is zijn gemis vervuld. Daar is Jakob Israël geworden: *overwinnaar Gods*. En als vrucht daarvan kan hij dan ook straks, als Ezau zegt: "Ik heb veel", tot zijn broeder zeggen: "Ik heb alles".

En nu dat grote voorrecht was Jakob niet geschonken, omdat er enige waarde of verdienste in hem was of er ooit iets in hem komen zou. Och Nee. In Maléachi 1:2 zegt de Heere Zelf: "Was niet Ezau Jakobs broeder? Nochtans heb Ik Jakob liefgehad". De grondslag was alleen Gods vrij en soeverein welbehagen. Jakobs naam betekent: hielelichter, bedrieger en in zichzelf was hij niet anders dan verwerpelijk en verdoemelijk. Dat heeft hij in zijn leven erkend, maar ook bekend.

En dat nu Jakob in zijn leven naar God zocht en Zijn aangezicht geduriglijk zocht, dat was omdat God hem gezocht had en geduriglijk zulke liefelijke wegen voor hem opende, dat hij tot God zijn toevlucht moest nemen, Psalm 24:6. Er is niets in het schepsel geweest en er zal ook nooit iets in ons komen, waarom dat God in ontferming op ons nederziet. Het wordt met dat volk al maar minder en' minder.

Maar God heeft hen vrijwillig liefgehad. Zij vallen er ten enenmale buiten en het zal nooit anders dan verwondering kunnen baren. Moed- en vrijwillig, snood en

schandelijk hebben wij ons van God losgescheurd en zo die God ons voor eeuwig liet liggen, het zou rechtvaardig zijn. Maar eeuwig wonder van Gods vrije genade, dat Hij in Christus een weg baande, met behoud van Zijn heilig recht, dat wij weder met die God verzoend en bevredigd, in Zijn gemeenschap teruggebracht en hersteld en Zijn eigendom worden, maar wij ook mogen zeggen

*Want deze God is onze God;
Hij is ons deel, ons zaligst lot.
Door tijd noch eeuwigheid te scheiden;
Ter dood toe zal Hij ons geleiden. (Psalm 48:6)*

Zeker, ook na Pniël ging Jakobs weg niet altijd op rozen. Nog meer beproevingen en teleurstellingen en bitter verdriet heeft Jakob na die weldaad gehad als tevoren. Maar in de grootste diepten en in de bangste wegen was God met hem. Zijn Hulpe, zijn Sterkte en zijn Kracht. O, die God heeft hem bewaard voor de wanhoop. Die God heeft Zijn almacht aan hem betoond en Zijn trouw aan hem bewezen.

Tot lof van die God heeft Jakob mogen spreken in de ontmoeting met Jozef en zijn beide kinderen, in Gen. 48. En denk dan eens aan dat kostelijk sterfbed, toen Israël uitriep: "Op Uw zaligheid wacht ik, o Heere", en met algehele verloochening van zichzelf hij buigen mocht en rusten in het welbehagen Gods. In de volle gemeenschap met die God, met zijn God, mocht hij het tijdelijke met het eeuwige verwisselen. Nee, toen heeft Jakob geen vreemd God ontmoet. Hier in de tijd was God hem verschenen had Zichzelf aan hem kwijt geschonken.

Jakobs leven was veel bewogen geweest op allerlei gebied, maar zijn God was zijn Hulp in alle nood en dood. Daarmee bezweek hij niet en mocht hij volharden tot het einde, als een bewijs, dat hij van God gekend was en voor Gods rekening lag.

O, geliefden! Zonder die God van Jakob is ons leven zo arm en zo leeg. Zonder die God geen ware troost en blijdschap; geen vervulling, geen vergenoeging, geen zaligheid. Maar ook zonder die God geen vooruitzicht voor de eeuwigheid. Als wij hier zonder God geleefd hebben, dan zullen wij ook zonder God sterven. Helaas, de arme mens beseft het niet, tenzij Gods Geest het hem ontdekt. Bij sommigen is er in de consciëntie wel een indruk van, maar het hart raakt het niet en de diepte er van wordt door dezulken niet beleefd, gelijk het door Gods ware volk wordt gekend.

Ezau heeft in zijn leven ook wel eens een keer geweend, en bitter geweend; maar het waren geen tranen die door God in Zijn fles werden vergaard. Het waren maar tranen van vijandschap en om het goed van deze wereld, die door de mens zelf gedroogd worden.

Bij Gods ware volk is het zo gans anders. Zij worden door Gods Geest overtuigd van zonde, gerechtigheid en oordeel, nadat zij uit de dood zijn geroepen tot het leven. Zij krijgen niet alleen hun schuld' en zonde te zien, zowel erf- als dadelijke, en de vloek van Gods wet wordt niet alleen in hun ziel afgekondigd, maar ook de scheiding tussen God en hun ziel wordt voor hen blootgelegd. O, dat gemis van God, dat veel erger is dan de dood. Met geen woorden is het uit te drukken, hoe ongelukkig zij zichzelf gevoelen. Er is niemand, naar hun waarneming, zo jammerlijk en rampzalig dan zij zijn. God kwijt dat is alles kwijt. En van een weg en van een middel om de straf te ontgaan en wederom tot genade te komen, weten zij niet. Dat is voor hen geheel en al verborgen. O, al hadden wij van kindse dagen er van gehoord en waren wij er altijd in onderwezen, het is een heilgeheim, dat ons ontdekt moet worden, gelijk de Waarheid het ons overal leert en de ervaring het bevestigt.

En nu kunnen zij wel eens onder de Waarheid bemoedigd worden, maar dan zeggen ze weer van binnen of van buiten: "Heeft God nu persoonlijk al eens tot u gesproken"? En dan staan ze weer. Dat was ook de zware zielestrijd bij Jakob. Zo lang hij nog leven kon op het woord, dat zijn moeder tot hem gesproken had, sprak God tot hem niet. En toen hij later moest gaan vluchten, wat was het voor hem bang. Toen kwam de vijand er ook tussen met zijn scherpe pijlen, die in zijn ziel werden geschoten.

Wanneer het nu God behaagt om Zijn volk een Bethel te leren kennen, dan zijn zij niet verlost, maar worden ze wel bemoedigd. Nadat God die weg der zaligheid in Christus voor hun ziel ontsloten heeft, dan zijn zij wel in zichzelf ellendig, maar niet meer ongelukkig dan tevoren. Zij hebben een hoop gekregen buiten zichzelf. Niet alleen mogen zij geloven, dat zij nog met God verzoend kunnen worden, maar ook hebben zij iets aanschouwd van die gezegende Persoon, waarin en waardoor zij nog met God bevredigd konden worden. De Vader heeft Zijn Zoon niet gespaard, maar Hem overgegeven voor Zijn Kerk, om de verzoening tussen die twee ongelijke partijen tot stand te brengen. En Christus heeft ook eens voor de zonde geleden. Hij rechtvaardiglijk voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen, 1 Petrus 3:18.

En nu kunnen zij niets aannemen, tenzij het hun van boven gegeven zij. Maar God de Heilige Geest komt dat nu alles in de tijd toe te passen, in zo ver het God behaagt in Zijn soevereine bedeling hier op aarde.

Jakob mocht tot die bewuste kennis komen. En wat zijn zij welgelukzalig, die datzelfde voorrecht deelachtig mogen worden; dat God hun God is en zij door de verzegeling des Geestes en het medegetuigenis geloven mogen, dat zij een kind en een erfgenaam geworden zijn door genade. Velen moeten dat missen, maar in hun hart leeft er dan iets, wat David deed zingen in Psalm 130:3:

*Ik blijf de Heer' verwachten,
Mijn ziel wacht ongestoord;
Ik hoop in al mijn klachten
Op Zijn onfeilbaar Woord.*

Is het gemis dragelijk, dan is het bewijs van ver af leven; maar is het aangebonden en onhoudbaar, dan is het bewijs, dat Gods Geest nog twist met dat volk en het gemis levendig houdt in hun ziel, maar ook op weg is om het te vervullen. Gij hebt het land begerig gemaakt en verrijkt het grotelijks. De rivier Gods is vol waters, Psalm 65:10. O, het zou een blijde dag zijn, wanneer het voor hun ziel opgelost werd en God niet langer hun Rechter, maar hun verzoende God en Vader zijn mocht, met Wie zij in Christus een familiere omgang mochten hebben, tot vrede van hun hart.

En wanneer de dichter nu hier zegt: "*Welgelukzalig is hij, die de God van Jakob tot zijn hulpe heeft en wiens verwachting is van de Heere zijn God*", dan wordt daar beschreven het geluk van Gods kinderen.

1. Het houdt allereerst dus in, die God te kennen voor ons eigen hart als ons Deel tot in eeuwigheid. Het is de grootste belofte van het verbond der genade, die ons ooit geschonken kan worden. Het is alles voor de tijd en het is alles voor de eeuwigheid. Het is de grootste rijkdom en de grootste schat, die ons ooit ten deel kan vallen. Dat kennen is het eeuwige leven, Johannes 17:3. En dat is het werk van die dierbare Christus, Die al Zijn volk tot die onmisbare en gezegende kennis brengt. En dan de vrucht? Die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen, Psalm 9:11. Zij zullen (zo is de belofte) kennen en vervolgen te kennen.

2. En in de tweede plaats, die God tot onze hulpe te hebben, Die Jakob verloor, maar ook bewelddigde, veilig geleidde, Zijn vergevende en verzoenende, maar ook bewarende, heiligend en vertroostende genade in al de gangen van zijn veel bewogen leven deed ervaren. O, door welke diepten het dan ook gaan moge, dan zullen wij ondervinden, dat de genadegiften en de roepingen Gods onberouwelijk zijn. Die God van Jakob helpt overal doorheen. Hij is krachtig bevonden een Hulp in alle benauwdheden. Welk zwaar kruis dat wij dan ook moeten dragen, dat wij voor ons leven vrezen, gelijk Jakob in het geval met Dina en de uitmoording van Sichem, God zal ondersteunen. Al moeten wij dan Rachel missen, dan zal Hij in al dat gemis vertroosten. Komt er dan zelfs een tijd, dat Jozef er niet meer is en Simeon in de gevangenis gezet wordt en Benjamin meegenomen zal worden en wij in moedeloosheid zullen zeggen: "Al die dingen zijn tegen mij"; dan zal niettegenstaande al dat leed, al kunnen wij het in die omstandigheden niet opmerken, toch door God gesterkt worden. En de tijd komt aan te breken, dat onze ziel licht krijgt over al de raadselachtige en donkere wegen, die wij moesten bewandelen. De God van Jakob lost het voor Zijn volk toch wel eens een keer op. Is het niet alles hier in de tijd, dan toch zeker eenmaal in de dag der eeuwigheid, wanneer alle schaduwen vlieden en het volle licht zal vallen op al de handelingen Gods.

O, die God van Jakob gaat met dat volk door al de diepten en dalen. Hij leidt het in het spoor der gerechtigheid om Zijns Naams wil. Hij laat hen niet verzocht worden boven vermogen. Hij ondersteunt hen met de rechterhand Zijner gerechtigheid. Hij versterkt hen als zij moede en mat zijn geworden. Denk maar aan een David, vermoeid van het zwerven en uitgeput van de strijd, wordt er een tafel aangericht in de woestijn. En tot Elia sprak de Heere: "Sta op en eet, want de weg zou voor u te veel zijn". Zij mogen de kracht wel eens vernieuwen en dan weer opvaren met vleugelen als eens arends. Hij brengt hen wel eens terug naar Bethel, waar zij dat opgerichte teken gezalfd hebben. Hij verwaardigt hen, niettegenstaande alle ellende, onverenigdheid en verzet, om aan de zijde Gods te vallen en Zijn doen als majesteit en heerlijkheid te erkennen. O, het valt voor dat volk wel eens zo mee, dat hun ziel voor God in het stof mag bukken, ziende op Zijn grote goedertierenheden krachtens Zijn eeuwig en onveranderlijk verbond aan hen bewezen, dat zij met Jakob in Gen. 33:20 een altaar mogen oprichten en het noemen: "De God Israëls is God".

Ja, na de zwaarste beproevingen, dat hun leven raakte aan het graf en voor dat God weer nieuwe wegen van kruis en druk voor hen opent, mogen zij de Heere in Zijn eeuwige liefde en trouw weer ontmoeten, bevestigend opnieuw Zijn genade in hun harten.

En voor dat volk wordt de laatste vijand tenietgedaan, zodat zij in vrede mogen ontslapen, rustend in God door Christus

*En mij, hiertoe door U bereid,
Opnemen in Uw heerlijkheid.*

O, welgelukzalig, overgelukkig zijn zij, die in hun weg en pad, in voor- en tegenspoed, in leven en sterven, die God tot hun hulpe mogen hebben en bij Hem mogen schuilen. Dat volk, dat God mag erkennen en geen stap zonder die God in de wereld doen kan. Komt Hij hen te kastijden en met de roede te bezoeken, het is een bewijs, dat zij een kind zijn, Hebr. 12:6; een bewijs van Gods grote liefde tegenover hen. Hij slaat hen soms met ziekten, maar opdat zij in al hun pijn en smart zullen ervaren, wat zij aan hun God hebben. Die hen tuchtigt, opdat zij Zijn heiligheid

deelachtig zullen worden en gespeend aan de wereld, al hun hoop en al hun verwachting alleen op Hem zullen stellen. Hun ziekbed wordt dan veranderd door Gods kracht en zij mogen ondervinden, dat Christus al onze krankheden op Zich genomen heeft en al onze smarten gedragen. O, in die weg krijgt ook Christus zulk een waarde. Zij worden gewaar, dat volk van God, dat zij een hart hebben evenals alle andere mensen, dat afwijkend en afhoererend is van de Heere.

Van nature verwachten wij het van de heuvelen en van de bergen. Ja, van alles buiten God; van alles, wat ons nimmer helpen of redden kan. God houdt menigmaal diepe en smartelijke wegen om ons van alles buiten Hem af te trekken. De bruid werd geslagen door de wachters. Maar o, wat een klappen krijgt Gods kind, omdat het zo ver van de Heere afwijkt. Het zou ons veel te ver voeren in dit korte tijdsbestek, om alles op te noemen, waar wij in ons leven mank aan gaan en God voorbij lopen. Maar elk van dat volk kent de breuk van zijn hart wel en dat ons bestaan maar is: God verlaten en God verzaken. Met hete tranen moeten wij het gedurig in ons leven erkennen, dat wij de Heere zo veel arbeid en moeite maken met onze zonden en ongerechtigheden. O, het zal wat zijn, als God nooit meer verdriet van ons hebben zal en wij van onszelf en van de zonde voor eeuwig verlost zullen zijn. Met alles buiten God en Christus vallen wij om en komen bedrogen uit. Het zijn gebroken bakken die geen water houden en rietstaven, die ons de hand doorboren. Wat heeft Jakob er ook een ervaring van gehad in zijn leven, waarvan hij eenmaal voor Farao betuigde: "Weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijner vreemdelingschap geweest", Gen. 47:9. Maar om nu door de pijnlijkste wegen en door smartelijke lessen te mogen leren, dat onze verwachting alleen van de Heere onze God is. Van die God, Die ons nooit zal loslaten. Hij verlaat toch Zijn volk nooit en nimmer, want Hij heeft hen liefgehad met een eeuwige liefde; en de Heere Jezus bidt toch als Hogepriester: "Heilige Vader, bewaar ze in Uw Naam, die Gij Mij gegeven hebt", Johannes 17:11.

Maar uit kracht daarvan kan dat volk ook nooit meer van God af. Zij zijn toch met onverbreekbare banden aan Hem verbonden. Geen duivel, geen wereld, geen zonde zal toch ooit die band kunnen breken, die in de eeuwigheid en in de tijd gelegd is. Het is toch op hen van toepassing, wat de oude dichter eenmaal zong in Psalm 105:4:

*Gij dat zaad Abrahams al voren,
't Welke hem God heeft uitverkoren;
En desgelijks gij Jakobs zaad,
't Welk God zeer lief heeft met de daad,.
God is ons' God en blijven zal,
Hij heerset met kracht overal.*

En nu door de arbeid van Christus en de bediening des Heiligen Geestes in hun hart en leven, wordt hun oog alleen op God geslagen. O, er komen toch ogenblikken en momenten, dat alles hun ontvalt en dat zij al hun heil voor tijd en eeuwigheid van God verwachten. Door die verse en levendige Weg, ontsloten in het bloed des Lams, krijgen zij genade om hun noden en behoeften met biddingen en smekingen en dankzeggingen bij God bekend te mogen maken. Gods Geest vervrijmoedigt hen om toe te gaan met een waarachtig vertrouwen des geloofs, steunend op de volmaakte gerechtigheid van Christus. Het geloof in God de Vader in de dadelijke oefening, dat betuigt van Hem:

*En 't kwaad, dat mij op aard' ontmoet,
Genadig doen ten beste keren.
Zijn almacht zal mij steeds behoên;
Dat wou Hij, als mijn Bondsgod, zweren,
Dat wil Hij, als mijn Vader, doen.*

Ja, dat geloof verklaart: Daarom, dat Gij, als onze Koning, en aller dingen machtig, ons alles goeds te geven, de wil en het vermogen hebt, en dat alles, opdat daardoor niet wij, maar Uw heilige Naam eeuwiglijk geprezen worde.

En ziet, in die verwachting is geen teleurstelling en wordt Gods kind nooit beschaamd. Ze worden wel teleurgesteld, als Josafat een verbond maakt met Achab; en diep beschaamd, wanneer zij op eigen krachten steunen, gelijk weleer een Petrus. O, Gods volk kent de tijden in hun leven, dat zij met bittere tranen van berouw het voor God bewenen, dat zij Hem zo gewantrouwd en miskend hebben. (Wat moet de zonde duur betaald worden!) Dat heeft Jakob gedaan aan de Jabbok, waar hij al zijn ongerechtigheden met ootmoed heeft beleden. Dat verkopen van die schotel linzenmoes, dat omwinden van zijn handen met geitenhaar, dat bedriegen van zijn vader en al dat berekenen bij Laban. Ja zelfs nog kort voor die Engel met hem worstelde. Het is hem alles tot schuld en zonde geworden. Maar o, dat dierbare bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigde hem van alle zonden en het was alles om zijn hope en verwachting alleen op zijn God te stellen.

En niet alleen Jakob, maar al dat volk, dat met Jakob even dierbaar geloof heeft ontvangen, ervaart het, dat zij met een almachtig God, maar ook met een getrouw God te doen hebben. O, was dat niet zo, dan zonken zij voor eeuwig weg. "Ik, de Heere, worde niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteerd". Te allen tijde ziet die getrouwe Verbondsgod Zijn volk aan in die dierbare Verbondsmiddelaar en in Zijn volmaakte gerechtigheid. En daarom worden zij niet verworpen, doch gedurig gereinigd en geheiligd. Hun verwachting wordt afgesneden, maar de verwachting op hun God faalt niet. Die faalt niet, wanneer het gaat als door het onmogelijke, die beschaamt niet in de grootste noden, maar die zal ook niet feilen in de ure des doods. Die verwachting is gegrond en ligt verzekerd in de liefde en trouw des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes. Het ligt alles vast in een Drie-enig God. De verwachting des ellendigen zal in eeuwigheid niet zijn verloren, Psalm 9:19. Soms vertoeft de Heere lang, maar op Zijn tijd komt Hij te hulpe. Hij redt dat volk uit al de noden, opdat zij van vreugde opspringen in de Heere, hun Verlosser en hun God. O, God beoogt in alles de eer van Zijn driemaal heilige Naam, de verhoging van Zijn volheerlijke deugden; maar ook het tijdelijk en eeuwig welzijn van Zijn volk, dat Hij daartoe door Zijn Geest bewerkte. En die verheerlijking Gods is nu ook de blijdschap van al dat volk, dat de God van Jakob tot zijn hulp heeft, gelijk wij daarvan samen zingen uit Psalm 146:3.

*Zalig hij, die, in dit leven,
Jakobs God ter hulpe heeft;
Hij, die, door de nood gedreven,
Zich tot Hem om troost begeeft;
Die zijn hoop, in 't hachelijkst lot,
Vestigt op de Heer', zijn God.*

Toepassing.

Was dat nu maar op ons allen van toepassing en konden wij dat nu allen maar toeëigenen, wat wij gehoord en gezongen hebben. Wat zou ons voorrecht groot zijn, want de liefde van de God Jakobs is van eeuwigheid tot eeuwigheid. Zij is onverbreekbaar en bestendig en het zal in de diepste wegen openbaar worden, wat die God voor ons is en wat wij aan die God hebben.

Ezau snoefde er wel op, dat hij veel had. Maar och, het was alles maar voor de tijd en daarbij, al die bezittingen konden toch zijn hart niet vervullen. Bovendien, hij kon het hier in de tijd alles weer verliezen en zou het bij de dood zeker moeten achterlaten. Wat is alles op de wereld toch wisselvallig en onzeker.

Job was zelfs de ene dag rijk en de andere dag arm. Naomi ging vol weg en keerde ledig weder. Gelukkig, dat zij beiden een rijkdom hadden, die onverliesbaar was. Job mocht in zijn diepste armoede zeggen: "Ik weet, mijn Verlosser leeft", en Naomi is niet in wanhoop gestorven, o nee, zij is in haar leven nog blij in God geweest, toen God de raadsels oploste.

Zo was het met Jakob ook. Dat deel, dat hij hier in de tijd gekregen had uit soevereine genade, dat kon hij nooit meer kwijt raken. Hier in de tijd was die almachtige en getrouwe God het steunsel van Zijn hart en in de ure des doods zou die God hem nabij zijn, hem vergezellende naar dat eeuwige Kanaän:

*Met tedere zorg en trouwe hulp geleidt
Naar het eeuwig, zalig licht. (Psalm 41:6)*

Hier was het voor Jakob meer missen dan bezitten. Denk aan de jaren vóór dat hij aan Bethel kwam. Maar ook was dat zo in de twintig jaren tussen Bethel en Pniël. Al werd zijn ziel wel eens bemoedigd en sprak God van de hemel persoonlijk met hem, Gen. 31:13, de meeste tijd moest hij als een missend mens over de aarde als een voortgedreven zee.

Is God zijn God geworden, o, in welke diepten kwam hij voor zijn ziel. Al was zijn ziel gered en gebonden in het bundelke der levenden. Heeft de Heere de zaak voor hem opgelost met Jozef, Simeon en Benjamin, dan leeft hij nog zeventien jaren in het land Gosen, doch ook daar was zijn gemis groter dan zijn bezit. In dat land Gosen was zijn leeftocht verzekerd tot aan zijn dood toe, daar heeft hij nooit bekommering over moeten hebben, want de schuren van Jozef stonden voor hem open. Maar toch, Jozef was in Egypte en hij in Gosen, dus zij hebben elkaar ook niet elke dag gezien. Maar, niettegenstaande dat alles, God was zijn God en in die God mocht hij zich verlustigen en verblijden. Bij alles wat hem ontviel, kreeg die God, zijn God, steeds meer waarde voor zijn hart. En straks zou hij eeuwig bij zijn God zijn en dan met volkomen welgelukzaligheid, want daar zal al dat volk eeuwig met Gods beeld verzadigd worden, als zij zullen opwaken. Ja, Gods kinderen zijn welgelukzalig in de tijd en welgelukzalig straks in de eeuwigheid. Zij zijn in Gods handpalmen gegraveerd en hun muren zijn steeds voor Hem. Zij worden door God verzorgd, bewaard, beschut, omhelsd en vertroost. Zij worden voor de zaligheid bewaard en de zaligheid voor hen. Wel kan aan hun zijde soms een nauwelijks zalig worden zijn, 1 Petrus 4:18, maar aan Gods kant vast en zeker. Jakobs leven was hier wel veel bewogen geweest, maar in God mocht hij ruste vinden en eenmaal zou God alle tranen van zijn ogen afwissen en zou hij met al de verlost en eeuwig zingen van de wegen des Heeren. O, onuitsprekelijk is het voorrecht van dat geestelijke zaad Jakobs. En dat niet, omdat zij het gezocht en begeerd hebben, maar omdat God hen daartoe van eeuwigheid verordineerd heeft in Christus Jezus. Wie zal het ooit doorgronden en de volle diepte

er van kunnen uitdrukken? Och nee, daar zijn geen woorden voor te vinden. Ledeboer zong:

*Als Jakob Jákob blijft,
Dan moet Jakob naar de hel.
Maar als Jakob wordt Israël,
Dan is het eeuwig met hem wel.*

En nog eens, dat ligt nu niet in Jakob, maar de diepste grond en oorzaak is het soevereine welbehagen Gods: "Jakob heb Ik liefgehad en Ezau heb Ik gehaat".

Doch laat ons daar geen verkeerd gebruik van maken. Bij de vaststelling van de soevereiniteit Gods handhaven wij ook de volle verantwoordelijkheid van de mens. Laat ons wel bedenken, mijn medereizigers naar de eeuwigheid, dat de mens verloren gaande, niet zal kunnen wegschuilen achter de verkiezing en de verwerping. Degenen, die zalig worden, worden dat alleen, omdat God het gewild heeft; maar daarentegen, die verloren gaan, gaan verloren, niet omdat zij niet uitverkoren waren, maar omdat het hun eigen schuld is. Geen voorwendsel blijft er voor de mens over. De raad van God is voor ons verborgen en het besluit van God was voor Adam en Eva ook onbekend. Vandaar, dat hun zonde een snode misdaad was, waarvoor zij zelf de volle verantwoordelijkheid droegen. En zo blijft het ook voor ons. Och, of gij nog wakker geschud mocht worden, die daar nog vast slaapt, als in het opperste van de mast.

Gedurig verneemt u in de bediening van het Woord de rijkdom van Gods genade, in Christus geopenbaard. Telkens en telkens wordt dat eeuwig evangelie u verkondigd. Van de hemel wordt u gepredikt de staat uwer diepe ellende en de weg gewezen om verlost, gered en gezaligd te worden in Christus Jezus. Sluit God u buiten? Klinkt het ook niet in uw oren: "Wendt u naar Mij toe en wordt behouden, o alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer", Jesaja 45:22?

Heeft Ezau zijn eigen verdoemenis ook niet uitgewerkt? Hij zocht zijn genoeg in de wereld, trouwde met vrouwen buiten het erf van Gods Kerk en verkocht zijn eerstgeboorterecht voor een schotel linzenmoes. Paulus in Hebréeën 12 noemt hem een onheilige. Het heil in Christus had voor hem geen waarde en hij heeft zijn leven lang het buiten God gezocht.

O, arme mens, beken het maar eerlijk, wanneer je soms met die oudste zoon in Lukas 15 boos bent op God, of met Ezau tranen schreit. Zeg eens eerlijk, wanneer drukten uw schuld en uw Godsgemis? U wilt God dienen en allermeeft de wereld; en dat zal nooit kunnen. Er moet een keuze vallen in ons leven, door God gewerkt. Nee, de mens zal in de dag der eeuwigheid en in het beslissend oordeel niets hebben in te brengen tot zijn verontschuldiging. Arme mens, dat God uw ogen nog opende voor uw rampzalige toestand. Dat u nog een tijd leerde kennen, dat u als zonder God in de wereld bent en dat uit die nood uw ziel nog tot God ging roepen.

Veracht de middelen der genade niet. Nee, zij kunnen het u niet geven en wij kunnen het elkander niet geven, maar God heeft de middelen tot het einde mede besloten. De bediening mocht nog aan uw hart gezegend worden tot waarachtige bekering.

Jongens en meisjes, bedenk toch, dat de wereld voorbij gaat met al zijn begeerlijkheden. Ezau heeft het er ook gezocht en hij is er voor eeuwig mee omgekomen. Laat je plaats niet leeg staan in Gods huis en bezoekt ijverig de catechisatie. God mocht er Zich van willen bedienen tot uw eeuwig welzijn. Er is maar één woord nodig, dat ons hart raakt en onze vijandschap tegen God en Zijn volk

breekt en ons, wanneer die pijlen van Zijn Woord, door Zijn Geest gedreven, ons verwond ter aarde doen vallen, doen smeken om genade aan de voeten Gods.

Wat zou het voor uw ziel toch een eeuwige winst zijn. In uzelf zou u wel als een ongelukkige over de wereld gaan, in het gevoel God kwijt te zijn en Zijn gunst te derven, maar zulke ongelukkigen zijn niet ongelukkig. God laat ze daar niet liggen. Hij, Die het goede werk begint, zal het ook voleindingen tot op de dag van Jezus Christus. Blijdschap zou er zijn onder de engelen Gods in de hemel, over één zondaar, die tot bekering kwam, maar ook vreugde hier op aarde onder Gods erfdeel, wanneer zij, mochten aanschouwen, dat God nog aan het werk was en Christus Zijn scepter zwaaide in de harten der mensenkinderen.

God houdt Zijn hand zo stil en over het algemeen is er toch zulk een doorbrekende en voortgaande verharding waar te nemen onder jong en oud, klein en groot. De onverschilligheid neemt toe en de consciënties worden hoe langer hoe meer gesloten, ook onder de belijders der Waarheid. De wereld heeft de overhand, de zonde viert hoogtij en het is voor velen of er geen God meer bestaat en geen eeuwigheid te wachten is. God ontferme Zich nog over ons en onze arme kinderen, die daar voortreizen zonder indruk. O, dat God de hemel nog eens scheuren en met Zijn Geest krachtadig en onwederstandelijk werken mocht; tot de eer Zijns Naams en tot verheffing van Zijn souvereine daden. De duivel zou beschaamd worden en Gods Kerk gebouwd.

Maar dat ook Gods Geest eens doorwerkte in het hart van degenen die betrekking op God gekregen hebben. Dat het Gods gewone weg niet is, Zijn volk op één dag alles te leren, dat zien wij ook in het leven van Jakob. God is eeuwig vrij in het verkiezen en in het verwerpen, maar ook vrij in het bedelen en onthouden. De Heere ging met Jakob van stap tot stap en van trap tot trap. Maar wat ook zo opmerkelijk in het leven van die aartsvader wad, is wel dit, dat de Heere met Zijn volk van de ene weldaad niet gaat in de andere, maar dat er tussen elke weldaad een weg ligt van gemis, van onmogelijkheid, van moedeloosheid. O, het is telkens weer:

*God baande door de woeste baren
En brede stromen ons een pad.*

O, geliefden, de kennis van Christus is noodzakelijk tot zaligheid, Johannes 17:3. En nu heeft God tussen Bethel en Pniël geen rustbanken geplaatst, maar wat zoeken wij menigmaal rust, waar God geen rust geeft. Veel zielen dolen tussen Bethel en Pniël, jaar en dag. O, dat het toch eens tot een oplossing komen mocht. Er zijn mensen, die wat gekregen hebben en er zelf wat bijnemen. Maar o, bedenk, dat wij het alles terug zullen moeten geven. God beware ons voor stelen; wij zullen er nooit mee voor de dag kunnen komen.

Sommigen hebben een gehele bekering in hun hoofd en hebben een rechtvaardigmaking samengesteld; maar het draagt het stempel van Gods werk niet. Wat zal het voor dezulken vreselijk zijn in de dag der eeuwigheid. Menen in te gaan en niet te kunnen. Te moeten horen: "Ga weg; Ik heb u nooit gekend". God beware ons voor dat droevig zelfbedrog. Hij lere ons door Zijn Geest die rechte wegen, die Hem alleen welbehagelijk zijn. Jakob heeft wat gerekend voor hij aan de Jabbok kwam. Wat heeft hij in het werk gesteld om nog wat over te houden, maar gelukkig, hij verloor alles en God raakte zijn heupspier aan, dat hij ontzet werd van zijn recht, maar ook gebroken werd uit zijn kracht. En toen werd hij overwinnaar in Gods kracht. O, bedrukte zielen, houdt moed. Wees toch niet al te moedeloos. De dag mocht ook voor u nog eens aanbreken en voor al dat uitzierende en verlangende volk, dat gij met

Jakob mocht zeggen: "Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht en mijn ziel is gered geweest". De dageraad des heils en die Zon der gerechtigheid mochten eens over u opgaan, zodat alle duisternis van zonde en schuld, vloek en verdoemenis van u werd weggenomen en u in het licht des levens mocht wandelen, door de tussenkomst van die Middelaar des verbonds. Dan zoudt gij ontvangen de vrijspraak des Vaders en Gods Geest zou het verzegelen aan uw ziel.

Volk des Heeren! U bent hier reeds welgelukzalig. God is voor u de nooit beschamende Rotssteen. Hij helpt en redt u keer op keer. In zes benauwdheden heeft Hij u verlost en in de zevende zal Hij u niet laten omkomen. Alles zal voor u medewerken ten goede. De God van Jakob zal u zijn tot een machtige Hulp. Vreest dan niet, gij wormke Jakobs en gij volkske Israëls (want dat zult gij toch blijven tot het einde toe), God helpt u en de Machtige Israëls is uw Verlosser, Jesaja 41:15. Welgelukzalig zult u zijn, ook straks, wanneer gij dit tranendal zult mogen verlaten. Dan zult u nooit meer moedeloos klagen, maar eeuwig u in God verlustigen, Die u soeverein verloor, Goddelijk bewelddigde en veilig geleidde en bracht tot de liefelijke woning van Zijn heiligheid, om Hem eeuwig te prijzen en te verheerlijken. Amen.

Slotzang Psalm 20:1.

2. RECHT VOOR DE VERDRUKTEN

Die de verdrukte recht doet. Psalm 146:7a.

Salomo, Israëls koning, had gezien al de onderdrukkingen die onder de zon geschieden; en ziet, er waren de tranen der verdrukten en dergenen die geen trooster hadden; en aan de zijde hunner verdrukkens was macht, zij daarentegen hadden geen trooster.

Inderdaad de wereld, die eenmaal een paradijs was, is nu door de zonde een huilende wildernis geworden; een jammerdal. In onze diepe val in Adam hebben wij alles verwoest. Door onze moed- en vrijwillige ongehoorzaamheid door de overtreding van Gods gebod hebben wij over onszelf, maar ook over de gehele schepping de vloek gebracht. De Heere heeft het immers zelf gezegd: *Het aardrijk is om uwentwil vervloekt, en het zal u voortbrengen doornen en distelen.*

Elk mens heeft een strijd op de aarde; en wat een stroom van ellende rolt er over de wereld, van dag tot dag, omdat we onszelf van God hebben losgescheurd, en ons alle ellende hebben onderworpen, vanwege onze zonden. Maar ook omdat wij Gods beeld verloren hebbende, nu lijfeigenen des duivels zijn geworden. De waarheid zegt, en dat is ons aller staat: hatelijk zijnde, en elkander hatende.

Ontrok God Zijn algemene genade van ons, en gaf Hij ons over aan onszelf, dan was de wereld een hel, en dan sloeg de een de ander dood. Geen samenleving op de wereld was er meer mogelijk. Ons portret kunnen wij vinden in Romeinen 3, en ieder die zichzelf heeft leren kennen, zal het met zijn ganse hart beamen, dat het de volle waarheid is. In onze staat door de val zijn wij verwoesters geworden, en wij kunnen niet anders dan onszelf en onze medemensen verwoesten. Nee, wij hebben onze handen daar niet voor op te heffen, maar in ons hart, met onze ogen, en met onze tong, kunnen wij in een ogenblik zoveel verwoesten, dat het nooit meer hersteld wordt.

Geen wonder dat er bittere tranen geschreid worden, wanneer wij door de overtuiging en ontdekking des Heiligen Geestes ogen krijgen om te zien hoe jammerlijk diep wij gevallen zijn in de bondsbreuk van Adam. Veel mensen kunnen er zo koud en koel over spreken, doch opent God in waarheid er onze ogen voor, dan is het een zaak die ons hart raakt. In onze oppervlakkige dagen zijn er zoveel zogenaamde bekeerde mensen die daar het minste besef niet van hebben. Het eerste stuk van de ellende zijn zij maar voorbij gestapt; zij roemen in de verlossing, prijzen de Verlosser, maar die arme mensen hebben nooit geleerd in welk een jammerlijke staat de mens ligt. Het is voor hen nog nooit geweest: buiten hoop; nog nimmer: verloren, verloren.

Gods ware volk leert er aan deze zijde van het graf iets van, uit welk een grote nood en dood God Zijn volk verlost; en tot het einde toe verlossen moet. Voor dat volk wordt het dan ook alleen maar een groot en eeuwig wonder dat God hen van eeuwigheid heeft gekend en verkoren.

Voor dat volk is het een oorzaak van diepe vernedering, dat God bewogen in Zichzelf met behoud en verheerlijking van Zijn Goddelijk recht in Christus Jezus een weg gebaad heeft, om hen uit de staat der zonde te brengen in de staat der genade. Ja, het is een oorzaak van blijdschap voor dat volk, dat waar zij Gods beeld hebben verwoest, het hier in de tijd weer aanvankelijk door Gods Geest in hen wordt hersteld. En dat geschiedt wanneer God Zijn volk, door de onwederstandelijke bediening des Heiligen Geestes op grond van Christus' genoegdoening en gerechtigheid roept uit de dood tot het leven. Dan worden zij de Goddelijke natuur deelachtig, en worden deelachtig dat

nieuwe, geestelijke leven, dat zichzelf mishaaft, en God behaagt. Dat leven wordt in de vruchten openbaar. Gods werk kan niet verborgen blijven.

O, wie zal er ooit woorden voor kunnen vinden om Gods grote liefde en genade uit te roepen, verheerlijkt, bewezen en bevestigd, aan in zichzelf dood- en doemschuldige Adamskinderen. En die verwondering stijgt steeds hoger naarmate wij in de leerschool des levens onszelf hoe langer hoe meer leren kennen. In onze tekst gaat de dichter voort Jakobs God te verheerlijken en Hem met bewijs op bewijs voor de oren der gemeente te prijzen in Zijn Almacht en goedertierenheid, opdat het bedrukte volk zijn betrouwen alleen op de Heere, hun God, stelle.

Die de verdrukte recht doet. Zeker, wij zijn alle ellende onderworpen, en zo God ook met Zijn volk in het gericht zou treden, wie zou voor Hem bestaan? Wat is dan de bewaring, en de verschoning Gods gedurig groot over Zijn volk. Niet dat God over de zonde heenstapt, nee, dat zou in strijd zijn met Zijn Goddelijk wezen, maar Hij verzoent hun ongerechtigheid in het bloed Zijns Zoons, en bewijst hen Zijn genade. Hij handelt Vaderlijk, en liefelijk met de Zijnen. Hij kroont hen met goedertierenheden en met barmhartigheden.

Petrus waarschuwt in zijn brief de gelovigen, om toch niet te lijden als een doodslager of dief, of kwaaddoener, of als een, die zich met een anders doen bemoeit. 1 Petrus 4:15. Helaas dat heeft ook plaats, doch dat is tot oneer van God, en tot schade van onze eigen ziel. Wat hebben wij steeds de bewarende hand des Heeren nodig. Welgelukzalig is de mens, ook hierin, die maar gedurig vreest. Wat overschatten wij onszelf vaak, en wat is ons leven vaak ondoordacht en onopmerkzaam. Het is een voorrecht wanneer wij maar steeds het bangste zijn van onszelf, en bewaard worden door de Heere. Maar nu in deze tekst gaat het over de onrechtvaardig verdrukten. Wij hebben een voorbeeld in Jakob, die onrechtvaardig verdrukt werd door Laban.

Tienmaal had hij Jakobs loon veranderd. Israël in Egypte werd verdrukt door Farao; David door Saul zoveel jaren achtereen.

De Kerk in Babel - en vermenigvuldigd zelf de voorbeelden maar. Zij liggen in Gods Woord voor het grijpen. Krachtens Gods vrij en soeverein welbehagen maakt de Heere onderscheid daar waar geen onderscheid is. Hij ontfermt Zich die Hij wil, en Hij verhardt die Hij wil.

Tot volvoering van dat eeuwig welbehagen heeft God Zijn Zoon verordineerd in de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid. En van de Zoon lezen wij in Galaten 1:4, Die Zichzelf gegeven heeft voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld, naar de wil van God de Vader. De wil van de Vader was ook de wil van de Zoon. Van eeuwigheid tot eeuwigheid is er een volmaakte harmonie tussen de Drie Goddelijke Personen. De Zoon had lust om Gods welbehagen te doen. En nu heeft die Gezegende Borg, Die waarachtig God, maar ook waarachtig rechtvaardig mens was, aan het Goddelijk recht voldaan en eeuwige gerechtigheid aangebracht door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid. In de tijd van Gods welbehagen valt dan de scheiding. Satan moet zijn prooi loslaten. De duivel raakt die uitverkorenen kwijt.

Christus eist hen op als degenen die Hem van de Vader gegeven zijn, en als loon op Zijn Middelaarsarbeid. Dat volk is zeer gewillig op de dag van Gods heirkraft. Gods Geest overwint hen, en zij geven zichzelf onvoorwaardelijk over.

God Zelf heeft in het Paradijs na de val vijandschap gezet tussen het vrouwenzaad en het slangenzaad. En nu door alle tijden en eeuwen is daar een strijd, die alleen maar beëindigd zal worden wanneer Christus zal komen op de wolken des hemels; een

vijandschap, die tegen Christus gekeerd is, doch uitgewerkt wordt tegen allen die tot Christus behoren, en in Hem zijn begrepen.

Vandaar dat Christus tot Zijn discipelen en in hen tot de ganse Kerk gezegd heeft: *In de wereld zult gij verdrukking hebben.* Wij zouden die woorden uit Christus' nagelaten testament wel eens willen schrappen, maar wij kunnen er met onze vingers niet bij. Het blijft staan, en het gaat door zolang Gods volk hier op de aarde is. Het is hier een strijdende Kerk, en het zal zo blijven totdat de verwisseling met de triomferende Kerk plaats heeft.

Nu is het zo dat die verdrukkingen door God zijn bepaald, ook wat de mate en de duur ervan betreft. Toch zijn het wanneer het bezien mag worden in het licht der eeuwigheid maar zeer lichte verdrukkingen.

Konden wij het ook altijd zo bezien, dan stonden wij er vaak anders tegenover. Maar och, geliefden, het wordt in alles openbaar dat wij steeds maar licht van de hemel nodig hebben, en genade om al de wegen Gods in ons leven te aanvaarden, en over te nemen.

Na ontvangen genade wordt het openbaar dat vlees en bloed zich der wet Gods niet onderwerpt. Wij staan God maar gedurig in de weg, en willen onszelf maar helpen en redden. Wij staan Christus maar tegen, ook in de volvoering van Zijn Middelaarsbediening. Wij staan dadelijk maar met een zwaard in onze hand, in plaats dat wij onszelf met lot en weg in de hand des Heeren overgeven. En daarom welk een weldaad is het, wanneer Gods kind er toe verwaardigd mag worden. *Wreekt uzelf niet, beminden. Mij komt de wraak toe, Ik zal het vergelden, spreekt de Heere.*

Wanneer wij ook in dit opzicht uitgewerkt en doodgewerkt zijn, dan neemt God het voor Zijn volk op. In stilzitten en vertrouwen zal ulieder sterkte zijn. O, 't is Gods eigen lieve werk om Zijn volk met alles aan het eind te brengen. Wij zouden het nooit opgeven. Maar gelukkig als Jakobs heuspier verwrongen wordt, en hij als een verdoemelijke in zichzelf voor God neervalt. In de Goddelijke vierschaar, waar de Eerste Persoon om Zijn recht komt, en Zijn recht handhaaft, treedt de Tweede Persoon op als Advocaat voor degenen die de Vader Hem van eeuwigheid gaf. En de Heilige Geest werkt het geloof, maar brengt ook dat geloof in oefening. 't Is alles Gods werk, ook verder in hun leven. Wanneer het geloof werkzaam mag zijn, afziende van eigen kracht en sterkte, maar ook van alle schepselen, om dan alleen en geheel ons op de Heere te verlaten. Dan is het: *Hij zal mijn twist twisten, en mijn recht uitvoeren aan het licht.* Die Gezegende des Vaders, de Heere Jezus Christus, is gisteren en heden Dezelfde, en tot in der eeuwigheid. Op Hem kan de Kerk aan. Hij kan niet alleen helpen, maar wil en zal ook helpen. En Zijn helpen is wonderlijk.

Wie verdrukt wordt en geen recht kan krijgen, en die men daarom aan zijn lot overlaat, vindt zonder dat hij er om vraagt Jakobs God naast zich en Hij geeft wat de mensen hem onthouden. Hij doet hem recht. Niet altijd dadelijk. Nee, God beproeft Zijn volk wel eens. Ja, soms lange tijden. David zong in Psalm 40: Ik heb de Heere lang in mijn druk verwacht. Het gaat er soms zo diep door, dat de Kerk klaagt: "Mijn weg is voor de Heere verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij."

- Soms schijnt het alsof de duivel regeert, en Satans trawanten al hun macht openbaren om Gods volk te benauwen. Wat kan het geweld der hel groot zijn. David betuigde in Psalm 42: *Met een doodsteek in mijn beenderen honen mij mijn wederpartijders als zij de ganse dag tot mij zeggen: Waar is uw God?*

- Soms lastert de vijand de Naam Gods op zulk een schrikkelijke wijze in ons, dat de benauwdheden des harten zich wijd uitstrekken.
- Soms doet hij niet anders dan spotten, en dan in bondgenootschap met die grote verrader van binnen in ons eigen hart. Ik kan het alles niet noemen in woorden, hoe ver het soms gaat. Satan, wereld en ons eigen verdorven vlees zijn machtig verbonden, maar ook rusteloze vijanden.
- De wereld haat dat volk omdat zij van de wereld niet zijn; en op sommigen van Gods kinderen of knechten hebben die vijanden het op een verschrikkelijke wijze gemunt. De verdrukking is bij al Gods kinderen niet even sterk en zwaar. Daar is God ook weer vrij in, doch er zijn er die zelfs met grote en bewuste genade bedeed, zo geplaagd worden uit- en inwendig, dat hun leven raakt tot aan het graf.

Er zijn gevallen van zielen, die als van de ene hoek naar de andere getrapt worden. En al gaat het dan niet bepaald over hun staat voor de eeuwigheid, maar dat er zulke aanslagen gedaan worden op het wezen Gods, op de Personen in dat Goddelijke wezen, op de werken Gods, op de volmaaktheden Gods, op het Woord Gods, dat hen bange is. In hun eerste overtuiging hebben zij soms ook een zware strijd gehad, en later toen God om Zijn recht kwam, dat de banden des doods, en de angsten der hel hen verschrikten. Die benauwdheid zou niet ten tweede male oprijzen, maar daar kunnen andere diepten geopend worden, en verre gaande verdrukkingen hun deel, dat zij in uiterste engten gedreven worden. Hiskia, nadat God hem vrede had gegeven van rondom, dus dat betekent ook in zijn hart, riep na de bewuste rechtvaardigmaking nog uit: *Ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg*. Het was toen die dodelijke krankheid hem had aangegrepen, en hij het moest leren, dat alleen Christus zijn leven was.

Het behaagt de Heere soms Zijn volk onder vele verdrukkingen te brengen. Maar 't is een weldaad, dat het altijd beperkt is. Denk aan de historie van Job. God laat Zijn volk nooit beproefd worden boven vermogen. Maar ja, het kan wel zo donker zijn inwendig, dat wij niets bezien kunnen. Wij worden steeds armer, dwazer en blinder in onszelf, en steeds meer afhankelijker. Gods weg is zo geheel anders dan dat wij het ons voorgesteld hebben. Zij kunnen het maar niet altijd bezien dat de verdrukkingen Vaderlijk zijn. Zij vrezen zo vaak dat het anders is. Al heeft God onze ogen geopend, dan moeten wij toch gedurig nog het licht van boven hebben, om de zaken recht te kunnen zien.

Het is groot voor Gods gunstgenoten om in de druk een open toegang tot Gods troon en hart te hebben. Dan is de druk geen druk. De zwaarste druk voor Gods volk is, wanneer zij niet bij God kunnen komen, en niet onder God kunnen buigen.

Het is een voorrecht in de druk ondersteund en vertroost te worden, te mogen ervaren dat God een toevlucht en sterkte voor hun ziel is. Dat Zijn liefdeoog op hen geslagen is. De moed niet verliezen, Spr. 3:11, maar moed scheppen bij de herinnering aan de vroegere uitreddingen. Niet geschokt te worden in hun geloof, maar met David hun eigen ziel te mogen aanspreken:

*Voedt het oud vertrouwen weder,
Zoek in 's Hoogsten lof uw lust.
Want Gods goedheid zal uw druk
Eens verwisselen in geluk.
Hoop op God, sla 't oog naar boven,
Want ik zal Zijn Naam nog loven. Psalm 42:3.*

Dan zijn zij geduldig in de verdrukking; verblijden zichzelf in de verdrukking. En inzonderheid als het een verdrukking is in de vereniging en gemeenschap met Die

Vernederde Borg Christus, dat zij met Hem mogen lijden. O, welk een verwaardiging om de voetstappen van Christus te mogen drukken. Hem gelijkvormig te mogen worden reeds aanvankelijk hier op de wereld. Maar dat is iets bijzonders. Het is veelal zo anders. Denk maar om die lieve Nazireeër Gods, Simson. Onder welk een druk kwam hij, zeker ook uit haat tegen de genade die hij ontvangen had, maar ook vanwege zijn eigen schuld en zonde, daar hij zich aan die lichtzinnige Delila had overgegeven.

Maar nu die onveranderlijke verbondstrouw en liefde dat de dichter van die God getuigen mag: *Die de verdrukte recht doet.*

De Heere Jezus als de plaatsbekledende en schuldovernemende Borg Zijns volks is verdrukt geworden, Jesaja 53 :7, Hij is mishandeld geworden. Hij is van God geslagen en verdrukt, omdat Hij in de plaats van Zijn volk voldoen moest aan Gods recht. Onder het volle gewicht van Gods toorn is de gramschap geblust, doch ook verworven een volmaakte gerechtigheid om die aan de Zijnen toe te passen. Sion wordt door recht verlost. Onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed, maar alleen op grond van Christus' eeuwig geldende gerechtigheid spreekt God Zijn volk vrij van schuld en straf, en geeft hen een recht ten eeuwigen leven. Dan wordt die druk der zonde, die druk van vloek en toorn weggenomen. Dan krijgt dat volk zijn gerechtigheid weer terug, Job 33. Maar daarmee is de strijd niet beëindigd. Een oude reeds vele jaren ontslapen leraar zei zo vaak op de preekstoel: *wanneer God Zijn volk gerechtvaardigd heeft in de vierschaar van hun consciëntie, dan zijn zij niet aan het eind, maar op de weg om te beginnen.* Ja, de mensheid is wat dwaas en blind. Hij zoekt maar naar rust, maar naar een vleselijke rust. En 't is hier het land der ruste niet. In de hemel zal Gods volk rusten van alle onrust. Hier is het terrein van de strijd. Satan, die grote verdrukker, houdt niet op zolang Gods volk hier op aarde is, en nog uitwoont van de Heere.

En die Godzalig leven zullen vervolgd worden. In de ogen dergenen die gerust zijn, zijn het verachte fakkels. De vijandschap blijft niet verborgen. Wat kan het leed hen diep terneer drukken. En dan in zichzelf geen kracht tegen deze grote menigte; geen geweer in die strijd.

Maar de Kerk van de oude dag mocht uit eigen zielservaring getuigen: de Heere doet gerechtigheid en gericht allen die onderdrukt worden. Hij is een Hoog Vertrek voor de verdrukte, een hoog vertrek ten tijde van benauwdheid. Die Gezegende Borg treedt voor dat verdrukte volk tussen beide. Hij doet hen recht. Hij beschaamt de hel, en rekent met de vijanden af. Hij neemt het voor Zijn verdrukte volk op:

*Gij heft mijn hoofd omhoog,
En doet m' Uw gunst aanschouwen. Psalm 3:2*

Nee, dat arme volk komt in de druk niet om. Hier aan deze zijde van het graf redt Hij hen keer op keer. Christus ontbloot de arm Zijner Sterkte, en staat op ter verlossing van Zijn gunstgenoten. Hij stond eenmaal op uit de doden, tot rechtvaardigmaking Zijns volks, maar zo staat Hij ook op om Zijn gerechtigheid te openbaren voor de ogen der heidenen. De kracht en de vrucht van Zijn volmaakte Middelaarsbediening schenkt Hij de Zijnen, zodat zij in Hem hun hoofden mogen opheffen, en van vreugde mogen opspringen om die eer.

Door Christus' gerechtigheid worden zij verhoogd. En waar de Vader al het oordeel aan de Zoon heeft overgegeven, daar zal Hij hun recht doen, ook straks in de ure des doods, dat hun ziel verlost uit de strijd des levens, opgenomen wordt in heerlijkheid. Maar eenmaal in het laatste oordeel, wanneer Christus zichtbaar verschijnt op de

wolken des hemels, zal Hij het recht van de Zijnen volkomen openbaren. Dan zullen zij daar staan, ziel en lichaam weer verenigd, van alle strijd en onderdrukking voor eeuwig ontheven. Hun aangezichten die hier vaak bemodderd en verwrongen waren van droefheid en smart, zullen dan blinken van blijdschap en van vreugde. O, het heil van Gods Kerk ligt alleen in God, en hun zaligheid alleen in Christus. Die den verdrukte recht doet, Zijn eer is er aan verbonden. En daarom: *Hij zal hen gewisselijk recht doen.*

Maar dat houdt ook in, dat de verdrukkens en onderdrukkens van Gods Kerk en kinderen, het zwaar te verantwoorden zullen hebben. Het vonnis is reeds in het Paradijs geveld. En op Golgotha heeft Christus getriomfeerd over al de machten der hel. Hij heeft Satans kop vermorzeld, en de wachters werden als doden, toen Christus als overwinnaar van Satan; dood, zonde en hel, opstond in Jozefs hof. Wij kunnen beter behoren tot degenen die verdrukt worden, dan tot degenen die Gods volk verdrukken en benauwen. Vroeg of laat zal het oordeel, het zware oordeel Gods, de vijanden treffen. Wie Zijn volk aanraakt, raakt Zijn oogappel aan.

- Farao, die de Kerk wil laten verdrinken, verdrinkt zelf.
- En Haman, die Mordechaï wil ophangen, hangt straks zelf aan de galg.
- De zielen onder het altaar roepen om wraak en dat oordeel kan niet dan vreselijk wezen. Gelukkig degenen die door wederbarende genade, van verdrukker en vervolger, een verdrukte en een vervolgte mag worden. Dat alleen vermag de alles overwinnende genade Gods in Christus, door de Heilige Geest.

Onderdrukt volk, wees niet al te zeer bedroefd. Uw Verlosser is sterk, Heere der Heirscharen is Zijn Naam. In Christus zijt gij meer dan overwinnaars. Hier zijn er toch ogenblikken, dat God recht doet, en dat gij door de toepassing van Christus' volmaakte gerechtigheid, moogt juichen over uw vijanden. En tenslotte, het is hier maar een verdrukking van tien dagen. Misschien zijn er al negen van om. Daarom: *Zijt geduldig in de verdrukking, en volhardt in het gebed.* Dat u veel door het geloof zien mocht op Hem, Die den verdrukte recht doet. Amen.

3. BROOD VOOR DE HONGERIGEN

Die den hongerige brood geeft. Psalm 146:7b.

Groot, zeer groot zijn de ontfermingen Gods over de kinderen der mensen. God laat Zijn zon opgaan over bozen en goeden, en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. In de hof van Eden was alles; "honger" was daar onbekend. Nu is er een verlangen naar voedsel, naar versterking. Wat een onmacht, welk een armoede, wat een leegheid. God laat ons hongeren, omdat wij aten van de verboden vrucht, en van toen af zijn zij verteerd door honger. De ganse aarde is vanwege de zonde vervloekt en ver' woest. Zij zou voortbrengen doornen en distelen. Over onszelf, maar ook over de wereld als schepping Gods, hebben wij gebracht de dood en het verderf. Alle recht en aanspraak op de minste van Gods zegeningen hebben wij verloren krachtens Adams bondsbreuk en de toerekening van diens schuld en zonde.

Doch dat de aarde nog bekwaam kruid voortbrengt, ja, dat de aarde nog vol is van Gods goedertierenheden, dat is omdat God Zijn Zoon heeft gegeven. Dat bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden. Maar ook dat bloed, alhoewel Christus Zijn weldaden alleen voor Zijn volk verworven heeft, heeft gedropen op deze vervloekte aarde, en is de oorzaak dat nog zoveel tijdelijke zegeningen ons toevloeien. 't Is alles voor Gods volk verdiend, maar de wereld mag er van mee-eten. Wanneer de goedertierenheden Gods ons niet leiden tot bekering, dan zullen ook de tijdelijke weldaden nog tegen ons getuigen. God onderhoudt mens en beest. Hij opent Zijn hand, en verzadigt al wat er leeft naar Zijn welbehagen. Die grote God van hemel en van aarde, die Getrouwe en Onveranderlijke God geeft aan de hongerige brood.

Wat is de Almacht, wat is de goedheid, wat is de zorg Gods groot over alles wat leeft en beweegt! Wij hebben een natuurlijk bestaan, en dat vraagt van dag tot dag vervulling, en onderhouding. En zie, daartoe heeft God alleen het vermogen.

Bij de oprichting van het Noachitisch verbond, het natuurverbond, gaf God de belofte, maar verzegelde ook die belofte in de regenboog, dat de aarde niet meer door water vergaan zou. Dat zaaiing en oogst, zomer en winter niet zouden ophouden al de dagen des levens. En niettegenstaande alle zonden en ongerechtigheden, en de vloeken die van de aarde opstijgen tot de hemel, gaat God nog door om Zijn belofte te vervullen. De Schepper van de einden der aarde wordt noch moede noch mat, ook in de onderhouding van het geschapene. Zijn trouw is groot.

Met *de hongerige* wordt hier ook bedoeld: de nooddruftige, de arme, die gebrek lijdt aan het nodige. Die geeft Hij brood. De Heere Die uit de volheid van de aarde en de zee, al wat leeft verzadigt, hoort gewis het geroep der hongerigen onder de menskinderen, inzonderheid die behoren tot Zijn volk. Er is een algemene Voorzienigheid Gods, die gaat over alle mensen. Maar er is ook een bijzondere Voorzienigheid die gaat over het volk dat van eeuwigheid door God verkoren is, en dat Christus kocht met Zijn bloed naar ziel en lichaam beide. Dat door Gods Geest levend gemaakte volk is het eigendom van Christus en ligt voor Gods rekening.

En de grote apostel Paulus schreef aan de gemeente van Filippi, en dat geldt de ganse Kerk: "Weest in geen ding bezorgd, maar laat al uw begeerten met biddingen en smekingen en dankzeggingen bekend worden bij God." Ja, in het laatste gedeelte van hetzelfde hoofdstuk 4:19 verzekert hij de Kerk Gods met de vertroostende woorden: "Doch mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddruft in heerlijkheid."

Gods kinderen hebben zulk een rijke en getrouwe God in de hemel. Zij hebben geen gebrek te vrezen. Nee, dat wil niet zeggen, dat hun perskuipen uitwendig altijd overvloeien van most en van olie. God beproeft menigmaal de Zijnen hier in dit leven. Doch Gods gunst sterkt meer dan de uitgezochtste spijzen. Jeremia, die getrouwe Godsgezant, toen hij uit de kuil was opgehaald kreeg elke dag een bol brood uit de bakkerstraat (Jer. 37:21). 't Was niet veel, maar het was genoeg. Hij heeft inderdaad ervaren gelijk zo menigeen van Gods lieve volk: het weinige dat de rechtvaardige heeft is veel beter dan de overvloed van vele goddelozen. En waarom is het veel beter? Omdat het uit Gods Vaderhand hen toekomt, en ook omdat zij er Zijn lieve Vaderlijke gunst in mogen smaken. En dan die zalige vernedering er onder dat hun hart, dat de meeste tijd is als een steen, er nog eens onder mag breken. Dat is met geen goud te betalen.

En denk dan maar aan de profeet Elia. Toen het oordeel van de hongersnood kwam, in de dagen van de goddeloze koning Achab, verborg de Heere hem aan de beek Krith. Aan die beek, die gewoonlijk in Kanaän het eerste van al de beken en rivieren uitgedroogd was, bewaarde God Zijn getrouwe knecht. De raven brachten hem elke morgen en avond brood en vlees. Wat God toch vermag, en hoe groot Zijn zorg over Zijn volk is, blijkt duidelijk. Doch een jaar daarna, toen ook zelfs Elia het weer gewoon geworden was, zond de Heere hem tot de arme weduwe van Sarfat. Telkens maar nieuwe beproevingen des geloofs, opdat Gods kind zich geheel en al op de Heere verlaten zal, en zijn toevlucht zal nemen tot die God, die wonderen doet. God toch zal wel zorgen, dat zij voor de overige tijd van de hongersnood een voorraad zullen ontvangen, waarop zij nu rustig kunnen teren. Maar nee, de weg van Gods aanbiddelijke wijsheid is zo geheel anders. God zorgt er voor, dat zij hongerig blijven, en dat het wonder een wonder blijft. Ons bestaan is maar, "God vergeten" en de Heere niet in erkentenis houden. En nu de wegen die God met Zijn volk bewandeld zijn veelal tegen vlees en bloed; smartelijk en pijnlijk. Ons vlees wil aan geen enge banden. Wij willen als een onbandige koe maar in de ruimte weiden, doch God heeft Zijn volk zo lief, dat Hij hen gedurig maar een enge band om hun lendenen legt. De Heere Zelf moet maar steeds wegen voor ons openen om Hem nodig te hebben. Onze diepe val komt in alles openbaar. O, wat een arbeid heeft God aan ons ten koste te leggen, dat we maar afzien van onszelf, en dat wij onze hoop alleen op Hem stellen, zowel voor de tijd als voor de eeuwigheid.

In dure tijd en hongersnood spijzigt God Zijn volk soms op zulk een wonderbare wijze. 't Is zeker en gewis geliefden, wanneer er Elia's zijn, dan zijn er ook raven. En God gebruikt daartoe wie Hij wil. Hij heeft alle harten in Zijn hand. In de laatste oorlog was er in een grote wereldstad van Nederland een kind des Heeren, dat ziek was, en wat kon dienen tot versterking en verkwikking van haar zwakke lichaam moest missen. Uren van die stad verwijderd werd in een nacht een boer die veel liefde en achting voor Gods volk had, door de Heere er bij bepaald, dat hij verschillende levensmiddelen naar die vriendin brengen moest. Die man was blij met die boodschap. 't Was een grote eer dat hij dat doen mocht. Toch rezen er bij die man grote bezwaren. Vanwege de zogenaamde zwarte handel waren er door de regering vele controleurs aangesteld, die ook vooral in de treinen de bagage van de reizigers onderzochten. Velen werden alzo overvallen, en afgenomen wat zij bij zich hadden. Ook die vrees kwam in het hart van die man. Toch ging hij op reis, met verschillende levensmiddelen, biddende en zuchtende of de Heere zijn weg voorspoedig wilde maken. Die morgen kwam er niet één controleur in de trein. Doch zodra hij in de stad

waar hij zijn moest, uitstapte, werd hij door meer dan zes van die ambtenaren aangehouden. Het hart van die man klopte. Wat was er een innerlijke strijd. De koffer moest worden geopend, en verschillende vragen werden er gedaan. De laatste vraag was, waar hij heen moest met die levensmiddelen. Daarop gaf die man, terwijl de tranen over zijn wangen liepen: *naar dat adres, waar een lief kind des Heeren woont*. En wonder boven wonder, daar zeiden zij tot hem: pak dan alles maar in, en bezorg het maar spoedig op dat adres. Wat weende die vrouw toen zij dat alles uit Gods hand mocht ontvangen, en . . . als vrucht van hetgeen haar dierbare Borg voor haar had verworven. Dan kunnen we zien als we iets krijgen, dan geeft God er vaak nog wat bij ook, en dat maakt het zo groot en wonderlijk. Wat er voor de deur staat, is voor ons onbekend, maar dit is zeker: God blijft voor Zijn volk zorgen, en Hij vervult Zijn beloften ook voor dit tijdelijk leven. Zeker de waarheid wordt bevestigd: De jonge leeuwen lijden armoede en hongeren, maar die de Heere vrezen hebben geen gebrek aan enig goed.

Toen de Heere Jezus tijdens Zijn omwandeling twee maal op zulk een wonderlijke wijze zoveel duizenden voedde met enkele broden en weinige visjes, bleven er de ene keer zeven korven over, en de andere tijd twaalf volle korven. Voor Gods volk blijft er altijd wat over. Als het maar waar is, dan laat God Zijn volk niet omkomen. Wonderlijk en verrassend zorgt de Heere voor Zijn gunstgenoten. Ja, zij hebben het in bange tijden zelfs wel ervaren: eer zij roepen zal Ik horen, en eer zij spreken zal Ik antwoorden. Gods kinderen hebben een getrouwe God en Vader in de hemel, Die tegen alle verwachtingen in zorgt voor de Zijnen.

Alle noden naar ziel en lichaam kent Hij, maar vervult Hij ook. God is niet alleen een God voor de eeuwigheid, maar ook een God voor de tijd. In dat dierbare bloed van die oudste Broeder is er een weg geopend, waardoor zij met vrijmoedigheid mogen toegaan tot de troon der genade. Zijn Almacht is onbegrensd, en Zijn liefde zonder begin en zonder einde.

Die den hongerige brood geeft. Uitwendig zorgt God, maar ook inwendig vervult God in Christus de nood der ziel. Uit kracht van Zijn Verbond dat van eeuwigheid is, gegrond in het bloed van de Verbondsmiddelaar, en waarin alleen de uitverkorenen zijn begrepen, roept Hij het Zijn volk toe:

*Al wat u ontbreekt
Schenk Ik zo gij 't smeekt,
Mild en overvloedig.* Psalm 81:12.

In Adams val zijn wij God verloren, en hebben wij Zijn beeld verwoest. Wij zijn ontbloot van alle gerechtigheid en leven. Helaas van nature hebben wij daar geen bekommering over. Wij liggen dood in de zonden en in de misdaden. Maar nu is er naar het eeuwig voornemen Gods een volk op de aarde, dat gekocht door het bloed van Christus, door de Heilige Geest wordt levend gemaakt. En die levendgemaakte ziel wordt om God verlegen. Het gemis van God wordt hun ontdekt. En zodra dat gemis ontdekt wordt, dan wordt dat gemis erger dan de dood. Uit dat gemis leren zij tot God roepen, Die het alleen met Zichzelf maar vervullen kan. Hij is de Algenoegzame en de Volzalige in Zichzelf. Maar die vervulling schenkt God alleen in en door Zijn geliefde Zoon Jezus Christus. Onze ongerechtigheden roepen om het oordeel Gods, maar ook onze gerechtigheden worden bevonden als een wegwerpelijk kleed. Uit de werken der wet kan geen vlees voor God meer gerechtvaardigd worden. Wij kunnen voor God niet bestaan. Aan onze zijde is het voor eeuwig kwijt. Maar nu

bedeelt de Heere Zijn volk met een honger naar de volmaakte gerechtigheid van Christus. Het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou. Col. 1:19. Christus heeft Zichzelf genoemd: het Brood des levens dat uit de hemel is nedergedaald, en dat de wereld het leven geeft.

Christus' lichaam wordt bij "Brood" vergeleken.

- a. Brood komt uit de aarde voort. Christus wordt in Jesaja 4:2 genoemd: *de vrucht der aarde*. Hij bracht Zijn menselijke natuur niet mede uit de hemel, maar heeft die aangenomen uit de maagd Maria door de werking des Heiligen Geestes. Christus sprak van Zichzelf in Johannes 12:24 als van het tarwegraan, dat in de aarde valt en sterft, en daarna vrucht voortbrengt.
- b. Brood moet gedorst, gemalen, gekneet en in de oven op het vuur gebakken worden. Zo is die dierbare Borg geperst geworden, gedrukt geworden, verbrijzeld geworden onder de volvoering van Gods gerechtigheid, en in 't vuur van Gods toorn en verolgenheid is Hij geweest om de zonden van Zijn volk te verzoenen. Uit liefde en uit ijver tot de deugden Zijns Vaders, en de verlossing van Zijn volk heeft Hij door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid een eeuwige gerechtigheid verworven, waarin de Vader Zijn volkomen welbehagen had, maar ook waardoor de Kerk verzoent, verlost en gezaligd wordt.
- c. Brood stilt de honger van degenen die honger hebben. Een hongerige is alle bitter zoet, maar een verzadigde ziel vertreedt het honigzeem. Onder het verbroken werkverbond geven wij geld uit voor hetgeen geen brood is, en onze arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan. Onze ziel is leeg, en kan door geen duizend werelden verzadigd worden. Alleen Christus en Zijn offerande is de ware zielespijs. Alles wat daarbuiten is, laat ons leeg en kan nooit voldoening geven. Christus heeft door Zijn offerande de gerechtigheid en heiligheid verworven, die nodig waren om de verloren zondaar weder in Gods gemeenschap te herstellen. Gods ontdekte volk leert hongeren naar Christus en naar Zijn volmaakte gerechtigheid. Die honger verwekt God Zelf. Dat "Brood" wordt door de Heilige Geest ontdekt. Degenen die van het aardse manna gegeten hebben zijn gestorven, maar degenen die van dat Ware Manna eten, leven tot in der eeuwigheid.

Maar dat "Brood" moet ons gegeven worden. *Die den hongerige brood geeft*. Die tafel moet in de woestijn toegericht worden voor het aangezicht van onze wederpartijders. Dat "Brood" moet ons toegediend worden. Eerst de toepassing des Heiligen Geestes, en dan de aanneming door het geloof. Die kruimeltjes worden van de tafel niet genomen, maar zij vallen er af, en dan nemen de honden ze. O, dat eenzijdige werk Gods, dat staat altijd maar op de voorgrond. In onze dagen willen zij het maar verdringen, maar geliefden, het zal toch niet gaan; omdat het een eenzijdig werk is, daarom is er nog hoop voor een ellendig, arm, nooddruftig en verlegen mens, die niets meer kan, en niet meer wil.

Hoe zal toch een mens Christus kennen, tenzij die Middelaar eerst ontdekt is? Maar ook hoe zal dat bezwaarde volk tot Jezus komen? Hoe zullen zij Hem aannemen? Het moet hen van de Vader gegeven worden om tot Christus te komen. Niemand komt tot Mij, zo sprak Christus, tenzij de Vader Die Mij gezonden heeft hem trekke. O, wat een zalige troost ligt er in de openbaring van Christus, maar niet minder, wanneer die zachtmoedigen mogen eten en verzadigd worden.

Dan wordt het goede van Gods huis gemaakt. Dan krijgen de vermoeiden en belasten rust voor hun ziel. Dan worden zij gevoed, gelaafd, verkwikt en versterkt, op het allernauwst en innigst met Christus verenigd. Dan mogen zij met verlichte ogen des

verstands zien hoe de Vader Zijn welbehagen verheerlijkt en volvoert in en door Christus Jezus. Zijn vlees is waarlijk spijs en Zijn bloed is waarlijk drank.

Vanwege hun zonde zou het rechtvaardig zijn dat zij eeuwig zouden moeten hongeren, en in eeuwige ellende zouden wegzinken. Maar dat God nu zulk een weg nog geopend heeft, met behoud en verheerlijking van Zijn eeuwige deugden, dat doet hen bij ogenblikken zo diep voor God wegzinken. De genade vernedert en de verheerlijking van Christus in ons hart doet ons de laagste plaats innemen.

Waar Gods kind zo vaak over klagen moet dat is wel dit, dat er vaak zo weinig drang en honger is om alleen met dit hemels manna gevoed te worden. Er is meer Brood dan honger. 't Is wel smartelijk om met de Kerk in Psalm 107 in de woestijn te dwalen, in een weg der wildernis; hongerig en dorstig; hun ziel was in hen overstelpt. Maar dat is toch de weg om met goed vervuld te worden.

En als we geen honger hebben, dan zijn we zelf de oorzaak dat "het Brood" ons onthouden wordt. Wanneer wij in zelfvoldaanheid over de wereld gaan, en rusten op hetgeen er gebeurd is, dan is er geen plaats voor Christus. En wat zijn dat droeve tijden.

Dan moeten we onszelf maar veroordelen, doch er komen zelfs wel tijden, dat wij ons veroordelen moeten, omdat de rechte veroordeling gemist wordt. Het wordt wel openbaar in ons leven, dat er een gedurige bearbeiding van Gods lieve Geest nodig is, om behoefte te hebben aan Christus, en aan Zijn gerechtigheid. Laten wij maar nooit denken dat wij, hoeveel genade we ook ontvangen hebben, onszelf kunnen opwekken. Wij moeten steeds maar gewaar worden dat er in ons niets meer is dat naar God vraagt en zoekt. Uit die kennismeming was het dat David zuchtte in Psalm 51:8: *Heere, open Gij mijn lippen door Uw kracht*. En voor dat volk wordt het zulk een eeuwig wonder wanneer de Heere Zelf nog behoefte geeft en uitgangen der ziel naar die dierbare Middelaar des Verbonds.

Wat was het een blijdschap voor David en zijn mannen toen zij in 2 Samuël 17 hongerig en vermoeid waren, dat er toen in de woestijn een maaltijd voor hen bereid was. Zo is het ook voor Gods kinderen wanneer zij in de ontsluiting van die eeuwige liefde Gods, gemeenschap mogen oefenen met Christus, en een spijsze mogen genieten die de wereld niet kent. Een spijsze waardoor zij nieuwe krachten ontvangen, om met lijdzaamheid te lopen de loopbaan die hun voorgesteld is, ziende op de Overste Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus.

En nu is hier alles maar ten dele, doch eenmaal zal het volmaakte hun worden geschonken. Dan zullen zij eeuwig verzadigd worden. Dan is de Middelaarsbediening van Jezus niet meer nodig, doch dan zal God zijn alles en in allen. Dan zullen wij ook van alle lusteloosheid en goddeloosheid verlost zijn, om eeuwig volmaakt te mogen betuigen, wat hier bij ogenblikken plaats mocht hebben: Doch Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gave. Dan is volkomen in vervulling gegaan, wat Hanna in haar lofzang 1 Samuël 2:5 gezongen heeft: *die hongerig waren, zijn het niet meer*. O, wat een weldaad om het hier aanvankelijk te kennen, wanneer God in Christus ons oplost, en onze zaken opgelost worden.

Dat een ieder het eens ernstig onderzocht of hij al ooit honger gekregen heeft, naar Christus en naar Zijn gerechtigheid. 't Is een levensvraag voor een ieder, jong of oud, klein of groot. O, wat ik u bidden mag, leg het toch niet naast u neer. Uw leven heeft toch zulk een grote betekenis. Spoedig komt de tijd dat de engel des doods uw leven

zal afsnijden. En dan ... dan zult u God moeten ontmoeten, en dat zal zonder Christus vreselijk zijn. Moed- en vrijwillig in Adam u van God losgescheurd, u gevoed met de zwijnendraf van de wereld, en "Het Brood des levens" wat u werd aangeboden in de prediking des evangelies, versmaad, veracht en verworpen. Een dubbel oordeel zal u treffen.

Werkt niet langer om de spijs die vergaat, maar zoekt de spijs die blijft tot in der eeuwigheid. Dat Gods Geest u nog in de tijd overtuigde en ontdekte; uw zielsarmoede recht leerde kennen, om ook verlegen te worden om Christus. Die Kanaänese vrouw werd tweemaal door Christus afgesneden, maar door het geloof greep zij Christus vast op Zijn eigen woord. De Heere Jezus had gezegd tot haar beproeving: Het is niet betamelijk om het Brood der kinderen te nemen en liet de hondkens voor te werpen. Doch zij zei: Ja Heere, maar ook de hondkens eten van de kruimelkens van de tafel. En toen zij zo laag mocht buigen, smekend om een kruimeltje, toen kreeg zij "Het Brood" zelf. Zo mocht het met velen gaan. En volk des Heeren: dat onze honger maar niet overging, doch dat wij steeds meer honger kregen. Dan wordt het bevestigd, Die den hongerige brood geeft. Amen.

4. DE LOSMAKING VAN GEVANGENEN

Psalm 79:6

Lezen Psalm 146

Psalm 102:11-12

Psalm 69:13

Geliefden.

In Esther 8:16 lezen wij: *Bij de Joden was licht en blijdschap, en vreugde en eer.* Dat zijn inderdaad opmerkelijke, maar ook zeer betekenisvolle woorden. Zoals ons allen bekend is, geeft het boek Esther ons een stuk van Israëls geschiedenis in den vreemde. Velen, ook zelfs Luther, maakten bezwaar om dit boek als een deel van Gods Woord te erkennen, omdat de Naam van de God van Israel er niet in voorkomt. Toch is dat boek onder de Voorzienige leiding Gods in de "Kanon" van de Bijbel opgenomen, en zeer duidelijk worden de leidingen Gods met Zijn volk er in getekend en verklaard. De na de val aangekondigde strijd tussen het vrouwenzaad en het slangenzaad, tussen het Godsrijk en het wereldrijk, tussen Christus en Satan, vinden wij daar duidelijk beschreven. Haman, die verwoede en gevaarlijke vijand van Gods volk, zocht haar ondergang.

Haman was een Agagiet, een nakomeling van de Amelekietische Koning die Saul had moeten doden, maar die hij verschoond had. Haman behoorde dus tot een volk, aan hetwelk Jehovah een eeuwige krijg had aangekondigd, Ex. 17:15, hij was een Edomiet, dus een aartsvijand van Israel. Op een sluwe wijze had hij door allerlei list en bedrog het goddeloze plan gesmeed om al het zaad der Joden uit te roeien. Een galg van vijftig ellen hoog heeft hij laten maken om Mordechaï daaraan te hangen. Het volk kwam in de banden. Esther ging tot de koning. Het plan van Haman werd ontdekt. Haman werd gehangen, en Mordechaï beloond. Het volk werd bevrijd, gered van een wisse dood. Het edict van de bevrijding werd op de burg Susan afgekondigd, en de lopers die op snelle kemelen reden, en op muilieren, togen snellijk uit, aangedreven zijnde door het woord des Konings. Het werd in alle landschappen verspreid, dat het volk der Joden in vrijheid was gesteld, en dat hun benauwers gedood zouden worden. Tevoren had Mordechaï eens op het paard gezeten, maar hij was toch weer aan de poort des konings teruggekomen omdat het vonnis niet was vernietigd.

Na de afkondiging van het edict ging Mordechaï uit, nu niet meer gekleed in lompen, maar met een hemelsblauw en wit koninklijk kleed, en met een grote gouden kroon, en met een opperkleed van fijn linnen en purper. De stad deelde in de blijdschap. Maar bij het volk der Joden was licht, en blijdschap, en vreugde en eer. Geen wonder, want het raakte hen. Ze waren ten dode opgeschreven, en nu was de vrijheid voor hen uitgeroepen en verzekerd. Wat was het tevoren donker; ja het werd steeds donkerder. Wat was er allerwege een bedruktheid; een verslagenheid, een droefheid onder het Jodendom. Wat een smaad en schande was er op dat volk gelegd. Zij waren verkocht om verdelgd, gedood en omgebracht te worden, maar nu waren zij gered. O geen wonder dat er zulk een omkeer kwam bij de Joden. Maaltijden en vrolijke dagen werden gehouden, en braken er aan voor dat weleer verdrukte volk, dat geen plaats op de wereld meer gegund werd. God Zelf had hun druk verlicht, en bewaard voor de ondergang.

Maar veel sterker dan ooit voor het Jodendom in Perzië, zijn de gevolgen van de geestelijke verlossing voor Gods kinderen. In welke diepe en vreselijke afgrond hebben wij onszelf geworpen door de val van Adam. Wanneer God door Zijn Geest onze ogen er voor opent, werkelijk dan zijn er geen woorden om het uit te drukken.

Aan de eeuwige dood hebben wij onszelf onderworpen. Wij liggen dood in zonden en in misdaden, van God gescheiden, en besloten onder de heerschappij des Satans. Gewis wanneer dit ontdekt wordt in ons leven, dan is het donker. Dan is het: "ik vond benauwdheid en droefenis." Wij derven de heerlijkheid Gods, wij zijn schuldig en verdorven. Aan onze zijde hopeloos, en reddeloos.

Maar eeuwig wonder van Gods vrije Souvereine genade en ontferming, dat er hulp besteld is bij een Held. De Vader verordeneerde Zijn Zoon tot Borg en Middelaar, en wanneer nu beleefd mag worden, dat wij in Hem hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden naar de rijkdom Zijner genade, dan is het ook in onze harten, licht, blijdschap, vreugde en eer. Wij wensen er met u over te handelen in deze ure. Onze tekst vindt u opgetekend in Psalm 146:7c:

"De Heere maakt de gevangenen los."

De losmaking van de gevangenen.

1. Wat dat inhoudt.

2. Wiens werk dat is.

1. Wat dat inhoudt.

In de volheerlijke staat der rechtheid was er geen sprake van gevangenen, en van een gevangenis. Er waren alleen maar liefdebanden die door God gelegd waren in het hart van Adam en Eva, als schepselen Gods. Zij waren door de Algenoegzame en Volzalige God volmaakt zonder enig gebrek geschapen, en mitsdien naar ziel en lichaam aan God gebonden. O welk een voortreffelijke staat, en welk een rijk leven hadden onze eerste ouders. Aan God gebonden is de hoogste zaligheid. Door Hem te leven, uit Hem te leven, voor Hem te leven en tot Hem te leven, werd beoefend in de hof van Eden. God had ons geschapen om tot in aller eeuwen eeuwigheid met Hem te leven.

Tussen de Personen in de Heilige Drie-eenheid was er van eeuwigheid een volmaakte harmonie, en die harmonie was er ook in het Paradijs tussen de Schepper en het schepsel. Adam was het pronkjuweel van Gods schepping; de beelddrager Gods, daar was niets tussen God en hem. Wat was het vlak en effen. Zijn lust was in des Heeren wet te gaan, en hij overdacht Gods wet dag en nacht. Wat een liefde, wat een vrede, maar ook wat een vrijheid was er in het hart van Adam, toen hij leefde in de hof van Eden.

Maar helaas daar is ter kwader ure een breuk geslagen, en een kloof gevallen tussen God en Adam. Moed- en vrijwillig heeft de mens zich van God losgescheurd, en de band die gelegd was verbroken. Adam is God afgevallen, en de duivel toegevallen. Satan had hem voorgespiegeld om als God te worden, zijn eigen heer en meester en los te zijn van elke band. Had die band die hem aan God bond, dan ooit gekneld, hem ooit tot last geweest? Och nee, daar was geen ogenblik, geen minuut ooit geweest, dat Adam had gedacht: wat zal het een verlossing zijn, wanneer ik los van God zal zijn. Dat was in zijn hart of gedachten nooit opgekomen. God is goed, volmaakt in zichzelf van eeuwigheid tot eeuwigheid, en die goedheid Gods vervulde het hart en het leven van onze eerste vader. Maar één ogenblik heeft Adam gehoor gegeven aan de verlokkenende woorden van Satan, en hoewel hij de kracht en het vermogen bezat om staande te blijven, heeft hij het verbond der werken verbroken. Adam wilde niet

langer meer aan God onderworpen zijn, begeerde niet langer Zijn gemeenschap. Hij heeft de vrijheid verworpen, en de ellendigste banden gekozen. Adam heeft het beeld Gods verwoest, zichzelf beroofd van de gaven die God hem geschonken had. De hoogste vrijheid heeft Adam vertrapt, om zichzelf over te geven aan hem die een moordenaar was van den beginne. Het Paradijs verwisseld voor een gevangenis, waar aan 's mensen zijde nooit een mogelijkheid meer is om er ooit, ooit uit te komen. Adam heeft zich onderworpen aan een macht die zo sterk is, dat alleen de Zone Gods er ons uit verlossen kan. En onder die heerschappij, onder dat geweld der hel heeft niet alleen Adam zichzelf gebracht, maar ook al zijn nakomelingen die in hem begrepen waren. De zonde van Adam wordt ons allen naar Gods rechtvaardig oordeel toegerekend. We worden allen in zonde geboren en in ongerechtigheid ontvangen. Wij zijn allen kinderen des toorns van nature.

O, wanneer God onze ogen opent voor de staat van onze diepe ellende, dan wensen wij dat wij nooit geboren waren. Dan zou een mens in wanhoop wegzinken, en zichzelf dood wenen, voornamelijk wanneer het ons ontdekt wordt, wat wij waren in de staat der rechtheid, en wat wij nu door de zonde zijn geworden. Dan wordt de lust wel weggenomen uit alles wat buiten God is. Dan beklagt de mens de tijd die hij verbeuzeld en verzondigd heeft, de tijd die hij doorbracht in de ijdelheid van het leven. Dan gevoelen wij dat alles zonder God leeg is, en niet vervullen kan, maar ook de verwoesting die wij over onszelf gebracht hebben. Kon een mens maar terug, maar och dat is onmogelijk; alles, alles getuigt tegen hem, en hij kan de schuld niet op een ander werpen, maar hij heeft gezondigd en gedaan dat kwaad is in de ogen Gods. Dan wordt er iets van ingeleefd, dat het den Heere berouwde dat Hij de mens gemaakt had. Dat zijn bittere tranen die daar geschreid worden, maar dat zijn ook tranen die eenmaal van hun ogen zullen worden afgewist. O inderdaad daar is maar één grond om zalig te worden; maar één fundament, en dat is Christus Jezus en Die gekruist. Nee daar willen wij niets van afdoen. De Heere weet het hoe dat ligt in het hart van al Zijn arme volk. Op dat fundament te mogen zakken en zinken, met bewustheid met Die Gezegende des Vaders verenigd te mogen worden en te mogen zijn is de begeerte van hun ziel en het verlangen van hun hart. Ja om meer en meer van alles ontbloot te worden, daar zucht hun ziel om bij dagen en bij nachten als Gods Geest eens in hen mag zuchten met onuitsprekelijke zuchtigen, en om Die Christus te verheffen als het hoogste van hun blijdschap, dat is het leven van hun ziel.

Toch kunnen ze nog wel eens verlangen naar die tranen die zij mochten schreien toen zij in hun schuld en verlorenheid voor God lagen - toen de ere Gods zo na aan hun hart lag, en zij zichzelf bij God mochten aanklagen, en schreiden om genade, om de verzoening met God, en de herstelling in Zijn gemeenschap. Het kan soms zo ver wegzinken, en alles zo dor en dodig zijn, dat het is of hun hart nooit meer zal breken.

Maar komt laten wij de waarheid een weinig nader bezien met de hulp des Heeren, onder inwachting van het licht des Geestes. Wij moeten toch maar als dwazen geleerd en onderwezen worden in de gangen Gods.

Van nature beseft een mens zijn diep ellendige en gescheiden staat niet. Dan zijn wij wel gevangenen, maar de banden knellen ons niet. Wij hebben er geen last van, en vandaar is er ook geen bekommring. Wij hebben geen lust aan de kennis van Gods wegen, en wij zijn gewillige slaven van Satan en zonde. Waar de mens van overwonnen is, dien is hij tot een dienstknecht geworden. De waarheid zegt het ons zo duidelijk, dat er niemand is die naar God vraagt en naar God zoekt. Krachtens Adams val ligt de gehele wereld verdoemelijk voor God, en is er geen onderscheid tussen de

een en de ander. Er moge uitwendig in de uitleving enig onderscheid zijn, maar inwendig zijn wij allen even diep ellendig en rampzalig. Wij zijn lijfeigenen van de Vorst der duisternis. Wij liggen geheel en al in zijn macht besloten, en slapen als in het opperste van de mast. Onbekommerd gaat de mens daarheen van de geestelijke gevangenis naar de eeuwige gevangenis, van de tijdelijke banden in de eeuwige banden. Och wij hebben onszelf verkocht aan hem die sterker is dan dat wij zijn, en wij hebben rust in die banden, zolang totdat God ons onrustig maakt, en dat de banden gaan knellen.

En om nu als gevangene los gemaakt te worden, moeten die gevangenen eerst gevangen worden, als een vis in het net, en als een vogel in een strik. Met andere woorden een Goddelijk genadewonder moet er in onze ziel verheerlijkt worden; een wonder van Gods vrije en Souvereine genade. Och laten wij dat toch niet op de achtergrond schuiven, of verdoezelen. Ook in onze dagen is het schering en inslag, om de mens op de voorgrond te plaatsen, en daardoor praktisch de doodstaat van de mens te loochenen, maar ook de noodzakelijke onwederstandelijke bediening des Heiligen Geestes. Nee nooit genoeg kan de verantwoordelijkheid van de mens voorgesteld worden daar de mens, hoe diep ook gevallen, mens gebleven is, en verantwoordelijk is voor al zijn daden. Veel te gemakkelijk wordt er vaak gezegd: *God moet een mens bekeren*. In de meeste gevallen, dan is het maar een vijgenblad om zich te verontschuldigen, en heimelijk de schuld op God te werpen.

Het wordt in alles zo openbaar, dat de mens een vijand van God is, en maar vol is van vijandschap. Bij de een komt het meer openbaar dan bij de ander, maar de waarheid zegt het ons zo duidelijk, dat het bedenken van ons vlees vijandschap tegen God is.

Daarom, bij de handhaving van de volle verantwoordelijkheid van de mens, moeten wij toch te allen tijde klaar en helder naar voren brengen, de Vrijmacht en de Almacht Gods. Wij moeten van dood levend gemaakt worden, en als een vijand met God verzoend worden door de dood Zijns Zoons. Wij zijn verduisterd in ons verstand en vervreemd van het leven dat uit God is, door de onwetendheid en door de verharding onzer harten.

Zeg nu zelf maar, wie, ja wie zal er ooit op de wereld tot God schreeuwen in waarheid en oprechtheid des harten, tenzij dat God het zaligmakend werk Zijner genade door den Heiligen Geest in ons is begonnen. Wie zal er ooit roepen om verlossing uit de banden en uit de gevangenis tenzij dat God Zelf onze ogen heeft geopend voor onze diep jammerlijke en verloren toestand? Wie zal er ooit in waarheid op God betrekking hebben, tenzij het gemis van God door het licht des Geestes is ontdekt? En zo zouden wij door kunnen gaan, om het u aan te tonen, dat zonder het waarachtige werk Gods in ons, de mens dood ligt in zonden en in misdaden. Een geslacht groeit er op dat schier niet meer weet, dat er een wonder Gods in een mens plaats moet hebben.

O dat wij met alles wat in ons is, te allen tijde de noodzakelijkheid daarvan mochten voorstellen, en het leggen op het geweten ook van onze kinderen, opdat zij het nooit zullen vergeten. Het is de dure roeping van de ouders hun kinderen daarop te wijzen. Hun bloed zal toch eenmaal van onze hand worden geëist. Maar ook op leraars, onderwijzers en ouderlingen rust de taak, de verantwoordelijke taak om steeds voor te houden, dat de mens in een staat des doods ligt, en dat er een Goddelijk genadewonder moet plaats hebben. Wij moeten uit de gevangenis verlost worden, en de banden van onze ziel moeten verbroken worden.

Krachtens onze val en ongehoorzaamheid in het Paradijs, hebben wij Gods deugden geschonden, maar ook onszelf overgegeven aan de vorst der duisternis. De duivel met

zijn trawanten hebben hun beginsel niet bewaard. Zij zijn ook in gevangenis, en hebben door hun verleiding de beelddrager Gods, de mens, meegesleept.

Maar nu dat grote wonder Gods, de duivelen kunnen nooit verlost worden uit hun kerker, dat is voor eeuwig afgedaan, doch naar Gods vrij en Soeverein welbehagen in Christus Jezus, heeft God van eeuwigheid een zeker getal van Adams zonen en dochteren in Christus verkoren tot de eeuwige heerlijkheid.

Dat is Gods vrij welbehagen geweest. Nee daar was niets, en daar is niets, en daar zal ook nooit iets in het schepsel komen, waarom dat God dat deel van Adams geslacht redt, verlost, zaligt, en verheerlijkt. God is van eeuwigheid bewogen geweest in Zichzelf, om Zichzelf te verheerlijken, en zondaren te zaligen. In Zijn eeuwige Wijsheid heeft Hij een weg uitgedacht om met behoud en verheerlijking van Zijn deugden gevangenen los te maken.

Wij hadden alles afgesneden, maar God heeft hulp besteld bij een Held Die machtig was om te verlossen. Op de wereld was er geen raad meer, maar van eeuwigheid heeft God raad gehouden, en de Zoon betuigt in Psalm 2: "Ik zal van het besluit verhalen."

O die Goddelijke liefde; die Goddelijke wil; die Goddelijke raad, en dat Goddelijke besluit! Wie zal het ooit in woorden kunnen uitdrukken. Van onze zijde was het kwijt, en niemand van hen zou zijn broeder immermeer kunnen verlossen, en Gode Zijn rantsoen kunnen geven. 't Was aan des mensen zijde alles afgedaan, maar wat een weldaad dat God de duivel vóór was, en dat onze zonde het eeuwig voornemen Gods niet kon vernietigen.

De Vader verkoor Zijn Zoon, en de Zoon gaf Zichzelf. Dat verbond met Zijn uitverkoornen, dat door al het geweld der hel, en door al de vijandschap van ons hart nooit verbroken of te niet gemaakt kan worden. Met Hem, zo sprak de Vader, zal mijn verbond vast blijven. De grondslag der zaligheid ligt niet in het schepsel, maar alleen in een Drie-enig God. En het fundament der zaligheid ligt boven het bereik van duivel, wereld en zonde.

'Van des Heeren goedheid zal dat volk zingen altijd.' De arme wereld denkt in haar blindheid dat Gods volk ook hier in dit leven te beklagen is. O welke verkeerde gedachten hebben zij ervan! Zij menen dat Gods volk altijd maar droefgeestig is; geen blijdschap kent, en nooit genot smaakt. Maar zo is het toch niet. Gods Woord spreekt van het gekerm der gevangenen, maar ook van de blijdschap des Heeren die hun sterkte is. God Zelf wekt hen op bij ogenblikken om te zingen van de wegen des Heeren. En wat nu in de eeuwigheid vastgelegd is, wordt geopenbaard in de tijd en in het hart.

Dadelijk na de val is dat plan Gods tot verlossing en losmaking reeds geopenbaard in de welbekende moederbelofte. Al de profeten hebben als om strijd geprofeteerd van de komende Christus, als het Zaad der vrouw, die de slang de kop zou vermorzelen. De Geest des Heeren was op Hem, omdat de Heere Hem gezalfd had om een blijde boodschap te brengen de zachtmoedigen; om de gevangenen vrijheid uit te roepen, en de gebondenen opening der gevangenis, Jesaja 61:1.

Christus was het, Die van Edom komen zou met besprenkelde klederen van Bozra, Die versierd is in Zijn gewaad, Die voorttrekt in Zijn grote kracht, Die in gerechtigheid spreekt, Die machtig is om te verlossen, Die de pers alleen zou treden, omdat de dag der wraak in Zijn hart was en het jaar Zijner verlossen was gekomen. De ijver van Gods huis heeft Hem verteerd, en de liefde tot de verheerlijking van de deugden Zijns Vaders, maar ook de verlossing van Zijn volk heeft Hem gedrongen, om Zichzelf te geven, tot de volvoering van dat grote werk der verlossing. Daarom heeft Hij troon en kroon verlaten, onze menselijke natuur aangenomen, om daarin te

lijden, te sterven, maar ook te overwinnen. Een liefde die nooit te peilen is, een liefde die de kennis te boven gaat. Christus kwam in de volheid des tijds in diepe vernedering om Gods toorn te stillen, Gods gramschap te blussen, de wet van Zijn vloek te ontwapenen en te vervullen, maar ook om de werken des duivels te verbreken. Hij was eenswezens met de Vader en met de Heilige Geest, waarachtig en eeuwig God van eeuwigheid en tot in eeuwigheid. Als God bezat Hij een oorspronkelijk en onbeperkt vermogen; dan wordt Hij genoemd: *de Sterke God*, in Jesaja 9:5. Maar ook als Middelaar Gods en der mensen heeft Hij ontvangen alle macht in hemel en op aarde. O voor Gods arme volk zijn er wel eens ogenblikken dat zij in God verheugd zijn, en verblijd met Christus. Dat Hij sterker is dan Satan, sterker dan de wereld, en sterker dan dat zij zijn, och anders zou het ook kwijt zijn. Maar:

Gij doet buigen alle krachten.

O eeuwig God zeer sterk, wie is U gelijk t' achten?

En nu die Christus is ook in de gevangenis geweest, naar Matth. 25:36. Hij kwam daar niet in voor Zichzelf, maar omdat Gods recht het eiste, en het noodzakelijk was voor de verlossing van Zijn volk. Omdat de Zoon Zich in de eeuwigheid verbonden had, om de wil Zijns Vaders te doen, daarom heeft Hij Zich ook vernederd, en is gehoorzaam geworden tot de dood des kruises. Omdat Hij Zich vrijwillig verbonden had aan Zijn Vader en aan Zijn volk, daarom heeft Hij zichzelf gevangen laten nemen, en Zich laten binden, om voor Zijn volk de schuld te betalen, maar ook daardoor Zijn volk te verlossen van het geweld der hel. Wat een onuitsprekelijk lijden heeft Christus geleden. Hij lag gekneld in banden van de dood, 'daar de angst der hel Hem alle troost deed missen.'

Hij was ontroerd in Johannes 12:27, en Zijn zweet was als grote druppelen bloeds die op de aarde afliepen in de hof van Gethsémané. Hij is zelfs van God verlaten geweest in de drie-urige duisternis, is de dood ingegaan, maar is ook begraven geworden en heeft Zich ook in die gevangenis laten opsluiten. O daar zijn geen woorden te vinden om de diepe vernedering van die Borg naar waarde uit te drukken. Maar daardoor heeft Hij alles volbracht, en voleindigd het werk dat de Vader Hem gegeven heeft om te doen.

De Vader was voldaan door het offer en in het werk van Zijn Zoon, waarom Hij dan ook aan de morgen van de derde dag, een engel zond om de deuren der gevangenis te openen, opdat Vorst Immanuël er vrij uit kon gaan. In de opstanding uit de doden is Christus gerechtvaardigd in de Geest. Hij is opgewekt zegt Paulus in Romeinen 4 tot onze rechtvaardigmaking, en heeft van de Vader de kwitantie ontvangen, dat al de schuld betaald is, en de ongerechtigheid voor eeuwig verzoend is. De Verheerlijkte Middelaar heeft Zelf tot Johannes op Patmos gezegd: En Ik heb de sleutels der hel en des doods. Christus beschikt nu over beide. Hij heeft de macht er over, en het laatste woord. Hij sluit en niemand opent, maar ook Hij opent en niemand sluit. Ja wij lezen in Psalm 68:19 dat Christus in Zijn hemelvaart de gevangenis gevangen genomen heeft, en de Kerk weer bij God teruggebracht heeft.

En nu rijdt die Verheerlijkte Christus op het witte paard. Hij heeft een boog, maar Hem is ook een kroon gegeven, en Hij gaat uit overwinnende en opdat Hij overwint. Openb. 6:2. De uitverkorenen zijn door de Vader aan Hem gegeven. Maar ook door Hem aanvaard. Hij heeft hen gekocht met Zijn dierbaar bloed, en nu worden zij ook door Hem verlost. Zij worden door Hem gevangen.

Paulus noemde zichzelf in Eféze 3:1 de gevangene van Christus Jezus. Dat was gebeurd op de weg naar Damaskus. Vanzelf lag daar ook in opgesloten, dat hij

gebonden was door Christus tot het werk van het evangelie in de kerk Gods, maar het eerste kan er niet van losgemaakt worden.

Al Gods uitverkorenen worden gevangen in het net des evangelies. De ene jong, de ander op meer gevorderde leeftijd, maar dat is zeker dat er voor allen tussen de wieg en het graf zulk een tijd aanbreekt. Ze worden allen, welke middelen en wegen dat God ook moge gebruiken, overwonnen en ingewonnen. Ze moeten de wapenen tegen God neerleggen, en inwisselen. En het is zo waar wat de waarheid zegt, dat God een gewillig volk heeft op de dag Zijner heirkraft. Ze worden niet gedwongen, maar God maakt hen gewillig, om door Zijn almachtige genade de zonde te breken, en zich te begeven onder de banier van Koning Jezus. De liefde Gods wordt in hun hart uitgestort door de Heilige Geest, en allen die getrokken worden uit de macht der duisternis, en overgezet in het Koninkrijk van de Zoon van Gods liefde, worden voor eeuwig aan God verbonden. Ja dat is wat een wonder, dat God er niet van af kan, maar anderzijds dat zij ook nooit meer van God kunnen loskomen. Er moge gebeuren wat wil, maar zij liggen besloten in een verbond dat nooit kan verbroken worden. Christus heeft de Zijnen lief tot het einde toe, maar wat God ook in hun harten geschonken heeft, dat vuur kan door de wateren der verdrukking nooit worden uitgeblust. De liefde vergaat nimmermeer. De genadegiften en roepingen Gods zijn onberouwelijk.

Maar wat is nu zo opmerkelijk? Dat zulke gevangenen tot God gaan roepen om uit de gevangenis verlost te worden. In de levendmaking worden onze ogen geopend om te zien de staat van onze ellende. Gods rechtvaardigheid en heiligheid wordt ons voor ogen gesteld, de schuld en de zonde wordt ons ontdekt, Gods recht is tegen ons, de vloek der wet veroordeelt ons. Wij gaan onze banden en gevangenis gevoelen. En Gods Geest leert het ons, dat uit de werken der wet geen vlees voor God gerechtvaardigd kan worden. Met al onze pogingen en arbeid komen wij in de dood terecht. Het is een verkwikking wanneer het evangelie voor ons geopend wordt, en een onuitsprekelijk wonder wanneer Christus ons ontdekt wordt. O die tijd wanneer het Gode behaagd om Zijn Zoon in ons te openbaren. Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven. Hij is het van God verordeneerde middel om de straffen te ontgaan en wederom tot genade te komen. Er kan in die ontdekking zoveel gesmaakt worden, dat het voor die tijd is, alsof wij reeds losgemaakt zijn. Maar Gods kinderen leren het onderscheid kennen tussen een *geopenbaarde* Christus en een *geschonken* Christus; een ontdekte Middelaar, en een toegepaste Middelaar.

Ja 't is een groot onderscheid en verschil om eens iets van de vrijheid te zien, te smaken, te gevoelen, of om er ingeplaatst te zijn, en in de vrijheid te wandelen. Ja 't is hetzelfde als met mensen die in de gevangenis zitten. Ze worden daar wel onderhouden, zij krijgen op de gezette tijden wel voedsel, en het gebeurt ook wel eens dat zij uit hun cel mogen, maar zij blijven met dat al toch gevangenen. Ze worden toch weer gedurig opgesloten, en zij hebben hun vrijheid niet terug. En zolang Gods recht niet is voldaan, het oordeel niet is weggenomen, dan zitten zij nog in de banden. Ja dan zeggen ze zo menigmaal, als nu de dood eens komt, hoe zal het dan toch vallen; een ongeredde ziel; een openstaande schuld; een onopgelost leven; en dan geen houvast aan wat God gedaan heeft. O scherpe pijlen worden er vaak op zulke zielen afgeschoten. En als zij in het leven staan, dan kan de vijand hen niet veel kwaad doen, maar wanneer het donker is, en God Zijn aangezicht verbergt, dan zeggen zij wel eens: mij is bange. Dat het voor de kerk Gods goed uit zal komen, dat geloven zij ook in de grootste duisternis, maar voor hen persoonlijk is dat een open vraag.

Wat is de strijd soms zwaar, zo zwaar dat het alles niet in woorden kan worden uitgedrukt. En toch hoe bang de strijd is, als het stil is, en zo dodig, dan is het nog benauwder.

Daar zijn van die lusteloze tijden, dat zij zelf niet verklaren kunnen, hoe hun leven is. Dan gaan zij soms aan alles twijfelen, en vrezen dat het maar algemene werkingen des Geestes geweest zijn; dat God nooit met hen begonnen is, en dat zij straks in de grootste ellende zullen sterven en omkomen. Wat worden er toch steeds scherpe pijlen op dat arme volk van God geschoten. De mensen kunnen veel tegen ons zeggen, maar Satan meer. Dat is een vijand die maar steeds bezig is, en voor wie wij de deur nooit kunnen sluiten. Zo menigmaal hebben wij het reeds opgemerkt in uw midden, dat er geen drukker is op de wereld, die het in een boek drukken kan, wat er omgaat in stad "mensenziel". We kunnen het zelfs onze dierbaarste betrekkingen en onze innigste vrienden niet meedelen. God weet het, en wij weten het ook.

En nu zijn er veel zielen waar het pas voor opgelost wordt in hun sterven. De Heere is zo vrij en soeverein in de handelingen met Zijn volk. Het wordt zo openbaar dat niemand een ding kan aannemen tenzij het hem uit de hemel gegeven zij.

In het natuurlijke leven gebeurt het wel eens, dat er gevangenen ontsnappen uit de gevangenis. Maar hun positie is niet benijdenswaardig. Hun namen worden bekend gemaakt, en zij worden overal gezocht. Ze kunnen niet vrij op straat lopen of zich onder de mensen begeven. Ik heb wel eens gehoord en gelezen, dat als zij niet gesnapt werden, zij tenslotte zichzelf gingen melden.

Gods oprechte volk begeert geen gestolen of genomen vrijheid, maar ziet uit naar wettig ontvangen vrijheid. Het kan zichzelf niet vrijmaken met ontvangen beloften, aangename zielsgestalten, met tranen en gebeden, maar God Zelf moet het doen. Ze moeten zelfs in hun hopen en verlangen nog afgesneden worden, maar toch liggen zij bij ogenblikken nog naar de deur te kijken of het God behagen zal om hen te verlossen. Zij erkennen met hun ganse hart dat het eeuwig recht zou zijn, als God het nooit doen zal, maar met het oog op de verheerlijking Gods, en de opluistering van al Gods deugden door hen geschonden, ligt het toch op de bodem van hun hart:

Ik blijf den Heer verwachten

Mijn ziel wacht ongestoord

Ik hoop in al mijn klachten

Op Zijn onfeilbaar Woord. Psalm 130:3.

II. *Die losmaking is alleen Gods werk, en dat geheel gelijk wij nu nog een ogenblik wensen te bezien.*

God is Zijn Woord aan hen kwijt, en Hij zal als de Getrouwe en Onveranderlijke het op Zijn tijd zekerlijk bevestigen. Maar wat is het groot om het persoonlijk te mogen beleven: dat God de gevangenen losmaakt. Zeker het geldt van de ganse uitverkoren Kerk, dat Hij zijn gevangenen nooit zal begeven. Ze zullen allen in de kracht Gods bewaard worden door het geloof tot de zaligheid die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd. Terugvallen in de heerschappij des satans, dat zal nooit meer gebeuren, wanneer wij er eenmaal uitgerukt zijn. Dat die vrees hun hart menigmaal vervuld, is wel zeker. Ze leren hoe langer hoe meer voor zichzelf, welk een grote macht de overste dezer wereld heeft, maar ook het diepe verderf van hun harten. Zij komen steeds meer teleurgesteld met zichzelf uit. Telkens en telkens vallen zij in zichzelf terug; de grootste verrader zit in hun eigen hart. O zij zouden zeker uit de staat der genade vervallen, zo zij niet te doen hadden met een Onveranderlijk God en daarbij: zij liggen in de voorbede van Christus besloten.

Die dierbare Borg zal daar altijd borg voor zijn, dat zij nooit zullen omkomen. O wat een troost voor dat gejaagde, geplaagde, bezwaarde, bedrukte, onderdrukte, en gedrukte volk. Wanneer zij een weinig geloof mogen oefenen, dan mogen zij hun hoofd opheffen. Toch is er een uitzien naar de losmaking van hun banden.

Wat was het een blijde dag toen Jozef de gevangenis mocht verlaten. Wat een onvergetelijke nacht toen God Zijn volk uit Egypte verlost en deed uitgaan. Wat een gezegende tijd toen Kores op Gods bevel aan het volk des verbonds dat zeventig jaar in Babel gezocht had, vrijheid gaf om naar hun eigen land terug te gaan. De dichter zegt er van in Psalm 126: *Als de Heere de gevangenen Sions wederbracht, waren wij gelijk degenen die dromen. Toen werd onze mond vervuld met lachen, en onze tong met gejuich; toen zeide men onder de heidenen: De Heere heeft grote dingen aan dezen gedaan. De Heere heeft grote dingen bij ons gedaan, dies zijn wij verblijd.*

Ja wanneer het gebeurt dat een ziel verlost wordt, dan mag het wel uitgeroepen worden, dat God dat gedaan heeft. De dichter in onze tekst geeft er dan ook zulk een klaar getuigenis van, dat God het gedaan heeft, en God alleen. Het is het werk van de Drie-enige God.

De Vader als Rechter verklaart dat schuldige volk, op grond van de gerechtigheid Christi, volkomen vrij. God is het die rechtvaardig maakt; wie is het die verdoemt? Hij schenkt pardon. Zij hebben de eeuwige dood verdiend, en zij ontvangen het eeuwige leven. En de Heere Jezus verklaart het zelf in Johannes 8:36: *Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn.*

O die Borgstelling des Vaders, en die Borgtocht des Zoons is de grond van hun vrijmaking. Hij heeft toch in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd worden. Die Zoon als de grote hemeladvocaat heeft het in het Goddelijk rechtsgeding voor Zijn Kerk opgenomen. Hij eist hun losmaking, omdat Hij door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid de verlossing heeft teweeggebracht. God is voldaan, de wet is vervuld, en Satans mond wordt gestopt. Dan is er geen beschuldiging meer tegen de uitverkorenen Gods. Zij worden in Christus vrij voor God gesteld, omdat Zijn volmaakte gerechtigheid en heiligheid hen wordt toegerekend.

Maar 't is ook het werk des Heiligen Geestes. Waar de Geest des Heeren is daar is vrijheid, 2 Kor. 3:17. 't Is God de Heilige Geest die de dode zondaar levend maakt, hem overtuigt en ontdekt van zijn schuld en zonde. Hij komt als een Geest des oordeels en der uitbranding om alles af te snijden, en Christus in te lijven, ja Christus in hem te verheerlijken, als die enige Naam Die onder de hemel tot zaligheid is gegeven. Met alle recht kunnen wij de Heilige Geest een werkzame Geest noemen, omdat Hij zulk een grote plaats inneemt in de toebereiding van de zondaar tot het ontvangen en deelachtig maken van de zaligheid die in Christus is. God de Heilige Geest geeft de zondaar kennis en verzekert hem van zijn vrijspraak, Romeinen 8:1. Daarom doet die Geest ook in de vrijheid wandelen, maar ook vrijmoedig getuigen van het grote heil hem geschonken. Tevoren hebben zij vaak met een gesloten mond over de wereld gelopen, maar nu zegt dat volk met David: *Toen ik geloofd had, toen sprak ik.* Nu mogen zij zingen met dezelfde dichter:

Gij slaaktet mijne banden.

Dies doe ik U gewillig offeranden

Van lof en dank U plechtig toegezegd. Psalm 116:8.

Ja zij zullen het allen weten dat God het gedaan heeft. Jozef had op de schenker zijn hoop gevestigd, maar wat is hij er teleurgesteld mee uitgekomen, totdat op Gods tijd

toen alles voor Farao afgesneden werd, de schenker zei tot de koning: *Ik gedenk heden aan mijn zonden*. God komt als wij er niet meer op rekenen, maar wat valt het dan ook mee. *Sion zal door recht verlost worden, en hun wederkerenden door gerechtigheid*, Jesaja 1:27. God krijgt er alleen de eer van.

Vanzelf als wij uit de gevangenis ontslagen worden, dan moeten wij nog thuis gebracht worden. Dat is een weer nadere weldaad. Waar God Zelf door Zijn Geest ook weer plaats voor maken moet, en waar God Zelf alleen ons maar brengen kan.

Ook in de weg van heiligmaking, die bewandeld wordt door degenen die in de vierschaar van hun consciëntie gerechtvaardigd zijn, krijgt deze waarheid grote betekenis. Het gezegende werk van Christus houdt dus niet op met de rechtvaardiging des zondaars; nee Hij zet het voort totdat de kerk volkomen verlost is naar ziel en lichaam beide. Daarna zal Hij het Koninkrijk Gode en de Vader overgeven, en zal God zijn alles en in allen.

God heeft overgelaten een ellendig en arm volk dat op Zijn Naam zal betrouwen. De strijd voor Gods kinderen zal voortduren tot het einde toe. Het is een strijd tegen Satan, wereld en vlees. Rusteloze, verbondene, gevaarlijke en machtige vijanden. En wat wordt in die geestelijke strijd hun zwakheid, maar ook hun dwaasheid en onvoorzichtigheid openbaar. Simson kwam in de gevangenis, Jeremia werd er in gebracht. Johannes de Doper werd er in bewaard. Petrus werd er in gezet, en Paulus en Silas er in geworpen. Maar wat een groot onderscheid is daar in op te merken. Dat Simson er in kwam was zijn eigen schuld. O wat heeft die Delila toch een strik gespannen, voor hem die was een Nazireeër Gods van zijn geboorte af aan. Maar nee, geliefden, 't was Simsons eigen zonde, dat hij zich liet overrompelen, en dat zijn haar door de Filistijnen werd afgesneden, zijn ogen uitgestoken door de vijanden van Gods Kerk. O hoe ver, hoe ver kan het toch met een kind van God gaan. O die zonde, die zonde wat is het toch een beul, en het blijkt wel gedurig dat wij nergens meer voor moeten vrezen dan voor onszelf.

Paulus zo hoog begenadigd en beweldadigd schreef zelfs in Romeinen 7:23: *Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is*. En dat deed hem klagen: *Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods*. Hij was wel verlost van de schuld der zonden, wat zijn staat betrof voor de eeuwigheid, maar nu in de stand van zijn leven, in de praktijk der heiligmaking moest hij verlost worden van de smet der zonde. Gods kinderen zijn wel verlost van de heerschappijvoerende macht der zonde, maar de kwellende macht der zonde blijft zolang wij hier op de aarde zijn. En dat maakt de zwaarste strijd hier uit voor Gods arme volk. De vijand slaapt nooit, en wij waken zo weinig. Christus riep het Zijn discipelen toe in de hof van Gethsémané: *Waakt en bidt opdat gij niet in verzoeking komt, de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak*. En wanneer wij onszelf in de gevangenis brengen, dan verbergt God Zijn aangezicht voor ons. Dan moeten wij het leven aan onze ziel missen. Dan is er geen doortocht tot de hemel; dan sluiten wij zelf alles af. En wat is dat een benauwd en veroordeeld leven.

Toen Jeremia in de gevangenis was geworpen vanwege zijn getrouwe bediening kreeg hij elke dag een bol brood uit de bakkerstraat. Johannes de Doper kwam ook in de gevangenis terecht, maar 't was omdat hij voor de eer Gods was opgekomen. Herodes was getrouwd met de huisvrouw van zijn broeder Filippus, en Johannes had hem daarover ernstig bestraft. Het huwelijk was onwettig, en vooral Herodias was zo

verbitterd tegen die getrouwe Godsgezant, dat zij haar man bewerkte om Johannes in de gevangenis te werpen, waar ook ten laatste zijn hoofd is afgeslagen. Maar Johannes' ziel kwam zo uit de kerker in de eeuwige vrijheid. Daar in de gevangenis is zijn belijdenis bevestigd ten opzichte van Christus: *Hij moet wassen, en ik minder worden.*

Toen Petrus in de gevangenis was gezet, in Handelingen 12, vanwege de vijandschap der Joden, tegen de ontdekkende prediking van wet en evangelie, toen sliep hij die nacht voordat hij door Herodes zou worden voorgebracht tussen twee krijgsknechten.

Ik lag en sliep gerust,

Van 's Heeren trouw bewust. Psalm 3:3

O wat was God goed voor hem! Hij had geen veroordeeld en bevlekt geweten, maar zijn ziel rustte in God, en zijn lichaam werd verkwikt. Paulus en Silas werden, omdat zij als instrumenten in Gods hand Satans rijk zulken afbreuk deden, gegeseld in de gevangenis geworpen, en hun voeten in de stok gedaan. Hun ziel kon niet gebonden worden. O nee, de hemel was open, zij hadden gemeenschap met God door Christus, en zij zongen Gode lofzangen, dat de gevangenen naar hen hoorden. O wanneer wij zo voor de Naam des Heren mogen lijden en smaadheid lijden, dan is ons loon groot in de hemelen, maar wij zullen ook hier het profijt er van wegdragen. Dat is iets van de gemeenschap aan Christus' lijden en dood. En wanneer het zo mag zijn, dan is er reden voor om zich te verheugen en te verblijden.

Maar 't is menigmaal zo anders. O wat doen wij toch teleurstellingen op met onszelf, en wat moeten wij steeds tot onze smart maar beleven, waar wij onszelf in Adams val aan onderworpen hebben. De droevige vruchtgevolgen moeten wij tot het einde van ons leven inleven. Doch steeds vervult en bevestigt die Getrouwe VerbondsJehovah het aan zijn ware bondelingen: *De Heere maakt de gevangenen los.* Met de genade in vorige tijden ontvangen, kunnen wij onszelf niet helpen. Wij proberen het wel eens, maar ook dat mislukt. God geeft Zijn eer niet aan een ander, noch Zijn lof aan de gesneden beelden.

Hoe groot is het wanneer de Heere Zelf de boeien van Zijn volk weer komt te breken; hen losmaakt, en vrijmaakt, zodat zij zich weer in God mogen verblijden, en Zijn dierbare gunst in Christus mogen smaken. Ja Hij zal Israel verlossen van al hun ongerechtigheden. In de rechtvaardigmaking wordt Gods volk verlost van de schuld der zonde, maar in de heiligmaking van de smet der zonde. Wat de wegneming van de schuld der zonde betreft, daar zegt de waarheid van dat God ze achter Zijn rug geworpen heeft in een zee van eeuwige vergetelheid. Die zonde zal wel gezocht, maar niet gevonden worden. Gods werk in de rechtvaardigmaking is volkomen, daar de heiligmaking hier maar ten dele is, en onvolmaakt. Bij het naderen van de dood geeft Hij volkomen uitkomst. De zonde blijft ons aankleven, om maar steeds meer dat reinigende en heiligende bloed van de Heere Jezus nodig te hebben. Door Hem gebracht tot die fontein die geopend is voor het huis van David en de inwoners van Jeruzalem tegen de zonde en de onreinheid. Het is om maar steeds meer te wanhopen aan zichzelf, om zich maar steeds dieper voor God te vernederen, en opdat het verlangen maar steeds sterker zal worden om uit dit tranendal verlost te worden.

In de hemel zal de zonde niet meer zijn. Daar zullen zij ook geen last meer hebben van hun eigen "ik". Daar zullen zij volmaakt God verheerlijken naar de lust van het nieuwe leven dat betrekking heeft om eeuwig God te verhogen.

Ja in die stad zal geen pijn meer worden geschoten, en daar zullen zij niet gebukt gaan onder de vijandschap van een goddeloze en vrome wereld, die hen zo menigmaal in banden en gevangenis bracht. En ten slotte in de grote dag der dagen zal ook hun

lichaam, wat in het graf gebracht werd, worden opgewekt door de kracht van Christus. Dat vernederde lichaam zal dan gelijk worden aan het verheerlijkte lichaam van Christus, om dan weer met de ziel verenigd, verzadigd met Gods beeld, Gods lof eeuwig te vermelden. Dan is er geen sprake meer van een gevangenis, en van gevangenen. *De zachtmoedigen zullen de aarde erfelijk bezitten, en zich verlustigen in grote vrede.* Dan zal de kracht en waardij van de volkomen Middelaarsbediening in het volle licht worden gezien, en zal dat Lam ontvangen alle eer, aanbidding en dankzegging tot in alle eeuwigheid toe. Daar zal dat volk hun hart ophalen, en zal er geen stilzwijgen meer zijn.

De blijdschap zal het hart der vromen strelen

Als zij mij zien verlost van smart en pijn.

Komt, zingen wij nu daarvan het 13^e vers van Psalm 69.

Toepassing

Voorwaar het zijn gelukkige zielen, die door genade kennis mogen hebben aan die "losmaking". Het is Gods eigen werk en daarom zal het ook tot God wederkeren. Dat is het oogmerk van al Gods daden en werken. God zal er eeuwig de eer van ontvangen, omdat Hij het heeft gedaan. Alle mensenwerk valt weg, ons doen en laten komt niet in aanmerking. Maar daarom is het ook zulk een eeuwig belang om onszelf nauw, ja zeer nauw te onderzoeken of wij waarlijk bevindelijke kennis van die verlossing hebben. Het gaat met ons allen op de eeuwigheid aan, en God ziet naar waarheid in het binnenste. De schare wordt steeds breder van degenen die het luide uitroepen: *Laat ons hun banden breken en hun touwen van ons werpen.*

Velen leven alsof zij hier altijd zullen blijven en geen gedachten meer hebben van dood en eeuwigheid. Wat zijn het toch bedroevende tijden die wij beleven. De verharding neemt hand over hand toe; ook in het midden van de zichtbare Kerk onder de belijders der waarheid. Met vrees kan ons hart wel vervuld zijn, wanneer wij enig gezicht mogen hebben van de toestand waarin wij leven. Wij zouden de moed opgeven wanneer wij letten op de toenemende goddeloosheid, en wereldgelijkvormigheid. Het is wel vreselijk om het uit te drukken, maar toch is het de waarheid dat God steeds meer uitgebannen wordt. O laten wij het maar niet bemantelen, maar hoe droevig is het in hart en huis gesteld. Schaamte mocht onze aangezichten wel bedekken.

En anderzijds daar leeft een geslacht dat rein is in zijn ogen, maar van zijn drek niet is gewassen. Men denkt zoveel van zichzelf, en men is dodelijk gerust op gronden die straks zullen blijken niet anders te zijn dan drijfzand, wat in de ure des doods, en in de dag der eeuwigheid zal wegspoelen. Wat is de mens toch na zijn val een diep jammerlijk schepsel geworden. Het wordt toch zo openbaar dat de mens alles kwijt is, en zonder God op de wereld is. Och nee, daar is geen oorzaak waarom dat de een boven de ander zal staan, daar wij van nature toch allen jammerlijk arm, blind en naakt zijn.

En worden wij in ons leven door Gods Geest overtuigd en ontdekt aan onze verloren staat, dan zullen wij steeds lager en dieper voor God en voor elkander buigen, beschaamd, en schaamrood over onze afval van God.

Wat is onze verantwoordelijkheid toch groot; door God geschapen, versierd met Zijn beeld, en nu onszelf geworpen in de armen van de Satan, die mensenmoorder en leugenaar van den beginne.

O bedenkt toch mijn onbekeerde medereiziger dat God Zijn beeld van ons terugeist, en dat de volle schuld van de val, en de verbreking van het verbond der werken voor ons ligt! Maar die verantwoordelijkheid is des te groter, nu wij leven onder de verkondiging van die enige Naam, die onder de hemel tot zaligheid is gegeven. God Zelf heeft Zijn Zoon verordineerd tot Verlosser en Zaligmaker. Hij is beloofd aan de vaderen, gezonden in de wereld in de volheid des tijds. Hij heeft Zijn ziel gegeven tot een rantsoen voor velen, Satans kop vermorzeld en de wet in alles vervuld.

Met volle vrijmoedigheid mogen wij zeggen, dat tot u gekomen is het woord der zaligheid. En om nu op die grote zaligheid geen acht te geven, dat zal wat uitmaken. Verreweg de meesten onder u zijn geboren onder het licht des evangelies, het heeft in uw oren geklonken, dat door God Zelf een weg gebaad is voor een gebonden slaaf des satans en der zonde, om nog losgemaakt te kunnen worden; om nog verlost te kunnen worden uit de gevangenis waar wij zelf vrijwillig ingegaan zijn.

Nee niemand gaat ongewaarschuwd naar de eeuwigheid. O dat gij uzelf er toch niet langer tegen verharden mocht, en verzetten, want die de weg geweten en niet bewandeld hebben, die zullen met dubbele slagen geslagen worden. Het zal tot in alle eeuwigheid in uw oren klinken: *Deze mijn vijanden die niet gewild hebben, dat Ik Koning over hen zijn zal, brengt ze hier, en slaat ze voor Mijn voeten dood.* Onze Dordtse vaderen hebben zo duidelijk gezegd en geschreven, dat het vrije genade zal zijn als we zalig worden, maar ook eigen schuld wanneer wij verloren gaan. Het zal niet baten zo wij in het oordeel zouden zeggen: "Ik was niet uitverkoren" of ik kon mijzelf niet bekeren. Hier kunnen wij er achter weg schuilen, maar die vijgenbladeren zullen van ons afgescheurd worden. O. dat het toch eens recht beseft mocht worden, eer het voor eeuwig te laat zal zijn!

Wanneer het God behaagt door Zijn Geest een mens te overtuigen, dan vallen alle wapens tegen God wel uit onze handen. Dan gaan wij niet langer de schuld op God steken, maar dan worden wij de man voor God. Dan gaan wij het met ons ganse hart bekennen, dat onze plaats is in de eeuwige rampzaligheid. Nee, die door Gods Geest aangeslagen zielen gaan God niet van onrecht beschuldigen. Zij gaan niet zeggen: de Heere moet mij bekeren; maar zij erkennen dat het eigen schuld is dat zij onbekeerd zijn, en zij smeken of God hen uit genade bekeren wil. Of wij dan niet uitverkoren moeten zijn om zalig te worden? Gewis ja, en nog eens: ja. Was er geen uitverkiezing dan was er geen zaligheid. Maar wij hebben wel te bedenken wat wij lezen in Deut. 29:29: *De verborgen dingen zijn voor de Heere onze God, maar de geopenbaarde voor ons en voor onze kinderen.* En wat God ons geopenbaard heeft, in Zijn onfeilbaar Woord, dat is, dat Hij geen lust heeft in de dood der goddelozen, maar daarin dat de goddeloze zich bekeert en leeft.

Heeft de mens dan nog krachten en vermogens om zichzelf te bekeren; is het dan onze vrije wil, dat wij uit de gevangenis komen? Och nee, het wordt u genoeg verkondigd dat de mens dood ligt in zonden en in misdaden. Dat wij geen vrije wil meer hebben, dat onze wil geheel verkeerd is, maar dan ook zo verkeerd, dat wij tot Christus niet willen komen, om het leven in Hem te vinden. De arme verblinde en verdwaasde mens heeft geen lust aan de kennis van Gods wegen.

Kinderen, jongens en meisjes, acht het groot dat gij nog verkeren moogt onder de middelen der genade. Laat uw plaats toch nooit ledig staan, maar komt getrouw onder de waarheid. Verzuimt de catechisaties niet. Verzet u niet tegen de vermaningen van uw ouders, van uw ouderlingen, van uw leraar, die het waarachtige heil van uw zielen

zoeken. De wereld lacht u tegen van alle kanten, en opent zijn armen om u te grijpen, maar 't is alles bedrog.

Hoe jong gij ook zijt, u zit in de gevangenis, maar satan, wereld en zonde willen u steeds vaster binden, om straks in het eind aan handen en voeten gebonden geworpen te worden in de plaats der pijniging die voor de duivel en zijn engelen bereid is.

God opene in de dagen uwer jeugd uw blinde ogen, om uw diep rampzalige toestand recht te leren kennen, te betreuren en te bewenen, maar ook uit de diepte uwer ellende tot God te roepen. Helaas in onze dagen zien wij zo weinig van dat krachtdadige onwederstandelijke werk des Heiligen Geestes.

Toch God leeft nog, en Hij is nog Dezelfde als van weleer, Die maar spreekt en het is er, gebiedt en het staat er. Zijn vermogen is onbeperkt, en daar is niets te wonderlijk voor Hem.

Dat er nog velen gevangen mochten worden, die door God Zelf in de banden werden gebracht, ook onder de ouderen van jaren, ja zelfs onder degenen die nu reeds grijze haren dragen.

Brengt God ons in de banden, dan is het niet om ons in de wanhoop te doen wegzinken, maar om op Zijn tijd ons uit de banden te verlossen. Christus heeft aan het kruis getriomfeerd over alle machten en krachten der hel, en in Zijn gezegende opstanding uit de doden, is het openbaar geworden dat de dood Hem niet houden kon. Hij heeft op Zijn kleed en dij geschreven, Koning der koningen, en Heere der heren, en Hij heerst ongestoord. Hij is aller dingen machtig. Het geloof beaamt het: *Want Uw is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid*. Alles moet voor Hem zwichten, en het is Zijn werk om te verlossen van het hoogste kwaad, en te brengen tot het hoogste goed.

Sions eeuwige Koning haast zich wanneer dat tijdstip van Gods welbehagen is aangebroken, om die gevangenen vrijheid te schenken. Sommigen zijn gelijk wij in de waarheid lezen wel achttien jaar gebonden, en Hij komt om hen op de dag des Sabbats los te maken. Anderen zitten nog veel langer in de gevangenis, en zij zingen wel eens:

*Zou God Zijn genâ vergeten,
Nooit meer van ontferming weten? Psalm 77:6,*

Ja er zijn er in het midden van Gods Kerk bij wien die klanken weggestorven zijn, en die niet meer weten, hoe en of het nog wel ooit gebeuren zal, dat zij zullen worden losgemaakt. Hun ziel druipt soms weg van treurigheid en klagen. Maar soms is het ook of alles, alles weg is. Zijn er zulken in ons midden, och dat de Heere hun hoop verlevendige en hun harten opwekke onder de waarheid.

O bedrukte zielen, God bracht u in de banden, en Hij zal u er ook uit verlossen, al gaat het door zulke donkere en onmogelijke wegen. God zal nooit laten varen het werk Zijner handen. De drie jongelingen kwamen in het vuur gebonden, maar zodra zij in de oven kwamen, zag Nebukadnézar vier mannen; los wandelende in het midden des vuurs. Dus we moeten in het vuur van Gods recht, zullen de banden afvallen, en dan Christus er bij. *In Hem zijn wij meer dan overwinnaars*.

God verheerlijke Zich in Zijn gerechtigheid in en door Christus Jezus, dan zullen onze banden wegvallen, en er niets meer van overblijven. O dat Gods Geest moge twisten en uw zielen tot oplossing brengen. Dat het uw gedurige bede zij:

*Voer mij uit mijn gevangenis,
Tot roem Uws Naams die heerlijk is.
Dat mij het rechtvaardig volk omring
En vrolijk van Uw weldaân zing.*

En volk des Heeren dat door genade daar kennis van gekregen hebt, en nu gebonden door de banden van Gods eeuwige liefde, gebruikt de vrijheid niet tot een oorzaak voor het vlees. Dat de zonde gedood mocht worden meer en meer, om Gode te mogen leven.

Welgelukzalig is de mens die geduriglijk vreest. Dat Gods Naam om onzentwille niet gelasterd moge worden, maar veeleer verheerlijkt en geprezen. O 't is zulk een weldaad, om in de dadelijke vereniging en gemeenschap met Christus, in vreze te mogen wandelen de tijd onzer inwoning hier op aarde. Christus' dood was uw leven, maar dat nu ook Zijn leven uw dood moge zijn. Dat gij door Zijn kracht mocht doden de leden die op de aarde zijn, en dat de Heilige Geest u leiden moge in een effen land. Dat uw wandel zij in de vreze Gods, in ootmoed, laag bij de grond, en toch veel boven het stof. Ons hart is zo arglistig, en wij zijn zo spoedig overrompeld en gevangen, en de gevolgen blijven niet uit, tot oneer Gods, tot sterking van de vijand, maar ook tot schade van onze ziel.

En eindelijk losgemaakt volk, het zal hier wel blijven, van de ene gevangenis in de andere. Over het algemeen zijn het zulke korte ogenblikken dat wij in de vrijheid staan en wandelen. De vijand ligt steeds op de loer om ons te grijpen, maar laat het uw ziel troosten in dit Mesech der ellende, in dit vreemdelingsoord, dat de tijd zal aanbreken dat God u zal verlossen. Straks zal de gevangenis voor eeuwig gesloten worden, en de poorten des hemels geopend, om allen die hier gevangen waren, te doen ingaan in de vreugde huns Heeren. Dan vallen de banden voor eeuwig af, en dan zullen wij vreugd op vreugd hebben, en ons eeuwig in God verblijden.

De Heere zegene en heilige Zijn Woord door Zijn Geest om Christus' wil. Amen.

5. DE GODDELIJKE BEWARING

Psalm 56:4
 Lezen 1 Petrus 1
 Psalm 39:5, 8
 Psalm 119:10

Geliefden.

Wat een bijzondere en liefelijke zorg Gods is het geweest, dat die dierbare apostel Petrus zijn eerste algemene zendbrief geschreven heeft aan de vreemdelingen, verstrooid in Pontius, Galatië, Cappadocië, Azië en Bithynië. Welke vreemdelingen bedoeld worden, dat omschrijft hij nader. Nee hij heeft het niet over alle landlopers, en daklozen, maar over de vreemdelingen die uitverkoren zijn, en daarom ook in de tijd zijn wedergeboren. Wij zouden het ook om kunnen keren en zeggen: omdat zij uitverkoren zijn en wedergeboren werden, zijn het rechte vreemdelingen. Zij zijn wel op de wereld, maar niet van de wereld. Zij moeten wel door de wereld, maar zij blijven niet in de wereld. Zij zijn op reis naar die stad die fundamenten heeft welker Kunstenaar en Bouwmeester God is. Hun leven ligt niet meer in de wereld, doch in de volzalige gemeenschap met God.

Zij zijn verstrooid over heel de wereld; God heeft overal Zijn volk. Zelfs tot aan de einden der aarde worden die vreemdelingen gevonden. Uit alle talen, volken en natiën vergadert en verzamelt God Zijn uitverkorenen. Zij hebben hetzelfde leven, hetzelfde gemis, dezelfde verlangens, dezelfde behoefte, verwachting, hetzelfde geloof, dezelfde hoop en liefde. En wat hebben die vreemdelingen nu nodig? Onderhouden te worden op hun reis: toegesproken, bemoedigd, onderwezen te worden vanuit de hemel. O wat is het een weldaad voor hen wanneer zij de stem van hun God en Koning nog eens vernemen mogen. Welk een voorrecht wanneer die verstrooide vreemdelingen nog eens opgewekt worden. Wanneer hun geloof versterkt en vermeerderd wordt; wanneer hun hope verlevendigd wordt, wanneer de liefde nog eens verwakkerd wordt. En daarom heeft de Heere Jezus Zijn apostel Petrus ook die brief aan hen laten schrijven. Die Grote Koning weet op de volmaakste wijze wat die vreemdelingen nodig hebben, om niet op hun reis te bezwijken. O wat een sterkte ligt er voor hen in, dat Christus voor hen bidt in Johannes 17: *Ik bid niet dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van de boze.* Die Goddelijke bewaring hebben zij zozeer van node, daar zij van alle kanten omringd zijn met gevaren.

Kom, staan we in deze ure stil bij *die Goddelijke bewaring ten opzichte van die vreemdelingen.*

***Onze tekst vindt u in Psalm 146:9a:
 "De Heere bewaart de vreemdelingen."***

Deze tekstwoorden spreken van *de Goddelijke bewaring.*

- I. wie er bewaard worden;
- II. hoe ze bewaard worden;
- III. waartoe ze bewaard worden.

Wat is nu eigenlijk een vreemdeling? Een vreemdeling is iemand die leeft in een land dat zijn vaderland niet is. Zij leven dus ver van hun betrekkingen. Zij hebben niets te

eisen, en kunnen nergens aanspraak op maken. Zij moeten veel ontberen en van alle kanten geholpen worden. Zij moeten overal de weg gewezen worden, daar het alles vreemd voor hen is. En steeds gevoelen zij het, dat zij niet thuis zijn. Maar ook staan zij aan veel gevaren en ellenden bloot. Zij worden vaak buitengesloten, miskend, smadelijk behandeld, maar ook gedood. Denk aan wat wij lezen in Psalm 94:6: *En de vreemdeling doden zij.*

't Is opmerkelijk dat de Heere toen Hij aan Zijn volk Israël de wetten gaf, ook allerlei verordeningen heeft gegeven ten gunste van de vreemdelingen. Als voorname beweegredenen daartoe, werd vaak genoemd, dat ook de vaders vreemdelingen geweest waren in Kanaän en in Egypte, Deut. 23:7.

- a. God beval algemene menslievendheid jegens vreemdelingen, Ex. 22:21; 23:9; Lev. 19:33. De vreemdelingen moesten voor het gericht met de Israëlieten gelijk gesteld worden, Ex. 12:49; Lev. 24:22.
- b. Ook werd hun het gebruik der vrijsteden gegeven, Num. 35:15.
- c. En daar de vreemdelingen geen erfdeel in het land hadden, en ook geen vaste goederen konden erlangen, moesten zij als gasten uitgenodigd worden tot de feestmaaltijden. Ex. 12:48; Num. 9:14.
- d. Zij kregen met de armen van het land vergunning tot het nalezen in de wijnbergen en op de velden; zij kregen deel aan de te vroeg afvallende vruchten, Lev. 19:10; Deut. 24:19, en aan de oogst van het rustjaar, Lev. 25:6.

Daarentegen moesten zij zich onderwerpen aan enkele beperkingen.

- Zij mochten behalve het vlees van gestorven dieren, Deut. 14:21 niets eten wat voor de Israëlieten een gruwel was, Ex. 12:19, voornamelijk het gebruik van het bloed, bij de Filistijnen veel in gebruik.
- Ook moesten de vreemde slaven zich laten besnijden, en dan mochten zij aan het Pascha deelnemen, Ex. 12:44.
- De vreemdelingen moesten op de grote verzoendag mede vasten, Lev. 16:29.
- Zij mochten alleen in de tempel offeren, Lev. 17 :8, de Sabbat houden, Ex. 20:10.

Maar in minder belangrijke punten bestond het onderscheid tussen het volk Gods en de vreemdeling daarin, dat aan de vreemdeling soms toegestaan werd wat voor de Israëlieten verboden was.

- Schatting mocht van de vreemdelingen genomen worden, en van hen mocht ook in het vrijjaar het geleende teruggevorderd worden, Deut. 23:20.
- Bovendien schijnt aan de vreemdelingen menige keren dienst te zijn opgelegd, b.v. volgens Deut. 20:10 aan de Gibeonieten de verplichting om bij de godsdienstplechtigheden het benodigde hout en water te leveren. Nog meer zouden wij er aan toe kunnen voegen, doch laat dit genoeg zijn.

Er leven hier op de aarde twee soorten mensen, die beiden in de Heilige Schrift *vreemdelingen* worden genoemd.

Tussen die twee is er een hemelsbreed verschil. In Eféze 2 spreekt de apostel Paulus van vreemdelingen, en dan worden daar bedoeld de onherborenen. In de staat der rechtheid waren wij geen vreemdelingen. God had Adam en Eva daarin geplaatst, versierd met Zijn Goddelijk beeld. Zij kenden God, maar ook hun leven was in de gemeenschap met God. Het Paradijs, de hof van Eden, waar alles vrede ademde, was hun Vaderland. Helaas hoe kort hebben zij in die gelukstaat geleefd. Het is uit alles wel op te merken, dat de verwoesting der zonde spoedig kwam. Adam was ons aller

vader, en het heeft God behaagd met hem op te richten het verbond der werken. In dat verbond eiste God volmaakte gehoorzaamheid aan de wet der liefde, die God gegeven had in het hart van Adam. De belofte van dat verbond was het eeuwige leven; en de bedreiging, de tijdelijke, geestelijke en eeuwige dood. Adam had de kracht en het vermogen om staande te blijven, maar Adam heeft moed- en vrijwillig dat verbond verbroken, en begeerde niet langer in de tegenwoordigheid Gods te leven. Adam en Eva zijn van God weggevlucht, en God heeft voor de ingang van het Paradijs een engel geplaatst met een vlammend zwaard, zodat zij niet meer naderen konden tot de boom des levens.

Direct nadat Adam het verbond der werken heeft verbroken is hij een vreemdeling geworden. En in die droeve bondsbreuk ligt nu voor alle mensen de oorzaak dat wij vreemdelingen zijn. Wij hebben ons in Adam uit die oorspronkelijke gelukstaat uitgezondigd. Onszelf van God losgescheurd, de duivel toegefallen, en nu zwerven wij buiten Gods gemeenschap om. Zwervende en dolende zijn wij op de aarde. Wij zijn God kwijt, en liggen onder het rechtvaardig oordeel Gods, onder Gods vloek en toorn. En omdat wij verduisterd zijn in ons verstand, beseft de arme mens zijn toestand niet. Zeker ons leven buiten God is leeg en arm, maar de mens zoekt in de wereld en in de zonde bevrediging voor zijn hart. Zeker daar is nergens vervulling te vinden, doch het bedrogen hart voert hem weg, en hij voedt zich met wind. Wij liggen in een eeuwige vijandschap, zodat de mens ook niet wil terugkeren tot zijn oorspronkelijke bestemming. Denk maar aan de verloren zoon, die alles doorgebracht had. Had hij bij zijn ellende gedachten om terug te keren, zolang hij nog eten mocht van de draf der zwijnen? O God Zelf moet er aan te pas komen. Wij kunnen wel afkeren, maar nooit meer door eigen kracht terugkeren. En nu leert niet alleen Gods Woord, maar ook de ervaring bevestigt het wanneer wij het eerlijk en oprecht willen belijden, dat onze onwil groter is dan onze onmacht. Herhaalde malen heeft de Heere Jezus dat verklaart tegen het verharde Jodendom, en wanneer wij maar ontdekkend licht van de hemel krijgen, dan zullen wij het wel met ons ganse hart toestemmen dat het zo is. O wat een droeve staat toch vreemdeling van God, vreemdeling van Christus, vreemdeling van het burgerschap Israëls, van de verbonden der belofte, en zonder God in de wereld.

Maar nu komt het woord "vreemdeling" in de Bijbel ook voor in een andere betekenis, als wij het eerst noemden. David noemde zichzelf ook "een vreemdeling". Een onherborene is een vreemdeling *boven*, en een burger *hier*. Maar de man naar Gods hart was een vreemdeling hier, en een burger boven. David was tweemaal geboren, en als hij zichzelf een vreemdeling noemt, gelijk al Gods kinderen daar kennis aan hebben, dan spreken zij zo naar de nieuwe mens, dat is dat nieuwe schepsel dat uit God geboren is, en dat is hier niet thuis, dat is hier vreemd. God Zelf heeft hen hier vreemdelingen gemaakt.

- Samuël, Jeremia, Obadja en meer anderen waarvan wij lezen in Gods dierbaar getuigenis zijn van hun prille jeugd door God beweldadigd geweest, om vreemdelingen te zijn op de wereld.
- Anderen worden er in de dagen van hun jongelingschap toe verwaardigd. Sommigen op verdere leeftijd, en een enkele in de avond van het leven.
- Gods gewone weg is in de bloei van het leven Zijn uitverkorenen met zaligmakende genade te begiftigen.

Naar Gods souvereine verkiezing, op grond van Christus' volbracht Borgwerk, komt God de Heilige Geest in het uur der minne, de dode zondaar levend te maken. Hij opent hun ogen om te zien hun diep ellendige staat, zodat zij zien wat zij geweest zijn,

maar ook wat zij zijn geworden door erf- en dadelijke zonde. Zij worden allen aan het gemis van God ontdekt, en aan de staat van hun diepe ellende.

O wat een bittere tranen schreien zij wanneer zij hun schuld en zonde tegen de Allerhoogste Majesteit Gods zien in het licht van Zijn volheerlijke deugden. Maar ook wat een diepe smart vervult hun hart, wanneer zij de breuk tussen God en hun ziel aanschouwen. Nee niet op de straten van Askelon, en onder het rumoer van de wereld, maar in eenzame plaatsen bewenen zij hun gescheiden staat, hun diepe ellende.

Zij beseffen er iets van wat het wil zeggen moed- en vrijwillig zich van God losgescheurd, Gods beeld verwoest, en nu een kloof tussen God en hen, die dieper en breder is dan de zee. Ja, 't is alles eigen schuld, zij kunnen het niemand verwijten. Zij hebben gezondigd, en gedaan wat kwaad is in de ogen Gods. En hoe zal het nog ooit terecht komen? Helaas in onze oppervlakkige tijden zijn er duizenden en tienduizenden die in hun eigen oog, en in hun verbeelding Christus kennen, en zich paaien met een plaats in de hemel. Van de staat hunner diepe ellende hebben zij nooit iets leren kennen. O nee, wanneer gij met hen er over spreekt, dan spotten zij er mee. Wat een treurige godsdienst toch! In onze dagen roepen zij de mensen maar toe: *Geloof maar; neem de Heere Jezus maar aan. Zeg dat maar eens tegen die mensen die in hun ongeluk over de aarde gaan. Kunnen zij daarmee getroost worden? Zijn zij daarmee geholpen?*

Nee mensen, zij zullen het u wel eerlijk zeggen, dat zij Jezus niet kennen; dat zij het geloof missen; dat zij zo diep rampzalig zijn. Zij vrezen van dag tot dag dat God Zijn gerechtigheid over hen zal volvoeren, en dat zij eeuwig van God gescheiden zullen wegzinken in de plaats der verdoemden.

De wereld is soms te klein voor hen, en daar is niets wat hun ziel nog kan opwekken. Zij erkennen Gods recht, en het is hun enigst uitzien dat God van vrede tot hun ziel mocht spreken. Dat zij God tot hun deel mochten krijgen, hersteld in de gunst Gods, en terug ontvangen wat zij kwijt zijn. O wat is het een blijdschap der ziel wanneer het evangelie voor zulke vreemdelingen ontsloten wordt. Wat is het een verademing wanneer Christus hun ontdekt wordt, die van God verordineerde en geschonken Borg des Verbonds. De apostel Paulus schreef er van in Eféze 2. *Maar nu in Christus Jezus zijt gij, die eertijds verre waart, nabij geworden, door het bloed van Christus.*

Door Hem met God verzoend, en verenigd, maar ook door Hem een toegang door één Geest, tot de Vader. En dan niet langer meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods. O wat een onuitsprekelijke weldaad. De eeuwigheid zal niet te lang zijn, om dat wonder te bewonderen. God Zelf heeft die weg uitgedacht, en bekend gemaakt in Christus, maar nu ook geopend en toegepast door de Heilige Geest.

En dezulken worden vreemdelingen. Hoe zou toch de door Gods Geest wedergeborene, het kind des Heeren zich hier thuis gevoelen? Hier in deze huilende wildernis, waar Satan zijn macht en heerschappij oefent, als de overste dezer wereld. Waar dat lieve Wezen, dat zij zo hoog vereren, wordt bespot en gevloekt? Hier waar voor de Heere Jezus geen plaats is, integendeel, waar Hij wordt verguisd, gesmaad, gelasterd en verworpen. Hier waar zij Gods aangezicht zo vaak moeten missen, vanwege al hun af- en omzwerven van de Heere. Hier thuis, waar de zonde hen nog zo vaak gevangen neemt en verstrikt? 't Is hier voor dat volk een Mesech, een tente Kedars; een vreemdelingsoord. Vreemdelingen in hun eigen omgeving; vreemdelingen soms in hun eigen familie en huis.

De dood scheidt, en het leven verbindt. Toen God kwam in hun leven, toen is er een scheiding gevallen. God Zelf heeft die vijandschap gezet in het Paradijs, en Christus kwam op de wereld, niet om vrede te brengen, maar veelmeer het zwaard.

En onze natuur wil zich hier wel inwortelen en die zou hier altijd wel willen blijven, maar God zorgt er voor dat Zijn volk hier een vreemdeling wordt en blijft. De een krijgt een krank lichaam, de ander een schrale beurs, en een derde weer andere tegenheden, dat zij hun pinnen niet te vast inslaan kunnen. God spaart geen vlees. Hij laat de eerste wereld door water vergaan. Hij zendt vuur van de hemel, en de steden, waar Lot in woonde, gaan in de vlammen op, met alles wat Lot toebehoorde.

En zeg het zelf maar wat God soms doet, om Zijn volk maar te doen sterven aan de wereld, en aan alles waar zij te veel hun hart op gezet hebben. Weer anderen krijgen zulke inwendige kruisen, strijd en wederwaardigheden, dat zij het hier zat worden. Jakob had het hier niet kunnen vinden. En David was zeer oud toen hij zeventig jaar was. Job stierf oud en der dagen zat. En Paulus had begeerte om ontbonden te worden, en met Christus te zijn, want dat was zeer verre het beste.

Vreemdelingen moeten zoveel ontberen, zijn vaak blootgesteld aan veel gevaren. Vreemdelingen, die soms overal moeten dolen, worden dikwijls beroofd. Denk maar aan die Joodse man op weg naar Jericho, die in de handen van moordenaars was gevallen. Wat hebben vreemdelingen vaak een onrustig leven; dan zijn zij hier, en dan moeten zij daar weer optrekken. Wat verdwalen zij vaak, daar de wegen hun zo onbekend zijn. De apostel Jakobus schreef: *Wij struikelen dagelijks in vele*. En zoals nu een vreemdeling in de natuur dat alles moet ondervinden, letterlijk, zo wordt het ook geestelijk doorleefd.

Gods kinderen moeten hier inleven de diepten van hun val in Adam. Zij worden gewaar dat het hier het land der rust niet is. Zo was het ook voor de Zoon van God, Die tot verheerlijking van het welbehagen des Vaders, de troon Zijner heerlijkheid verliet, om op deze vervloekte wereld te lijden en te sterven. Geen plaats was er in de herberg voor Hem; en later moest Hij vanwege het zwaard van Herodes vluchten naar Egypte, om daar als vreemdeling te verkeren. Maar zo was eigenlijk Zijn gehele leven hier op aarde.

De Heere Jezus, die dierbare Knecht des Vaders, kon terwijl Hij de last Zijns Vaders volbracht geen plaats vinden op de aarde, waar Hij Zijn hoofd kon nederleggen. Gods recht zocht Hem, totdat Hij de laatste penning voor Zijn volk betaald had, en het recht der wet vervuld had.

Hij was van God uitgegaan, maar ging weer tot God terug nadat Hij voleindigd had het werk dat de Vader Hem gegeven had om te doen. Hij heeft dat grote werk der verlossing volbracht om vreemdelingen, om zwervers weer thuis te brengen in het hart des Vaders. Onuitsprekelijk was de liefde des Vaders die daartoe Zijn Zoon gaf. Maar onpeilbaar diep de liefde des Zoons om Zichzelf zo diep te vernederen om die afgekeerde kinderen weer thuis te brengen, en terug te schenken wat zij verloren waren. Maar hoe groot is dan ook de genade om hier door de bewerking des Heiligen Geestes als een vreemdeling zich te mogen kennen, wier burgerschap in de hemel ligt. Wat groot om hier in waarheid als een vreemdeling te mogen leven. De aarde onder de voet, de hemel in 't oog, en de Heere Jezus in ons hart te hebben. De wereldling met al zijn genoegens, met al zijn vermaak, met al zijn rijkdom is niet te benijden. 't Is alles maar schijn en bedrog. Zij zijn toch zo doodarm. De gehele wereld met al wat er op en in is, kan toch geen vervulling en bevrediging geven. En wat rampzalig zal toch het

einde zijn van al degenen die hun deel hebben gehad in dit leven. Zij zullen met de rijke man hun ogen eenmaal opendoen in de hel.

Geheel anders is het dan met die vreemdelingen waar onze tekst van spreekt. Met die vreemdelingen die door God bewaard worden, gelijk wij dat nu in de tweede plaats nader hopen te overdenken.

II. *De Heere bewaart* de vreemdelingen.

Welk een onuitsprekelijke troost is dat voor al die zwervers hier op de aarde. Hun burgerschap is in de hemel, en hun leven is met Christus verborgen in God. Krachtens hun diepe val hebben zij alle recht en aanspraak verloren. Maar nu hebben zij uit genade een verkregen recht, dat gegrond is in de volmaakte gerechtigheid van Christus Jezus. O die dierbare Borg kwam naar het voornemen en de wil Zijns Vaders van de hemel op de aarde om de hemel met de aarde te verenigen, om als Middelaar alle afstand weg te nemen. Maar ook Hij kwam als Borg om alles te betalen, en te voldoen, te verwerven wat wij verloren waren. O allerdierbaarste en Voortreffelijkste Heere Jezus!

De Heere Jezus Zelf bewaart hen, en die Hogepriester over het huis en de stad Gods heeft hen in Zijn voorbede opgenomen. Hij sprak in Johannes 17:11: "Heilige Vader bewaar ze in Uw Naam die Gij Mij gegeven hebt." Dat bidden van Christus is een eisen zodat de Heere Jezus Zijn Kerk niet alleen Zijn Vader beveelt, maar hen aan Hem overgeeft ter bewaring. En boven dat alles, die bewaring van de vreemdelingen is Zijn Goddelijke wil; 't is Zijn eeuwige wil.

Zichzelf kunnen zij niet bewaren. Hoe verder zij geleid en gebracht zijn op de weg des levens, hoe meer dat zij gaan gevoelen en beseffen hun steile en diepe afhankelijkheid van de bewaring des Almachtigen.

- Wat zijn de gevaren groot, de verzoeken vele, en hun dodelijk onvermogen niet uit te drukken. *Ze leven hier in een Gode vijandelijke wereld*; een wereld die in het boze ligt; een wereld die hen haat, en hen geen levensruimte gunt. God Zelf heeft Zijn volk uit de wereld getrokken, en sinds die tijd kunnen zij in de wereld hun leven niet meer vinden. Daar is een scheiding gekomen, en de vijandschap van de zijde der wereld blijft niet uit. Soms komt het tot een botsing zelfs tussen man en vrouw, ouders tegenover kinderen, en kinderen tegenover ouders. Eens mans vijanden zijn zijne huisgenoten, Micha 7:6. De dood scheidt en het leven verbindt.
- En de waarheid zegt het ons zo duidelijk, *dat die Godzalig leven willen, die zullen vervolgd worden*. De wereld heeft Christus vervolgd, maar ook allen die tot Christus behoren, zullen in dit lot delen. De Heere Jezus heeft het Zijn discipelen en Zijn ganse Kerk voorzeggd, dat de wereld hen zal haten, omdat zij van de wereld niet zijn. Gods kinderen hebben er niet op te rekenen dat zij ongeschonden door de wereld zullen gaan. Soms in het openbaar, maar ook veelal op bedekte wijze openbaart de wereld zijn vijandschap. Werd de wereld toegelaten, dan zouden zij die vreemdelingen buiten hun erf zetten. Soms spannen zij al hun krachten in, om hen in hun brood te benadelen; hun naam aan te tasten en hun leven bitter te maken. Och wie van Gods kinderen zal er vrij van blijven? Denk maar aan de klachten van de bijbelheiligen, en laat een ieder zijn ervaringen er maar naast leggen, dan zal het geen vreemde zaak zijn. Petrus schreef in zijn eerste brief: *Geliefden, houdt u niet vreemd over de hitte der verdrukking onder u, die u geschiedt alsof u iets vreemds overkwame* (4:12).

- In sommige tijden laat God het zelfs toe *dat de vijanden de lichamen van Gods kinderen doden*. Babylon, die hoer, is dronken van het bloed der heiligen. En bij duizenden zijn Gods kinderen als schapen geslacht toen de vijandschap van de wereld ontbrandde tegen het erfdeel des Heeren. O wat een geweld openbaart Satan tegen Gods volk! Hij is een mensenmoordenaar van den beginne. En Petrus zegt dat hij rondgaat als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden. De duivel moest zijn prooi loslaten, nademaal het welbehagen des Heeren door de hand van die dierbare Christus gelukkiglijk zal voortgaan. En nooit krijgt Satan dat volk meer terug tot verderf, omdat de genadegiften en de roepingen Gods onberouwelijk zijn. De verkiezing is vast, de arbeid van Christus volmaakt, en het werk des Heiligen Geestes onverbreekelijk. Gods kinderen zijn opgenomen in dat eeuwige verbond der genade, dat van geen wankelen weet. Zo onveranderlijk als God is, zo onveranderlijk is ook Zijn wil en raad.
- Maar toch worden *de vurige pijlen des satans* afgeschoten op dat volk zolang zij op de wereld zijn. Vanzelf kunnen wij het in dit kort tijdsbestek maar aanstippen, maar de gevaren voor de vreemdelingen van de zijde van de hel zijn groot. Paulus schreef: *Zijn gedachten zijn ons niet onbekend*. En nu is er wel een groot onderscheid in het leven van Gods kinderen, daar de een veel meer van de diepten des satans kent dan de andere. Toch is er niet één van Gods kinderen, die geen kennis heeft aan de benauwingen des satans. Wat worden zij vaak geplaagd en geslingerd; gejaagd soms als een veldhoen op de bergen.
Het is niet mogelijk om alles in woorden uit te drukken, waar Gods kinderen soms mee aangevallen worden. Het is ook niet mogelijk dat Gods kinderen het aan hun dierbaarste betrekkingen, aan hun liefste vrienden mee kunnen delen. 't Is soms zo vreselijk dat het vlees verteert, en zij met Christus moeten zeggen: "Mijn God ik roep des daags, en Gij antwoordt niet, en des nachts heb ik geen stilte." De vurige pijlen des satans doorwonden vaak hun ziel, en zij worden het steeds gewaar dat er in hen geen kracht is tegen die grote menigte. De duivel gaat niet opzij voor hun bekering of rechtvaardigmaking, maar moet alleen wijken wanneer die Grote Koning Zelf hem teruggedrijft. O zij gevoelen het wanneer zij in de kracht Gods niet bewaard werden, wanneer Christus niet een vurige muur rondom hen was, zij zouden in de geestelijke strijd omkomen.
- Zij moeten niet alleen bewaard worden voor het geweld der hel, maar ook voor *de zonde* die hen lichtelijk omringt. De weg naar de hemel ligt vol met gevaarlijke putten, allerlei klemmen en voetangels en de meeste zijn zo voor ons oog verborgen, dat we wegzinken en vastzitten eer wij het weten. Er zijn wat verborgen netten en strikken om ons maar te doen struikelen. De vijand ligt maar steeds op de loer, ja zelfs waar hij ons op de dag niet mee krijgen kan, tracht hij des nachts ons mee te verwoesten.
- De duivel spant samen met ons goddeloze en verdorven vlees. De grootste verrader die wij hebben dragen we met ons mee. Toen God Zijn volk trok met de koorden van Zijn eeuwige liefde, is er een volkomen breken met de zonde gekomen. Zij hebben allen met Efraïm uitgeroepen: *Henen uit, henen uit!* De zonde is hen de dood geworden maar zij moeten tot hun smart ervaren dat de zonde in hen nog zoveel kracht heeft. Doodgewaande zonden steken hun kop op, vervoeren hen, slepen hen mee, koesteren wij soms.

En als wij de zonde niet doden, dan doodt de zonde ons. O wat zijn we slechte soldaten. Wat weinig staan we op de wacht. Wat laten wij veel onze wapenrusting thuis. Wij overschatten onszelf gedurig, en de zonde onderschatten wij.

Ons vlees zoekt naar rust, en wat lopen wij vaak zelf in het vuur. O dat onbedachtzaam handelen en wandelen. Op de gevaarlijkste plaatsen in slaap vallen. Ik zal er maar niet meer aan toevoegen, maar die geen vreemdeling is van zijn eigen hart die zal het wel toestemmen, dat de gevaren van alle kanten groot zijn.

Arglistig is ons hart meer dan enig ding, ja dodelijk, wie zal het kennen? De diepte van onze val is niet te peilen; en wie hier door ontdekkende genade kennis van heeft gekregen, die leert het wel hoeveel schadelijke wegen er zijn, en hoeveel verborgen zonden er schuilen in ons hart.

- Dan moet die vreemdeling weer bewaard worden, *om hier zijn pinnen niet te vast in te slaan*, opdat hij God zal vergeten, en hoe langer hoe verder van God zal afzwerven. David was ook een vreemdeling hier beneden, maar hij bekende in Psalm 119: "Hoe kleeft mijn ziel aan het stof," en: "Ik heb gedwaald als een verloren schaap."
- Dan op een andere tijd moeten wij weer bewaard worden voor *moedeloosheid*. Een kwaal waar Elia mee aangetast werd, toen hij bad dat God zijn ziel maar zou wegnemen. En dan dat medelijden met onszelf, dat onszelf beklagen; het nut en het doel van Gods wegen zowel in kastijdingen als in beproevingen niet te kunnen zien. Dan schreeuwen ze van binnen: de weg des Heeren is niet recht.
- Dan weer voor *onverenigdheid met de handelingen Gods* gelijk Jona toen God de stad Ninevé spaarde. Bewaard moet hij worden voor opstand tegen de wijze wegen Gods, evenals Asaf in Psalm 73, die nijdig was op de bozen ziende der goddelozen vrede. Bewaard moeten wij worden voor hoogmoed als Petrus, die zich stelde boven al de discipelen aan de laatste Paasmaaltijd. Of bewaard voor ongeloof gelijk een Thomas.
- En zo zouden wij wel door kunnen gaan, doch daar is geen einde van. De gevaren zijn zo menigvuldig, en zo onderscheiden. Ons leven is er vol van; en *zelf* zijn wij het grootste gevaar. 't Is een weldaad, wanneer wij de gevaren waaraan wij bloot staan een weinig mogen kennen, en beseffen. Maar ook kennende ons bestaan, dat het ons uitdrijft tot Gods troon, om door God bewaard te mogen worden. Wat vinden wij vooral in de psalmen veel verzuchtingen om bewaard te worden voor uit- en inwendige gevaren. Ja benevens hetgeen wij reeds noemden, moeten die vreemdelingen bewaard worden bij Gods Woord en wet. Het was Davids gebed in Psalm 119: 19: "Doe wel bij Uw knecht dat ik leve en Uw Woord beware. Ik ben een vreemdeling op de aarde; verberg Uw geboden voor mij niet."
- De Arminiaan, maar ook de Antinomiaan zit in ons hart. Aan de ene zijde liggen wij open om van de vrije genadeleer te worden afgetrokken, ja te verloochenen, en aan de andere zijde, om Gods Woord en wet krachteloos te maken door een slordige levenswandel. De apostel Paulus riep liet zijn geestelijke zoon Timothéüs toe: "Bewaar het pand u toebetrouwd, een afkeer hebbende van het ongodelijk ijdel roepen en van de tegenstellingen der valselyk genaamde wetenschap." 1 Tim. 6:20. Wat is de weg naar de hemel ook in deze smal voor Gods kinderen. Aan welke gevaren staan zij bloot. Zij liggen zo open om af te wijken aan de een of de andere zijde. Bij de eerste stap op de weg des levens kunnen wij dat niet beseffen, al spreekt Gods Woord er duidelijk genoeg van, en al hebben wij het zo menigmaal uit de mond van Gods kinderen gehoord, doch als wij enige stappen op

de weg des levens gedaan mogen hebben, en enig licht hebben ontvangen in onze ziel, dan zullen wij het gewaar worden, dat wij van ogenblik tot ogenblik bewaard moeten worden. God Zélf moet hen bewaren bij de goede belijdenis die zij eenmaal hebben afgelegd. En God Zelf moet hun voetstappen vast maken in het Woord der waarheid. Zij moeten bewaard worden in het geloof. Christus had voor Petrus *gebeden dat zijn geloof niet zou ophouden*, Lukas 22. Dat geloof moet telkens worden vermeerderd, versterkt en bevestigd. Christus is de Overste Leidsman en Voleinder des geloofs, en Hij Die het goede werk in hen begonnen heeft moet datzelve ook voleindigen tot op de dag van Jezus Christus. Zij moeten bewaard worden in de liefde Gods, in die liefde waarin God hen opgenomen heeft. De liefde Gods is eeuwig en onveranderlijk.

- Maar wat moeten Gods kinderen bewaard worden voor *zorgeloosheid ten opzichte van de ere Gods*; ten opzichte van de enig troost in leven en in sterven, en van onze staat voor de eeuwigheid. Om die liefde Gods gedurig te smaken, moeten wij in Christus blijven. De zonden niet over ons laten regeren, maar haar van harte verzaken en verlaten; ons leven alleen zoeken in Christus, en uit Hem leven als de levensfontein.
- Zij moeten bewaard worden van de afgoden, 1 Johannes 5:21. Toen Jakob met zijn vrouwen en kinderen vertrok uit Paddan-Aram, had Rachel de terafim van haar vader gestolen en meegenomen. Jakob heeft het helaas nog enige tijd geduld om de vreemde goden in zijn huis te hebben, totdat in Gen. 35:4 al de vreemde goden begraven werden onder de eikenboom die bij Sichem is. Wat is Salomo ver weggevoerd met de afgoden van zijn vreemde vrouwen, zodat er een donkere schaduw kwam op zijn leven, en hij het ongenoegen Gods gewaar werd, wat zelfs tot in de geslachten zulk een droevige nawerking heeft gehad. O wat zit ons afgodisch hart vol met allerlei afgoden, die wij stellen in de plaats van de levende God. Wij zouden er onder begraven worden, zo de Heere Zelf in Zijn eeuwige liefde en onveranderlijke trouw niet waakte over Zijn volk. Wat een diepe en smartelijke wegen opent de Heere gedurig voor Zijn volk om van alles wat buiten God is, af te zien, en zich alleen te verlaten op Christus, en op Zijn volmaakte gerechtigheid. De Geest des oordeels en der uitbranding is maar steeds nodig, opdat we met onszelf, en met alles wat geen God en geen Christus is, in de dood zullen komen, om alleen ons leven in Christus te vinden.
- Die vreemdelingen zitten gedurig nog zo vol met *vreemde dingen*, waaraan wij moeten sterven, en waarvan wij verlost moeten worden. De weg naar de hemel wordt steeds smaller aan onze kant. Onze ouden zeiden wel eens, *eerst is het lopen, dan wordt het kruipen, en ten laatste moeten wij blijven liggen*. Dan moeten wij gedragen worden. En steeds meer zullen wij onze diepe afhankelijkheid leren kennen, naarmate Gods lieve Geest ons ontdekt.

En zo zouden wij het kunnen vermenigvuldigen, maar och de gevaren zijn zo vele in hart en leven, dat het niet mogelijk is om het alles in één predikatie op te lossen. Doch dat is zeker en gewis, wij zouden vallen en vervallen, zo God Zelf ons niet bewaarde van dag tot dag, en van ogenblik tot ogenblik.

Van het ogenblik dat we op de wereld komen, totdat wij de wereld verlaten; van het eerste moment, dat God door wederbarende genade onze voeten zet op de weg der gerechtigheid, tot het laatste ogenblik dat wij hier zwerven door dit Mesech, moet God ons van alle zijden omtuinen en bewaren.

Zelfs de genade is geen waarborg voor de bewaring; daar hebben wij de voorbeelden van in Gods Woord. De dadelijke vreze Gods in onze harten, door de kracht des

Heiligen Geestes, houdt ons staande, gelijk wij dat zien in Jozef. Telkens en telkens worden wij herinnerd aan onze zwakheid, en wij worden het gewaar zo God Zelf die vreemdelingen niet bewaarde het was voor eeuwig kwijt. Maar gelijk de Vader naar Jesaja 49:2 Zijn Knecht bewaarde, zo is ook de bewaring van de Zijnen daarin opgesloten en gewaarborgd. Niemand kan hen rukken uit de hand Zijns Vaders. Hij houdt hen vast; Hij houdt hen staande, onder alle geweld en onder alle verzoeken. En de Heere Jezus waakt Zelf aan alle zijden. Hij geeft de ziel Zijner tortelduif niet over. In de eeuwigheid heeft Hij hen aanvaard uit de hand Zijns Vaders, en in de tijd heeft Hij hen met Zijn bloed gekocht. Maar ook de Heilige Geest, Die Zijn werk in hen verheerlijkt heeft, verzegelt hen tot de dag der verlossing.

Daarom is er geen nood voor die vreemdelingen, met hoeveel vrees dat soms ook hun hart vervuld is. De zaligheid en de heerlijkheid ligt in God vast, en de poorten der hel zullen Zijn gemeente niet overweldigen. O wat een voorrecht is het om maar steeds met armmakende genade bedeed te worden, gevoelende onze diepe afhankelijkheid, maar ook vertrouwend op die Onveranderlijke Verbonds-God, met de ware pelgrims op reis door de woestijn naar Kanaän te mogen meezingen:

Ik ben o Heere, een vreemdeling hier beneên.

Psalm 119:10.

Toepassing

III. "De Heere bewaart de vreemdelingen."

Komt, overdenken wij nu nog een ogenblik, *waartoe de Heere de Zijnen bewaart.*

Het hoogste doel van de Goddelijke bewaring is de verhoging en de verheerlijking van de Drie-enige God Zelf. Toen Adam onze eerste vader, het hoofd van het verbond der werken, dat verbond zo snood verbrak, en zijn beginsel niet bewaarde, heeft God Zijn gerechtigheid wel van de hemel geopenbaard, maar hem en zijn geslacht niet voor eeuwig laten verzinken. Het was Gods eeuwig en onveranderlijk voornemen om door de diepte van de val heen, door de tussenkomst van de Tweede Adam Zich te verheerlijken in de oneindige rijkdom Zijner deugden en genade. De duivel heeft zijn doel gemist, en God heeft Zijn welbehagen volvoerd, naar Zijn eeuwige Soevereiniteit. Toen Israël als vreemdeling verkeerde in Egypte, niettegenstaande al hun zonden, heeft God hen in die oven niet laten verbranden. De vlammen sloegen wel tegen dat volk, want zij waren zwart van de dienstbaarheid, maar God heeft hen verlost, uit het geweld der onderdrukking. De Kerk is gelijk een braambos, die wel brandt, maar die niet verteert, omdat de eeuwige God er Zelf in is.

Later zwierf dat van God uitverkoren volk veertig jaar in de woestijn, en wat heeft Gods hand hen trouw geleid! God onderhield hen maar Hij verdelgde ook de vijanden voor hun aangezicht. En wanneer dat volk het zo diep verzondigde, God in het aangezicht sloeg met al de weldaden, dat God als op het punt stond om hen te verdelgen, dan trad de middelaar des ouden Verbonds, Mozes, in de bres, die tot de Heere sprak: "Delg mij dan uit Uw boek." En: "Wat zult Gij dan met Uw grote Naam doen?"

Dan ... met eerbied gesproken ging de Heere weer terug, en bewaarde dat volk ter oorzaak van de eer Zijns Naams.

Al Gods kinderen worden gewaar, dat er in hen geen redenen zijn, waarom God hen bewaren zal. Hoe meer ontdekkend licht zij van de hemel ontvangen, en hoe dieper zij ingeleid worden in de staat van hun ellende, hoe groter het wonder wordt dat de aarde hen nog draagt, en de hemel hen nog dekt. Maar och, 't is alles om dat vrije van Gods eeuwig welbehagen. Gods eer is hun zaligheid, maar ook hun zaligheid Gods eer.

Gods eer staat met hun zaligheid in het allernauwste verband. De diepste grond dat Satan de Kerk bestrijdt, en het volk van God aanvalt, is om God van zijn eer te beroven. Doch nee, dat zal die vijand nooit gelukken. Zijn plan is verijdeld op Golgotha, toen Christus Satans kop vermorzelde, en zijn toelig zal nooit gelukken, tegenover niet één van die vreemdelingen die getrokken zijn door de liefde des Vaders. Wat is het een grote weldaad dat de Schepper van de einden der aarde nooit moede noch mat wordt, en dat er geen doorgronden is van Zijn verstand, Jesaja 40. O, die onveranderlijke Verbondstrouw en liefde van die dierbare Verbonds-Jehovah! De duivel heeft wel een grote macht, maar een macht die beperkt" is; en ... daarbij Satan is in alles onderworpen aan de regering van Christus. Gods macht is een Almacht. In Zijn beide handpalmen heeft Hij Zijn volk gegraveerd, en het is niet alleen tot Zijn lof dat Hij Zijn volk geformeerd heeft, maar ook tot Zijn eer en heerlijkheid, dat Hij hen bewaren zal tot Zijn hemels Koninkrijk.

En dat is het tweede waarop wij nu nog even wensen te wijzen. Het is des Vaders welbehagen geweest, om henlieden het Koninkrijk te geven.

Van de patriarchen lezen wij in Hebreeën 11, dat zij hebben beleden dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren. Dat zij klaarlijk betoond hebben een Vaderland te zoeken. En indien zij aan dat Vaderland gedacht hadden, van hetwelk zij uitgegaan waren, zij hadden tijd gehad om weder te keren. Maar nu zijn zij begerig naar een beter, dat is naar het hemelse.

De stad "verderf" is door God in brand gestoken. God Zelf heeft hen er uitgeleid. De rust in de wereld is opgezegd. 't Is voor hen in de tijd van Gods welbehagen werkelijkheid geworden dat zij hier geen blijvende stad hebben. Maar door de onwederstandelijke kracht des Heiligen Geestes in hen hebben zij leren zoeken de toekomstige. En wat een groot voorecht is het wanneer Gods Geest in ons hart doorwerkt. Wanneer er een ogenblik mag aanbreken in ons leven dat God vrijspreekt van schuld en straf en een recht geeft op het eeuwige leven.

Wanneer wij onszelf mogen verliezen, en Christus gewinnen als onze Borg, Middelaar, Zaligmaker, Goël en Verlosser. Ja, wanneer Gods Geest met onze geest getuigt dat wij kinderen Gods zijn. En dan erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus. Dat wij dan niet alleen Christus mogen kennen als het einde der wet tot rechtvaardigheid, voor een iegelijk die gelooft, maar ook Christus mogen ontvangen tot heiligmaking. Dat wij afgebroken in sterven aan onszelf, om op te mogen wassen en toe te nemen in de kennis van onze Heere Jezus Christus. Dat Hij voor de ziel is alles en in allen. Dat Christus is de enige grond onzer zaligheid. Ja, Christus voor ons de hoop der heerlijkheid. Dat wij onze vrucht uit Hem en door Hem tot heiligmaking hebben en het einde het eeuwige leven. Helaas vele vreemdelingen, die werkelijk vreemdeling zijn geworden, blijven dáár echter vreemdeling van, wat betreft de toepassing des Heiligen Geestes, en de gelovige aanneming van hun kant. Wat dolen vele zielen tussen Beethel en Pniël. O, was het meer een aangeboden zaak. Het leven zou blijmoediger zijn, en de Goddelijke bewaring klaarder en duidelijker, maar ook steeds meer noodzakelijker. O, die Goddelijke bewaring om bij de minste afwijking, als een veroordeelde en schuldige gebracht te worden tot die Gezegende Bloedfontein Christus, en verzoening te mogen vinden van al onze ongerechtigheden! De gedurige reiniging en heiliging hebben Gods kinderen van node, opdat er een gedurige ootmoedige vrijmoedige toegang tot Gods troon zal zijn, en een smaken van die volzalige gemeenschap Gods in Christus Jezus.

Zij worden steeds gewaar, dat wanneer de zonde er tussen komt, de Heere Zijn aangezicht verbergt. En dat is wat wanneer Gods kinderen niet thuis kunnen komen; wanneer zij vanwege hun afdwalingen en zonden in duisternis moeten omzwerven, en er een magerheid aan hun zielen komt.

Wij zouden ons overal uit en buiten zondigen, maar God bewaart Zijn gunstgenoten, en Hij zal niet toelaten dat de rechtvaardige wankelt. *Alle instrumenten, die tegen hen bereid worden, zullen niet gelukken*, Jesaja 54:17.

Soms raakt hun leven tot aan het graf. O, in welke diepten kunnen Gods kinderen komen onder de toelating. Nee, niet alleen in het begin van hun weg, maar ook in de voortgang op de weg des levens. Ja, soms nog voor de poorten des doods. De fundamenten wankelen soms, en zij moeten soms uitroepen: "Mij is bange." Er zijn er wel geweest, en het komt nog voor bij sommigen van Gods kinderen, die zelfs verzekerd van hun aandeel waren, dat zij zeiden: "O, als het scheepje vóór de haven, en in de haven nog maar niet voor eeuwig zinkt." Wat kan Satan toch een kracht uitoefenen onder de toelating!

De donkerheden in de stand van hun leven kunnen zo groot zijn, dat hun staat voor de eeuwigheid bedekt is. Maar toch heeft de duivel niet het laatste woord. *Ik de Heere word niet veranderd, daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteerd*. En al gaan zij dan door het water, of door het vuur, de Heere is bij hen. Hij zal hen getrouw behouden. En het geloof, wanneer het mag zien op die verhoogde Koning, zingt met blijdschap:

*Maar eeuwig bloeit de gloriekroon,
Op 't hoofd van Davids grote Zoon.* Psalm 132:12.

In Hem ligt al hun heil, hun geluk, maar ook hun verwachting. En zich door het geloof op Hem verlatende, verwachten zij met Abraham de stad die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is. Zij hebben een hoop die niet beschaamd, omdat de liefde Gods in hun harten uitgestort is door de Heilige Geest, die hen gegeven is, Romeinen 5:5. De zaligheid wordt voor hen bewaard, en zij voor de zaligheid. De duivel en de zonde zal het niet winnen, maar eeuwig verspelen.

De zaligheid ligt in Christus, en God is een God van volkomen zaligheid; bij Hem zijn uitkomsten zelfs tegen de dood. Als een diep rampzalige in zichzelf, hebben zij uit genade iets van die zaligheid in dit leven leren kennen, maar ook proeven en smaken. 't Is wel eens geweest, van liefde dronken. De beker heeft wel eens overgelopen.

Doch in het doorleven, al is de zaligheid hun nader dan toen zij eerst geloofd hadden, is het toch hier meer missen dan bezitten. Zij zijn hier in hope zalig, en bij ogenblikken strekt hun zielsverlangen zich uit naar die volkomen zaligheid die geen oog gezien, geen oor gehoord en in het hart van geen mens is opgeklommen, wat God bereid heeft dien die Hem liefhebben. Bij de scheiding van ziel en lichaam wordt de ziel volkomen bevrijd van alle kwaad en zonde, doch eenmaal in de jongste dag dan zullen zij naar ziel en lichaam beide God Drie-enig volmaakt verheerlijken naar de lust van hun hart, en naar de begeerte van hun ziel.

O, wat zal het zijn wanneer die vreemdelingen thuis zullen komen. De Heere Jezus heeft hun plaats bereid in het huis Zijns Vaders. En in het uur van hun sterven, in hoeveel twijfel zij ook hebben geleefd, welke scherpe pijlen de vijand ook op hun ziel afschoot, en met welke vrees dat ook hun hart soms vervuld was, dan zal toch in hun oren klinken: "Komt in, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft het Koninkrijk dat u bereid is van voor de grondlegging der wereld."

Wat zal het meevallen voor al die zwervers die toch hun leven hier niet meer konden vinden. Hun hart was toch in de hemel waar hun schat was. Wat zal het eeuwig meevallen, naar die mate dat de strijd zwaar was, en de donkerheden zo groot. O, er zijn van die vreemdelingen, die door de afgronden geleid worden, en soms alles in twijfel gaan trekken. Hoe ver kan het soms gaan! God gaf hun hier wel eens een Elim, maar de meeste tijd was het "Mara". En er zijn wel eens ogenblikken geweest, dat zij de wijsheid en de goedheid Gods er in mochten opmerken dat het zo was, want hun werlds en zonde beminnend vlees zou hier wel willen blijven.

Wat een weldaad is het dan dat zij losmakende genade van de Heere ontvangen, om meer betrekking te hebben om te sterven dan om te leven. Niet om van kruis en druk verlost te worden, maar om eeuwig bevrijd te worden van de zonde, en God volmaakt te kennen, te dienen en te prijzen.

En nu zal het met al dat volk gaan als met Israël, dat uit de woestijn in Kanaän kwam. Zij moeten de Jordaan door, de Doodsjordaan, maar zij zullen allen voor zonsondergang aan de overkant zijn. Geen klauw zal er achterblijven. O, wat een troost toch voor al degenen die hier in waarheid vreemdeling geworden zijn. Voor degenen die op een Drie-enig God betrekking hebben en op die volkomen zaligheid.

Volk des Heeren, gij zult geen vreemde God ontmoeten, maar ook geen onbekende zaligheid deelachtig worden. Uw God en Koning draagt er zorg voor. En uw Borg is er Borg voor. Verlustig u dan in de Heere, zo zal Hij u geven de begeerten uws harten. De getrouwe Jehovah heeft het u beloofd, dat Hij uw uitgang en uw ingang bewaren zal tot in der eeuwigheid. En Hij houdt getrouw Zijn Woord.

Dat gij als een ware vreemdeling moogt wandelen temidden van een krom en een verdraaid geslacht. Dat gij de wereld onder de voet, Christus in uw hart, God aan uw zijde, en de hemel in het oog moogt hebben. Dat Gods Naam om onzentwil nooit gelasterd, maar veelmeer verheerlijkt mocht worden; wandelt waardiglijk des evangelies. Drukt de voetstappen van Christus. Laat uw leven uit- en inwendig zijn in de vreze Gods. Dat gij met lijdzaamheid lopen mocht de loopbaan u voorgesteld, ziende op de Overste Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus.

Zijn er in ons midden die niet kunnen ontkennen, dat zij door God uit de wereld zijn getrokken, betrekking op God hebben gekregen, enige kennis hebben ontvangen van die Gezegende Immanuël, doch nog met een ongeredde ziel, en een openstaande schuld over de wereld zwerven? Dat u met alles nog eens aan het eind kwam, en uit alle valse rust werd uitgedreven om met bewustzijn voor uw eigen ziel in het verbond met God te worden opgenomen, ja, een thuiskomen mocht krijgen in het hart des Vaders.

Dan zijn wij toch thuis, al zwerven wij hier nog op de wereld. 't Ligt alles toch zo stil in de tijden die wij beleven. God ontferme Zich nog over Zijn volk tot de eer Zijns Naams.

En zijn er die menen tot die vreemdelingen te behoren, maar helaas hun leven in de wereld is nooit afgesneden. Dat God uw ogen nog eens opende. Zonder afsnijding geen inlijving en ook geen aanneming. Bedriegt toch uw ziel niet.

En ten slotte gij allen in ons midden, jong en oud, die nog geheel en al vreemdeling zijt van dat ware vreemdelingsleven, voor u is de belofte van de Goddelijke bewaring niet. O, wat zal het zijn om straks met de wereld om te komen, en in een eeuwige nacht weg te zinken. God mocht Zijn wederbarende genade nog verheerlijken in uw

harten eer het voor eeuwig te laat zal zijn. God roept het u nog toe dat de wereld vergaat met al haar begeerlijkheden. Dat het in uw hart nog eens plaats mocht hebben, opdat u God in Christus leerde kennen, en de kracht van de Goddelijke bewaring, tot Zijn eer en uw zaligheid. Amen.

6. Aijéleth Hasscháchar

Uitgesproken 1941, in de Gereformeerde Gemeente te Rotterdam-Zuid, 1941

Psalm 22:1

Lezen Psalm 22

Zingen Psalm 33:11.

Psalm 73:12

Psalm 72:11

Geliefden.

De openbaring van het Wezen Gods brengt ons steeds opnieuw in het gemis van het Wezen Gods. En waar dat plaats heeft door de bediening van de Heilige Geest, Die dat gemis alleen maar ontdekt, wordt er ook behoefte geboren. Zie dat in de ontmoeting van de Engel des Heeren aan Manóah en zijn vrouw in Richteren 13. Het was niet uit enkel nieuwsgierigheid, maar uit innerlijke behoefte, dat de vraag gedaan werd aan de Engel: *Geef mij toch Uw naam te kennen?* Ja, en het grote doel waartoe die vraag gedaan werd is ook opgelost. "Opdat wij U vereren mogen." Er werd dus mee bedoeld, niet de verhoging van zichzelf, maar de verheerlijking Gods. Veelbetekenend was het antwoord, dat hij ontving: *Wat is het, dat gij naar Mijn Naam vraagt, Die is toch wonderlijk.* In dat antwoord lag opgesloten, dat de Naam des Heeren onverklaarbaar is, in die zin namelijk, nooit te doorgronden van enig menselijk begrip.

Hetzelfde vinden wij in Spreuken 30:4: *Hoe is Zijn Naam en hoe is de Naam Zijns Zoons, zo gij het weet?* Veel namen heeft God Zichzelf gegeven, maar veel namen worden er ook toegeschreven aan Christus, als Borg en Middelaar van Zijn uitverkorenen. Zijn twee gewone namen zijn Jezus en Christus en wij zijn er niet, als wij die namen er nog bijvoegen die vermeld staan in Jesaja 9:5.

Wanneer wij Gods Woord raadplegen en onderzoeken van Genesis tot Openbaring, dan zullen wij bemerken, dat er in de Bijbel meer dan honderd namen voorkomen. Gen wonder dus, dat de Engel des Heeren dat antwoord aan Manóah gaf. En die verschillende namen wordt verklaard, Wie de Middelaar is en Wat Hij is.

Ja, al hebben wij nu al die Namen bij elkander, dan is er nog veel meer in De gezegende Christus aan te treffen. Het blijft hier, maar: *Wij kennen ten dele en profiteren ten dele.* Doch de minste openbaring en verklaring in ons hart door de Heilige Geest, Die Christus verheerlijkt, doet ons met de Bruid zeggen: *Uw Naam is een olie, die uitgestort wordt, daarom hebben U de maagden lief.*

En naar die mate, dat onze gedachtenis vergaat van de aarde en wij geen naam meer hebben op de straat (Job 18:17), krijgen die Namen van God en Christus waarde en betekenis. Wat zijn wij rijk bevoorrecht, zo wij alle waarde en betekenis verliezen. Gods volk heeft er wat mee te kampen. Die Haman is maar zo niet dood. In de harten van dat ontdekte volk wordt het al maar meer: *Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen.* (Psalm 72:11).

Voor één van de Namen aan Christus gegeven onder de Oud-Testamentische bedeling, vragen wij thans uw aandacht. Namelijk wat opgetekend staat in Psalm 22:1:

Een psalm van David voor de opperzangmeester op Aijéleth Hasscháchar.

Psalm 22 is een Messiaanse Psalm, waarin David zingt van Christus in Zijn diepe vernedering, maar ook in Zijn volheerlijke verhoging, en wijst duidelijk aan de Godverheerlijkende vrucht die uit de Borgtochtelijke bediening van Die Gezegende Middelaar voortvloeit.

Volgens de verklaring, die onze geachte kanttekenaren geven zijn er sommigen die Aijéleth Hasscháchar houden voor een zangwijze. Weer anderen denken aan de naam van een zangkoor, dat onder de opperzangmeester stond. Ook oordelen anderen zoals uit de Statenbijbel blijkt, dat die naam in verband staat met de inhoud van het lied en hier gezinspeeld wordt op Christus, Die in Zijn lijden gelijk was aan een gejaagde en zwaargewonde hinde, maar over Wie toch de dageraad der verlossing opgaat.

De vijanden van Christus worden in deze psalm vergeleken bij honden (vers 17) en de Heere Jezus Zelf bij *een hinde*. Aijéleth Hasscháchar betekent "*Hinde des dageraads*". Onder deze veelbetekenende maar ook liefelijke Naam komt de Heere Jezus Christus voor in onze tekst.

Wij willen eerst bezien:

1. Waarom Christus bij *een hinde* vergeleken wordt en
2. Waarom Hij genoemd wordt: *Hinde des dageraads*.

Vele malen wordt in het Oude Testament van *hinde* gesproken. Denk maar aan het sterfbed van vader Jakob. "Naftali" zo wordt er door de aartsvader geprofitteerd, is *een losgelaten hinde* (Genesis 49:21) . In Psalm 18:34 en 29:9 wordt van de hinde gezongen. Zie ook Job 39:4-7 en Spreuken 5:19. Nog veel meer Schriftuurplaatsen waren er te noemen, maar laat ons trachten de vraag te beantwoorden waarom Christus bij een hinde wordt vergeleken.

- a. *De hinde behoorde tot de reine dieren*. Lees Deut. 12:15. Doch naar allen lust uwer ziel zult gij slachten en vlees eten. Naar de zegen des Heeren uws Gods dien Hij u geeft in al uw poorten; de onreine en de reine zal daarvan eten als van een ree en als van een hert. (Zie ook Deut. 14:4 en 5). Is het nu wonder dat Christus bij een hinde vergeleken wordt? Immers Jezus is die reine Zaligmaker. Volmaakt rein van binnen en van buiten, uit- en inwendig. Hij is toch het afschijnsel van Gods heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid (Hebr. 1:3). God bovenal te prijzen in der eeuwigheid (Rom. 9:5). Heilig, onnozel onbesmet, afgescheiden van de zondaren (Hebr. 7:26). Dat Hij rein en heilig is, heeft de engel Gabriël getuigd tot Maria in Lukas 1:35: *Dat Heilige, Dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden*. Ja, naar luid van Daniël 9:24 is Hij de Heiligheid der Heiligheden. En de bruid roept van Hem uit: *Mijn Liefste is blank en rood en draagt de banier boven tienduizend* (Hoogl. 5:10). Blank vanwege de volmaakte heiligheid. Hij had nooit zonde gekend noch gedaan en geen bedrog was in Zijn mond ooit geweest (2 Kor. 5:21). Temidden niet van zijn vrienden, maar van Zijn grootste vijanden heeft Christus, bewust van Zijn vlekkeloze reinheid en heiligheid, de vraag gedaan: *Wie van u overtuigt Mij van zonde?* (Joh. 8:46). En Hij bezit Zelf een reinheid en heiligheid, waardoor Hij al Zijn uitverkorenen, die toch niet anders dan zondaren zijn, melaats van de hoofdschedel tot de voetzool toe, door Zijn bloed en Geest, gereinigt en geheiligd, en gemaakt tot een heilig priesterdom; tot heerlijken, in dewelken al Gods lust is (Psalm 16:3). Wat een eeuwig wonder! En dat alles geheel en alleen door die

dierbare Zaligmaker. Dat de glans van Zijn heiligheid meer schitterde in onze ogen!

- b. *De hinde staan ook bekend en worden geroemd om hun lieflijkheid en bevalligheid.* Wanneer Salomo in zijn Spreuken een goede en aangename vrouw zal beschrijven dan vergelijkt hij ze bij *een zeer lieflijke hinde* (Spr. 5:19). In het Oosten was het veelal een gewoonte om aan kinderen een hinde te geven als cadeau. Die hinde konden zo aangenaam spelen met kleine kinderen. Met groten ging dat niet zo goed. Al wat hoog en verheven is in eigen oog, is een gruwel voor God.

En zie nu naar die dierbare Heere Jezus. Is Hij niet liefelijk? De bruid noemt Hem gedurig: *mijn Liefste*. En Hij is zo bevallig, dat de Kerk in Psalm 45 ervan uitroept: *Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen, genade is uitgestort in Uw lippen*. In de geschiedenis der oudheid wordt verhaald van een keizer Marcus Aurelius, dat hij zo'n liefelijk karakter had en het zijn grootste genoegen was goed te doen, dat hij elke dag een uur afzonderde, om armen en ellendigen te horen; en zoveel het in zijn vermogen was hun ellende weg te nemen. Met veel meer grond en recht mogen wij zo spreken van Sions Vorst en Koning. Hij is het vermaak van Zijn Vader (Spr. 8). Hij is Zijn welbehagen en de uitverkorenen in Hem. O nee, Christus heeft nooit gespeeld met de Schriftgeleerde, Farizeeërs en wetgeleerden. Het "wee" heeft Hij over hen uitgesproken. Ja, tot Herodes heeft Hij de boodschap laten brengen: *Zeg dien vos, dat Ik heden en morgen moet reizen en dat het op de derde dag voleindigd zal worden.*

*Maar ziet van ver met gramschap aan,
De ijd'len waan
Der trotse zielen.*

Doch wat komt Hij allervriendelijkst en liefelijkst Zijn volk tegemoet. Denk maar aan die zondares in het huis van Simon de Farizeeër.

*Milde handen, vriendelijke ogen,
zijn bij Hem van eeuwigheid.*

Wat heeft dat de moordenaar aan het kruis ondervonden en wat ervaart dat elke ziel, die onder zijn schuld gebogen aan Zijn voeten terecht mag komen. Dat arme, ellendige, dat afgekeurde volk stoot Hij niet af, maar Hij ontvangt de zondaars en eet met hen. (Lukas 15:2). Wat klopt Zijn liefdehart, om Zijn volk te beweldadigen en te verrassen. Vandaar, dat Hij klopt aan de deur van haar hart (Hoogl. 5:2 en Openb. 3:20) door Zijn Geest en Woord. Wat smart het Hem als Zijn hoofd vervuld is met dauw en Zijn haarlokken met nachtdruppen als zij Hem laten staan. Maar ook weer dat eeuwige wonder, dat Hij die toorn niet in eeuwigheid behoudt, maar lust heeft aan goedertierenheid. Het wonder, dat Hij het met zulke trouwelozen nooit moede noch zat wordt. Dat Hij ze liefheeft tot de einde toe. Ja, dat is het, wat ook dat volk zo innig aan die Christus verbindt en Zijne uitnemende liefde doet roemen en prijzen. O, er zijn toch wel eens ogenblikken, dat de mond der stommen gaat spreken en dat zij verwaardigd worden om Gods lof te verkondigen.

- c. *Ook de vlugheid der hinde wordt genoemd.* Denk alleen maar aan Psalm 18:34 en aan Habakuk 3:19. *Hij maakt mijn voeten gelijk als der hinde.* Volgens degenen, die in de dierenwereld geen vreemdeling zijn, moeten vooral de jonge hinde nog harder lopen dan de honden. Bij gehele troepen vliegen zij van 't gebergte en stuiven met verbazende snelheid over de vlakke dalen en door zandige heuvels

heen. Kan nu de beloofde Messias en de nu gekomen Christus niet met recht bij een hinde vergeleken worden? Wat is Hij vaardig, wakker en snel geweest!

- In de stille eeuwigheid heeft Hij niet gearzeld, maar Zichzelf terstond vrijwillig gegeven, toen de Vader Hem verordineerde tot Borg en Middelaar des verbonds om Uw welbehagen te doen. En van zijn bereidwilligheid in de volheid des tijds, om dat grote werk te volvoeren heeft de bruid getuigd in Hooglied 2:8: *Zie Hem Hij komt springende op de bergen en huppelende op de heuvelen.* Voor niets is Hij teruggedeinsd. Hij wist toch als de Alwetende alles wat over Hem komen zou. Christus was verblijd en verheugd over Zijn eigen onderneming. Hij heeft niet gerust voordat Hij voleindigd had het werk dat de Vader Hem gegeven had om te doen. En wat Hem tot dat alles dreef? De brandende liefde tot de verheerlijking van de geschonden deugden Gods om die weer op te luisteren en de verlossing en zaligheid van de uitverkorenen. En wat is Hij vlug en vaardig in het horen van de gebeden Zijner gunstgenoten! Eer zij roepen, zal Hij antwoorden en terwijl zij nog spreken hoort Hij hen al. De vlugheid der hinde toont Hij in de verlossing van Zijn volk.
- Het was met de hinde zo dat het ene ogenblik nog niets van hen te zien was, maar het andere ogenblik waren zij op de plaats waar zij gezwind heensnelden. Zo is het ook met Christus. Denk aan de bekering van Saulus van Tarsen op de weg naar Damaskus. In grote woede en vijandschap trekt hij uit om degenen die de Naam van Christus beleden te binden en zie daar op het alleronverwacht en ongedacht is het: *Saul, Saul, wat vervolgt Gij Mij? Het is u hard de verzenen tegen de prikkels te slaan.* Dat was daar, tweeledig. Allereerst om Saulus zelf neer te vellen en in de tweede plaats om het volk van God in Damaskus te verlossen uit de strik die hun werd gespannen.
- Wat was Hij vaardig zelfs aan het kruis om die moordenaar, die zichzelf veroordeelde, God rechtvaardigde en als een schuldige en verlorene om genade smeekte te redden uit satans klauwen zijn ziel te verlossen; en hem de eeuwige zaligheid en terugbrenging in de gemeenschap Gods te verzekeren!
- Zie die vlugheid der hinde in Christus op de dag Zijner opstanding, om uit het graf uit te gaan als overwinnende Koning van Sion! Maar ook op diezelfde dag een gevallen Petrus te herstellen en de rijkdom Zijner genade aan hem te bevestigen. O, 't zou geen avond geen nacht voor die bitter bedroefde discipel meer worden. Zo was het ook voor Thomas om hem uit de kluisters van het ongelooft te verlossen en hem tot die blijde belijdenis te brengen: *Mijn Heere en mijn God.* Zo zouden wij verder kunnen gaan.
- Maar och, daar krijgt elk van Gods volk wat van te doorleven. In welke diepten komen ze menigmaal terecht! Soms de dood verkiezende boven het leven. Soms alle hoop als vervlogen en daar opeens verandert de rechterhand des Heeren. Welk een eeuwig wonder voor de ziel, die het te beurt valt.
- En welke kostelijke getuigenissen hebben wij ook van sterfbedden van Gods kinderen. Soms lang de Heere verwacht, onder vele donkerheden en bestrijdingen verkeerd, in grote moedeloosheden, totdat die gezegende Christus kwam tot hun ziel en zij met blijdschap mochten getuigen: *Hij is gekomen, Hij is gekomen, Die mijn ziel liefheeft.* Zonder troost zullen zij toch niet sterven.
- Welk een beminnelijk en voortreffelijk Persoon is toch Die gezegende Aijéleth Hasscháhar. Hij is vaardig ter hulp voor de Zijnen. Elk mocht wel op Hem verliefd worden, om Hem te kennen, maar ook als Zijn eigendom te ontvangen. In Hem is toch alles, wat liefelijk is en wél luidt.

- d. *Volgens de geleerden bestaat er grote, ja onverzoenlijke vijandschap tussen de herten en de slangen. Zó'n vijandschap, dat de slang het hert en het hert de slang zou aanvallen. Dat er een dodelijke vijandschap bestaat tussen de satan, de oude slang, en Christus, de Zoon van God, is boven allen twijfel verheven. Die oorlog is al verklaard in Genesis 3:15, nadat tevoren de afgevallen engelen hun beginsel niet bewaard hadden en zich in de hemel reeds in slagorde gesteld hadden tegen de levende God.*
- Van het ogenblik, dat Adam is gevallen en in hem het ganse menselijke geslacht en God Zijn eeuwige genade in Christus heeft ontsloten in de moederbelofte, heeft de duivel het toegelegd op Christus en Zijn zaad (zie Psalm 22:31a en Jesaja 53:10). Denk maar aan de helse verzoeking in Mattheüs 4, waar satan geprobeerd heeft Christus te doen vallen, dat het hele plan der zaligheid vernietigd werd.
 - Niet minder zwaar is die strijd geweest in .de dagen Zijns vleses in Gethsémané en op Golgotha waar de macht der hel zijn laatste poging gewaagd heeft en zijn laatste pijlen op de Borg afgeschoten, wat Christus in grote angst deed verkeren en in zware strijd wikkeld. Maar Christus heeft het niet verspeeld, maar heeft satans kop voor eeuwig vermorzeld. Christus heeft aan het kruis getriomfeerd (Kol. 2:15). En die overwinning zal bestendig worden in het eind der eeuwen, als de draak met al zijn engelen geworpen zal worden in de hel (Openbaring 12:9) .
- e. *En zoals de hinde en herten gejaagd worden en de kerk daarbij vergeleken wordt in Psalm 42 vers 1 (oude berijming; Als een hert gejaagd, o Heere); zó wordt dat ten duidelijkste aanschouwd in Christus, het Hoofd Zijner uitverkorenen. Door honden en jagers werden de hinden gejaagd, vervolgd, gevangen en gedood. Christus is nooit anders gedaan, van Zijn wieg tot aan Zijn graf, van Zijn kribbe tot aan Zijn kruis. Denk, om maar één voorbeeld te noemen in Zijn jeugd aan de vlucht naar Egypte. Ja, in Zijn hele leven was het een gejaagd worden als een veldhoen op de bergen. Hij kon Zijn hoofd niet rustig neerleggen. En wat is Hij van God geplaagd en verdrukt geworden in het einde van Zijn leven: vanwege de zonde Zijns volks! *Honden hebben Hem omsingeld, een vergadering van boosdoeners heeft Hem omgeven* (Psalm 22:17). Hij heeft Zich gevangen laten nemen, om Zijn volk uit haar gevangnissen en boeien te verlossen en Zijn leven afgelegd, Zich in de dood overgegeven, om de dood de doodsteek te geven en een Waarborg te geven, dat Zijn gunstgenoten van de tweede dood niet meer zouden beschadigd worden.*
- f. *En het laatste, waarop wij nog willen wijzen is wel dit, dat het vlees der hinden werd gegeten. Het mocht naar Gods wet in Deut. 14:4, daar de hinde herkauwde en de klauwen verdeelde. Wij vinden zelfs in 1 Kon. 4:23, dat het vlees van de hinde kwam op de tafel. van Salomo, dus behoorde tot de koninklijke lekkernijen. En wat heeft nu die grote Aijéleth Hasscháchar gezegd? *Mijn vlees is waarlijk spijs en Mijn bloed waarlijk drank.* En dat gerecht, Christus' volmaakte gerechtigheid, dat is nu voor dat Koninklijk Priesterdom, beschreven in 1 Petrus 2:9. Zijn vlees is een Prinselijk gerecht en Zijn bloed een Koninklijke drank voor al Zijn hongerige en dorstige kinderen. Wat zal het de verloren zoon gesmaakt hebben in Lukas 15! Hij is, Zijn dode lichaam, zo begeerlijk in hun ogen, dat zij als snelle arende op de vleugelen van hun geloof vergaderen, waar het gevonden wordt.*

(Matth. 24:28). 't Is zulk een kostelijke en gezegende spijs, dat allen, die daar maar eens gelovig van eten en drinken, van de geestelijken dood worden verlost en dadelijk gesteld en versterkt in het geestelijk leven. Zij worden zelfs door dat eten verzekerd, dat zij vrij zullen zijn van de eeuwige dood en door de lichamelijke overgave in het zalige en eeuwige leven (Joh. 6:50 en 51). Welgelukzalig in wiens hart zulk een honger en dorst gewekt wordt door de Heilige Geest naar Christus' volmaakte gerechtigheid! Zij zullen verzadigd worden. Hier bij de aanvang op hun zwerftochten door Mesech en straks als zij zullen aanzitten aan de bruiloft des Lams met Abraham, Izak en Jakob. Elk mocht er wel van uitroepen: "o, dierbaar vlees en bloed."

- g. Op één zaak moeten wij nog wijzen, eer wij overgaan tot de behandeling van het tweede punt. *Niemand verwondere zich dat de Heere Christus, Die toch een mannelijke Zoon is, liever bij een hinde, dan bij een hert vergeleken wordt.* Het is bekend, dat de hinde schuwer zijn dan de herten. En wat drukt dat uit anders, dan de angsten en benauwdheden die er geweest zijn in de ziel van de Heere Jezus Christus? In Gethsémané begon Hij droevig en zeer beangst te worden (Matthéüs 26:37). Wat de oorzaak daarvan was? Gods toorn en gramschap brandde op Hem als een vuur, al de zonde van Zijn uitverkorenen kwamen op Hem aan (Jesaja 53). Al de machten der hel spande zich samen. Ja, Hij is zelfs van God verlaten in de drie-urige duisternis en alle inmengsels van genade en gunst zijn Hem onthouden. Christus moest de pers alleen treden en niemand van de volkeren was met Hem. Nimmer is voor één van Adams zonen en dochteren uit te drukken, hoe groot de angst en benauwdheid van Christus geweest is in Zijn diepe vernedering. Maar dat alles is borgtochtelijk geweest voor Zijn Kerk, opdat zij in tijd en eeuwigheid daarvan de vrucht en het profijt zou genieten.
- h. De hinden hebben ook geen scherpe hoornen en geweien zoals wij dat bij de herten aantreffen. Nu bezat Christus als de Zone Gods alle macht en kracht en ook als Middelaar heeft Hij die macht van Zijn Vader ontvangen, (zie Matth. 28:18 en Fil. 2:9-11). Maar als Borg des Verbonds staat van Hem aangetekend, *dat Hij als, een Lam ter slachting geleid werd en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open.* Wat dat inhoudt? Zijn wonderlijke nederbuiging alsook Zijn grote liefde, waaruit Zijn vrijwillige overgave ook voortkwam. *Christus heeft de schuld der uitverkorenen betaald met zoveel gewilligheid en genoeg,* zegt één onzer godzalige oudvaders, *alsof het Zijn eigen persoonlijke schuld geweest was.* Want ofschoon Hij de Zone Gods was, evengelijk met de Vader, en vele legioenen engelen kon voortgebracht hebben om zijn vijanden te verderven, heeft Hij dat niet gedaan. Hij was niet wederspanning en tegenspartelende zoals een stier of een os, maar Hij heeft Zijn leven vrijwillig afgelegd toen niemand het van Hem nemen kon, om de verdragsbrief als het ware te volbrengen en om aan de onderhandelingen te voldoen, die tussen Jehovah en Hem geweest zijn.
- i. *En tenslotte, Christus wordt vergeleken bij een hinde en niet bij een hert, vanwege de tere zorg, die de hinde hebben over hun jongen.* Buitengewoon is de zorg, die de hinde aan haar jongen wijdt: zij verlaat hen geen ogenblik, ook niet wanneer het jonge dier, ongeveer een week na de geboorte lopen kan. Maandenlang wordt het door de moeder gezoogd. Wanneer dan ook de profeet Jeremia de ijselijkheid van een grote droogte schildert, zegt hij, *dat uit gebrek aan voedsel zelfs de hinden*

haar jongen verlaten (Jer. 14:5). Die zorg blijft bij de voortduur. Aandoenlijk is het, wanneer bijvoorbeeld de hinden met hun jong een weg zullen oversteken. Onder hun geleide gaan de jongen tot aan de rand van het bos waarin zij hun thuis hebben. De oude hinden gaan op de weg staan, kijken van rechts naar links, voor- en achteruit en wanneer zij geen gevaar zien, noch van de een of andere zijde, dan haalt de hinde haar jongen en steekt er de weg mee over. Alles moet dus eerst veilig zijn.

Welk een treffend beeld van de onuitsprekelijke en oneindige zorg van Christus, over Zijn volk! Ziet die zorg van de Middelaar in de staat van Zijn diepe vernedering. In Johannes 18:8 heeft Christus geen vrijgeleide gevraagd, maar geëist voor Zijn Kerk. *Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan*. Dat volk komt niet om in dure tijd of hongersnood. Voor dat volk ligt de belofte:

*En waar g' u heen moogt spoeden,
Zal eeuwig u behoeden.*

En is dat niet door alle tijde heen bevestigd? Laat Gods volk maar spreken: David kon er veel van getuigen. Elia kon er van meespreken. Hij zou vertellen van de beek Krith en van het verblijf in Zarfath. Ja, elke ziel weet daar iets van. Veel te veel zwijgt onze mond, volk des Heeren! Er zou wel nooit een stilzwijgen moeten zijn. Integendeel, dag en nacht gewagen van Gods trouw aan een trouweloos en afhoererend volk. Maar ook we zwerven zoveel om en moeten zo vaak voor ons zelf zorgen. O, dat God aan Zijn plaats laten, dat kost bij tijden en ogenblikken wel eens tranen. Neen geen feil heeft onze ziel ooit aan in God gevonden. Onszelf zijn we duizendmaal tegengevallen. Maar de Heere is dat volk altijd meegevallen. *Uw trouw is groot. Zij is elke morgen nieuw*. Voor tijd en eeuwigheid ligt dat volk voor Gods rekening. 't Zijn Gods keurlingen, 's Vaders lievelingen, Zijn oogappelen, Zijn beminden. Hij heeft ze lief gehad met een eeuwige liefde (Jer. 31:3).

Christus hun Borg, hun Zaligmaker, hun Redder, hun Behouder. Hij kocht hen met Zijn dierbaar hartebloed en dat naar ziel en lichaam beide. Gods Woord is vol getuigen, om die tere zorg van Christus te bevestigen. Ja, hadden wij een tong en mond om dit aan alle mensen op de aarde te verkondigen. Ja zelfs aan alle duivelen uit de hel te zeggen dat Christus hun Overwinnaar is. O, als God eens licht geeft over Zijn eigen werk en Zijn daden gaan eens spreken de vraagtekens vallen eens weg en het geloof mag geoefend worden, dan gaat de tong der stommen spreken. Ja, als onze ziel door de bediening van de Heilige Geest gelovig en kinderlijk houvast mag krijgen aan Christus, dan is er ruimte om hun weg met blijdschap te reizen. Laten dan de tijden donker zijn, en benard de toekomst die wij tegen gaan. Geen nood voor dat erfdeel des Heeren HEEREN. Het liefdesoog van Christus is op dat volk geslagen en dat bij dagen en bij nachten, in voor en tegenspoed, ja, in de diepste en smartelijkste wegen. De Kerk roemt in Psalm 48:15: *Want deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos, Hij zal ons geleide tot den dood toe*.

Ja, volk des Heeren, er is reden en oorzaak om ook in deze bange tijd de harpen van de wilgen te nemen en met de dichter uit Psalm 1:4 (oude berijming) te betuigen:

*God kent de weg en der vromen gemoed.
Hij draagt zorge voor hen en voor haar goed.
Dies zullen zij welgelukzalig wezen.*

Nog een enkel ogenblik vraagt onze tweede gedachte onze aandacht, namelijk *waarom Christus genoemd wordt: Hinde des Dageraads?*

Wanneer er in de Waarheid staat: *Van eeuwigheid tot eeuwigheid zij Gij God* (Psalm 90:2), dan is dat in volle kracht. van toepassing op de drie Goddelijke Personen in het aanbiddelijk Wezen Gods, dus ook op de Tweede Persoon.

- (1) Van alle eeuwigheid voor de grondlegging der wereld is de Heere Jezus geweest naar Zijn Godheid (zie Psalm 2:7).
- (2) Van vóór de tijden der eeuwen is Hij verordineerd tot Borg, Middelaar, Zaligmaker en Hoofd van Zijn uitverkorenen (1 Petrus 1:20). De zaligheid rust op onwrikbare steunpilaren (Psalm 111:5). Eer nog één engel klapwiekte voor Gods troon, eer enig schepsel het aanzien had gekregen, heeft de Vader de Zoon verordineerd tot dat grote doel, wat in Zijn eeuwig welbehagen verklaard lag.
- (3) Dat Lam is (in de besluiten Gods) reeds geslacht van vóór de grondlegging der wereld. Vandaar, dat de kracht van Zijn offerande (althoewel gebracht in de volheid des tijds) eeuwigdurend is.
- (4) Van het begin, terstond na de diepe val is Christus reeds geopenbaard in de moederbelofte (Genesis 3:15) . God Zelf heeft die gezegende Christus verklaard in Zijn vernedering, maar ook in Zijn verhoging.
- (5) Van de beginne is Hij de Zaligmaker van Zijn volk geweest. Denk maar aan de roeping van Adam. Buiten Christus is dat niet omgegaan. En zou Adam, nadat God hem die vijgenbladeren had afgescheurd, anders zijn bekleed geworden met de gerechtigheid van Christus? Jakob heeft op Hem door het geloof gezien. En Paulus wenste nergens anders in te roemen, dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus. Ja, om niet meer te noemen, Petrus verklaarde in zijn prediking: *De zaligheid is in geen ander en er is onder de hemel geen andere Naam gegeven, door welken wij moeten zalig worden* (Handelingen 4:12). En de laatste der uitverkorenen zal niet anders dan door die Deur (Joh. 4:12) ingaan in het nieuwe Jeruzalem. *Welgelukzalig zijn allen, die op Hem betrouwen!*
Echter dat alles moet ons door Gods Geest worden ontdekt en bekend gemaakt bij aan- en voortgang. Och, wij zijn zo blind in 's hemels wegen! Maar nu het grote voorrecht, het is voor de wijzen en verstandigen verborgen en het wordt de kinderkens geopenbaard. *Ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U.*

Komt, mijn geliefden, laat ons nog op drie zaken mogen wijzen tot verhoging van die gezegende Aijéleth Hasscháchar. Die in onze tekst genoemd wordt als *Hinde des dageraads*.

1. De dageraad verdrijft de donkerheid van de nacht.
2. De dageraad brengt dauw met zich mee.
3. De dageraad wordt in de duisternis van de nacht begeerd.

Kostelijke zaken, die allemaal op Christus kunnen overgebracht worden op grond van Gods Getuigenis.

1. Zoals in de natuur de dageraad de duisternis van de nacht wegneemt, zo is het ook in het geestelijke het werk van Christus. Door Adams val zijn wij in een stikdonkere nacht van duisternis gekomen. Alle heerlijkheid Gods zijn wij kwijtgeraakt: Gods beeld verloren, dat bestond in kennis, gerechtigheid en heiligheid. Wij zijn nu verduisterd in het verstand en vervreemd van het leven, dat uit God is. Als blinden tasten wij naar de wand. Onder de duisternis van de zonde, en van het oordeel van een heilig en rechtvaardig God liggen wij verzonken en verdronken. Daarbij liggen wij in satans macht en heerschappij, hetgeen niets anders is dan duisternis. Hebben wij er

van nature besef van? Och nee. Het is onze grootste ellende, onze ellende niet te kennen en te gevoelen. Ons ongeluk is niet uit te spreken. Maar eeuwig wonder van genade, daar komt voor Gods gunstgenoten een tijdstip in hun leven, dat zij er mee bekend gemaakt worden. Bij Obadja en Timotheüs in hun jeugd, bij Saulus van Tarsen op middelbare leeftijd, bij de moordenaar aan het kruis ter elfder ure. God is in Zijn bediening en bedeling zo vrij. Hij doet al wat Hem behaagt. Maar tussen de wieg en het graf heeft het plaats. O, bedenk zondaar en zondares, dat er in het graf geen verzinning noch wetenschap meer is. Het moet hier beslist worden.

Het volk dat er mee bekend gemaakt wordt door de krachtvolle en onweerstandelijke werking van God de Heilige Geest, dat volk krijgt een droefheid naar God, Die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Maar in welke trap en mate dan ook, in zichzelf zijn zij diep rampzalig. Ze liggen onder de vloek van Gods wet en onder het oordeel der verdoemenis. Maar daartegenover wordt na al hun tobben en zuchten ontdekt waar de zaligheid in ligt en in welke Weg zij verkregen wordt. Driewerf gelukzalig dat volk, dat omkomt in zichzelf en Christus leert kennen als de Weg, de Waarheid en het Leven (Joh. 14:6).

Maar ook dat volk leert dat zij met genoten liefde en een geopenbaarde Middelaar niet voor God kunnen bestaan, zoals Jakob aan de Jabbok (Genesis 32). En waarom de zon oprijst, en dus alle donkerheid wordt weggenomen? In Christus is de hitte van Gods gramschap geblust en ziet God geen zonde meer in Jacob en geen overtreding in Zijn volk Israël. Al hun bidden en zuchten valt daar weg, maar Christus wordt het middelpunt in hun leven.

2. De dageraad brengt de dauw met zich mee. Wat wordt dat in de natuur soms kostelijk aanschouwd. Wat worden die weide en landerijen er door bevochtigd. Wat een aangenaam gezicht! Alles wordt door de dauw verkwikt en verfrist. Er kan toch zoveel stof opliggen, dat alle geur weg is en alles even dor en dodig er uitziet. Maar dauwt het weer eens, dan is het ineens anders. En dat is nu zo wonderlijk, die dauw valt daar, waar niets is. Zie dat in het vrije en open veld. Staan er huizen of schuren, dan merkt ge het niet op. O, als God ons eens ogen geeft in de natuur, wat is er dan te leren. De meeste tijd gaan we er door met gesloten ogen. Gods Woord spreekt ook op onderscheiden plaatsen van de dauw. In Hoséa 13:3 wordt gesproken van een *vroegkomende dauw* en in Psalm 110:3 *van de dauw, komende uit de baarmoeder des dageraads*. En zie, nu brengt die dierbare, voortreffelijke, veilige en heilige Heere Jezus die dauw van de Heilige Geest mee.

In de morgen van de derde dag is Hij uit het graf, uit de gevangenis ontslagen. Een engel, een gezant van het hemelhof heeft de Vader gezonden, om de steen van de deur des grafs af te wentelen en Sions Vorst en Koning overwinnend te doen uitgaan met majesteit en heerlijkheid. Het was nog donker toen de vrouwen naar het graf gingen met hun specerijen, Maar toen zij aan het graf kwamen was, alle duisternis weggenomen en zagen zij in het volle licht dat de steen was afgewenteld. Die gezegende Christus heeft als Bruidegom van Zijn Kerk Zijn Bruid meegenomen uit het graf en straks opgevoerd naar de hemel (Eféze 2:6).

Maar Hij heeft ook Zijn Heilige Geest door Zijn lijden en sterven voor Zijn volk verworven. Die zoete koele en vruchtbaarmakende dauw van Zijn Heilige Geest heeft Hij medegebracht. Een schat van zegeningen is ons ten erfdeel geworden (Psalm 72:8). En nu is geen mensentong bekwaam de waardij van die Derde Persoon, maar ook van Zijn gezegende bediening ooit in woorden uit te drukken. De minste ontdekking en openbaring van het wezen Gods of van de onderscheiden Goddelijke Personen, brengt ons in onze armoede. Hoe meer wij er van mogen zeggen, hoe meer

dat wij gewaar worden, dat wij er niets van zeggen kunnen. De helft is er ons niet van aangezegd.

De Geest maakt levend maar verlevendigt ook het werk van Gods handen. Wat heeft die Geest, toen Hij uitgestort werd op het Pinksterfeest te Jeruzalem dierbare oplossingen gegeven aan de discipelen. Van tevoren hadden zij het druk met de verlossing van de Romeinen en om zelf wat te worden. Maar toen keerden de rollen om. Zij kregen een bekommering om verlost te worden van zichzelf, opdat God Drie-enig alleen verheerlijkt werd in hun harten en Christus meer en meer een gestalte in hun harten verkrijgen zou. O, dat zelf aan de kant gezet te worden en te beleven: *Niet ons, niet ons, maar Uwen Naam geef eer, om Uwer goedertierenheid en waarheid wil* (Psalm 115:1). Wat krijgen die dierbare bedieningen des Geestes een waardij voor Gods lievelingen: ja, daar kunnen zij nooit genoeg van krijgen. Daar strekt zich al hun lust en liefde heen.

3. Maar daarom ook is het dat naar de dageraad in de duisternis van de nacht, het meeste verlangd wordt. Denk maar eens aan zieken en ellendigen, aan mensen die gekweld worden uit- of inwendig met allerlei kwellingen en dat de slaap van hun oog wordt geweerd. Job klaagt zelf over dromen en gezichten, die hem beroerde en benauwde. Denk ook maar eens aan mensen die geen onderdak hebben. Onder Israël waren dezulken te vinden (Lukas 14:23) en wij geloven, dat ze thans ook allen nog geen onderdak hebben die op de wereld is zijn. Och, dat zal wel zó blijven. Ook mensen die in grote gevaren zich bevinden, gelijk in Handelingen 27:29. De scheepslieden wensten, dat het dag werd.

Van de vaders onder het Oude Verbond lezen wij dat ze met verlangen hebben uitgezien naar de komst van Christus (Lukas 10:24). In het geloof hebben zij Christus' dag gezien en zij zijn verblijd geweest, gevende Gode de eer. Wat een blijdschap vervulde het hart van de oude Simeon, toen Hij Christus mocht zien en in zijn armen omhelzen (Lukas 2:25 tot 32).

En dat verlangen is drieërlei.

- O, denk aan dat bekommerde volk van God, dat in zulke duisternissen en bestrijdingen over de aarde gaat. Dat die schaduwen nog eens vlieden mochten, totdat de dag aanlichten en de morgenster opga in hun harten. Wat kan dat verlangen soms sterk zijn, andere tijden is dat weer minder. Soms is er in hun waarneming niets van te vinden. Maar op de bodem van de harten, ligt het heimwee naar die dageraad, dat de zon ook voor hen mag opgaan, gelijk weleer bij Lot, toen hij in Zoar kwam.
- Maar dat kent ook Gods volk, waar die dageraad voor aangebroken is. Och volk, Jakob toeft meer in Gosen buiten Jozef, dan in de tegenwoordigheid van hem. En zo blijft het toch met Gods gunstgenoten, meer missen dan bezitten. Allerlei nachten van strijd en moeite, ongeloof en twijfel, benauwing en bestrijding breken er aan in het leven van Gods kinderen. En nu zijn er donkerheden, waar dat volk zichzelf in brengt vanwege hun afwijkingen en zonde, maar ook donkerheden, die de getrouwe Jehovah over hen brengt tot beproeving van hun geloof. Maar hoe het ook zij, voor dat volk is in het licht van des Konings aangezicht alleen maar vrede en blijdschap door de Heilige Geest. En waar Christus, Zijn Persoon en werk geopenbaard wordt als de grote Bedenaar van het heiligdom en des waren tabernakels en Gods Geest in hun hart werkzaam is om Christus te verheerlijken, daar verlangen zij naar Hem. *Och, dat ik Hem vinden mocht, Die mijn ziel liefheeft.*

- Maar ook tenslotte, dat volk verlangt bij ogenblikken naar die dageraad, waar alle donkerheden voor eeuwig zullen zijn weggedaan en alle nevelen voor eeuwig opgeklaard. De dageraad, waarvan David uitdrukte in Psalm 119:10:

*Daar mijn ziel, omringd door duisterheên,
Zo dikwijls van verlangen is bezweken,
Om U te zien ter hoge vierschaar treên,
Tot straf van hen, die snood zijn afgeweken.*

Als het innerlijk wel is, dan leeft Gods volk meer boven dan beneden. 't Zijn bovenlanders. Onze wandel is in de hemelen. O, wat moeten zij hier uitleven op allerlei gebied, dat zij uitwonen van de Heere en hoe groter hun rijkdom is, hoe dieper armoede in hen openbaar wordt. Job had na al de diepe beproevingen en na alles wat hem ontnomen was, alles dubbel teruggekregen, zelfs drie dochters, die zo schoon waren, dat er in het ganse land zulke niet gevonden werden. Toch stierf hij oud en der dagen zat. Met andere woorden, hij is verblijd geweest, dat er een eind aan kwam. Gods volk zal eerst in hun element zijn als zij thuis zijn. Israël krijgt in de woestijn een Elim, en Eliza een Dothan. Maar 't zijn maar uurtjes van korte duurtjes.

Naar die dageraad, dat zij altijd bij de Heere zullen zijn en dan de gezegende Christus zien, gelijk Hij is, daar strekt het verlangen van hun hart bij ogenblikken naar uit, als Gods Geest het eens verlevendigt. Die Geest maakt hen alleen maar gaande, om los te laten alles wat hier bindt en zo vaak van de Heere wegvoert, maar ook diezelfde Geest doet hen verlangen en uitzien. En de Geest en de bruid zeggen: *Kom en die het hoort zegge "kom"* (Openb. 22:17).

Mijn geliefden, de tijd gaat voort, laat alle dingen eerlijk en met orde geschiede, zegt ons de Waarheid en opdat wij U dan niet te lang ophouden dat een ieder tot zichzelf inkeren met de overdachte waarheid.

Zingen wij echter vooraf, Psalm 73:12.

Toepassing.

Ongelukkig, diep ongelukkig bent u, mijn onbekeerde medereiziger naar de grote naderende en voor elk zo beslissende eeuwigheid. U allen, die nog vreemdeling bent van die volheerlijke, voortreffelijke en beminnelijke Christus. Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Hij draagt de banier boven tienduizend. Maar ook, niets is moeilijker in ons leven, dan Hem te kennen. Dat is het eeuwige leven. Zonder Christus is er nooit vrede, zonder Hem geen vergeving van schuld en buiten Hem geen herstelling in de gemeenschap Gods. Deel aan Hem te hebben en Hem tot ons Eigendom te bezitten, dat is de enige troost die geldt beide in leven en sterven.

Och, of het de Heere behagen mocht uit vrije souvereine genade, dat uw ogen werden geopend! Dat u ontwaken mocht uit de slaap des doods en door Gods Geest innerlijke bekommring leerde kennen naar en om God. Dan komt vroeg of laat de tijd, dat wij aan de weet komen, dat wij nimmer in een verzoende betrekking met God kunnen komen door eigen doen en laten, maar alleen door Hem, Die gegeven is tot een Verbond des volks, alleen door Christus.

En waar Gods Geest overtuigt en ontdekt aan de diepte van onze val, aan onze verloren toestand in Adam, daar wordt naar die mate een bekommring geboren, om

door Christus met God verzoend en bevredigd te worden. Bij zo'n ziel is er geen rust vóór wij met bewustheid voor onszelf tot die genade gebracht zijn.

Het zal wat zijn op zulk een grote zaligheid geen acht geslagen te hebben. Christus op onze straten gewandeld, in de bediening van Zijn eeuwig Woord en betekenisvolle sacramenten, en daar niet opgelet. O, wij zeggen niet, dat wij dat van onszelf hebben en door eigen kracht Christus kunnen aangrijpen. Het is er zó ver vandaan, als het Oosten van het Westen. Allen die Christus met hun mond roemen en zonder grond aannemen, zullen straks bedrogen uitkomen. Niemand kan een ding aannemen, tenzij het uit de hemel gegeven zij. Maar dat de diepte van onze val, de vreselijkheid van onze vijandschap tegen God en Christus onze schuld eens werd. Wij zouden niet langer meer zeggen: *God moet ons bekeren*. Zeer zeker, als God het niet doet, dan zal het nimmer gebeuren, maar als wij dat zo uitdrukken, dan is het niet anders dan een openbaring van onze vijandschap tegen God. De Heere Zélf mocht het woord der prediking nog eens zegenen. Hij mocht Zijn Geest eens uitstorten in deze geesteloze tijden.

Jong en oud, klein en groot, rijk en arm, aanzienlijken en geringen, dat u voor God leerde buigen in het stof, uw Rechter om genade leerde smeken, ja, dat u verwaardigd, werd, dat uw Rechter, uw Redder mocht worden. Dat de Noordenwind van Gods Geest de hof van Zijn Kerk mocht doorwaaien, die Geest van ontdekking en ontbloting om alles uit u weg te nemen. Dan zou de Zuidenwind niet achterblijven. De Zuidenwind van vertroosting en bemoediging; want het is het werk van de Heilige Geest, bij aan- en voortgang, Christus te verheerlijken in de harten van de uitverkorenen.

Bedrukten en bedroefden, die het om waarheid in het binnenste te doen is, die Aijéleth-Hasscháchar mocht niet langer voor u verborgen blijven, maar ontdekt, als het einde der wet tot rechtvaardigheid een iegelijk, die gelooft en aan u worden geschonken. De vrucht zou niet achterwege blijven, maar u zou Hem roemen met vrolijk zingende lippen.

Volk des Heeren! Laat toch geen stilzwijgen bij u zijn. Zing met David, niet van uw bekering en rechtvaardigmaking, maar van Christus, vernederd tot in de dood maar ook verheerlijkt tot de hoogste majesteit en heerlijkheid. De tijden zijn donker en kommervol. De toekomst kan niet anders dan met vrees vervullen. Maar de God van Elia leeft nog, ja Dezelfde. Uw Koning, uw Borg, uw Middelaar, uw Hoofd voldeed aan 's Vaders eis. Hij werd tot zonde gemaakt, opdat gij zoudt worden rechtvaardigheid Gods in Hem.

Hij heeft Gods toorn gestild en Gods gramschap geblust. De vloek voor eeuwig weggenomen, het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht. Och, of er meer behoefte was, om in de kennis van Die gezegende Persoon toe te nemen en op te wassen. "Opdat ik Hem kenne", was de bekommering van de grote heiden-apostel in Filip. 3:10. Hij is de ware Hinde des Dageraads. Wat is die Christus toch bereidwillig in alle nood en dood, in alle ongelegenheden waar uw ziel of lichaam in komt. In zes benauwdheden heeft Hij geholpen en in de zevende zal Hij u niet laten omkomen. O, volk, gij vreest de meeste tijd voor uzelf. *En welgelukzalig de man, die gedurig vreest*. Maar dat onze ziel meer door het geloof op Christus mocht staren, dat zal alleen maar sterken, als alles bezwijkt. Asaf mocht ervan getuigen in Psalm 73:26

Bezwijkt dan mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel tot in eeuwigheid.

Laten dan hier in Mesech alle machten en krachten van hel en zonde samenspannen, hier dat volk vaak zwijgend over de aarde doen gaan, eenmaal zal uw ziel eeuwig van die Christus zingen. De verheffingen Godes zullen dan eeuwig in onze kelen zijn, lievelingen van Jehovah.

Ja, na de dag des oordeels, zullen wij met nieuwe monden en nieuwe tongen instemmen, met hetgeen Paulus getuigde in 2 Kor. 9: 15: *Maar Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gave.* Dan zullen wij eeuwig met die Gezalfde in de Vader eindigen. De Heere zegene en bekrachtige Zijn Woord aan ons aller hart om Christus' wil.

Slotzang Psalm 72:11.

7. Een kinderlijke ontboezeming in een bange tijd

Biddagpreek

Zingen: Psalm 66:8

Lezen: Jeremia 18:11-23

Zingen: Psalm 119:24, 25

Psalm 58:7

Psalm 35:1

Hetgeen we u voorlezen uit Gods heilig woord, kunt u opgetekend vinden in de profetieën van Jeremia en daarvan nader het 18^e hoofdstuk vanaf vers 11 tot 23.

Onze hulpe is in de naam des HEEREN die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den HEERE, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken we nu samen het aangezicht des Heeren.

Geliefden.

Het is Gods onfeilbaar en onbedrieglijk Woord, ons opgetekend in Romeinen 8:26: "En desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen." Toch is er een volk dat de Geest der genade en der gebeden heeft ontvangen, naar luid van Zacharia 12:10. Ja, dat bij ogenblikken met vrijmoedigheid mag toegaan tot de troon der genade, om barmhartigheid te verkrijgen, en genade te vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd (Hebr. 4:16).

Zoals ons allen bekend is heeft het God behaagd om Saulus op de weg naar Damaskus voor de eerste maal in zijn leven te leren bidden in waarheid en oprechtheid. En nu schreef diezelfde man na ongeveer 27 jaar aan de gemeente te Rome, wat wij zojuist aanhaalden. Paulus had dat in de weg van ontdekking en afsnijding onder Gods leiding recht geleerd. God Zelf moet ons leren bidden.

Ook is de uitdrukking wel eens gedaan, *dat wij beter kunnen bidden dan profeteren*. Dat geldt de verborgen dingen, die voor de Heere onze God zijn, en alles wat voor ons in de toekomst ligt, zowel persoonlijk, als in het algemeen voor kerk en staat, land en volk. Wij hebben niet in Gods Raad gekeken, al gebeurt het dat de Heere aan sommigen van Zijn volk zaken openbaart. Zoals Hij ook eenmaal aan Zijn vriend Abraham openbaarde, wat er met Sodom en Gomorra zou gebeuren. Hoe dichter dat volk bij de Heere mag leven, en hoe meer hun leven gekenmerkt wordt door de vreze Gods, hoe meer de Heere aan hen openbaart. Dat is op Gods Woord gegrond. "De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen; en Zijn verbond, om hun die bekend te maken." Gelukkige zielen die, met de discipel die Christus liefhad, aan Zijn borst terecht mogen komen.

En nu zijn er in het leven van Gods volk onderscheiden tijden. Er zijn tijden, dat zij gebedsgenade krijgen, want in zichzelf zijn zij zo biddeloos en behoefteloos, dat zij zichzelf maar veroordelen moeten over al hun ongestalten, die nooit Gode welbehaaglijk kunnen zijn. Er komen ook tijden, dat zij met een verbergend God te doen hebben, dat zij met Job moeten zeggen: "Ga ik voorwaarts, zo zie ik Hem niet, en achterwaarts, zo bemerk ik Hem niet." En was het dan altijd maar, zoals in het leven van Job, ter beproeving en loutering, dan zou het niet zo erg zijn, doch menigmaal is het omdat de zonden een scheiding maken tussen de Heere en hun ziel (Jes. 59:2).

Doch wat een weldaad, wanneer de Heere Zijn volk in de nood brengt, wanneer de Heere Zijn volk een biddag geeft. "Roep Mij aan in de dag der benauwdheid: Ik zal er u uithelpen, en gij zult Mij eren" (Psalm 50:15). Soms gebeurt het dat de Heere in Zijn eeuwige liefde (al kunnen zij dat niet altijd bezien) alle deuren hier op aarde sluit, en zij overal hun hoofd stoten. Maar dat zij met Johannes op Patmos een open deur in de hemel vinden, en zij door het bloed van de Middelaar mogen ingaan in het binnenst heiligdom, om een plaats bij de Heere te mogen vinden, met een waarachtig vertrouwen des geloofs.

Gelijk wij dat met de hulp des Heeren nader wensen te overdenken naar aanleiding van onze tekst, die u kunt vinden in de Godsspraak van Jeremia, hoofdstuk 18:19:

HEERE, luister naar mij en hoor naar de stem mijner twisters.

Wij vernemen hier: *Een kinderlijke ontboezeming in een bange tijd.*

1. *Jeremia's benauwdheid*
2. *Jeremia's geloofsvertrouwen*

1. *Jeremia's benauwdheid*

Gods weg met Zijn volk, geliefden, is veelal door de zee, en Zijn pad met hen door diepe wateren. Het is Gods gewone weg om Zijn volk door kruis en druk te oefenen. Vlees en bloed zijn grote vijanden van al die wegen. Maar de "eeuwige Wijsheid" houdt met ons vlees en bloed geen rekening. God spaart ons vlees niet. Gelukkige zielen, die ook te dien opzichte aan Gods zijde mogen vallen; die door uitwinnende, overwinnende en inwinnende genade, gewerkt door de Heilige Geest, ja en amen op Gods handelingen mogen zeggen. De Heere weet beter dan wij, wat nodig en nuttig voor onze ziel is.

God beoogt altijd de eer Zijns Naams, de verhoging van Christus, en het profijt van dat volk, dat Hij heeft liefgehad met een eeuwige liefde. Omdat Hij hen zo liefheeft, daarom worden zij maar gedurig in de dood overgegeven. Zo was het ook met Jeremia, Gods kind en knecht.

Jeremia, een zoon van Hilkia, uit de priesters, die te Anathoth waren, was al door God gekend en geheiligd, voor hij op de wereld kwam. Hij was ongeveer twintig jaar oud, toen de Heere hem riep als profeet. Zijn taak was verre van gemakkelijk. Hij moest in de Naam des Heeren de oordelen aankondigen over het volk, dat het verbond met God had verbroken en zich verhardde onder al de roepstemmen en vermaningen tot bekering, die de getrouwe Jehovah tot hen zond. Het oordeel was vastelijk besloten en straks zou de Heere dat volk doen wegvoeren naar Babel. Jeremia heeft zwaar geleden onder het gezicht van de komende oordelen Gods. Zowel door de koning als door het volk is Jeremia vervolgd, omdat hij de ondergang van Jeruzalem aankondigde. Hij is belasterd, als zou hij een verrader van het volk geweest zijn, omdat hij steeds het volk vermaande om zich te onderwerpen onder koning Nebukadnézar. Het was voor

Jeremia duidelijk, dat God de koning van Babel als een roede in Zijn hand gebruikte, om de gedreigde straffen over dat onboetvaardige volk uit te voeren.

Een leger van valse profeten stond tegen Jeremia op, en verbonden met de priesters, eisten zij zijn dood. Zij wilden hem uit de weg ruimen. Van dat goddeloze plan spreekt ook het hoofdstuk waaruit onze tekst is genomen. Zij konden niet verdragen, dat Jeremia langer zou leven. De openbaring van zijn leven, zuchtende en wenende onder de naderende oordelen Gods, veroordeelde hun goddeloos leven, al was het dan uitwendig nog zo vroom. Maar ook zijn profetieën en woorden gingen lijnrecht in tegen het bedrog, dat uit hun mond kwam.

Jeremia, getrouw in zijn bediening, ontdekt in dit hoofdstuk klaar en duidelijk de zonden van het volk. Israël heeft God vergeten. Zij rookten de afgoden en brachten hun offers tot de afgoden, waardoor zij de enige, waarachtige God verachtten en bespotten, en openlijk te schande maakten. Daardoor haalden zij Gods ongenoegen over zich, en het gevolg zou zijn; dat hun land tot een ontzetting zou worden. God zou land en volk prijsgeven aan de vijand, en hun geen hulp verlenen in de dag der benauwdheid. God zou Zich aan het volk, waarmede Hij eenmaal een verbond gemaakt had aan de Sinai, onttrekken.

Die profetie verwekte zulk een vijandschap, dat de tegenstanders de hoofden bij elkander staken en overeenkwamen om een aanslag tegen Jeremia te smeden. Zij zeiden: "Komt aan, laat ons gedachten tegen Jeremia denken." Laat ons overleggen hoe wij van die lastige profeet bevrijd worden, die steeds zulke geheel andere meningen voordraagt dan onze wettige leidlieden en regenten ons voorstellen.

De priesters stelden gedurig heil en welvaart in uitzicht. Zij riepen maar: *Vrede, vrede, en geen gevaar*. En het afwijkende en afhoererende volk luisterde liever naar die valse profeten, dan naar wat Jeremia in de Naam des Heeren te zeggen had. In het oog van het volk, dat zo verblind en verdwaasd was in de zonde, was alles wat de priesters zeiden waar. Daar vertrouwden zij op met hun ganse hart.

Zij dachten: Jeremia wil meer zijn dan onze priesters, wijzen en profeten. "*Komt aan, zeiden zij, en laat ons Jeremia slaan met de tong.*" Dat wil zeggen laat ons hem een leugenprofeet noemen; "en laat ons niet luisteren naar enige zijner woorden." Die lastige mond moest tot zwijgen gebracht worden. De waarheid is hard voor verharde harten; voor al degenen, die God en de wereld willen dienen, en krampachtig vasthouden aan hun verkeerde wegen.

De mens wil niet verontrust worden. Hij wil door blijven slapen in de zonde. En het komt maar steeds openbaar, dat hij is uit de vader de duivel, die een mensenmoordenaar en een leugenaar is van den beginne. De leugen wil hij geloven en hij weigert om voor de waarheid te vallen. Vrijwillig en moedwillig gaat hij zijn oordeel en ondergang tegemoet. En hij duldt niet degenen, die de zonde ontdekken en het oordeel aanzeggen.

Het was ook in de dagen van Jeremia: Spreek tot ons zachte dingen en schouw onze bedriegerijen niet aan. De vijandschap van de mens tegen God en de getrouwen in het land is niet uit te spreken.

Voor Jeremia is het een bitter verdriet geweest, dat zijn eigen volk zo tegen hem gekeerd was. Reeds in de dagen zijner jongelingschap, toen de Heere hem had geroepen als profeet, had de Heere hem voorbereid op de strijd die hem wachtte. Veel treffende beloften had de Heere hem geschonken, en krachtige verzekeringen gegeven.

De Heere had hem met ernst vermaand: "Wees niet verslagen voor hun aangezicht, opdat Ik u voor hun aangezicht niet versla. Want zie, Ik stel u heden tot een vaste stad

en tot een ijzeren pilaar, en tot koperen muren tegen het ganse land; tegen de koningen van Juda, tegen haar vorsten, tegen haar priesters, en tegen het volk van het land. En zij zullen tegen u strijden, maar tegen u niet vermogen, want Ik ben met u, spreekt de Heere, om u uit te helpen" (hoofdstuk 1:17-19).

Ja, de Heere verspilt Zijn genade niet, en Hij geeft Zijn beloften niet zonder dat ze noodzakelijk zijn. Veel mensen grijpen de beloften aan, de een na de ander, en achten zichzelf gelukkig, maar er is nooit enige strijd, nooit enige twijfel en nooit enige beproeving. Ook kan men niet bemerken, dat zij ooit betrekking hebben op de Belover, en zij komen met de beloften ook nooit in de dood. En dat zijn allemaal bewijzen, dat men de beloften maar gestolen heeft, en ze niet in de rechte weg van afsnijding heeft ontvangen. Voor Gods volk zijn de beloften *ja en amen* in Christus Jezus, maar voor al de oppervlakkige belijders liggen de beloften vast in hun werkzaamheden en gevoelige aandoeningen. Zij missen dus alle grond.

Bij Gods volk wordt het beproefd. Gods kinderen komen ermee in de banden. En in de nachten van twijfel en bestrijding, wanneer zij er niets van bezien kunnen, wanneer zij met alles aan een eind komen, dan komt God er op terug. Zoals wij lezen van Jakob in Genesis 31:13: "Ik ben de God van Beth-El." En wanneer dat volk nergens houvast meer aan heeft en alles wegzinkt, dan mag het zeggen: "Gedenk aan het woord, tot Uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen. Dit is mijn troost in mijn ellende, want Uw toezegging heeft mij levend gemaakt" (Ps. 119:49, 50).

Gods volk komt ook met de beloften in het gemis. Zij hebben wel enige tijd op de belofte geleefd, maar de tijd komt, dat zij gewaar worden, dat de belofte de Belover niet is. De beloften moeten vervuld worden. En de beloften gaan schreeuwen wanneer de tijd der vervulling nadert. Met wat wij zelf nemen, kunnen wij niet voor de dag komen, daar kunnen wij ons ook niet op verlaten. Maar wat God Zelf aan ons beloofd heeft, daar mogen wij op pleiten. En pleiten is een werkzame daad des geloofs. In de afgronden, in de diepten wordt het geloof geoefend. Daar groeit die plant welig.

Wij zien dat ook in het leven van Jeremia. Uitwendig was het voor de profeet benauwd. Op de wereld werd hem geen plaats meer gegund. Zij zochten hem van alle kanten van het leven te beroven. En de beloften lagen er wel, die de Heere hem had gegeven, maar in hem was geen kracht om ze toe te passen. Wij kunnen in eigen kracht ook niet werken met de beloften, en onszelf troosten met de kennis van de ontvangen genade. Wij kunnen ons niet helpen met vorige bevindingen. Nee, de 'praktijk leert het wel, dat wij voor elke nieuwe weg, nieuwe genade van God nodig hebben.

En wat is het een genade van God, als wij telkens in de banden worden gebracht. Gods kinderen hebben dat zo gedurig nodig in hun persoonlijk leven, want als de Heere geen nieuwe wegen opent, dan kunnen wij God zo aan Zijn plaats laten. Ook in het ambtelijke leven van Gods knechten is het een weldaad, als God wegen van beproeving voor hen opent. De druk is zo profijtelijk. Er moet maar steeds gewicht aan de klok zijn. De weelde en de toejuichingen zijn zo gevaarlijk. Vaak gebeurt het, als wij met onze vrienden van God afhoereren, dat wij ermede geslagen worden.

Het komt zo openbaar, dat wij nergens enig goed gebruik meer van maken kunnen, tenzij de vreze Gods in ons hart in praktijk is. De vreze des Heeren bewaart ons voor de zonde, maar vaak gebruikt de Heere de vijanden om ons naar God te drijven. Zo was het ook bij Jeremia. Toen zijn leven bedreigd werd en in gevaar kwam, vluchtte Jeremia naar de Heere. O, wat een voorrecht.

Het gebeurt in het leven van Gods kinderen en knechten menigmaal, dat alles zo gesloten is. Dat zijn tijden, dat wij op de wereld niet terechtkunnen, en in de hemel geen ingang hebben.

Er zijn ook tijden dat alles inwendig zo verward is, vanwege vijandschap en moedeloosheid, dat wij er zelfs geen behoefte aan hebben. Dan zit de vrouw van Job in ons hart, die zegt: "Zegen God, en sterf." Of: "Wat zal ik nog langer op de Heere wachten?" Er kunnen tijden zijn, dat wij aan de wereld niets hebben, in onszelf niets dan de dood en ellende vinden, en van God ook niets in ons hart hebben.

Wat zijn dat toch moeilijke tijden. Ik zal er maar niet verder over uitweiden, maar er zullen zielen zijn, die mij wel verstaan. Dat is een moeilijk leven, een veroordeeld leven, een bang leven; maar vanzelf moeilijk, veroordeeld en bang, omdat er wat anders geweest is, en er toch, al kunnen zij het niet bezien, wat anders onder ligt. Op de bodem van hun hart is er iets, dat schreeuwt om verandering, al is het ook zo zwak, dat het niet over hun lippen kan komen.

Ja, het wil wat zeggen om in zulke duisternissen, ellenden en afgronden te komen. Werkelijk, wij zouden er in wegzinken,

Zich niet zou ontfermen over die ellendigen. Het is uit kracht van Zijn verbondsliefde altijd maar: "tot hiertoe en niet verder", en de Heere laat de Zijnen niet beproefd worden boven vermogen. Gods volk heeft een adres waar zij heen kunnen. God is een toevlucht voor de Zijnen. En Christus is de grote Hogepriester, Die door de hemelen is doorgegaan. Er is voor dat volk, dat God van eeuwigheid gekend heeft, een open hemel, een open troon en een open weg in Christus Jezus. Maar die lieve Geest moet er telkens onze ogen en onze harten voor openen.

Er is geen gebruikmaking zonder ontdekking, openbaring en toepassing. Dat zijn stukken, die God Zijn volk leert. Och, laten wij dat toch nooit vergeten. En telkens als het in waarheid bij ons aan een eind is, dan maakt God een begin; wat is dat steeds een wonder en een verrassing voor dat volk. Dat doet hen van ganser harte bekennen: "Uit Hem, door Hem, en tot Hem zijn alle dingen."

Het heeft God behaagd, om Zijn grote Naams wil, Zich bekend te maken aan diep ellendige schepselen, door de tussenkomst van de gezegende Christus. Hij heeft Zelf gezegd: "Vader, Ik heb hun Uw Naam bekend gemaakt", namelijk degenen, die God Hem gegeven heeft. En dat is opdat zij in het gemis terecht zouden komen, maar ook in de behoefte zouden worden gebracht, om die Naam, zo heilig, groot en goed, te mogen kennen, om er op te vertrouwen en om er gebruik van te maken.

Dat mogen wij hier ook opmerken bij Jeremia. Toen hij op de aarde in de banden kwam, werd de hemel voor hem geopend. Hij mocht kinderlijk gelovig en vertrouwend tot God opzien, Die daar woont en troont.

Gods volk weet waar zij heen kunnen in bange dagen. Het is waar, gelijk wij reeds opmerkten, het moet alles geschonken worden; maar als alles wegvalt, dan blijft God de sterkte van het hart.

Het is wel een wonder voor dat volk, dat zelfs de duivel met al zijn geweld, dat nooit kan wegnemen en verhinderen. Hij kan veel doen onder de toelating. Daar kan dat volk over meespreken. Maar toch, als het erop aankomt, waar de hemel en het harte Gods eenmaal geopend is door Christus, kan de duivel toch nimmer sluiten. Die poorten zijn des daags en des nachts voor dat volk geopend.

"HEERE", zegt Jeremia. Hij wendde zich in het gebed tot Jehovah, tot de God des eeds en des verbonds. Tot Hem, Die Zelf die Naam verklaard had in het brandende braambos, als: "Ik zal zijn, Die Ik zijn zal." Jehovah, dat is de getrouwe en de

onveranderlijke God, Die Zijn bedreigingen volvoert, maar ook Zijn beloften vervult. Hij is de Jehovah, waarvan de Kerk van de oude dag zong in Psalm 74:12:

*Gij zijt toch mijn Koning van ouder tijd,
Die mij wilt en openlijk kunt bewaren.
Als mij zware nood hier is wedervaren
Gij hebt mij duizendmaal daarvan bevrijd.*

Jehovah is Gods allergrootste Naam. Het is de Naam, die 6855 maal in de Bijbel voorkomt, en die aan Gods kinderen als een pleitgrond gegeven is, om zich op te verlaten in nood en dood. De meest begenadigde onder Gods kinderen heeft niets in zichzelf, waarmee hij kan verschijnen voor Gods aangezicht. Hun gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed. Maar uit Jeremia 23:6 blijkt, dat deze profeet voor zijn eigen ziel Christus had leren kennen, als Jehovah, onze gerechtigheid.

En zie, in onze tekst roept hij met ootmoedige vrijmoedigheid, tot de Heere als Jehovah, als zijn Jehovah. O, wat een rijkdom toch, voor een in zichzelf arm mens. Onze ontrouw doet Zijn getrouwheid nooit teniet. Als wij niet liegen en bedriegen, kunnen wij op God rekenen. Zijn oor is altijd open voor het geroep Zijns volks. Hij is de nooit beschamende Rotssteen, Wiens werk volkomen is. Hij bezit een onbeperkt vermogen om de Zijnen te helpen en te verlossen. Hij is daartoe ook altijd bereid.

*Die nimmer mij heeft afgewezen,
Noch mijn gebed gehoor ontzegd.*

2. Jeremia's geloofsvertrouwen

Toen Jeremia geen gehoor onder het volk vond, heeft hij zich tot de Heere gewend met de bede: "*Luister naar mij en hoor naar de stem mijner twisters.*"

Wat is het een weldaad in ons leven, naar de Heere te mogen luisteren. Samuël sprak eenmaal tot de Heere: "Spreek, want Uw knecht hoort" (1 Sam. 3:10). En in Psalm 35 was Davids gebed: "Zeg tot mijn ziel: Ik ben uw heil." In Psalm 85:9, een psalm voor de opperzangmeester, onder de kinderen van Korach, is het: "Ik zal horen wat God de Heere spreken zal; want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken."

Het volk van God zegt wat menigmaal in hun leven: *Heere, zeg toch eens wat tot mij.* Vanaf het ogenblik, dat God hen levend maakte, zijn zij tot God gaan roepen. Wat hebben zij menigmaal hun hart voor dat lieve Wezen uitgestort. Doch zo menigmaal zeggen zij in hun hart: Wat heeft de Heere nu terug gezegd? Wat heeft Hij geantwoord op mijn gedurig smeken en zuchten? Het kan hen zo vaak aangrijpen en benauwen, wanneer zij hun smaders niet weten te antwoorden.

Ja, de vijand kan dat volk wat tergen. Hij is altijd maar op de been en bezig om dat volk te beroeren en te benauwen. Of het dag is, of dat het nacht is, hij ligt altijd op de loer en hij schiet zijn pijlen maar af. Pijlen, die menigmaal het hart zo diep wonden. En gedurig moeten wij beleven, dat er in ons geen kracht is tegen die grote menigte. Wij zijn de meeste tijd dadelijk uit het veld geslagen.

Bij dat oprecht gemaakte volk is het er om te doen, dat zij van God Zelf een antwoord ontvangen, waarop zij leunen en steunen, bouwen en vertrouwen mogen. Dat zij mogen zeggen: "Ik heb het zelf uit Zijn mond gehoord" (Ps. 56:5). Het zijn zalige ogenblikken wanneer de Heere tot Zijn volk spreekt. Wanneer Christus Zijn mond opent en naar het hart Zijns volks spreekt, "dat haar strijd vervuld is, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de hand des Heeren dubbel ontvangen heeft voor al haar zonden" (Jes. 40:2). Dan roept dat volk uit: "Dat is de stem mijns

Liefsten." Want Zijn schapen horen Zijn stem: "Ik ken de Mijnen en word van de Mijnen gekend" (Joh. 10:14).

Maar hier is het juist het tegenovergestelde. Hier zegt Jeremia: "*HEERE, luister naar mij.*"

Jeremia wist het wel, dat hij niet waardig was, dat de Heere naar hem luisteren zou. Daar zijn al Gods kinderen zich wel bewust van. Maar de Heere neigt Zijn oor goedgunstig tot de smekingen en gebeden van Zijn gunstgenoten. Door Christus is wat wij verbroken hebben, weer geheeld en hersteld, namelijk de gemeenschap met God, op grond van Zijn volmaakt Borgwerk.

Maar door diezelfde Middelaar en Borg Christus Jezus is ook, wat wij onmogelijk gemaakt hadden door onze zonden, weer mogelijk geworden. Hij is de grote Hogepriester, Die met Zijn bloed is ingegaan in het binnenste heiligdom, en Die, naar Paulus' woord in Hebrëen 4:14, "door de hemelen is doorgegaan." Hij heeft de verzoening teweeggebracht en de gesloten hemel geopend. Johannes op Patmos zag een deur geopend in de hemel. O, die gezegende Christus krijgt steeds meer waarde voor een in zichzelf waardeloos volk. Zij mogen met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade. "Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard." Zij hebben God lief, omdat Hij hen eerst heeft liefgehad. Zij geloven dat God is, en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken. Met zichzelf kunnen zij niet meer blij zijn; dat is afgelopen en afgesneden. Maar wel zijn zij blij met God. Die God is hun zaligheid (Ps. 68:10).

En al zijn zij nog zo bekommerd over hun staat, al lopen zij met een openstaande schuld en met een ongeredde ziel over de wereld, toch kunnen zij met vrijmoedigheid zeggen: "Heere, tot wie zullen wij anders henengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens." En is hun ziel gered en zijn zij met medeweten van zichzelf in de gemeenschap Gods hersteld, dan is er een meer familiere omgang met dat verzoende Wezen:

*Daar zal ik dan vrijmoedig wezen
Om tot Gods altaar vrij te gaan. (Ps. 43:4)*

Zo was het ook bij Jeremia. Het was alsof hij wilde zeggen: *Heere, verleen mij nu als Uw kind en knecht een ogenblik, dat ik mijn bezwaard hart voor U mag verklaren en uitstorten.*

Het is wat, geliefden, als er tussen de Heere en onze ziel niets ligt. Of laat ik het nog anders zeggen, wanneer de dierbare Borg alles uit de weg geruimd heeft, door de kracht van Zijn verzoenend bloed en door de reiniging van Zijn Heilige Geest.

Dat moet toch maar gedurig plaatshebben, want wij struikelen dagelijks in vele en wij leggen er gedurig wat tussen. Wij versperren telkens de weg naar de hemel en tot het liefdehart Gods; maar die tussentredende en intredende Borg maakt gedurig alles weer effen en vlak.

"HEERE, luister naar mij." Grote God, getrouwe Jehovah, Uw ogen doorlopen toch de ganse aarde en Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat wij het in Uw hand geven. Heere, ik mag U toch al mijn wegen vertellen. U hebt toch Zelf gezegd: "Roep Mij aan in de dag der benauwdheid; Ik zal er u uithelpen en gij zult Mij eren" (Ps. 50:15). Heere, ik ben zo bezwaard. Luister naar mij, wanneer zij van het verkondigde Woord zeggen: "het is buiten hoop" (vers 12), en nu is het gevolg, dat zij mij zoeken om te brengen. Zij zoeken mij mijn leven te benemen. Laat mij niet bezwijken onder hun aanslagen en hoor naar de stem mijner twisters.

De Heere hoort te allen tijde, wanneer Zijn volk tot Hem roept. Maar Hij weet ook op de volmaaktste wijze wat de vijanden beraadslagen. Hij verstaat zelfs van verre onze gedachten. Met eerbied gesproken: God is met alles op de hoogte. Voor ons kan het wel eens schijnen alsof Hij Zich niets aantrekt van onze zaken en dat Hij de vijand de vrije teugel laat. Maar het zijn altijd wegen, waar de Heere Zijn volk in brengt, om hen uit zichzelf uit te drijven, opdat zij God steeds nodig zullen hebben.

Het was hier hetzelfde als eenmaal bij Hiskia. De Heere wist wel wat de inhoud was van de brief, die de vijanden tot de koning van Juda gericht hadden. Maar toch heeft Hiskia in al zijn verdriet die brief uitgespreid voor het aangezicht des Heeren.

Zo was het ook met Jeremia. Het was hem bange, en het enige wat er voor hem overbleef was, om het voor de Heere te brengen. Dat stil vertrouwen was in zijn hart, dat de Heere alleen uitkomst kon geven.

Wanneer wij lijden als een kwaaddoener, dan is er geen vrijmoedigheid om met onze zaken voor het aangezicht des Heeren te verschijnen. De zonde beneemt ons de vrijmoedigheid om tot God te gaan. Maar hier betrof het de zaak van Gods Kerk en de eer Gods. Als een getrouwe wachter op de muur van Sion, had Jeremia het volk met ernst vermaand tot bekering, en de oordelen aangezegd bij de volharding in hun onboetvaardig gedrag. Van alle kanten werd de profeet aangevallen en tegengesproken. En nu stort Jeremia zijn klacht uit voor het aangezicht des Heeren.

Hij vraagt hier of de Heere eens naar hem luisteren wil en smeekt of God wil horen naar hetgeen zijn tegenstanders hebben gesproken. Jeremia had het welzijn van het volk gezocht, maar dat werd hem van alle kanten betwist. Het was de nood zijner ziel:

Twist met mijn twisters, Hemelheer;

Ga mijn bestrijd'ren toch te keer. (Ps. 35:1)

Jeremia vond geen gehoor en ingang meer bij zijn volk. Zij wilden niet meer naar hem luisteren. Maar nu vroeg hij aan de Heere, of Hij het doen wilde, en of de Heere wilde horen naar de stem zijner twisters.

Er zijn tijden in het leven van Gods volk, dan schijnt het hun toe of de Heere geen acht slaat op het roepen Zijner ellendigen en Hij de vijanden maar door laat gaan. Wezenlijk is het vanzelf niet zo. Maar de Heere houdt Zich vaak stil en verbergt Zich zo menigmaal; Hij geeft niet dadelijk antwoord en verlossing, en dat om wijze redenen. Het is opdat Zijn volk tot Hem de toevlucht zal nemen. Hem lastig zal vallen, bij Hem terecht zal komen en met al de zaken bij en onder God zal komen.

Jeremia moest niemand anders dan God alleen overhouden en aan de zijde Gods komen, ja, met Gods handelingen ten volle verenigd worden. Rust vinden in de handhaving van Gods gerechtigheid, dat verklaard lag in de verwoesting van stad en tempel, alsook in de wegvoering van het volk naar Babel.

Wij zien gedurig bevestigd in het leven van Gods volk, dat wat onmogelijk is bij de mensen, mogelijk is bij God. Ons vlees kan Gods weg niet goedkeuren, maar genade vermag alles. Christus heeft macht gekregen over alle vlees, en het is door Zijn almachtige en allesoverwinnende kracht, dat wij verenigd worden met Zijn handelingen.

Het was voor Jeremia een zware zaak geweest om dat te aanvaarden. Maar nu mag hij het overnemen. Ja, aan het eind van dit hoofdstuk blijkt, dat hij de Heere zelfs vraagt om de uitvoering van het oordeel. Daar bidt hij het niet meer af, en bidt hij er niet langer meer tegen.

Wij gaan er zelf om vragen, wanneer de eer Gods in ons leven boven alles komt te staan. Dan valt ook alle eigenbedoeling en eigenliefde weg; dan buigen wij met liefde in ootmoed onder de majesteit en de rechtvaardigheid Gods.

Daar wordt een aanbidden van Gods handelingen en een blijdschap in God gesmaakt, gelijk de dichter van Psalm 58:7 zong en wij ook willen zingen:

*'t Rechtvaardig volk, gered uit lijden,
Zal eens, wanneer 't de wraak aanschouwt,
In God, Wie 't zich had toevertrouwd,
En in Zijn waarheid zich verblijden;
't Zal zijne voeten, welgemoed,
Zelfs wassen in der bozen bloed.*

Toepassing

Helaas, de meeste tijd is ons bidden maar vorm. Wat dragen wij toch een biddeloos hart om. Meestal komt het niet verder dan onze lippen. O, wat een lege en harteloze gebeden doen wij in ons leven. Wij moeten onszelf wel voor God en mensen wegschamen, want wanneer is het eens een waarachtig aanroepen van de Naam des Heeren? Wanneer is het eens een innerlijke nood der ziel? Wanneer geschiedt het in het geloof, in de Naam van Christus en in ware vernedering des harten?

Al zouden wij anders geen zonden hebben dan die dode gebeden en dat ijdel verhaal van woorden, waar geen geest of leven in is, dan was het werkelijk genoeg om voor eeuwig weg te zinken.

Wat is het toch noodzakelijk, dat Christus, als de grote Hogepriester, gedurig verzoening doet over de ongerechtigheid onzer heiligste verrichtingen.

Werkelijk, het wordt voor Gods volk een wonder, wanneer zij nog eens met de Geest der genade en der gebeden beweldadigd worden en een wezenlijk gebed mogen opzenden tot Gods troon. In de wedergeboorte heeft Gods Geest dat volk geleerd om in waarheid tot God te bidden. Doch het loopt zo laag af, dat zij later in hun leven moeten gaan bidden om een gebed en gaan zuchten om een zucht. O, wat een onuitsprekelijke rijkdom is het om een biddende Hogepriester te mogen kennen en wij in Zijn gezegende voorbede een plaats mogen ontvangen. Dat heeft meer waarde dan tienduizenden werelden bij elkander.

En dan die weldaad voor dat levend gemaakte volk, dat Gods Geest in hen bidt met onuitsprekelijke zuchtigen. Dan komt de Geest in de raderen der ziel en gaat dat volk ook zuchten, met verzaking en verloochening van eigen zin en wil.

Dat een ieder met ernst onderzoeken mocht, of hij aan deze zaken kennis heeft en of die levende bekommelingen ook in zijn ziel zijn, om Christus tot dat einde te mogen gewinnen. Bedenkt het toch, jong en oud, klein en groot, dat het met minder niet zal kunnen op reis naar de grote en allesbeslissende eeuwigheid. Als wij hier nooit leerden bidden in waarheid en oprechtheid des harten, geleerd door Gods Geest en onderwezen door Christus, dan zullen wij straks eeuwig God moeten vloeken en lasteren in de hel.

Voor Gods kinderen zijn er tijden en ogenblikken in hun leven, dat zij een gebedsleven mogen hebben. Dan daalt God tot hen af door middel van de ladder Jakobs, Christus Jezus, en mogen ook zij door die ladder opklimmen tot de Heere. Dan oefenen zij gemeenschap met God en mogen hun ganse hart voor Hem uitstorten. Wanneer Gods Geest in hen bidt met onuitsprekelijke zuchtigen, dan mogen zij

zichzelf in God verliezen en kwijt worden. Wij mogen wel zeggen: Och Heere, was dat meer mijn leven; was ik toch maar steeds aan God gebonden.

Het is alles een gift van Boven. Er moeten door God Zelf steeds wegen geopend worden om God nodig te hebben, en ook dan zelfs moeten wij nog onze steile en diepe afhankelijkheid leren kennen en gewaarworden. Christus heeft gezegd: "Zonder Mij kunt gij niets doen." Maar Paulus mocht getuigen: "Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft."

Wanneer uit genade geschonken wordt, dat het volk, door de nood gedreven, de vijanden bij God gaat brengen en aanklagen, dan mogen die vijanden wel beven en sidderen. Het is door het geloof, dat Gods volk de troon der genade mag bestormen en geweld mag doen op de rommelende ingewanden van Gods barmhartigheid.

Nee, denkt er maar niet te licht over, gij allen, wie gij ook zijt, die Gods volk hier benauwt en in de engte drijft. Wees er maar van verzekerd, dat hun Verlosser de sterkste is. Heere der heirscharen is Zijn Naam. Hij zal de twistzaak van Zijn volk twisten en hun recht uitvoeren.

Een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel; het vermag veel tot verlossing uit de banden, maar het vermag ook veel tot beschaming en verdelging van de vijanden. Het sterkste wapen van Christus in de staat Zijner diepe vernedering was het gebed. En zo is het ook in het leven van Gods volk. De gebeden zijn de beste wapenen van Gods strijdbare volk. Dat is zo in ons persoonlijk leven, wanneer men uit- of inwendig door de vijand wordt besprongen; maar ook als het er rondom donker uitziet met land en Kerk.

Het zijn bange tijden, die wij thans beleven. God is met Zijn Geest ver geweken van land en volk, van Zijn Kerk en van de openbare instellingen. Het is in onze dagen als ten tijde van Jeremia: godsdienst is er nog wel, maar een godsdienst, die het vlees streelt en waarbij men de zonde in het leven laat en volhardt in zijn eigen wegen. Wat is alles ver weggezonden, en het ergste is, dat er geen inzicht van is. En omdat er geen inzicht van is, daarom is er ook geen smart over, geen terugkeer en geen wederkeer. Wij zijn op weg naar Babel, als wij er al niet middenin zitten.

Voor velen, ook onder ons, verwekt het ergernis, zulks te moeten horen. Maar geliefden, wij moeten wel blind zijn en onze ogen moedwillig sluiten, om het niet te erkennen, dat wij God verlaten hebben en de afgoden nawandelen. God trekt niet met ons op, en het is bewijs genoeg, dat onze wegen verkeerd zijn.

Wat ik u bidden mag, luistert naar een waarschuwend Jeremia. Valt onder het Woord van God. Velen willen het in onze dagen, ook onder ons, maar doodzwijgen, en dan toch nog gereformeerd blijven.

Doch bedenkt, dat God niet meegaat met al dat gehuichel en al die onoprechtheid. Voor de mensen kunnen wij wel veel verbergen, maar God kent ons hart en Hij doorziet ons. Voor Hem ligt alles naakt en geopend. Wij kunnen overal wel overheen leven, maar de Heere, Die heilig en rechtvaardig is, stapt nergens overheen.

Zijn er hier en daar nog zielen, die getrapt worden, uitgestoten, in een hoek geduwd, bespot worden en die lijden onder de droeve toestand, waarin wij verkeren? God aanschouwt uw smart! Het schijnt, en het is te vrezen, dat God door gaat trekken, maar klaagt Hem uw nood, stort uw klachten uit voor Zijn aangezicht, brengt uw belagers en uw twisters bij de Heere. Dat de vreze Gods ons beware om niet mee te heulen, maar om staande te blijven in Zijn kracht.

God zal eindelijk helpen u, die nu klaagt;

Verbeidt de Heere, op Zijn toekomst geeft acht.

Hij zal op Zijn tijd antwoorden. Het is beter benauwd en betwist te worden, dan in zorgeloosheid weg te zinken. Ons vlees wil aan geen banden, maar God keurt het nodig. Laat het u niet te veel bedroeven, maar verblijdt u er in, dat God zulke wegen houdt om van alles afgescheurd te worden en Hem nodig te hebben.

Wie Hem aanroept in de nood,

Vindt Zijn gunst oneindig groot.

In onszelf zijn wij ook zo diep ellendig, dat wij voor alle kwaad open liggen. Wanneer de Heere ons nog staande houdt, genade schenkt om niet met de stroom meegevoerd te worden, wat zou dat een oorzaak moeten zijn om ons voor God te verootmoedigen. Daarenboven, de weg van Christus was in Zijn vernedering niet anders dan smaad, hoon, verachting en uitbanning. Zou het ons dan bedroeven en teleurstellen als wij die voetstappen moeten drukken? Verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen. Christus heeft gezwegen en is niet ingegaan op al die valse beschuldigingen. Daardoor heeft Hij al onze schuld en zonde verzoend en voor Zijn volk verworven, dat zij tot de Heere hun toevlucht mogen nemen.

De vijanden hebben Christus aan het kruis gebracht, maar nu mag het volk hun twisters en bestrijders bij de Heere brengen. Zij hebben er niet mee af te handelen, maar hun God en Koning zal het doen. Christus heeft het gedaan aan het kruis en Hij doet het nog steeds tot verlossing van Zijn volk.

Laat het uw ziel vertroosten, verdrukt volk des Heeren, dat eenmaal de dag zal aanbreken, dat Christus zal wederkomen op de wolken, om al Zijn vijanden in de eeuwige verdoemenis te werpen. En u met al de uitverkorenen tot Zich in de hemelse blijdschap en heerlijkheid te nemen. Waar u zult zijn boven de twist der tongen en eeuwig zult zingen van de wegen des Heeren. Amen.

Ontvang nu de zegen des Heeren

*De Heere zegene u en hij behoede u,
de Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig
de Heere verheffe Zijn aanschijn over u en geve u vrede.
Amen.*

8. Hoop voor Gods kerk in een hopeloze toestand

Dankdagpreek

Uitgesproken in Sint Catharines, ca. 1960

Zingen: Psalm 141:1, 2
 Lezen: Zacharia 8:1-17
 Zingen: Psalm 68:8, 17
 Psalm 74:2
 Psalm 134:3
 Psalm 68:16

Vangen we onze godsdienstoefening aan door met elkander te zingen uit Psalm 141 en daarvan het 1ste en 2^e vers.

Wat we verder uit Gods heilig woord u wensen voor te lezen, dat kunt ge opgetekend vinden bij de profeet Zacharia, het 8^e hoofdstuk en daarvan het 1ste gedeelte; tot het 17^e vers.

Onze hulp zij in de naam des HEEREN, die hemel en aarde gemaakt heeft.

***Genade, vrede en barmhartigheid worde u allen rijkelijk vermenigvuldigd
 en geschonken van God den Vader en Christus Jezus den HEERE
 in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.***

Zoeken we tezamen het aangezicht des Heeren.

HEERE, Gij bracht ons voor de tweede maal op dezen dag van afzondering binnen de wanden van dit bedehuis om Uw aangezicht te zoeken, om Uw Naam aan te roepen en om Uw woord nog te horen. Daar gij ons in deze middag beweldadigd hebt, dat we nog iets van het geruis Uwer voetstappen in ons midden mochten vernemen en Gij nog opening in uw Woord hebt gegeven. In dat woord dat eeuwig zeker is en slechten wijsheid leert. Och, wil ook in de avondstond ons niet beschamen. Maar dat Ge naar Uw Eigen woord en belofte, o Gezegende des Vaders, vol van genade en vol van waarheid, met Uw Godheid, majesteit, genade en geest in ons hart en midden Uzelf mocht vertegenwoordigen, zoals Uzelf toch beloofd hebt: waar twee of drie in Uw Naam vergaderd zijn, daar kom Ik in het midden en aldaar zal Ik hen zegenen.

Gij hebt in het jaarseizoen dat achter ons ligt Uw zegeningen doen afdruipe van de hemel, zodat het ons aan niets heeft ontbroken. Gij hebt onze perskuipen van most nog over doen lopen. Gij hebt nog kracht tot de arbeid geschonken. Gij hebt nog lust en opgewektheid gegeven om te doen wat op onze hand gezet was. Gij hebt de arbeid onzer handen nog gezegend. Ons samen nog beweldadigd, met onze gezinnen; Uzelf niet onbetuigd gelaten. Er zijn overvloedige redenen dat Gij ook tegen ons zal zeggen: betuig tegen Mij. Wat heb Ik u gedaan? En waarmee Ik heb ik u vermoeid? Want als we letten op onszelf, op onze afmakingen, omzwervingen, afzwervingen, och wat moest het dan toch een eeuwig wonder zijn, dat we nog niet verstoten zijn van voor Uw aangezicht. Dat we nog niet op de bodem van de hel liggen om ons lot voor eeuwig te

beklagen. Maar dat we onder Uw Woord en onder Uw getuigenis nog mogen verkeren. Dat Ge dat woord en de bediening daarvan nog niet van ons hebt weggenomen. Dat Ge in de toorn des ontfermens nog komt te gedenken. O, dat onze ziel in ootmoed en in ware verootmoediging des harten, als een vrucht van de vernedering van Christus en van de arbeid des Heiligen Geestes, ... dat wij voor U in het stof mochten bukken. Dat we de weldaden bij U eens terug mochten brengen. En dat het in onze harten mocht leven: niet ons, niet ons o Heere, maar Uw Naam geven wij de ere, om Uwer goedertierenheid en om Uwer waarheid wil.

Dat wij met onze kinderen nog geleerd en bekeerd mochten worden. Dat we ons toch niet mochten verharderen, maar ons laten leiden. En dat ook in de avond van deze dag Uw Woord mocht zijn als een vuur en een hamer om de steenrots van ons hart te vermorzelen en te verbreken. Dat we nog eens zondaars voor God mochten worden. Opdat de rijkdom van Uw genade in Christus, bij de aanvang en bij de voortgang nog verheerlijkt mocht worden. Dat er voor een doorn nog een dennenboom, voor een distel een mirtenboom moge opgaan. En dat het de Heere zijn mocht tot een naam en tot een eeuwig teken dat niet uitgeroeid zal worden.

O aanbiddelijke Jehovah, dat Uw ingewanden nog eens rommelen mochten van barmhartigheid, om ons toch niet gans en al te verlaten en aan onszelf over te geven. Maar maak ook in de avond nog eens wandelingen in het midden van ons. Opdat ons samenzijn dat wel in de voorzienigheid Gods is, dat het bovenal in de gunst Gods moge zijn, in de alles goedmakende gunst Gods. En dat deze plaats in deze avond nog eens een Bethel, een huis Gods en een poort des hemels mocht zijn. Een Elim temidden van al de Mara's, in de woestijn van dit moeitevolle leven.

Dat Gij Uw erfenis nog eens sterken mocht, als ze moede en mat geworden zijn. Dat ze nog teerkost mogen krijgen op de weg in dit moeitevolle leven. Dat de zielen nog gesterkt werden door Uw eeuwige Geest. Dat het werk Uwer handen nog eens bevestigd mocht worden. Dat U nog eens een nieuwe weldaad aan Uw volk mocht geven, dat ze een tweede genade mochten ontvangen. De vergeving van hun zonden, de herstelling in de gemeenschap Gods en de verzegeling door God de Heilige Geest. Opdat die Geest met hunnen geest mocht getuigen dat ze kinderen Gods zijn.

HEERE, gedenk ons samen, naar het onveranderlijke van Uw eeuwig verbond in Christus Jezus. Dat Ge nog werken mocht onder jong en oud, klein en groot. Dat er velen werden toegedaan tot de gemeente die zalig zal worden. Dat er van onze jonge mensen nog getrokken werden uit de duisternis tot Uw wonderbaar licht. Dat het zijn mocht: in plaats van de vadersen zullen de zonen zijn. Dat er nog geroepen mochten worden tot de heilige bediening in het midden van Uw kerk. Daar de oogst zo groot is, maar de arbeiders zo weinig zijn. Och, maak er nog bemoeienis mee. Treedt toch niet in het gericht. Was en reinig ons in het bloed des Lams. En laat Uw vriendelijk aanschijn over uw kerk en Sion lichten in de donkerheid en in de benauwdheid der tijden. Dat God aan Zijn eer, dat Christus verhoogd en dat er een ruime bediening des Heiligen Geestes in de harten en zielen van Uw gunstgenoten geschonken mocht worden.

Gedenk de zieken en de zieken die met ons niet vergaderen kunnen. De weduwen, de wezen en de weduwnaars; gedenk ze in gevangenissen, in gestichten, in hospitalen en waar dat ze ook zijn. Gedenk ook land en volk en kerk. Gedenk onze huisgezinnen, dat de vreze Gods, het beginsel van alle ware wijsheid, nog geschonken mocht worden. Om de wereld te verzaken, onze oude natuur te doden en in een nieuw Godzalig leven

te wandelen. Dat we niet verzinken mochten in wereldgeijk-vormigheid en in het nawandelen van de mode van de wereld, maar dat we een afgezonderd volk zijn mochten, zoals Israël alleen moest wonen en onder de heidenen niet gerekend mocht worden.

Wil ook hem nog sterken die nog een enkel woord in de avond, aan deze plaats hoopt te spreken. Sterk hem nog naar ziel en lichaam. Gij hebt boven bidden en verwachting het tot hiertoe wel gemaakt. Laat hem ook in deze avond nog ervaren dat de rivier Gods vol water is. En als het op ons nog zal regenen, dan zal het op een ander ook nog druppelen. Och, gedenk aan dat arme volk, geplaagd, gejaagd, vervolgd, verstrooid, vertrapt en vernederd, o God, zegen hen nog. En dat de rouwdragenden door heil verheven mochten worden. En dat de uitgangen van deze dag en avond nog mochten roemen tot prijs van Uw genade, tot de beschaming van de hel, tot verheerlijking van Uw naam, tot bekering van zondaren en tot ontdekking van valse gronden, maar ook tot de vrede, de zaligheid en blijdschap van ons hart. In de verzoening van onze zonden en ongerechtigheden. Om Christus' wil. Amen.

Wij zingen nu met elkander van Psalm 68 het 8e en het laatste vers.

Inmiddels bevelen wij de dankdagcollecte bij vernieuwing bij u aan. Eén collecte voor de kerk zal worden gehouden.

Geliefden.

Wij hebben in deze dag het grote voorrecht dat de hand des Heeren nog zodanig over ons uitgestrekt is ten goede, dat we nog gelegenheid ontvangen hebben om nog met u samen Gods aangezicht te zoeken en Gods weldadigheden te gedenken in het midden van Gods tempel. De goedertierenheden Gods die over ons zijn uitgestrekt in het jaarseizoen wat achter ons ligt, zijn groot en zijn veel. God heeft ons land en volk nog rijkelijk beweldadigd. Voor de verwoesting van een oorlog heeft God onze erve nog willen bewaren. De Heere heeft nog brood gegeven voor de eter en nog zaad voor de zaaier. De Heere heeft nog gezondheid en kracht geschonken om onze arbeid te verrichten. En bovenal, God heeft Zijn Woord en Zijn getuigenis nog niet van ons weggenomen. Het kon zijn, dat de kandelaar verplaatst was en dat er geen waarheid meer was. Want er staat in Gods Woord geschreven, dat er een tijd zal komen dat God een honger zal zenden en een dorst, niet naar brood en naar water, maar naar de woorden des levendigen Gods. Dat ze zullen gaan reizen, stad en land omreizen, en dat ze de verkondiging en de bediening van Gods woord niet meer zullen horen, omdat God het in Zijn toorn en in Zijn ongenoegen heeft weggenomen. Maar tot hiertoe heeft God dat woord onder ons nog gelaten.

Het is vanavond, gemeente van Sint Catharines, voor de 150^e maal dat we nu in 13 jaar Gods getuigenis onder u mochten verkondigen. En dat we de bazuin van het evangelie in deze dag, ook onder u, noch mochten blazen. Wet en evangelie, leven en dood, zegen en vloek. En daar onze vaders in vorige eeuwen de boete- en bede- en dankdagen inzonderheid gebruikt hebben om zich te bepalen bij de toestand van het land en ook bij Gods kerk, dan mocht het ook ons gegeven worden in deze avond om daar in het bijzonder onze aandacht aan te geven. Wij beleven donkere tijden, daar God met Zijn geest zóver geweken is, ook van de openbare bediening in het midden van Zijn kerk. We hebben vandaag dankdag voor de oogst, dankdag, omdat de Heere zulk een rijke oogst en vruchten heeft gegeven, dat we er verwonderd over moeten zijn, dat de Heere, niettegenstaande de roepende zonden van hart en huis, land en

volk, dat Hij nog zo rijkelijk ons heeft bewelddadigd. En voor zoveel ziekten, rampen en ellenden heeft bewaard en gespaard. Och, als we nu vandaag eens dankdag mochten houden, dat we konden zeggen: in dit jaar, is die en die in Sion geboren. De getuigenissen zijn onder ons van degenen waar God Zich mee bemoeid heeft, waar God Zich over ontfermd heeft en die God getrokken heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Als we vandaag eens dankdag mochten houden, dat we konden zeggen: er zijn er van Gods volk die in dit afgelopen jaarseizoen een stap nader gebracht zijn. Er zijn er die een tweede genade van God hebben ontvangen. Er zijn er die hersteld zijn in de gemeenschap Gods. Er zijn er die de Geest der aanneming tot kinderen hebben ontvangen door welke zij roepen: *Abba, Vader*. Geliefden, maar, waar zullen we dan beginnen? Zal schaamte ons aangezicht niet moeten bedekken, mensen? Vanwege het verre afleven van God? Vanwege het afzwerven en omzwerven, vanwege de grote onvruchtbaarheid en vanwege het ongenoegen Gods waaronder wij leven? Daar de Heere Zichzelf zo terugtrekt van Zijn Woord en van de bediening van hetzelfde, onder jong en oud, onder klein en groot. En wanneer ge denkt aan de tekenen der tijden en aan de dreigende oordelen en gerichten Gods die van alle kanten boven onze hoofden hangen, dan zouden we wel zeggen met Psalm 4: *Wie zal ons het goede doen zien? Zal God ons overgeven aan de verharding? Zal God gaan vertrekken van Zijn kerk? Zal het straks waar worden: o wee hen, wanneer Ik van hen zal geweken zijn? Of, zal God nog terugkeren met ontfermingen tot Sion? Zal Hij nog wonen in het midden van Zijn volk, zoals in de dagen vanouds? Voor de wereld is er geen hoop. Maar voor Gods kerk blijft er hoop. Want,*

*Hoe donker ooit Gods weg moog' wezen,
Hij ziet in gunst op die Hem vrezen.*

En dat uit vrije soevereine genade, geliefden. O, dat God onder u en in het midden van Zijn kerk op aarde bevestigen mocht, in de donkerheid der tijden, hetgeen waar we vanavond nog een enkel woord over wensen te spreken uit de profeet Zacharia, het 8^e kapittel, het 4^e en het 5^e vers. Waar Gods Woord aldus luidt:

Alzo zegt de HEERE der heirscharen: er zullen nog oude mannen en oude vrouwen zitten op de straten van Jeruzalem. Een ieder zal zijn stok in zijn hand hebben vanwege de veelheid der dagen. En de straten dier stad zullen vervuld worden met knechtjes en meisjes, spelende op haar straten.

Tot dusver.

Ik heb gedacht om boven deze tekst vanavond te plaatsen:

Hoop voor Gods kerk in een hopeloze toestand.

1. *Waar in die hoop is gegrond.*
2. *Wat de verwezenlijking van die hoop meebrengt.*
3. *En ten derde, met welk een dierbare toezegging die hoop wordt versterkt.*

Geliefden.

De naam Zacharia betekent *de Heere gedenkt*. Zacharia was een profeet des HEEREN die twee maanden later dan Haggai geroepen is om te profeteren tot het wedergekeerde volk uit Babel. God had dat volk 70 jaar opgesloten. En 70 jaar heeft dat volk in Babel gezocht onder de wrede heerschappij. Daar in Babel heeft God Zijn erfdeel bezocht. Daar in Babel is dat volk in de schuld voor God gekomen. En dat, omdat God bewogen is in Zichzelf. Want wij kunnen van onszelf nooit in de schuld komen. Maar het is door de liefde Gods in Christus dat de kerk in de schuld voor God

gebracht wordt. En aan het einde van die 70 jaren heeft God dat volk weer vrijheid gegeven om terug te keren. Darius was een middel in Gods hand, die daartoe gebruikt werd. Maar, zoals u bekend is, slechts éénderde van dat volk is teruggekomen. Eénderde. Er was een groot deel wat er nooit meer over prakkiseerde om terug te keren. Dat was zó vervallen in de zonde van Babel en in de verlating van de ware godsdienst, dat ze geen betrekking meer hadden om terug te keren. Er was een ander deel dat bleef in Babel omdat ze zo vreesachtig waren, menend als ze terug kwamen uit Babel, dat ze hun brood niet meer zouden kunnen vinden. Omdat ze terugkwamen in een land wat totaal verwoest was, en de huizen verbrand.

Maar éénderde deel ging terug. En dat volk kwam terug, verblijdt omdat God aan Zijn belofte had gedacht. En omdat de Heere het Zelf gewerkt had, dat het volk weer terugkeren kon. En het was naar Zijn Eigen belofte. Want in de harten van dat volk leefde: *indien ik u vergete, o Jeruzalem, zo vergete mijn rechterhand zichzelf*. En toen dat volk terugkwam zijn ze teruggekomen met grote blijdschap. Zij begonnen hun huizen te herbouwen. Maar ze zijn ook begonnen om de grondslag te leggen van de tempel des Heeren. Maar dat volk heeft niet gerekend op tegenstand. Ze dachten: *het gaat alles voor de wind*. Straks staat de tempel overeind en dan hebben we alles weer terug zoals het tevoren was. Maar, er was nog een Sanballat en een Tobia en een Gesem, daar waren Samaritanen die hen gingen benauwen. En in plaats van door te bouwen, in plaats van het oog op de Heere geslagen te houden, en vast te klemmen aan de Goddelijke beloften, werd het volk moedeloos. Het volk staakte de bouw van de tempel.

Daar kunt u aan zien mijn geliefden, wat Gods volk is in zichzelf. Bij de minste tegenstand die ze krijgen, dan worden ze moedeloos. Ze liggen zó weer tegen de grond. Een huichelaar blijft overeind staan. Maar Gods arme volk wordt geslingerd naar alle kanten. Zo was het ook met dat volk. En de bouw van die tempel heeft daardoor stil gelegen voor 15 jaar. Vijftien jaar. Maar toen heeft de Heere Haggai gezonden om dat volk op te wekken en aan te zetten om te bouwen, om de tempel te herstellen en de dienst des Heeren in eer te brengen. Ook heeft de Heere Zacharia gezonden, die van Godswege geroepen werd om dat moedeloze volk te bemoedigen. Te bemoedigen vanwege de genade die God aan dat of volk weleer had verheerlijkt. Om hen te wijzen op de Goddelijke beschutting die rondom de kerk is. En hen te bemoedigen met het gezicht dat Jeruzalem dorpsgewijze zal worden bewoond; en dat God de schuld zal verzoenen en de ongerechtigheid zal wegnemen en de bediening van Zijn Geest weder schenken, gelijk als in de dagen vanouds.

Onze tekst waarvan we vanavond iets over hopen te zeggen, daarvan kunnen wij met alle vrijmoedigheid boven schrijven: *hoop voor Gods kerk in een hopeloze toestand*. Want alles lag verwoest. De tempel was verbrand, het land was aan de verwoesting prijs gegeven. Er was geen hoop en geen verwachting van de zijde van het volk. Maar nu ging God dat volk bemoedigen. In Zacharia 8 zegt God: *Ik heb geijverd over Sion met een grote ijver. Ja met grote grimmigheid heb Ik over haar geijverd. Alzo zegt de Heere: Ik ben wedergekeerd tot Sion en Ik zal in het midden van Jeruzalem wonen*. Dus, wij hebben hier in de eerste plaats vanavond, *waar de hoop van de kerk in gegrond ligt*.

Sion is van God begeerd, en het wordt met Zijn woning hoog vereerd. Sion, die naam betekent verkorene, beweldadigde, of overwonnene. En dat is nu Gods kerk hier op aarde. Dat is de kerk die God van eeuwigheid verkoren heeft in Christus, van voor de

grondlegging der wereld. Dat is de kerk die gekocht is door het bloed des Lams. Dat is die kerk die geroepen is en geheiligd door God de Heilige Geest. Dat is de kerk waarvan Christus gezegd heeft, *dat de poorten der hel Gods gemeente nooit zullen overweldigen.*

Vanzelf, de kerk in het Oude Testament kon onder de regering van Farao niet verdrinken. En onder de regering van Nebukadnézar niet verteren, omdat in de lendenen van dat volk Sions Koning verborgen lag. En omdat in de volheid des tijds uit dat volk de Christus geboren moest worden. En al de machten van de hel zullen Gods beloftenissen haar vervulling niet doen missen. God staat voor zijn Eigen werk en voor zijn Eigen kerk in. En dat doet de Heere omdat de eer van Zijn naam eraan verbonden is. Het is niet omdat er iets in dat volk ligt, omdat dat volk enige waardigheid bezit, of enige verdienste in zichzelf. Och, het enige mensen, wat Gods kerk en Gods kind in hun leven kunnen doen, dat is het voor God verzondigen. En zoals je leest in de waarheid van de verloren zoon, die al zijn goed doorbracht in een ver land, met hoeren en met snoeren. Dat is alles wat wij kunnen doen. Maar God is onveranderlijk. Onveranderlijk in Zijn Wezen, onveranderlijk in Zijn eigenschappen, onveranderlijk in Zijn raad, onveranderlijk in Zijn liefde, onveranderlijk in Zijn beloften. Daarom staat er ook in Maleáchi 3:6: *Ik de Heere, worde niet veranderd, daarom zijt gij o kinderen Jakobs niet verteerd.* En wat Gods kerk betreft, geliefden, we lezen in Psalm 76:

*Daar heeft de vijand boog en schild,
En vurige pijlen op verspild.*

Als het over Gods ware kerk gaat, dan is dat een aanfluiting voor de duivel; dat is een ergernis voor de wereld. Gods kerk kan nergens geduld worden op de wereld. Het is een sekte die overal tegengesproken wordt. Waar God op het hoogst verheerlijkt en de zondaar op het diepst vernederd wordt, daar is de strijd. Daar is de tegenstand en daar is de vijandschap. En ook wanneer die kerk nog leven mag naar de ordonnantie Gods. *Want die Godzalig willen leven, zullen vervolgd worden,* staat er. Gods kerk heeft nooit te verwachten hier in dit leven, dat ze rust en vrede zullen hebben. Ze zullen benauwd worden, ze zullen vervolgd worden. En het is niet alleen de duivel en de wereld, maar het is ons eigen goddeloze vlees en bestaan. Dat komt gedurig in oorlog tegen God te staan. Maar, we hebben straks gezongen uit Psalm 68:

*Gods berg, die is zeer wonderbaar,
Gelijk Basan den berg voorwaar,
Staat hij hoog onbezweken.
Wat is 't dat gij bergen rebel,
Met al uwe steenrotsen fel,
Gods berg zoekt te versteken?
God heeft dezen berg breed ende wijd,
Verkoren tot Zijn woonst' altijd.
Naar Zijn goedheid geprezen.
Waar hij eeuwig van nu voortaan,
Zal wonen zonder te vergaan.
Dit zal zijn ruste wezen. (Datheen)*

God zal van Zijn kerk nooit afscheid nemen, mensen. Zomin als hij van Zijn lieve volk dat ooit doen zal. *Al had gij met vele boeleerders gehoereerd, keer nochtans weder tot Mij.* En heeft dat volk van God, die tot de ware Kerk behoren - je kan alleen maar bij de ware Kerk behoren, mensen, door waarachtige bekering, door een afsnijding van Adam en een inplanting in Christus - nu, dat volk heeft tijden in hun

leven dat ze zó moedeloos zijn, dat ze zeggen: *De Heere heeft mij vergeten, en de Heere heeft mij verlaten.* Maar dan komt die getrouwe God, die getrouwe Sionskoning en zegt: *Kan een moeder haar zuigeling vergeten, dat ze zich niet ontfermen zal over de vrucht haars buiks? Ofschoon deze vergate, Ik zal u niet vergeten. Want Ik heb u in beide Mijn handpalmen gegraveerd. En al uw muren zijn steeds voor Mij.*

Hoop voor Gods kerk in een hopeloze tijd. Och, mijn hoorders, wij hebben vandaag gezegd, mijn ziel is wel eens verblijd geweest in mijn leven, dat Gods kerk er was, zowel als dat ik er ben. En als wij denken aan ons arm opkomend geslacht, dat voortleeft in de wereld en in de zonde.... Hoe is het hier, in deze gemeente? Gaat het ook de wereld in, en de zonde in en de paden der ongerechtigheid? Ga je ook de wereld na, met al haar begeerlijkheden? Och, van nature mensen, dan willen we allemaal naar de hel toe. Allemaal. Maar wat een eeuwig wonder dat God het niet wil. Wat een eeuwig wonder als God zegt: *tot hiertoe en niet verder!* En diezelfde God die ons neervelde, Die kan jullie ook neervellen, kinderen! En jullie allemaal, mensen! *O, Gij zijt die sterke God!*

*In de gemeente Zijner heiligen zeer goed
Is God zeer sterk, ook werd Hij gevrezet met ootmoed.
Heer' der heirscharen, Gij doet buigen alle krachten.
O eeuwig God zeer sterk, wie is U gelijk te achten?
Het is rondom en alszins vol van Uwe trouwe
En Uwer waarheid, welke U niet zal berouwen. (Psalm 89:4, Datheen)*

En als er nu een tijd komt mensen, dat je tegen je kinders niet meer praten kan, omdat ze zeggen: *als je er niet mee ophoudt dan gaan we de deur uit.* - Dat kan gebeuren. En dat gebeurt wel! - Maar dan is er nog één opening, mensen. Om over je kinderen tegen God eens te praten. En Die kan hun hart buigen als waterbeken, tot al wat Hij wil. Er staat voor God niets in de weg. En, hoe donker dat het ook is in de tijd die wij beleven, het is voor de Heere maar een wenkje. Hij kan de grootste boef bekeren. De onverschilligste *ullik*¹ kan Hij op zijn knieën brengen. En dat hij gaat schreeuwen: *verloren, verloren, voor eeuwig verloren. O God, wees mij zondaar genadig!*

*God zal Sion bouwen met zijn hand krachtig!!!
Uit alle spraken Hij de Zijnen zal.
Roepen; dan werd gezeid van dezen al,
Dat z' in Sion al t' samen zijn woonachtig. Psalm 87:4, Datheen*

In de tijd die wij beleven bemoeid God Zich nog maar met weinig mensen. Maar God mocht het nog eens doen zoals in de dagen vanouds. Gods mocht er nog eens beslag op leggen. God mocht ze nog eens verwaardigen, dat ze de wereld niet meer in kunnen. Want zoals de schepping van de wereld volmaakt was, zo is het werk Gods in het hart van een zondaar ook volmaakt. En je kan er gerust op rekenen, mensen, als God jullie bekeerd, of je kinders bekeerd, dan is het met al de vermaken van de wereld ineens afgelopen. Je zal er niet meer naar talen. Want Paulus zegt: *is het goede mij de dood geworden? Nee, maar de zonde is mij de dood geworden.* Daar komt een totale scheiding. En in plaats dat wij de wereld na zullen wandelen, dan zullen we God gaan zoeken en Zijn Woord gaan onderzoeken. En Zijn volk op gaan zoeken. En dan zullen we banden krijgen aan het lieve volk van God. Dan zullen we betrekking krijgen om in de wegen Gods te wandelen. Dan zal het een vermaak zijn om in het huis des Heeren te blijven tot in lengte van dagen.

¹ Het Zeeuwse woord *ullik* betekent een onbeschaafd iemand

Hoop voor Gods kerk, omdat die hope gegrond ligt in God, in zijn onveranderlijk besluit, in zijn eeuwig welbehagen, in het bloed van de Middelaar en in de gezegende bediening van God de Heilige Geest.

2.

Hoop voor Gods kerk. Maar nu de verwezenlijking van die hoop.

Er staat in onze tekst: *alzo zegt de HEERE der heirscharen*. Zacharia heeft dat niet bedacht, en geen kind van God heeft dat gezegd, en geen leraar heeft het gezegd, maar: "Alzo zegt de HEERE der heirscharen: er zullen nog oude mannen en oude vrouwen zitten op de straten van Jeruzalem. En een ieder zal zijn stok in zijn hand hebben, vanwege de veelheid der dagen. En de straten der stad zullen vervuld worden met knechtjes en meisjes, spelende op haar straten." Dat is de verwezenlijking van de hoop voor Gods kerk. Oude mannen en oude vrouwen, jongens en meisjes spelende op de straten. In de ballingschap waren er bijna geen oude mannen meer over. Want je leest bij de profeet Ezechiël dat de mensen dood vielen op de straat vanwege de honger en de pestilentie. En zoveel andere ouden van dagen werden door het zwaard gedood. Maar nu zegt de Heere: "Er zullen nog oude mannen en oude vrouwen zitten op de straten van Jeruzalem. En een ieder van hen zal zijn stok in zijn hand hebben, vanwege de veelheid der dagen."

Oude mensen lopen niet zo graag meer. Oude mensen hebben behoefte om te zitten. sommige oude mensen lopen met een stok. Als je *jonge* mensen met een stok ziet lopen dan denk je, het zit in hun bovenkamer niet goed. Die mensen spelen iets na of willen wat wezen. Die willen een beetje vertoon maken. Je heb ze wel eens langs de straat zien lopen, van die jonge mensen en dan liepen ze met een stok te zwaaien; of ze liepen daar als een meneer, om zo verwaand wat te schijnen en te vertonen voor andere mensen. Maar als je een oude man of een oude vrouw met een stok ziet lopen, omdat ze niet goed meer kunnen lopen, daar denk je niks van. Nee, dan denk je, *dat is gemakkelijk*. Want een stok hoort bij een *oude* man of bij een *oude* vrouw. Als je niet meer lopen kunt en je benen gaan het begeven, dan moet je een stok hebben. En daar is heel niks op tegen. Sommige oude mensen die zijn zo eigenwijs, - misschien worden we het ook wel als je oud bent, het kan best gebeuren, want je kan alles verwachten als je oud wordt, - maar er zijn van die ouwe mensen die willen geen stok hebben. Maar vanzelf, gedurig vallen ze. Want ze hebben geen kracht meer in hun benen. Ze kunnen zichzelf niet meer overeind houden.

Lees je in de bijbel ook van een ouwe man met een stok? Jazeker. Je leest van Jakob dat hij was leunende op het opperste van zijn staf. Ik ga nu verder over die oude mensen met die stokken niet meer praten, dat kun je wel begrijpen. Want dat is maar de letter.

Maar geestelijk, wat een wonderlijke betekenis ligt er dan in deze tekst, mensen. Als hier staat: *Er zullen nog oude mannen en oude vrouwen zitten op de straten van Jeruzalem*, dan wil dat zeggen dat er veel bevestigd volk van God zal zijn. Mensen, die door d'r knieën en door d'r benen gezakt zijn. En die gezonken zijn op dat enige fundament Christus Jezus en Die gekruisigd. Dat zijn die oude mannen en oude vrouwen met een stok. Och, je leest in die dierbare waarheid, in Jesaja 40: *De jongelingen zullen gewisselijk vallen, maar die de Heere verwachten, die zullen de kracht vernieuwen. Ze zullen opvaren met vleugelen als een arend; ze zullen lopen en niet moede, wandelen en niet mat worden.* Die jongelingen ... En nu kun je wel een jongeling wezen als je tachtig jaar bent. Want zolang je Christus niet kent en Zijn

gerechtigheid niet kent, dan ben je maar een jongeling. En dan steun je op eigen benen. Maar die jongelingen zullen gewisselijk vallen. O het is zo gelukkig mensen, als een mens in zijn leven zijn benen mag breken. Het is gelukkig als zijn benen van onder zijn lichaam geslagen worden. Het is gelukkig dat al onze godsdienst buiten Christus wegvalt en dat we alle dingen schade en drek achten om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus onze Heere. Om in Hem gevonden te worden. Niet hun eigen gerechtigheid, maar die gerechtigheid van Christus, die alleen door het geloof is; die gerechtigheid redt van de dood.

En natuurlijk, mensen nu kunnen we onze eigen benen niet breken en onze eigen kracht niet wegnemen. Dat moet God doen. Dat heeft de Heere gedaan bij Jakob aan Pniël. Niet bij Bethel, maar in Pniël heeft Jakob zijn gerechtigheid verloren en daar is Jakobs kracht gebroken. Want de Heere heeft zijn heupspier verwrongen en toen is hij op de grond gevallen. En toen heeft God gezegd: *nu zal je naam voortaan niet meer Jakob heten, maar Israël; want gij hebt u vorsteljk gedragen met God en de mensen en hebt overmocht.*

Er zijn veel mensen die praten over rechtvaardigmaking. Maar vanzelf, dat kun je gauw genoeg zien of ze het zelf gedaan hebben, of dat God het gedaan heeft. Als je het zelf gedaan hebt, dan sta je nog op je eigen benen. En dan loop je nog precies eender dan vroeger. Maar als je werkelijk van God gerechtvaardigd bent, dan ben je net als Jakob, dan ben je hinkende aan je heup. Dan ga je als een hinkende over de wereld. Wat is dat? Zefánja 3 vers 12: *Ik heb mij overgehouden een ellendig en arm volk, en die zullen op de naam des HEEREN vertrouwen.* En zolang als een mens zijn kracht niet verbroken is, zolang hij niet verloren gegaan is onder de wet en verloren gegaan is onder het evangelie, zolang steunt en leunt hij op zichzelf. Maar als hij nu alles kwijtgeraakt is, als God nu alles van hem ontnomen heeft en als er niets anders overgebleven is dan weg te zakken in een eeuwige nacht en in een eeuwige duisternis, als Gods recht een mens af komt te snijden en hij wordt het met God eens, tegen zichzelf, dan krijgt hij die stok van de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus.

En je leest in de waarheid, we zullen het niet zover uitwijden vanavond, maar dan lees je in de waarheid van Mozes de man Gods, die hebben ze eens op een steen gezet. En toen ze die man op de steen gezet hadden, is Aäron en Hur gekomen en die hebben zijn armen ondersteund. Waar ziet die steen op, waar ze Mozes op gezet hebben? Dat ziet op de genoegdoening en de voorbedding van de Heere Jezus Christus. Want er is geen andere grond mensen, dan Christus Jezus en Die gekruist. Dat is die enige troost beide in leven en in sterven. En de apostel Paulus zegt: *niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, namelijk Christus Jezus. En dit is het eeuwige leven, dat ze U kennen de enige waarachtige God en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt.*

En de stok die Gods volk krijgt, die kraakt nooit ook. Daar kunnen ze met hun ganse lichaam, al zouden ze net zo zwaar wegen als Goliath, daar kunnen ze met hun hele lichaam op leunen en steunen. Kun je het bewijzen? Ja zeker, Hooglied 8 vers 5. *Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn en daar liefelijk leunt op haren Liefste?* O, David zegt in Psalm 23: *Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.* Wat een weldaad als we die stok gekregen hebben, mensen. O, als we de tijd, de dag en het uur weten dat God die stok in onze handen gegeven heeft! Wat de bekering betreft, dat is niet altijd mogelijk dat je de dag en de ure weet. Floortje² zegt in een van zijn preken, van zijn oefeningen, die zegt: *soms is er brand en de hele boel gaat in de vlammen op en dan staat er in de krant: oorzaak onbekend.* En toch brandt het af. En dat is in de bekering

² Oefenaar Wulfert Floor te Driebergen

ook zo. Ja. Och, als de zaak er maar ligt, mensen. Als er maar een begin van God ligt. En als de hemel er maar aan te pas gekomen is. Als we maar kunnen zeggen: *een ding weet ik, dat ik blind was maar nu zie*. Maar dan ook dat voorrecht, als de staatsverwisseling met bewustheid voor de ziel plaatsgevonden mag hebben, in de vierschaar van de consciëntie. En als bij het wegvallen van onszelf en van de werken der wet en van alle deugd en alle plicht, als Christus en Die gekruist is overgebleven voor onze ziel.

Er zullen nog oude mannen en oude vrouwen zitten op de straten van Jeruzalem. Wie was er zo'n oude man? Wie er zo'n oude man was? Dat was ook de oude Richter Eli. Die man was wel ver van huis af, maar toen hij aan de weet kwam dat God Samuël geroepen had, heeft hij die jonge Samuël onderwezen. En heeft gezegd: *als je die stem nog eens hoort dan moet je zeggen: Heere, Uw knecht hoort. Spreek, want Uw knecht hoort.* Wie was er zo'n oude vrouw die op de straten van Jeruzalem zat? Dat was Debora, dat was de profetes Hulda. Wie was er zo'n oude man en een oude vrouw in het Nieuwe Testament? Dat was Aquilla en Priscilla. Die hadden Apollos,... dat was een jonge dominee, en ze dachten, ja, dat is wel een lieve man, die kan de waarheid wel netjes verklaren, maar die gaat bevindelijk niet zo diep. Gods doorgeleide volk en Gods geofende volk die krijgen er geen opening in. Die hebben er geen voedsel onder. En toen hebben ze die man eens stilletjes bij zich thuis genomen. En toen zeiden ze: *we gaan eens een beetje met je praten.* En dat heeft God gezegend.

O, al de mannen en ouwe vrouwen, wat een voorrecht dat die in de kerk zitten. Ja. Zijn er hier ook nog oude mannen en oude vrouwen, waar je graag naar toegaat om nog eens wat te leren? En om nog eens wat te horen van de oefeningen uit het leven Gods en van het werk Gods? Zitten er in ons midden nog die vertellen kunnen van Sittim tot Gilgal toe van de gerechtigheden des HEEREN, bewezen aan de dorpen in Israël? Och, als we daar aan denken mensen, och dan moeten we zeggen: *dat mijn hoofd water ware en mijn ogen springaders van tranen, om dag en nacht te bewenen de breuk der dochter mijns volks.* Wat houdt God Zijn hand toch stil! Wat verbergt de Heere toch Zijn aangezicht. Want wat wij in deze dagen aanschouwen, is, als God er nog toebrengt dan is het onder het oordeel. Die krijgen een slag in hun consciëntie. En die zielen die iets van de Middelaar hebben leren kennen, die komen in de regel ook niet verder. Die blijven ook zo maar liggen. En die enkelen die er dóór zijn, die moeten veel meer leven uit de vroegere ervaringen dan uit de dadelijke bediening van God in hun hart. Zo is het in de tegenwoordige tijd. Ach, dat is omdat er zo'n rouwfloers over Gods kerk ligt vanwege de verbreking Jozefs, vanwege de wereldgelijkvormigheid, vanwege het koesteren van de zonde in hart en huis en familie. O, omdat de zwijgende man en de getuigende man gemist wordt in de poort Het gaat alles zo door. De kerke Gods is geen protesterende kerk meer. Want waar wordt de zonde noch bestraft? En waar worden de breuken nog eens open gelegd? Waar wordt de mens nog ontdekt? Ach, dan moeten we zeggen: *o God, dat Je nog eens terug mocht keren tot Sion met ontfermingen.* Dan mochten we wel zeggen en zingen met de dichter uit Psalm 74:

*Herdenk de trouw aan ons voorheen betoond.
Denk aan Uw volk, door U vanouds verkregen.
Denk aan Uw erv', het voorwerp van Uw zegen;
Aan Sions berg waar G' eertijds hebt gewoond.*

Het 2^e van psalm 74.

Toepassing.

En wat de verwezenlijking van die hoop voor Gods kerk verder inhoud: *En de straten dier stad zullen vervuld worden met knechtjes en meisjes spelende op haar straten.* In de ballingschap waren er bijna geen kinders meer. Er waren zoveel jonge mannen gedood, die het slachtoffer waren geworden van Nebukadnézar, de koning van Babel. De vrouwen waren van hun mannen gescheiden. Het was een droevige, een ellendige tijd. En op de straten, vanwege de grote gevaren, waren er geen spelende kinderen meer. Het was alsof alles uit gestorven was. En kinderen zijn de toekomst van een land en een volk en een kerk. Het is een grote zegen wanneer God met kinderen zegent. Het is geen oordeel, maar het is een zegen. Sommige grote gezinnen worden veracht. Sommige van die moeders worden als ware met de rug aangekeken. En dan zeggen ze. Wat een slavendrijvers. Een, twee kinderen, dat is genoeg. Wij zullen het zelf wel uitmaken hoeveel dat we er hebben moeten. Dat is de tijd, die wij thans beleven, omdat er geen respect en geen ontzag is voor de ordonnantie Gods. Maar een land en volk dat aan kinderbeperving doet, dat moordt zichzelf uit en het oordeel Gods zal er zeker op volgen. Zeker, want God zal niet ongestraft Zijn geboden laten vertrappen. En, het is waar, mensen, als een mens denkt aan de verantwoordelijkheid, zielen voor een eeuwigheid, waar hij rekenschap vanaf zal moeten leggen, o, dat is een gedachte.... Ontzaggelijk. Ontzaglijk. Dat hij geen vader en geen moeder van zijn kinderen kan zijn. Maar, maar, indien iemand wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, die mildelijk geeft en niet verwijt. En Psalm 105 vers 5: (Datheen)

*Want God gedenkt altijd genadig
Aan Zijn verbond 't welk blijft gestadig.
En aan dat woord, dat Hij heeft klaar
Toegezeid en wilt houden waar
In 't duizendste geslacht dat leeft,
Zo hij Abraham beloofd heeft.*

God zal zijn kerk bouwen tot de voleinding der eeuwen. *En zie, Ik ben met u ulieden,* waren de laatste woorden van Christus, *al de dagen, tot aan de voleinding der wereld.* En dat geeft ons hoop, ook bij het krijgen van kinderen, dat God Zijn kerk erdoor bouwen kan, Zijn kerk erdoor stichten wil.

*Want uit hen zal altijd iemand komen voort,
Om de nakomers te leren Uw Woord.* Psalm 22:16, Datheen

En er zullen leraars blijven, ouderlingen en diakenen zolang als Gods kerk op de wereld zijn zal. En daar zal God voor zorgen. Er zijn vaak donkere tijden geweest, ook in Gods kerk. Als voorname leraars weg vallen, zeiden ze: *nu zal het wel spoedig aan een eind komen.* Maar het is nóg niet aan een eind. En het komt niet op een eind, zolang als Christus niet op de wolken des hemels komt. Er is, ouders, hoop dat God je kinderen nog bekeert. Er is hoop dat God je kinderen gebruikt in Zijn kerk. O, dat we er werkzaam mee mochten worden. Dat het ons uitdrijven mocht tot de troon van Gods genade. En waar God Zijn belofte aan Zijn kerk kwijt is, zal God zekerlijk Zijn beloften vervullen!! Daar zal niet één van de woorden op de aarde vallen, van de goede woorden die God gesproken heeft.

En de straten dier stad zullen vervuld worden met knechtjes en meisjes, spelende op haar straten. Wat een voorrecht, als er in Gods kerk nog kindertjes geboren worden. En een weldaad als God Zich met Zijn kerk nog bemoeit. En wanneer dat

kindergeschreeuw nog gehoord mag worden. Dat kinderen schreeuwen. Want er worden geen *pratende* kinders geboren, maar wel schreiende kinders. En het eerste wat ze doen is schreeuwen dat ze zo ongelukkig zijn, omdat ze tegen God gezondigd hebben. Omdat ze God kwijt zijn. Daar begint het mee. Is het daar bij jullie ook mee begonnen? Is het daar bij jullie ook mee begonnen, mensen? Ken je het niet, dan ben je nog nooit van God bekeerd. Dan ben je nooit van God bekeerd, mensen. Want de Heere zegt bij Jeremia 31: *met geweent en met smekingen zal Ik hen voeren*. God vergeeft nooit geen droge zonden. Maar al Gods kinderen krijgen een droefheid naar God die een onberouwlijke bekering tot zaligheid werkt.

En als dan die kindertjes op gaan groeien, dan is het een eigenschap van kinderen dat ze gaan spelen. Als ze ziek zijn spelen ze niet. Maar als ze gezond zijn dan spelen ze. En die oude mannen en die oude vrouwen, die zaten op de straten van Jeruzalem, leunend op hun stokken, die hebben dat spelen van de kinderen nooit afgekeurd. Die hebben er zich in verlustigd. Weet ge waarom? Daar zagen ze de toekomst in van de kerke Gods. Daar zagen ze hun eigen leven in terug. Want voordat ze oud waren en een stok nodig hadden, speelden ze ook. Ja. Gods volk spelen? Ja, dat zijn mensen die spelen. Gods kinderen spelen. En als de kinderen op straat spelen, is het een wonderlijk iets, dat ze zo blij zijn als kinderen iets vinden waar ze mee spelen kunnen. Je staat soms als vader en moeder er van verwonderd waar de kinderen het vandaan halen. En hoe groter massa er bij elkander is, hoe aangenamer dat ze het vinden. Ja, ze vechten met elkaar ook wel eens, hé, dat doen ze ook wel eens, vanzelf. En dat doen wij ook wel eens. Omdat we zulke boze naturen hebben. Dat komt ook uit als je jong bent vanzelf. Maar bij kinderen is het zo, ze zijn het weer zó kwijt. En oudere mensen, zijn die het ook zo kwijt als ze kwaad zijn? Nee, die blijven maar bokkig soms. Maanden en soms jaren bokkig tegen elkander. En dan mekaar voorbij lopen. Maar als je nu kinderen hebt, och dan denk je wel eens als vader en moeder, die hebben vast wel weer met elkaar gevochten, omdat ze schreeuwende thuis kwamen. Een bult op hun hoofd soms, of wat anders. En toch gaan ze weer naar elkaar toe en dan spelen ze weer net zo gezellig met elkaar.

De straten dier stad zullen vervuld worden met knechtjes en meisjes spelende op haar straten. Als een kind wat krijgt dan is hij blij en dan willen ze alles naar buiten slepen om de andere kinderen het te laten zien. Dat is ook een eigenschap. Die vader en moeder zeggen dan: *nee, dat kan niet, hoor. Dat moet je in huis houden.* Nee, maar ze proberen het toch stilletjes buiten de deur te krijgen om het de vriendjes en vriendinnetjes te laten zien en dan met mekaar te gaan spelen. Je leest in de bijbel van kinderen die spelen begrafenisje. En van kinderen die speelden bruiloft met mekaar. Ja. Wat hadden ze een schik met elkander.

Zal dat volk van God ook geen schik met elkander hebben? Komt en hoort, ik zal vertellen wat God aan mijn ziel gedaan heeft. Al ze nog eens opening naar de hemel gekregen hebben; als ze nog eens een preek hebben gehoord waren hun hart verklaard is; als ze nog eens een Godsontmoeting hebben gekregen; als ze nog eens een verruiming voor hun ziel hebben ontvangen; als ze nog eens aangenaam een psalm gezongen hebben. Wat spelen ze dan niet graag met elkander! Want het is net als Elia, geliefden, met die vrouw en die jongen. Toen Elia die koek kreeg - die door die vrouw gebakken is, - ik geloof voor honderd procent dat Elia die koek nooit alleen opgegeten heeft. Nooit. Maar hij heeft die vrouw en die jongen er ook van meegedeeld. En als ze wat krijgen ... sommige mensen zeggen: *dan vertel ik het tegen geen mens.* Maar dan moet je er niks van geloven; dan moet je er maar niks van geloven, als ze het niet

willen vertellen. Want een eigenschap van dat volk is om het mee te delen. "Komt en smaakt dat de Heere goed is."

*Komt laat ons samen Israëls HEER'
De Rotssteen van ons heil met eer
Met God gewijde zang ontmoeten.*

Knechtjes en meisjes spelende op de straten van Jeruzalem. Spelen ze niet met elkander? O ja. En als ze dan oud zijn geworden dan is het:

*'k Overdacht al d' oude dagen,
Jaren, eeuwen, gunsten, plagen,
En wat immer aan mijn ziel
Van Gods hand te beurte viel.* Psalm 77:3

En als dan het oude nog eens nieuw mag worden en ze krijgen er nog eens een beetje bij en God gaat Zijn werk bevestigen, wat een blijdschap leeft er dan in hun ziel!

*Wat blijdschap smaakt mijn ziel,
Wanneer ik voor u kniel,
In 't huis dat G' U hebt opgericht.*

O, knechtjes en meisjes spelende op de straten van Jeruzalem. Want de wereld en de godsdienst van tegenwoordig denken dat wij altijd met ons hoofd op onze borsten lopen. En die denken dat wij altijd in de pit³ zitten. En dan zeggen ze: "Wat een akelig volk toch. Die mensen hebben niks aan d'r leven. Ja. Ze gaan naar geen bowlinghellings toe en zij gaan naar geen voetbalveld en naar geen bioscopen en ze gaan naar geen paardraces en autorijden en al die andere rommel; o, ze gaan nergens naartoe. Ze zitten maar in een donkere kerk opgesloten."

O ja, mensen. "Eén ding heb ik van den Heere begeerd, dat zal ik zoeken. Om al de dagen mijns levens te wonen in het huis des HEEREN om de lieflijkheden des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel." En Hiskia zegt: "bij deze dingen leef ik, en in al deze is het leven van mijn geest."

Als God je bekeerd mensen, daar kun je gerust op rekenen, dan wordt Gods huis jouw huis. Gods huis wordt jouw huis. En dan moet je wel veel terug naar niks, maar toch krijg je wel eens wat. Och, weet je waarom je zo veel terug moet maar niks? Omdat je nog zoveel hebt! Daarom. Maar als je nu in die kerk eens mag komen, zó leeg, zó arm, zó ellendig, dat je zegt: *o God, ik kan niet langer meer leven; och laat Je aangezicht toch nog eens lichten. Och zeg toch nog eens wat tegen mijn ziel. In een land dor en mat zonder water. O God, ik kan zo niet sterven, ik kom nog in de wanhoop om. Och, Heere kom nog eens. "Vertroost mijn ziel in haar gewezen en zeg haar: Ik ben Uw heil alleen."* Zal God ze dan leeg weg sturen? Nee, nee. Daar zal spijs in mijn huis zijn.

De koningin van Scheba kwam met zoveel raadsels en Salomo die heeft ze allemaal opgelost. En die grote Heere Jezus, Zijn Naam is Raad, Wonderlijk, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst.

Och geliefden, straks als we het beleven mogen, dan is het veertig jaar dat wij voor het eerst gepreekt hebben en op de kansel staan. En als het dan nog gaan mag, och, dan zou ik nog wel voor veertig jaar erbij willen tekenen. Ja. Och, dan zeggen ze: *o God, dat is nu mijn leven.* En dan liever nog vier keer als drie keer op een dag. Werkelijk. Tegenwoordig kunnen ze ook niks meer. De ene die is ziek en de andere is zwak, en een ander heeft dit of dat. Och mensen, ik mankeer ook wel eens wat en wij

³ Zeeuws voor put

hebben ook niet altijd zoveel lust en liefde. Maar, och, als we er dan weer staan, dan is God zo getrouw!

*God is zo getrouw als sterk,
Hij zal Zijn werk
Voor mij vol-enden.
Verlaat niet wat Uw hand begon.*

Dan ben ik net als een jongeman, werkelijk. Och, dan denk ik, ik kan niet geloven dat ik bijna zestig jaar ben. Ja. En weet je waarom? Omdat je over die God niet wil klagen en durft klagen en mag klagen. Hij helpt en red mij keer op keer. En dat is zo waar, mensen, dat is een ambt, je wordt zo rijk uitbetaald. Wat is de rijkste uitbetaling die je krijgt? Dat is de opening van Gods Geest in de waarheid en dat is de toepassing voor je eigen hart, als God je er nog eens insluit. Och, als het dan weer eens gaat, dan kun je ook weer verre reizen doen en dan nog drie avonden spreken als de Heere ons nog sterken mag en dan weer terug naar Grand Rapids. Och, uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten. De liefde dienst des Vaders, des Zoons, en des Heiligen Geestes. Want ik heb geen liefde dienst. Ik ben niks beter als een vijand. Maar *Uw* liefdedienst.

Heb je het ook wel eens zo bekeken? Och ja mensen, de Heere is zo goed voor Zijn lieve volk en Hij sterkt Zijn knechten. Och, Die sterkt Zijn erfenis als ze mat en moede geworden is. En als hij dan nog voor een arm mens gebruikt mag worden, om nog eens een riem onder hun hart te steken, och dan binnen⁴ we toch zo blij. Dan gaan de tranen wel eens vloeien, als je 's nachts op bed ligt. En dan zeg ik wel eens: *o God, dat Je toch zó goed bin!* Dat Je nog nietig slijk gebruiken wil om nog voor een arm schepsel wat op te lossen. Werkelijk, dan bin ik toch zo blij. Dan is hij er veel blijer mee als dat hij heel Kanaän en heel Amerika zou krijgen. Geloof je dat wel? Werkelijk! Want het gaat om de ere Gods en het welzijn van Sion. Ja.

*De blijdschap zal het hart der vromen strelen,
Als zijn mij zien verlost van smaad en pijn.*

O volk, *hoop op den Heer' gij vromen.* Ja, je zal denken hopen op de vromen? Nee, nee, nee! De Heere zegt:

*Hoopt op den HEER' gij vromen.
Is Israël in nood
Er zal verlossing komen.
Zijn goedheid is zeer groot.
Hij maakt op hun gebeden....*

En ik heb nog nooit gebeden; ik heb nog nooit gebeden. Maar toch zegt de dichter:

*Hij maakt op hun gebeden
Gans Israël eens vrij
Van ongerechtigheden;
Zo doe Hij ook aan mij.*

Knechtjes en meisjes. Och ja, we moeten gaan eindigen, mensen. Maar daar staat in het andere versje: *Omdat het wonderlijk is in de ogen van het overblijfsel dezes volks te dezen dage, zou het daarom ook in Mijn ogen wonderlijk zijn? Spreekt de HEERE der heirscharen.* O nee!

*God zal ze zelf bevestigen en schragen;
En op Zijn rol waar Hij de volkeren schrijft*

⁴ Zeeuws voor: zijn

*Hen tellen als in Isr'ël ingelijfd
En doen de naam van Sionskinderen dragen.*

We moeten gaan eindigen, maar God mocht nog beginnen. God mocht beginnen. En ik hoop, mensen dat we vannacht er nog eens mee op bed mogen liggen. Al zouden we dan niet kunnen slapen, ja dat geeft niks, want we slapen veels te veel. We slapen veel te veel. Maar och, David zegt: *Ter middernacht sta ik op om U te loven, over de rechten Uwer gerechtigheid.* "Des nachts onderwijzen mij mijn nieren." Is ter voor God wat te wonderlijk? Och, mensen wij zijn maar goddeloze honden, anders niks. En vijanden van God en al maar d'r tegen indruisen. Met hoog verheven schild.

Maar is het te wonderlijk in Gods ogen? Nee, nee. Och ouders, dat je met die hoop vanavond eens naar huis mag gaan voor je arm, arm geslacht. God kan ze bekeren. God kan ze leren. God kan nog wonderen doen. Het zou toch wat wezen als we thuis kwamen en er lag eens een te schreeuwen: *ik ben God kwijt. Ik ben God kwijt.* Het zou toch wat wezen.

Och, kinderen ik hoop dat God je bekeren mag. Och, zoek toch de Heere in de dagen van je jeugd. Zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is, roept hem aan terwijl Hij nabij is. Och, "die Mij vindt, vindt het leven en trekt een welgevallen van den Heere." God mocht het bevestigen in uw midden en hij mocht Zijn volk nog verkwikken en verblijden opdat de blijdschap des HEEREN uw sterkte moge zijn.

Hopen in een hopeloze tijd en in een hopeloze toestand. God zegene Zijn Woord. Hij bekrachtige en bevestigte het door Zijn eeuwige Goddelijke Geest. Tot Zijn eer en tot onze zaligheid en blijdschap. Om het bloed Zijns Zoons. Amen.

Heere, Ge mocht dit enkel woord dat we in deze dag nog spreken mochten zegenen en heiligen. Och, doe verzoening over al het onze, want we zitten volgepropt met ons eigen. Maar och, dat die eigen eer tot schande mag worden en dat Gods eer mag klimmen uit het stof. Een gedenk deze gemeente. Och dat het hen in de toekomst goed moge gaan en dat er nog eens een jongen of een meisje tot U bekeerd mocht worden. Wil ook licht geven in het beroep uitgebracht door een gemeente. Bewaar ons en onze vrienden op de reizen. En doe verzoening over onze zonden. Om Christus' wil. Amen.

De leraar wordt staande toegezongen het 3^e vers van Psalm 134.

Slotzang Psalm 68:17.

Ontvang de zegen des Heeren.

*De Heere zegene en behoede u
De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede.
Amen*

9. EEN MOEDIG GETUIGENIS

Deze preek werd door Ds. Lamain geschreven te Rijssen, 1945

Zingen: Psalm 3:2 en 4.

Geliefden.

Het geloof is een gave Gods en wordt in de harten der uitverkorenen gewerkt door God, de Heilige Geest. Gods Woord zegt zo duidelijk, dat niemand een ding kan aannemen, tenzij het hem uit de hemel gegeven zij. Het is dus voor de mens maar niet te begrijpen en de oefening van dat geloof kan niet toegeschreven worden aan eigen kracht en vermogen. Gods volk hangt in alles, ook in dezen, af, van de werking der Goddelijke genade. Het blijft voor hen te allen tijde waar, wat de dichter zong in Ps. 89:8:

*Zo wij sterk zijn, daarvan hebt Gij alleen de eer:
Vermogen wij ook iets, zulks alles komt, o Heer',
Van Uw goedheid, die ons bescherming is bevonden*

Wat is het geloof een kostelijke genade. Door het geloof worden wij in Christus ingelijfd en al Zijn weldaden deelachtig. Het geloof is door de liefde werkende, en reinigt het hart, van alle dode werken, van alle besmettingen des vleses en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vrees Gods. Het geloof, zo verklaart de Apostel Paulus, overwint de wereld, 1 Joh. 5:4.

En welke dierbare getuigenissen en bevestigingen hebben wij daarvan in Hebr. 11, in welk kapittel de onsterfelijke helden op de zegewagen van hun geloof, na hun dood, de wereld omgevoerd worden, tot voorbeelden voor de volgende geslachten. Die overwinningen des geloofs zijn er alleen en worden bekomen in de zalige geloofsvereniging met Christus, de overste Leidsman en Voleinder des Geloofs, Hebr. 12:2. In Hem zijn zij meer dan overwinnaars. Voor het aangezicht van die meerdere Zerubbabel worden al de bergen, die zich hier verheffen, voor het volk van God, tot een vlak veld, Zach. 4:7. In die kracht verslaat Simson duizenden Filistijnen en zonder die kracht zit hij aan de holle plaats van Lechi in diepe moedeloosheid neer. In diezelfde kracht des geloofs verslaat Elia honderden Baälpriesters op de Karmel. Doch zonder die geloofsoefeningen gaat hij voor Izébel op de vlucht. Gedurig laat de Heere Zijn bekommerd, alsook Zijn bevestigd volk gevoelen, dat zij in zichzelf zwak van moed en klein van krachten zijn. Ja, dat zij stof van jongs af zijn geweest, Ps. 103:7. Doch gelijk het is met alle genade en weldaden uit het Verbond der Genade, zo is het ook met de oefening des geloofs: God verspilt Zijn genade niet. Hij schenkt het niet vóór de tijd, want dan zou Gods volk zorgeloos worden. Ook niet ná de tijd, want dan waren zij in moedeloosheid omgekomen. Maar op de juiste tijd, wanneer het in de bange strijd des levens van node is, schenkt de Getrouwe Jehovah dat geloof. *Verkwikkend ons ter goeder uur.* Gods wijsheid blinkt in al de leidingen met Zijn volk uit. En in die leidingen beoogt dat Volzalige Wezen niet anders dan de verheerlijking van Zijn Naam, de verhoging van Christus, de beschaming van de hel. Maar ook de verlossing en de zaligheid van Zijn gunstgenoten.

Dat alles blijkt ons zo duidelijk uit het Woord des Heeren, dat wij thans met u wensen te overdenken en dat uw gewijde aandacht vindt opgetekend in Handelingen 21:13.

Maar Paulus antwoordde: Wat doet gij, dat gij weent en mijn hart week maakt? Want ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor de Naam des Heeren Jezus.

In deze voorgelezen tekstwoorden hebben wij:

"EEN MOEDIG GETUIGENIS, ALS VRUCHT VAN DE TOERUSTENDE EN VERSTERKENDE GENADE VAN DE HEILIGE GEEST."

- I. *Wat in dat getuigenis wordt verklaard.*
- II. *Wat wij in dat getuigenis hebben op te merken.*
- III. *Met welk doel ons dat getuigenis is nagelaten.*

I. Het moedig getuigenis dat in onze tekst wordt gegeven, is gekomen uit het hart en uit de mond van de grote Godsgezant Paulus. Van hem, die in zijn natuurstaat Saulus heette, d.w.z. *de Sterke*, doch na zijn bekering de naam droeg van Paulus, namelijk *de Zwakke*. Immers op de weg naar Damaskus had het God behaagd, naar het souvereine van Zijn genade, dien briesende leeuw neer te vellen en in zijn loop te stuiten. Daar, op die weg, is God hem te sterk geworden. Een genade, die voor elk mens, aanzienlijk of gering, rijk of arm, onmisbaar is voor de eeuwigheid. Christus heeft immers tegen Nicodémus verklaard: "Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien," Joh. 3:3.

Nadat Gods allesoverwinnende genade in Paulus bij aanvang verheerlijkt was, is hij gekomen in de straat, genaamd "De Rechte". God brengt Zijn volk niet in kronkelwegen, maar Sion zal door recht verlost worden, Jes. 1:27, en dat is ook door hem beleefd. Toen Ananias de boodschap kreeg, om het Evangelie aan die in zichzelf verloren Saulus te verkondigen, als uit de mond Gods, rezen er bij die discipel zoveel bezwaren op: Ananias durfde er schier niet heen te gaan. Kostelijk echter heeft de Heere al die bezwaren opgelost.

- Allereerst door hem te zeggen, hoe Paulus daar lag. Van biddende mensen, van bedelaars aan de troon der genade behoeven wij niet bang te zijn. Paulus lag daar ontwapend, alhoewel Gods Geest hem het sterkste wapen in de hand had gegeven.
- Maar ten tweede, de bezwaren zijn geheel weggenomen, doordat de Heere van dien overwonnene op Damascus' weg betuigde: "Want zie, is deze mij niet een uitverkoren vat, om Mijn Naam te dragen voor de heidenen." God Zelf zou hem op de preekstoel zetten. Dus hij zou er zelf niet opklimmen, zoals dat in deze tijden van verwarring helaas zoveel geschiedt. De Heere zou Paulus een bijzondere bestemming geven als "Apostel der Heidenen." Welk een grote plaats heeft Paulus in Gods Kerk ingenomen.

De grote Dr. Owen in Engeland stelde eenmaal de vraag, *of er in de Nieuw-Testamentische bedeling wel een man geweest is, met zoveel licht en genade als Paulus*. Inderdaad: Paulus schreef aan de gemeente van Korinthe (1 Kor. 15:10): *Ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen, doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij is*. Die bazuin heeft een zeker geluid gegeven. In leer en leven heeft hij Christus en Dien gekruist, gepredikt en uitgeleefd. Ook van hem kunnen wij wel zeggen, gelijk de Waarheid zegt van Stéfanus dat hij een man was, *vol des geloofs en des Heiligen Geestes*. Een duidelijk bewijs daarvan hebben wij in onze tekstwoorden.

In het voorgaande twintigste hoofdstuk hebben wij het aandoenlijk afscheid dat de Apostel Paulus nam van de broeders te Eféze, en waarin ons verklaard worden de tedere banden, die daar lagen, tussen hem en de gemeente daar. Paulus moest van die

Gemeente worden losgerukt, gelijk in de oorspronkelijke tekst van de Bijbel staat. Het waren bande, die de eeuwigheid zoude verduren, en het was een vereniging, die zijn grond had in de vereniging met Christus, het gezegende Hoofd Zijner duurgekochte Kerk.

Van stad tot stad en van plaats tot plaats kondigde de Heilige Geest Paulus aan, dat hem banden en verdrukkingen wachten. En wat het grootste voorrecht voor hem was, de Heere Zelf kwam hem er voor in te winnen, zodat hij als vrucht daarvan het mocht aanvaarde.

Van Milete ging de reis verder. Allereerst kwamen zij aan het eiland Coos of Cos. Dat eiland was in de grijze Oudheid beroemd om zijn zalven, zijn wijnbouw en kostbare kledingstukken, die er vervaardigd werden.

Op die reis heeft de Apostel ook Tyrus aangedaan. Tyrus was vanouds een rijke koopstad, zoals Gods Woord daarvan spreekt in Ezechiël 26 tot 28. In dat Tyrus was een kleine gemeente. Die plaats heeft ook onder ons bekendheid verkregen door de beloften, die God betreffende Tyrus heeft gegeven. In het laatste der dagen hebben die hun vervulling gekregen, getuige de grote genade, bewezen aan de Kanaänese vrouw, gelijk Gods Woord daarvan spreekt in Matth. 15. Weleer had Paulus ook in Tyrus gepredikt en het eeuwig Evangelie in het midden van die plaats gebracht. Het was wel een kleine Gemeente, maar toch een voorbeeldige Gemeente. Wat was er een innige liefdeband onder dat volk. Opmerkelijk is het, dat, wanneer Paulus er zeven dagen had vertoefd en zijn reis zou vervolgen, de gehele Gemeente hem uitgeleide deed. Bij dat afscheid waren niet alleen de mannen, maar ook de vrouwen en de kinderen tegenwoordig. Gods Geest heeft dat niet tevergeefs laten optekenen. Wat geeft ons dat een diepe indruk van de kracht der Waarheid ook op de consciëntie van kinderen. Terwijl die ouders naar de kerk gingen, hebben zij hun kinderen niet aan hun lot overgelaten, zodat zij vrij op de straat konden spelen of hun vermaak in de bossen konden vinden.

Gods Woord, op de dag des Heeren, maar ook in de week, wanneer de gelegenheid daartoe geopend wordt. Immers, het bloed van onze kinderen zal God eenmaal van onze hand afeisen. Paulus had niet over de hoofden van die kinderen heen gepreikt maar hen meegenomen, aangesproken, vermaand en opgewekt. De kinderen horen er toch ook bij. *Uit de mond der jonge kinderen en der zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest.* Toen het in Joëls dagen biddag was, moesten de kinderen er ook bij zijn, zelfs degenen, die de borsten zogen, Joël 2:16.

Gods Woord schrijft geen jeugddiensten voor, zoals in onze moderne tijden op verschillende plaatsen worden georganiseerd. Die jeugddiensten werden bij onze vaders niet gevonden, doch in de bediening van het Woord mogen de kinderen niet vergeten worden. Paulus droeg jong en oud op zijn hart en zie nu de vrucht: *zij allen vergezellen hem naar het schip.*

Ook in Ptolemaïs heeft Paulus een dag met de broeders doorgebracht. We lezen nergens in Gods Woord, dat de Apostel in een hotel heeft moeten logeren. Overal was er nog een plaatsje te vinden voor de trouwe Godsgezant. We hebben ons te wachten voor wereldgelijkvormigheid. Dat er allerwegen voor Paulus open harten en huizen waren, blijkt uit het verdere van de reisbeschrijving.

In Cesaréa heeft Paulus zijn intrek weer genomen in het huis van Filippus. Met open armen is hij daar ontvangen door de Evangelist, die vroeger diaken was geweest, volgens Hand. 6. Het was een man vol des geloofs en des Heiligen Geestes. De man, die eenmaal het Evangelie gepredikt heeft aan de Samaritanen en die ook bekend is uit

de ontmoeting met de Kamerling van Candacé, aan wien hij Jezus had mogen verkondigen, maar ook het sacrament des doops had bediend.

In Cesaréa had Filippus het werk voortgezet van Petrus. En wat een gelukkig en bewelddadig gezin had die Filippus, gelijk de Waarheid ons meedeelt. Vier dochters, maagden nog, had Filippus, die profeteerden. Dochters, waaraan vervuld was, wat in Joël 2:28 en 29 was voorspeld. Een gezin, om er jaloers op te worden. O, waar treffen wij het in onze dagen nog aan, dat er zulk een getuigenis gegeven kan worden. Toen de tiende plaag over Egypteland kwam, was er in elk huisgezin één dode, doch hoeveel gezinnen zijn er thans, ook onder de belijders der Waarheid, waar zij allen missen het waarachtige leven Gods. Het mocht ons wel aangrijpen, zulk een droeve geesteloosheid.

Ouders, zijn er nog onder uw kinderen die God vrezen en die getuigenis mogen geven van de genade Gods aan hen en in hen verheerlijkt? Wat zal het een verkwikking en een veraangenaming geweest zijn voor de Apostel Paulus temidden van zijn strijd in zulk een gezin te mogen verkeren. Daar zal de wereld er wel onder gelegen hebben en het zal daar wel een Beth-El, *een Huis Gods* geweest zijn, een voorportaal van de hemel.

Terwijl men in dat huis in onderlinge liefde en vrede sprak van de wegen Gods en van de verschillende ontmoetingen op de weg naar de hemel, tot elkanders bemoediging en versterking, kwam in dat gezelschap opeens een profeet uit Jeruzalem, een man, die ook in het midden van die vrienden niet onbekend was. Immers in Hand. 11:2 enz. lezen wij van Agabus, die in Antiochié voorspelde *de grote hongersnood die er over heel de wereld komen zou in de dagen van de keizer Claudius*. Dat er aanvankelijk blijdschap zal geweest zijn bij de komst van Agabus, kan een ieder wel begrijpen. Als Gods volk niet blij is, wanneer ze elkander ontmoeten, dan is er een gebrek in hun geestelijk leven. Het zijn toch kinderen van één Vader, en van hetzelfde huisgezin? Zij staan toch elkander nader dan de band van de aardse min. Ze zijn door één Vader bemind. Ze zijn door één bloed gekocht. Ze worden door één Geest geleid. Toch bracht de komst van de oude profeet grote ontroering in het saamvergaderde gezelschap. Diepe indruk maakte het, toen Agabus rechtuit op Paulus afging en de gordel van Paulus nam en zichzelf de handen en voeten ging binden. Was dat geen vreemd verschijnsel? Immers nee. Het was een gewoonte onder de profeten des Oude Verbonds, om dooreen zichtbaar teken een zekere zaak voor te stellen. Ik moge u enkele teksten noemen, waaruit dat duidelijk blijkt. Lees zelf maar Jes. 20:2 en 3 : Jer. 13:1 : 27:2 : Ezech. 4:1 : 12:3 en nog vele andere. Dat alles was bedoeld om de profetie te bevestigen: het zal zo zeker geschiede, alsof het reeds geschied was. En ook om hen, die er bij waren een sterke indruk ervan te geven. Hetgeen wij zien, maakt gewoonlijk een sterkere indruk op ons, dan hetgeen waar wij slechts van horen.

Dat allen met gespannen aandacht die handeling zullen gadeslagen hebben kan een ieder van ons wel begrijpen. Vol eerbied heeft het gezelschap gestaard op Agabus en met opmerkzaamheid gelet op hetgeen hij zeggen zou. En niet lang hebben zij geduld moeten oefenen, maar aanstonds klonk het in het midden der vergadering: "Dit zegt de Heilige Geest." Dus niet de een of ander van Gods volk, of een van Gods knechten. Hoe menigmaal zeggen zij iets in hun leven. Met al de achting, die wij voorts voor hen hebben, wat betreft de genade die hen persoonlijk is geschonken, toch kunnen wij niet altijd bouwen op hetgeen zij zeggen. Wie zal in dezen niet beschaamd en

schaamrood moeten zijn. Niemand zal het wel te boven komen om met David te bidden:

*"Zet, Heer' een wacht voor mijne lippen,
Behoed de deuren van mijn mond
Opdat ik mij, tot genen stond
Iets onbedachtzaams laat ontglippen."* (Psalm 141:3).

Maar hier sprak de Heilige Geest en dat is een waarachtig en onbedrieglijk Getuige. Wat Hij spreekt, is de waarheid. Dat getuigen heeft ook zulk een overredende kracht.

Hoor maar wat Agabus daar verklaart: *"Dit zegt de Heilige Geest: De man, wiens deze gordel is, zullen de Joden alzo te Jeruzalem binden en overleveren, in de handen der heidenen."* Grootte ontroering greep het gezelschap aan, dat in Filippus' huis was vergaderd. Ze hadden Paulus zo lief. Allereerst vanwege de grote genade in hen verheerlijkt. Maar ten tweede, vanwege de menigerlei genade Gods hem geschonken in de bediening, waartoe God Zelf hem had geroepen. *"Als wij nu dit hoorden"*, zo staat er in vers 12, *"baden, beiden wij, en die van die plaats waren, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem."*

Er was in dat gedrag iets, dat te prijzen was, doch veelmeer dat te misprijzen, dus af te keuren was.

Wat er in te prijzen was? De liefde die ze openbaarde tegenover de getrouwe Godsgezant. Wanneer een leraar afscheid moet nemen, en de gemeente zou zeggen: "Gelukkig, die zijn we ook weer kwijt", wat is dat verschrikkelijk. In Cesaréa wilde ze Paulus niet kwijt. Integendeel, zij wilde hem behouden. Wat zou het zijn, als zij straks afscheid moesten nemen, en dan nooit meer onder de bediening van die leraar zou kunnen verkeren. Ja daarbij, zij hadden Paulus voor al die ellende niet over. Dat was de oorzaak, dat er in hun gedrag veel meer was, dat te misprijzen was. Er kwam meer eigenliefde naar voren, dan de liefde Gods. Zij wilden Paulus terughouden van de weg, die God voor hem opende en waarin Gods wil verklaard werd. Ze wilden Paulus de banden en de gevangenis besparen. Straks worden zij het met God eens en dan hebben zij een kostelijke plaats. Maar in het eerst wilde zij hem bewaren, voor al hetgeen, dat God over hem besloten had. Dat de tranen van zijn vrienden veel meer indruk op het gemoed van de Apostel gemaakt hebben, dan de vijandschap van de tegenstanders, blijkt duidelijk.

Is Paulus er door geschokt of aan het wankelen geraakt? Het heeft hem inderdaad wel aangedaan, waaruit duidelijk blijkt, dat hij ook mens was. Doch op datzelfde moment is hij versterkt met kracht in zijn ziel. Door de toerustende en versterkende genade van de Heilige Geest heeft hij getuigd: *"Wat doet gij, dat gij weent en mijn harte week maakt? Want ik ben bereid, niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem, voor de Naam des Heeren Jezus."* Paulus had zich onvoorwaardelijk overgegeven aan God, om de weg te gaan die de Heere hem wees. Veel vijandschap heeft de Apostel ontmoet, vooral van de Joden. Het Evangelie dat hij predikte, was niet naar de mens, maar tegen de mens. En zonder aanzien des persoons had Paulus dat Evangelie overal verkondigd. Alle zonde brak hij af, alle eigengerechtigheid gaf hij de doodsteek en alle grond buiten Christus werd door hem ontdekt. Voor alles, buiten het enige fundament Christus, was in de prediking van de Apostel geen ademtocht. En zie, dat heeft wat vijandschap verwekt! Straks zouden zij roepen: "Het is niet behoorlijk, dat hij leve!" Wat er echter over zijn hoofd zou komen, hij vreesde niet. Hij was ten volle ingewonnen voor al de wegen, die God met hem zou houden.

Hij had geen wil meer over gehouden en in de leerschool Christi was de Apostel zodanig geoefend, in druk, kruis en zelfverloochening, dat alles, wat God over hem brengen zou, goed was. Hij achtte zijn leven niet dierbaar voor zichzelf.

Wanneer wij nu nader stil staan bij hetgeen door de Apostel in dat getuigenis verklaard wordt, dan zegt hij, ten eerste, *dat hij niet vreest, gebonden te worden*. Wanneer wij het uitwendig bezien, als mens, dan valt het voor onze natuur niet mee, gebonden te worden. Reeds in de schepping is in ons gelegd, een begeren naar vrijheid. Gebonden te worden is dus geheel tegen de mens. Denk maar eens in, wat het betekent: uit het huiselijk, uit het maatschappelijk leven gehaald te worden en dan opgesloten te worden in een beperkte ruimte, waar wij maar een beperkte vrijheid genieten en van de buitenwereld geheel zijn afgesloten.

Paulus schreef daarom niet zonder reden in Hebr. 13:3: "Gedenkt der gevangenen, alsof gij zelf gevangenen waart." Inderdaad het lijden dat over het algemeen in gevangnissen geleden wordt is groot. Het kost aan sommigen het leven. Voor Paulus was het niet erg. En waarom niet? Omdat zijn ziel in de banden van Christus zijn vrijheid mocht hebben. Vader Ledeboer schreef eens, toen hij gegijzeld was in Leiden: "*In de gevangenis was ik vrij.*"

De ziel van Gods volk kan nooit gebonden zijn in de geloofsvereniging met Christus. In die vereniging ligt de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods. En daarbij: Paulus was bereid, wanneer het Gods wil was, zelfs te sterven. De dood vreesde hij niet met al zijn verschrikkingen. Om dat laatste beter te kunnen verstaan, is het nodig op drie zaken te letten

- a. Een onbekeerd mens kan niet sterven. De dood is de bezoldiging der zonde, een koning der verschrikking. O, die dood, wat is hij vreeslijk. Toen zelfs de spotter Bésazar voor de dood geplaatst werd, werden de banden van zijn lendenen los, zijn knieën stieten tegen elkander en de glans van zijn aangezicht veranderde. De dood is een tegennatuurlijke zaak. Wij zijn geschapen om te leven en wij worden geboren om te sterven. Sterven houdt in: God te ontmoeten, een heilig en rechtvaardig God, Die nooit afstand van Zijn recht kan doen, maar de zondaar, die sterft buiten Christus, verwerpen zal in de poel, die brandt van vuur en sulfer. O, al wat een mens heeft, zal hij geven voor zijn leven. Sommigen hebben al hun schatten wel willen geven om het leven te behouden. Doch daar is geen geweer in die strijd.
- b. Denk ook aan een mens, die van dood levend gemaakt is, en bij aanvang met Ruth uit Moab is getrokken. Een mens, die door wederbarende genade een droefheid heeft leren kennen naar God, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Een mens, die, toen God hem aan het eind van zijn eigen wegen bracht, Christus leerde kennen als de Weg, de Waarheid en het Leven, die zoveel in de opening van dien Borg heeft mogen proeven en smaken, kan zulk een mens sterven? Een ziel, die met de broeders van Jozef aan één tafel heeft gegeten en gedronken, tot dronken worden toe, maar voor wie de zaak nooit is opgelost en afgehandeld, kunnen zij de dood aandoen, bij al wat zij genieten en ervaren mochten? De schrik slaat hen menigmaal om het hart, als zij aan de dood denken. God staat nog tegenover hen als Rechter, en dat recht is nog nooit voldaan met bewustheid voor hun eigen ziel. Hun schuld is wel eens bedekt geweest door de liefde Gods, maar nog nooit vergeven door het recht. Er was wel eens een onderhandeling, maar de afhandeling missen ze nog. En zij hebben wel gevoeld, dat bemoediging nog geen

- oplossing is. En zo zou ik kunnen doorgaan. Maar genoeg, om u te laten gevoelen, dat zulk een onopgeloste ziel, de meeste tijd beeft en vreest voor de dood.
- c. En hoe staat het met dat volk, dat bewuste genade heeft ontvangen? En waarvoor, met medeweten voor zichzelf de dood verslonden is tot overwinning? Paulus schrijft, dat de laatste vijand, namelijk de dood, te niet gedaan moet worden. Wij kunnen in ons leven vergeving van onze schuld en een recht ten eeuwigten leven verkregen hebben, ja, teruggebracht zijn in de gemeenschap Gods en verzegeld met de Heilige Geest der belofte, doch we moeten ook stervensgenade ontvangen. Stervensgenade, om de reis, door het donkere Baca-dal des doods te kunnen maken. O, wat is dat volk menigmaal omringd, door duisterheden! Wat kan alles ver weggezakt zijn, zodat wij met Job moeten zeggen: "Ga ik voorwaarts, ik zie Hem niet en achterwaarts, zo merk ik Hem niet." Wat kunnen de bekampingen van Satan, de veroordelingen van ons hart, de woelingen van de zonde vele en de verberging van Gods vriendelijk aanschijn groot zijn, zodat wij als eenzaam en verschoven neersitten. Er komt gedurig zoveel tussen, dat een scheiding maakt tussen God en de ziel.
- En zou dan het scheepje met volle zeilen de haven binnen kunnen stevenen, onder zoveel verbergingen? Immers nee. Het kan wel zo donker en bestreden, maar ook zo zorgeloos en lusteloos zijn, dat ze zeggen: "Waar zal het straks nog aankomen? Wat zal het einde nog eens zijn?"

En stel daar nu eens tegenover het kloekmoedig getuigenis van Paulus. Was het geen grootspraak, geen ijdele bluf, geen overschatten van zichzelf, gelijk weleer bij de discipelen, die zeide: "Wij zullen met U in de dood gaan?" Dat te zeggen of te denken, zou goddeloos zijn. Nee, niet uit hoogmoed, maar door de genade van de Heilige Geest kon de Apostel zulk een getuigenis geven. Immers, Paulus was, wat zijn staat voor de eeuwigheid betreft, gestorven. Hoor maar in Gal. 2:19, waar hij van zichzelf verklaart: "Ik ben door de Wet der Wet gestorven, opdat ik Gode leven zou." En wat de stand van zijn zielsleven aanging, beoefende hij, wat wij lezen in 1 Kor. 15:31: "Ik sterf alle dagen, hetwelk ik betuig bij onzen roem, dien ik heb in Christus Jezus." Zie, mijn geliefden, daar lag het geheim, waarom Paulus niet tegen de dood opzag, de dood niet vreesde. Integendeel, hij zag de dood met blijmoedigheid tegemoet, al was het zelfs de marteldood. De dood was voor Paulus *geen koning der verschrikking*, maar *een bode des vredes*.

Paulus was er van verzekerd: "Indien wij met Hem lijden, wij zullen ook met Hem verheerlijkt worden." Zie daar nu het antwoord op de vraag, wat in dat getuigenis verklaard wordt.

II. *Wat wij in dat getuigenis hebben op te merken*, is de tweede vraag, die thans om beantwoording vraagt.

Wanneer de Apostel in onze tekst zegt: "*Want ik ben bereid, niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem, voor de Naam des Heeren Jezus*", dan hebben wij daarin op te merken

- a. dat hij spreekt van Jeruzalem,
- b. dat hij gebonden wil worden en sterven voor de Naam des Heeren Jezus,
- c. dat hij daartoe bereid is.

a. In Jeruzalem wil de Apostel alles ondergaan, wat hij in onzen tekst opsomt. Waarom toch? Was het voor Paulus dan niet hetzelfde, waar hij zou gebonden worden en sterven? Daar in Jeruzalem had hij als een Farizeeër geleefd. Daar had hij de

Gemeente Gods vervolgd, daar had hij mede een welbehagen gehad aan de dood van Stéfanus. Maar ook daar had hij, nadat God hem krachtdadig bekeerd had, het Evangelie verkondigd, van die Christus, Die hij eertijds zó had tegengestaan. En dat Evangelie, dat hij daar zo menigmaal gepredikt had, wenste hij te bezegelen met zijn bloed. Daar te Jeruzalem woonde er zovelen, die zijn broeders waren, wat betrof zijn maagschap naar het vlees en welk een innerlijke betrekking lag erin zijn ziel, aangaande het Jodendom. Hij schrijft zelfs in Rom. 9:3: "Want ik zou zelf wel wensen verbannen te zijn van Christus voor mijn broeders, die mijn maagschap zijn naar het vlees."

Niet zó, dat de Apostel zou wensen verstokt of verhard te zijn tegen Christus, zoals zij waren, want dit kan door geen Godzalig mens gewenst worden. Maar hij wenst door een overvloedige liefde, - die zich nochtans altijd aan Gods wil onderwerpt, - de straf die hen vanwege hun verhardheid naar Gods rechtvaardig oordeel te wachten stond, in hun plaats te mogen dragen, opdat zij van hun verhardheid en verbanning mochten bevrijd worden, gelijk ook Mozes gebeden heeft voor de Israëlieten, Ex. 32:32.

Wanneer daar nu in Jeruzalem zijn eigen volk zou zien, met welk een volkomen overgave Paulus zichzelf overgeeft voor de gevangenis, en voor de dood zelfs niet vreest, wanneer zij zouden zien zijn standvastig geloof in Christus Jezus, dan zouden er wellicht nog velen bewogen worden, tot datzelfde geloof. *Leringen wekken en voorbeelden trekken*. Op zichzelf zou dat die kracht niet openbaren, maar God kon het als middel gebruiken, zoals dat wel meerdere malen is gebleken. Maar het voornaamste, waarom hij wenste te sterven te Jeruzalem, zal wel geweest zijn, dat daar in die stad zijn Borg en Middelaar gebonden was geworden, gesleept van rechtbank naar rechtbank, bloed gezweet, ja ook voor hem daar de dood was ingegaan. Dat Borgtochtelijk leven, lijden, sterven en die opstanding en verhoging van Christus was toch de grond van zijn eeuwige behoudenis. Wat heeft dat volmaakte Offerlam en Zijn volkomen Borgwerk altijd zijn ziel diep doordrongen. Wat heeft dat liefdesvuur van Christus steeds zijn hart verwarmd en in brand gezet, om gewillig alle hoon en smaad te dragen. Hij schrijft zelfs aan de Galaten: "Ik draag de lidtekenen van Christus in mijn lichaam." Zoveel van de gelijkvormigheid van Christus mocht hij hebben in zijn leven, dat hij er met volle vrijmoedigheid van gewagen mocht. O, wat een begeerlijke genade, waar helaas weinig van in oefening is onder het volk van God. Zou schaamte, diepe schaamte onze harten niet moeten vervullen? Te Jeruzalem zou Paulus willen sterven, op die vaste grondslag en dat onwrikbare fundament, door Christus gelegd in zijn dood en opstanding.

b. En nu vervolgens, Hij wenste het alles te ondergaan voor de Naam van de Heere Jezus. Wat is het een groot verschil, of wij onszelf in de gevangenis brengen, of dat wij er in gebracht worden. Simson, die Nazireeër Gods, verleid door Delila, bracht er zichzelf in. En wat een smart is dat voor hem geweest, toen hij daar zat met afgesneden haren en met uitgestoken ogen. Daniël en Petrus zijn in de gevangenis gebracht, maar door God eruit verlost. Petrus lag zelfs te slapen, de laatste nacht voordat hij voor de Raad gebracht zou worden.

*"Ik lag en sliep gerust,
Van 's Heeren trouw bewust."*

Paulus en Silas zongen in de kerker, met hun voeten in de stok. Gode lof, midden in de nacht. Wij kunnen onszelf wel martelaar maken, maar overal waar wij met onszelf in komen moeten wij met onszelf uit. En in zulke wegen, hebben wij ook geen

toegang tot God. Moeten wij de gevangenis in, moeten wij sterven als een kwaaddoener of omdat wij tegen de wetten des lands gehandeld hebben, dan is het droevig. Zo wilde Paulus niet in de gevangenis komen en zo wilde de Apostel niet sterven, maar wel voor de Naam des Heeren Jezus.

O, wat blijkt in alles, dat Paulus geoefend was door de Heilige Geest in de kennis van de Middelaar des Verbonds. Hij is "Heere." Een heer is iemand, die een bezitter is van anderen, maar die ook heerschappij over anderen heeft. Zo was Jozef heer over Egypteland. "Heer", zo noemen leerlingen hun onderwijzer en knechten hun baas. *Heer-zijn* legt grote verplichtingen op. Ze zijn geroepen om hun ondergeschikten te verzorgen, hen onder goede tucht te houden, maar ook zachtmoedig te behandelen. Ja, ze zijn verplicht een voorbeeld voor hen te zijn.

Onze Heere Jezus is zulk een Heere. Hij is een Heere van alles. Hij is Heere over alle schepselen. Ja, zelfs over Satan. Hij is het Hoofd van 's hemels legerscharen, doch in het bijzonder Heere over Zijn volk. Hij heeft hen met Zijn dierbaar bloed gekocht uit Satans macht en uit der zonde heerschappij. Hij heeft hen verlost van het verderf. Hij is Jezus, Die verlost van het hoogste kwaad en brengt tot het hoogste goed. En dat doet Hij door verdienste en toepassing. Ja, dat alles doet Hij, opdat zij Hem zouden dienen zonder vrees. Geen wonder, dat de dichter dan ook zegt in Psalm 133:2: "*Die liefdegeur moet elk tot liefde nopen.*"

Uit die oceaan van de liefde Christi was Paulus bedeed geworden. en nu was de vrucht wederliefde. De Heere Jezus had alles voor Hem over gehad en nu had Paulus ook alles voor Hem over. Zijn hart brandde van liefde tot die Middelaar. Welke zeeën er ook over zijn ziel heengingen, dat liefdesvuur ging niet uit. 't Was door geen vijand uit te blussen. Wel werd dat vuur nog aangewakkerd door de heetste oven der verdrukking, die voor de kruisgezant werd geopend. Die dierbare Naam van Jezus, Die onder de hemel gegeven is tot zaligheid (Hand. 4:12) en waarvan de bruid getuigde (Hoogl. 1:3) "Uw Naam is een olie, die uitgestort is, daarom hebben U de maagden lief", had voor de Apostel waarde gekregen toen zijn naam was vergaan.

Persoonlijk in zijn eigen zielsleven, had hij die Naam leren kennen en omhelzen. Wat een dierbare bedieningen had hij daaruit voor zijn eigen hart mogen ontmoeten. Ja, die Naam had in de praktijk van zijn leven, na al de ontdekkingen aan zijn verloren staat en bij al de inleving van zijn doodsstaat meer en meer glans en heerlijkheid gekregen. En zoals dat nu was in zijn persoonlijk leven, zo was dat ook gegaan in zijn *ambtelijk* leven. Die Naam van Jezus was niet minder, maar wel meer geworden. Het was de kracht van zijn bediening. Daar lag een volheid in, waaruit hij steeds putten mocht en waar nooit een einde aan kwam. Die Middelaar was voor hem alles en in allen. En ziet, voor die Naam van Jezus wenste hij te sterven. Die Naam had voor hem meer waarde dan zijn leven. Dierbare zielsgestalte, kostelijke genade, die meer blinkt dan het goud van Ofir.

c. En nu in de derde plaats: wat wij hebben op te merken in dat moedig getuigenis is: *dat Paulus zegt bereid te zijn, om gebonden te worden en ook om te sterven.* De Apostel kon alzo spreken, niet, alsof hij door eigen kracht en vermogen zo verenigd was met druk en kruis en de dood kon inwachten. Och neen, maar het is hier hetzelfde, dat hij eenmaal schreef aan de Filippenzen (Filipp. 4:13) "Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft." Het was dezelfde genade, waarvan Asaf getuigenis gaf in Psalm 73:12:

*"En mij, hiertoe door U bereid,
Opnemen in Uw heerlijkheid."*

Paulus gaf dat getuigenis, door de toerustende en versterkende genade van de Heilige Geest, maar niet buiten de kracht des Vaders en de genade van de Zoon.

1. De Vader is toch de eerste Oorzaak van alle genade en weldaden in de harten van Gods uitverkorenen. Lezen wij niet in Col. 1:12: "Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht?" En zo is het ook hier. Van onszelf bezitten wij niets. Ja, wij hebben allen, ook Gods kinderen, vlees en bloed, dat zich der wet Gods niet onderwerpt, wat het ook nooit kan. Alles, wat in ons is, staat in vijandschap tegen de wegen en leidingen Gods en in het bijzonder, wanneer druk en kruis over ons komt. De voorbeelden uit Gods Woord zijn voor het grijpen om het te bewijzen. Denk aan Jakob toen hij sprak: "Alle deze dingen zijn tegen mij." Lezen wij niet van Gideon, die tot de Engel zei: "Indien de Heere met ons ware, dan zou dit kwaad ons niet overkomen zijn, Datzelfde verdorven hart bezat ook Paulus. Hoor zijn klacht in Rom. 7:24: "Ik ellendig mens; wie zal mij verlossen van het lichaam der zonde en des doods." God Zelf echter had Paulus ingewonnen voor banden en gevangenis, ja zelfs voor de dood. Zó was zijn hart bereid, dat het was als aarde onder de ploeg en als leem in de hand van de pottenbakker. Die ons tot dit alles bereid heeft is God. Paulus had zich onvoorwaardelijk aan de Raad Gods mogen overgeven. Hij wenst die Raad uit te dienen, wetende, dat Gods Raad zal bestaan en dat Hij al Zijn welbehagen doen zal. Ja, dat Zijn doen majesteit en heerlijkheid is. Hij wist ook, dat God Zijn volk nooit zal laten verzocht worden boven vermogen, maar dat Hij met de verzoeking de uitkomst geeft. Dat Hij een God is, Die onder het zwaarste kruis en onder het bitterste leed Zijn volk nooit begeeft en nimmer verlaat, doch kracht en sterkte verleent in al wat door hen te doorleven is. In martelaarstijden geeft God martelaarsgenade. En in alles bekomt God Zijn eer. Wanneer ons dat boven alles dierbaar is, wat geeft dan de ziel zich gewillig over en wat is er dan een ootmoedig bukken onder de majesteit Gods. Daarenboven: alle dingen moeten toch medewerken ten goede voor degenen, die God liefhebben en naar Zijn voornemen zijn geroepen, Rom. 8:28.
2. Dat Paulus bereid was, was ook de vrucht van de genade des Zoons en van de geloofsvereniging met Christus. Immers, in die Christus was Paulus van eeuwigheid begrepen, krachtens het besluit Gods. Het was een vrucht uit de dadelijke gemeenschap met dat gezegende Hoofd Christus in de tijd, dat Paulus bereid was, alle ellende en beproevingen te ondergaan. Christus had het ook voor de Apostel uitgedrukt: "Zonder Mij kunt gij niets doen." Het gelovig zien op Christus bewaart het volk van God voor hoogmoed. "Want toen ik Hem zag," zo zegt Johannes op Patmos, "viel ik als dood aan Zijn voeten." Maar ook anderzijds: dat gelovig zien op Christus verheft uit de put van moedeloosheid en doet ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan ons voorgesteld, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Hebr. 12:2. Ja, hoe meer Zijn volmaakte gehoorzaamheid en bereidwilligheid aan ons wordt geopenbaard, hoe meer betrekking onze ziel zal ontvangen, om met Hem, voor Hem en door Hem te lijden en te sterven. O, die gezegende Zone Gods heeft alle genade voor de Zijnen verworven. Zij leren het wel in de praktijk des levens, dat zij alles kwijt zijn en van zichzelf niets bezitten, dan ellende en vijandschap. Zij kunnen zichzelf ook nergens brengen, maar Zijn Goddelijke kracht moet in hen steeds verheerlijkt worden.

Christus was bereid in de stilte van de nooit-begonnen eeuwigheid om dat grote werk der verlossing te aanvaarden en op Zich te nemen, Ps. 40:8. Hij was bereid, in de volheid des tijds, zoals de bruid in Hooglied 2:8 zegt: "Dat is de stem mijns Liefsten. Ziet Hem, Hij komt! Springende op de bergen en huppelende op de heuvelen." Christus was verheugd over Zijn eigen onderneming. Hij was bereid om Zijn lijden in te gaan: "Nu is Mijn ziel ontroerd en wat zal Ik zeggen: Vader verlos Mij uit deze ure? Maar hiertoe ben Ik in deze ure gekomen," Joh. 12:27. Het zware lijden van Gethsémané ging Hij blijmoedig tegemoet. Matth. 26:30: "En als zij de lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar de Olijfberg," Vrijwillig gaf Hij zich over aan zijn vijanden, Joh. 18:8. Hij was bereid om op Gabbatha te verschijnen en bereid Golgotha te betreden. "De ijver van Uw huis heeft Mij verteerd," Ps. 69:10. Hij heeft de dood zelfs niet gevreesd, maar is hem blijmoedig ingegaan: het laatste fort van de duivel. En zie, door die kracht was Paulus nu ook bereid.

3. Doch in de derde plaats, de Heilige Geest had hem ook bereid. David zegt in die dierbare 108ste Psalm:

*"Mijn hart, o Hemelmajesteit,
Is tot Uw dienst en lof bereid."*

De Heilige Geest had Christus het lichaam toebereid, maar ook diezelfde Geest had Paulus bereid gemaakt om te sterven. Die Geest gaat uit van de Vader en de Zoon en is een dadelijk en wezenlijk Persoon, Die krachtdadig en onweerstandelijk werkt. De Heilige Geest maakt de dode zondaar levend, overtuigt hem van zonde, gerechtigheid en oordeel. Maar van de Heilige Geest heeft Christus ook gezegd: "Die zal Mij verheerlijken op de aarde." En wat dat betekent? Dat de Heilige Geest ook gegeven wordt, als een Geest des oordeels en der uitbranding, om die overtuigde en ontdekte zondaar aan het einde van al zijn doen en laten te brengen en plaats te maken voor de Persoon des Middelaars en voor Zijn dierbaar en onmisbaar Borgwerk.

Ja, het is die Goddelijke Geest, Die met Christus verenigt, Zijn Persoon en werk toepast in hun hart, waarop de gelovige aanneming volgt. En daarin is begrepen dat enerzijds de dood van Christus zijn leven wordt, doch anderzijds wordt het leven van Christus zijn dood. Van nature is niemand bereid om gebonden te worden en te sterven. Sterven houdt immers in: God te ontmoeten, en hoe zal dat ooit plaats kunnen hebben buiten de toerekening van Christus' volmaakte gerechtigheid, van die gerechtigheid, door Hem verworven, door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid? En zie, daartoe bewerkt nu de Heilige Geest de uitverkorenen. "Hetzij dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren."

En wat nog meer het werk van de Heilige Geest is: *Hij wint uit er Hij wint in.* Uitwinnen van onszelf, werpt alle hoogten en sterkten neer in ons hart, die zich verheffen tegen de kennis van Christus. De Geest legt alle gedachten gevangen, maakt een einde aan alle redeneringen van ons vlees en bloed. De Geest wint ons in voor Gods wegen met ons. De Geest blust het vuur van eigenliefde uit en maakt van hart gewillig en bereid, om de Heere te volgen, door bezaaide en onbezaaide landen. Dat er in ons hart komt een onvoorwaardelijke overgave van onszelf, van lot en leven in de hand des Heeren, welke weg hij ook voor ons opent, als het maar leidt tot Zijn eer en heerlijkheid en tot de verheffing van Zijn driemaal heilige Naam.

III. Gaan wij nu in de derde plaats na, *met welk doel dat moedig getuigenis door die grote kruisgezant is gegeven en door Gods Geest ons is nagelaten.*

Al wat tevoren geschreven is, dat is tot onze lering tevoren geschreven, opdat wij door lijdzaamheid en vertroosting der schriften hoop hebben zouden, Rom. 15:4. Dat getuigenis staat daar tot roem van die God, Wien het soms behaagt, in bijzondere tijden met Zijn volk en knechten te pronken, voor het oog van engelen en mensen.

In bijzondere tijden geeft God bijzondere genade en in bijzondere noden bijzondere ondersteuning en verlossing. Zoals weleer aan Noach het oordeel van de Zondvloed bekend gemaakt was en tot Abraham door die getrouwe Jehovah gezegd was: "Zal ik voor Abraham verbergen, wat Ik doe?" Zo had de Heere het voor Paulus niet verborgen gehouden, wat hem te wachten stond. Hij ging dus geen onbekende toekomst tegemoet. "Gewisselijk, de Heere zal geen ding doen, tenzij dat Hij Zijn verborgenheid aan Zijn knechten, de profeten, zal geopenbaard hebben."

Bereid, ja, volkomen bereid gaat Paulus de dood tegemoet. Doch alleen door Christus, Die hem kracht geeft, Die hem ondersteunt en staande houdt, bij al wat doorleefd moet worden. O, in de verheffing van de Jordaan wordt de kracht van Christus openbaar. Van het tijdgeloof heeft Christus gezegd dat, wanneer verdrukking of vervolging komt, om des Woords wil, dan worden zij terstond geërgerd. Dat tijdgeloof heeft geen wortel en waar het mee begint, daar schijnt het mee te eindigen, namelijk met blijdschap. Gans anders is het met degenen die het zaligmakend geloof deelachtig zijn. Zij worden sterk in de Heere en in de sterkte Zijner macht. Zij zijn die helden, die het slijk der straten treden. God trekt Zijn hand niet van hen af in het uur van nood en dood.

*"Die de vromen in genen nood
Verlaten zal tot in de dood.
Geen ding ontbreekt hen vroeg noch spade
Zalig is hij, die op Hem bouwt
En Hem van harte gans vertrouwt."* Psalm 84:6, Datheen

Dat volk valt met al het hunne weg. Maar in hun God en Koning zijn zij meer dan overwinnaars. Zij lopen van hun post niet weg, maar zijn getrouw tot de dood. *Zij worden in de kracht Gods bewaard, door het geloof tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in den laatsten tijd, 1 Petrus 1:5.*

Het behaagt God, naar Zijn vrijmachtige welbehagen, Zich in Zijn volk te verheerlijken ten spijt van alle aanslagen der hel, ten spijt van alle redeneringen van vlees en bloed. Job mag in diepe beproevingen komen, al de pijlen des Satans op zijn ziel worden afgeschoten, doch in stee van weg te zinken en voor eeuwig om te komen in die jammerkolk van ellende, betuigt hij: *"Ik weet, mijn Verlosser leeft"*, Job 19:25.

Satan knarst met zijn tanden, ja, hij brult als een leeuw van woede het geloof overwint. God kroont Zijn eigen werk. Wat van ons is, valt weg en kan de beproeving niet doorstaan. Maar wat van God is, juicht tot Zijn heerlijkheid en eer. God staat er Zelf voor in. En Christus is er Borg voor. Hij stelde Zijn leven voor Zijn schapen, in de eeuwigheid, op Golgotha, doch doet dat ook door alle eeuwen heen aan de rechterhand van Zijn Vader. Hij is een volkomen Zaligmaker, Die volkomen kan zaligmaken allen, die door Hem tot God gaan. Niet één ogenblik trekt Hij Zijn hand van dat volk af. Zijn oog is altijd open over hen, bij dagen en bij nachten, in voor- en tegenspoed.

Hij draagt de banier boven tienduizend. Zijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Hij doet Zijn volk in Hem triomferen. Dat getuigenis van Paulus is ons nagelaten om licht

te verspreiden over het heilig oogmerk, dat God heeft met de beproevingen van Zijn volk. *Eigen krachten te verliezen, wordt op Jezus' school geleerd.* Eigen wil en zin moet verloochend worden. De beproevingen dienen om de meest verborgen zonden van het hart te doden. Gods volk wordt in die wegen gewaar, waaraan zij nog vast zitten, en waaraan zij nog niet zijn gestorven. Zij komen aan de weet, dat er in hun leven veel meer is, dat niet ontdekt is, dan dat wel ontdekt is. De vezelen van eigenliefde en vijandschap tegen God liggen zó diep, dat zij van zichzelf schrikken en beven moeten. O, wat wordt in zulke tijden van beproeving alles blootgelegd voor het aangezicht des Heeren. Maar dan wordt ook de kracht des Heeren openbaar in het afbreken en doden van al het hunne. Gods doel met hen is, om hen zuiver te verenigen met de volmaakte wille Gods, die alleen heilig, wijs en goed is. Gods weg is gans volmaakt en recht. O, die beproevingen zijn zo noodzakelijk om het werk van Gods genade, dat zo menigmaal onder de as bedolven ligt, te voorschijn te brengen, en opdat dat beproefde volk openlijk partij voor God zal kiezen, en aan de zijde Gods zal vallen, gelijk de oude Eli dat deed, toen hij betuigde tot Samuël: *"Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in Zijn ogen."*

Maar die beproevingen zijn ook noodzakelijk om afgesneden te worden van alle verwachtingen van heuvelen en van bergen, ja, van de begeerte onzer liefste vrienden en betrekkingen, opdat wij in onze weg alleen het oog op God gericht zullen houden. En onze gedurige bede zij: *"Leer mij, o God, Uw welbehagen te doen."* Zo zijn al de beproevingen niet tot hun schade, maar ter bevordering van hun geluk.

"Want Ik ben bereid."

Wat een dierbare zielsgestalte. Onderworpen te zijn aan de wil Gods en zich blijmoedig toe te vertrouwen aan de trouwe leiding Gods door het geloof. *"Onder alle wee met God tevrêe, onder alle smart een dankbaar hart."* O zeker, Paulus was een man, die geen onzekere en geen onbekende toekomst tegemoet ging. Stéfanus zag de hemel geopend en dat was ook zo in de ziel van de grote Apostel Paulus. Hij verwachtte met Abraham de stad die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is. En met Mozes zag hij op de vergelding des loons. Hij was bereid te sterven in de gegronde en geheiligde wetenschap, dat het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden.

Het geloof redeneert niet, en is niet gebouwd op kansberekeningen, doch verlaat zich onvoorwaardelijk op de eeuwige God en op Zijn onveranderlijke en onwrikbare beloften; op de beloften des tegenwoordigen en toekomstigen levens. Ja, het is voor Gods volk hier maar een verdrukking van tien dagen. En dat volk komt in het gezicht van de haven niet om, maar zal zeker beleven, (omdat hun zaak in God vastligt): *"Dan zijn zij verblijd, omdat zij gestild zijn, n.l. al de golven en baren, die hier over hen heen gingen, en dat Hij hen tot de haven hunner begeerte geleid heeft,"* Ps. 107:30. En in dat gelovig vertrouwend gezicht van de heerlijkheid, die aanstaande is, mocht Paulus en mogen allen, die dezelfde genade deelachtig zijn, wel instemmen met Asaf in Psalm 73:12:

"k Zal dan gedurig bij U zijn," enz.

TOEPASSING.

Dat wij nu nog een ogenblik tot onszelf mochten inkeren, gemeente, en de overdachte waarheid mochten binden op uw consciëntie. Een van onze oudvaders drukte eens kernachtig uit, dat na elke predikatie er *drie* een toepassing moeten maken. Allereerst

is dat de roeping van de leraar. Doch elke hoorder is daartoe ook ten duurste verplicht. Het voornaamste is echter, dat God de Heilige Geest de Waarheid toepast aan ons hart. Mocht dat bovenal, ook in deze ure, niet achterwege blijven.

Wij hebben gehoord van een rijk bevoorrecht en bewelddig man die met vrijmoedigheid schrijven kon aan de Gemeente van Korinthe: "Weest mede mijn navolgers, broeders, gelijkerwijs ook ik van Christus," 1 Kor. 11:1. Paulus was een man, die de voetstappen van Christus drukken mocht. En de grote genade, waarvan wij thans uit dezen tekst vernemen mochten, bestond daarin, dat hij bereid was, zijn leven te geven, voor de Naam en de zaak van de Heere Jezus. Door God Zelf was hij bereid gemaakt en hij had rust gevonden in de banden van Christus en vrede in de dood van Christus. De prikkel uit de dood was voor de Apostel weggenomen en zijn ziel was in alles verenigd met de wille Gods. O dierbare, o kostelijke genade! Och, of wij er recht jaloers op mochten zijn of worden en er heilbegerig naar uitzagen, om dezelfde genade deelachtig te worden.

Zal het wel zijn voor de grote, rasnaderende eeuwigheid, dan zullen wij in meerdere of mindere mate iets van die genade moeten leren kennen. Vreselijk zal het zijn, daar vreemdelling van te zijn en te blijven. De grote massa, ook onder de belijders van de Waarheid, wordt er echter noch heet noch koud onder. Wat neemt het getal schrikbarend toe van degenen, die voortleven als weleer Gallio, waarvan wij lezen, dat hij zich geen van deze dingen aantrok. Wat zijn er weinig indrukken van dood en eeuwigheid onder het geslacht, dat thans leeft.

Hoe zeldzaam wordt het gevonden, dat de vraag: "Ben ik bereid, God te ontmoeten?" nog gedaan wordt in het verborgene, zowel als in het openbaar. En toch, mijn medereizigers naar de eeuwigheid, dat is de hoofdvraag en de hoofdzaak van ons gehele leven. In de staat der rechtheid was de dood er niet en was het dus niet nodig voorbereid te worden voor de dood. Doch nu, door onze diepe zondeval en bondsbreuk in Adam, is het de mens gezet, eenmaal te sterven en daarna het oordeel. Van Henoeh en Elia lezen wij in de Waarheid, dat zij de dood niet gezien hebben als zodanig, hoewel zij in hun leven van het sterven geen vreemdelling gebleven zijn. God zelf had hen van de wereld en de zonde, de wet en zichzelf doen afsterven, om het leven alleen in God, door Christus te vinden, Die het Leven is voor al Zijn volk.

Groot is het onderscheid in dit leven en in de dood naar het souvereine van Gods eeuwig welbehagen. De wereld moet sterven en Gods volk mag sterven.

O, dat een ieder, jong en oud, klein en groot het toch met ernst onderzoeken, waar hij bij behoort. Het is maar van tweeën een, een derde weg bestaat er niet. God zette u eens stil, arme wereldling, uitwendige belijder, naam-christen, eigengerechtigde farizeeër en allen, die behoort bij de gerusten te Sion en de zekeren op de berg van Samaria. Dat God van de hemel u nog eens een boodschap zond, gelijk eenmaal aan Hiskia: "*Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven.*"

Wij stellen de dag des doods maar verre. Ja, het is in de praktijk zo, dat alle mensen wel kunnen en moeten sterven, behalve wij. De dood is onze grootste vijand. En het is noodzakelijk en profijtelijk, dat hij onze beste vriend wordt. Maar zal dat zo zijn, wat moet er dan een wonder Gods plaats hebben in ons leven! Dat het in de tijd eeuwigheid wordt voor ons. De volle verantwoordelijkheid ligt voor de mens en God eist van elk schepsel Zijn beeld terug. Doch zal het ooit gaan drukken en ons in levende bekommerning aan de hemel binden, dan is ons van node de krachtadige en onwederstandelijke bediening van de Heilige Geest.

O, dat die dierbare Noordenwind en Zuidenwind des Geestes de hof van ons hart en van de Kerk doorwaaien mocht. Het staat boven allen twijfel onwrikbaar vast, dat God Zijn uitverkorenen zal toebrengen en dat van dat getal er niet één zal worden gemist. Doch anderzijds: wij beleven wel de tijd, door een onzer vaderen voorspeld, dat er gepreekt en nog eens gepreekt zal worden, doch dat het weinigen raakt. O, wat is de verhardheid en verstoktheid groot onder de Waarheid. Zo groot dat wij er wel van schrikken en beven mogen.

Doch tenslotte: het is voor elk maar een persoonlijke zaak. Onbekeerde van hart en leven, dat de Waarheid nog eens tot u ging spreken. Kon ik het eens op uw hart binden, de noodzakelijkheid van de voor- en toebereiding voor de grote eeuwigheid. terwijl gij nog zijt in het heden der genade. Straks gaat de deur voor eeuwig dicht en zal de stem van Gods knechten zwijgen. Dan zal het Evangelie wel in uw oor klinken, doch tot uw eeuwige verdoemenis. Paulus vreesde de dood niet, omdat hij gestorven was, Gal. 2:19 en omdat hij elke dag stierf, 1 Kor. 15:31. De dood was voor hem geen betaling voorde zonde maar een afsterving van dezelve en een doorgang tot het eeuwig leven.

O, laat mijn raad u behagen, kinderen, jongelingen en jongedochters. Breek uw zonde af door gerechtigheid. Geen harten te jong en geen haren te grijs om God te zoeken en uw knieën voor die God te buigen, Die in Christus genade kan en wil bewijzen zelfs aan de grootste der zondaren, die Hem ootmoedig te voet valt. Veracht het woord dezer vermaning niet, doch neemt het ter harte eer de ure daar is, dat u onbereid en onverzoend de reis naar de eeuwigheid zult moeten aanvaarden.

En allen, die op vermeende gronden denkt God wel te kunnen ontmoeten straks: o, dat gij uzelf toch eens nauw mocht doorzoeken! Het zal wat zijn, op de hemel gerekend te hebben en voor eeuwig in de hel te vallen. Gods Woord heeft er u gedurig buiten gesloten en menigmaal is het u aangezegd, ook persoonlijk, dat de gronden, waarop u steunt, de eeuwigheid niet kunnen verduren. Het verschil is groot of God ons bereid maakt, zoals wij dat van Paulus hoorden, of dat wij onszelf voorbereiden voor de eeuwigheid. Er zijn wat mensen, die wonen in het land van belofte. Elke dag, ja, elk ogenblik hebben zij er één of meer, maar de zaken die noodzakelijk gekend moeten worden, ontbreken. Zeg zelf maar eens: waar heeft God u gevonden? Waar is Zijn liefde in uw hart uitgestort? Waar en wanneer hebt gij Gods deugden liever gekregen dan uw eigen leven? Waar hebt u Gods recht omhelsd? Waar werd het afgesneden en werd Christus geopenbaard? Waar blonk het werk Gods uit in uw ziel, in het kwijt worden van uzelf, in het eens worden met God, in het overgeven en in het overgenomen worden van uw persoon, van uw lot en leven in de handen Gods voor tijd en eeuwigheid? Waar werd een belovend God een vervullend God voor uw ziel in Christus?

En waar wij altijd op letten moeten, is wel dit: elke weldaad brengt zijn vrucht, maar ook zijn blijdschap met zich mee. En waar dit alles gemist wordt, is het bedenkelijk en zijn onze gronden niet houdbaar voor de eeuwigheid. O, ik bid u, houd niet langer vast aan hetgeen u ontvallen zal in de ure des doods. Dat God u schenke, die grondslag, die stand houdt, ook in de ure der verzoeking, die over heel de wereld komen zal, maar ook in de ure des doods.

Paulus rustte op dat enige fundament Christus, en hij is er niet beschaamd mee uitgekomen. Dat zal ook de ervaring zijn van allen, die kennis hebben en deel bekomen hebben aan dezelfde genade. Met God komen wij niet bedrogen uit.

*"Zijn goedheid is in nood en dood
Voor ons, zijn volk, oneindig groot."*

O, volk, dat met heilige jaloersheid ziet op de grote genade, maar als een missend mens over de aarde moet zwerven. Die daar dolen met een ongeredde ziel, met een openstaande schuld en met onbeantwoorde liefde. Hoe bang is het u menigmaal bij de gedachte, aan de volvoering van de Goddelijke gerichten en bij de gedachte aan de eeuwigheid, die aanstaande is. Wat een vrees is er gedurig in uw hart, dat uw werk niet in der waarheid zijn zal. Wat een bestrijding dat u mist, wat Gods volk bezit en dat gij u nog eens bedriegen zult. Wat is het gedurig in uw hart: *Paulus was bereid, Gods volk heeft een toevorzicht, maar ik ben van dat alles ontbloot.* En hoe het alles moet, daar hebt u vroeger wel eens over gesproken, maar nu bent u aan de weet gekomen, dat u het niet weet. O, zielen, haast u om uws levens wil! God leide u uit uzelf en brenge u in de klove der Steenrots, in de dierbare wonde van Christus, waar alleen bedekking en beveiliging is tegen de toorn van de Almachtige, maar ook tegen de pijlen van de vijand.

God verlene u die genade, om met Paulus te kunnen zeggen: "Want ik ben bereid." In de vereniging met Christus door het geloof zal het alleen maar kunnen. Dan blijven er geen bezwaren meer over, maar blikk onze ziel over dood en graf heen.

Volk des Heeren, wat een dierbare zielsgestalte had Paulus! Kort bij God, dat is verre van de zonde. Maar ook, kort bij God, dat is dicht bij de dood. En nu mocht u meer betrekking hebben op de dood dan op het leven. De dood is immers de roeischuit, die al het volk brengt uit dit Mesech der ellende naar het Kanaän der eeuwige vrijmaking. De dood is een bode Gods, om Gods kinderen thuis te halen. O, volk des Heeren, wandelt waardig naar het Evangelie van Christus. Uw Hoofd en Borg heeft zich onderworpen aan de wille des Vaders in de eeuwigheid maar ook in de hof van Gethsémané. En die Christus heeft betuigd: "Zo wie achter Mij wil komen, verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge Mij."

De tijden zijn bang en de toekomst is donker. Aan de komst van Christus op de wolken des hemels gaan zware tijden vooraf. Tijden, waarin het zó benauwd zal zijn, als het nog niet geweest is, sinds dat er een volk op de wereld geweest is. De wereld maakt zich rijp voor het oordeel. Vloekend en spottend gaan zij hun verderf tegemoet,

*"En die valse godsdiensten bedrijven
Zullen voor u niet beklijven."*

De Heere heeft Zich toegerust als een Held ten strijde, om bezoeking te doen over alle goddeloosheid en boosheid des mensen. En daarbij, Christus komt met de wan in Zijn hand om Zijn dorsvloer te doorzuiveren. De oven zal heet gestookt worden, opdat al het menselijke zal verbranden. En alleen wat van God is, zal overblijven. Dat wij het één zowel als het ander mochten aanvaarden. God bedele Zijn volk en knechten met eerlijk- en getouwmakende genade. Wij mochten onszelf er eens voor overhebben. God spaart ons vlees niet, onze bezittingen niet, doch verheerlijkt Zichzelf in Zijn recht en gerechtigheid. O, dat wij samen die plaats met Micha mochten innemen: "Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd."

Dan zouden wij verblijd zijn, dat God komt. *Christus komt*, zo schreef de Godzalige Rutherford, *om met Zijn vijanden af te rekenen en om Zijn oudste zuster - de Joodse kerk - en Zijn jongste zuster - de heidense kerk - te vergaderen en te verzamelen tot de bruiloft des Lams.* Gods werk zal triomferen. Dat die bereidheid des harten, om alles te aanvaarden en over te nemen, ja de zwaarste verdrukkingen en beproevingen, ons niet werden onthouden, wetende dat het alles is tot ons nut. Het is tot loutering,

beproeving en heiliging. Het is, opdat wij meer en meer, Christus zouden gelijkvormig worden, opdat wij Zijn heiligheid zouden deelachtig worden, opdat wij geoefend zouden worden tot Godzaligheid. *Zonder heiligmaking zal niemand God zien.*

O, dat zo de kracht des geloofs in ons hart en in ons leven openbaar werden tot lof van de Drie-enige God en tot vrede en blijdschap van onze harten, opdat zo bevestigd werd:

*"In de grootste smarten
Blijven onze harten
In de Heer' gerust.
'k Zal Hem nooit vergeten
Hem mijn Helper heten,
Al mijn Hoop en Lust."*

AMEN.

Nazang: Psalm 57:5.

10. Rust in God temidden van de grootste storm des levens

Deze preek werd door ds. Lamain in 1945 voor de pers gereedgemaakt

Zingen Psalm 138:4. Datheen

Psalm

Psalm 68:11

Psalm 41:6.

Geliefden.

Wat wij daar samen zongen is een klein gedeelte van de nalatenschap uit Davids profetisch testament. Hij prijst in die Psalm de goedertierenheid en waarheid des Heeren, aanschouwt de overwinning van Christus door het geloof en heeft houvast aan de volvoering van het werk Gods, niet alleen voor Gods kerk in het algemeen, maar ook persoonlijk voor zijn eigen ziel. Verneem maar die roem des geloofs en de zekerheid van zijn zaligheid

*Als ik door angst en tegenspoed,
Ben in kleinmoed,
Gij mij verkwikket.*

Gods volk heeft hier een afwisselend leven, een leven van "op en neer". Een leven, dat gekenmerkt is door droefheid en blijdschap. Soms roemen zij in God, en dan weer hebben zij een zwijgende mond. Het ene ogenblik kunnen zij door sterke benden dringen, en het andere moment sidderen ze bij het geritsel van een blad. Welk een angsten kunnen hen aangrijpen en welke tegenspoeden kunnen hun deel zijn in dit kommervolle leven. Nu eens in uitwendige wegen en tijdelijke zaken, die hen benauwen, Maar dan ook weer bij inwendige strijd en diepten van de satan, waarin zij komen: verberging, van Gods aangezicht, onttrekkingen van het dadelijke licht en leven Gods. En zie, dat alles maakt hen menigmaal moedeloos. Gideon was moedeloos. Simson kende het. Elia heeft het beleefd en het is de zielservaring van al de pelgrims op weg naar het hemels Jeruzalem.

Maar, "*Gij verkwikt Uw volk goedertier.*" Zij worden verkwikt door de dierbare openingen, die God uit Zijn woord geeft in hun hart. Verkwikt door de gelovige aanschouwingen en omhelzingen van Vorst Immanuël. Verkwikt uit de vastheid van Gods verbond, ja verkwikt door de vertroosting van de Heilige Geest. Ook worden ze verkwikt door de genieting van de eerstelingen uit het hemels Kanaän. In de woestijn kon Gods volk wel niet alle vruchten uit Kanaän ontvangen, Maar zij hebben de druiven van Eskol gegeten, en geproefd van de granaatappelen en van de vijgen, die daar groeiden.

En er staat nog meer in die Psalm, dan dat God Zijn volk verkwikt en ophaalt uit al hun moedeloosheid.

*Ook tegen mijn wreedsten vijand
Uw rechterhand, Mij hulp toeschikket.*

Satan is een wrede vijand. Hij wordt genoemd een briesende leeuw, die dag en nacht maar op de loer ligt, en elke gelegenheid aangrijpt om Gods arme volk te treffen. Hij heeft zelfs Christus aangevallen in de staat Zijner diepe vernedering, en Hem geen rust gelaten, totdat op Golgotha de kop van dat serpent vermorzeld werd door die grote Overwinnaar, en de dood, Satans laatste fort voor eeuwig krachteloos gemaakt werd.

De wereld is een grote vijand, Maar Christus zegt: "Ik heb de wereld overwonnen. Het eigen vlees is de grootste verrader en de grootste vijand van Gods eer en onze zaligheid. De Vader heeft echter Christus macht gegeven over alle vlees: "opdat al wat Gij Hem gegeven hebt, Hij hun het eeuwige leven geve." Joh. 17:2.

Tenslotte, de vijanden die Gods kerk en volk belagen, zijn als haren huns hoofds, zo menigvuldig. Maar welk een geweld zij ook ontplooien, "de Heere in de hoogte is geweldiger dan het bruisen van grote wateren." Psalm 93:4. De sterke rechterhand des Heeren doet krachtige daden. Hij verlost dat volk uit de hand van al hun belagers.

De drie jongelingen in de oven van Babel zijn dat gewaar geworden. Daniël heeft het in de leeuwenkuil ondervonden. En Paulus zegt: "Hij heeft mij uit de muil der leeuwen gered." De hand des Heeren wordt, volgens Jesaja 66:14, bekend aan Zijn knechten. Bekend ook daarin, dat Gods kind door de kracht van het wereldoverwinnend geloof mag zingen: "*Gij zult mijn kruis eindigen hier.*" Hier wordt het kruis niet weggenomen van Gods volk, wel gedurig verwisseld.

Maar, "*In het kruis geeft hij hun goeden moed.*" Die grote kruisdrager Christus draagt er zorg voor, dat de Zijnen onder het kruis niet bezwijken. Dat kruis zal hier eindigen. Ze gaan met hun kruis naar 't Vaderhuis. Maar dan valt het voor eeuwig weg. In de hemel is geen zonde, geen verberging, geen verlaten, geen vertwijfeling meer, maar daar zal Gods volk eeuwig triomferen in hun gezegend Hoofd Christus. En dat niet, omdat er enige waarde of verdienste in hen werd gevonden. O nee, alle roem is uitgesloten:

*"Want goedertier,
Zijt Gij gestadig."*

De bron van alle genadeweldaden is de goedertierenheid des Heeren, Zijn vrije liefde, omdat Hij al Zijn volk van eeuwigheid heeft liefgehad en tot in eeuwigheid liefhebben zal. God is bewogen, in Zichzelf en naar Zijn eeuwige goedertierenheden in Christus ontfermt Hij zich telkens en telkens. Hij wordt des ontfermens niet moede noch mat. Elk ogenblik verzondigen zij het en zouden zij voor eeuwig omkomen. "Want, Ik, de Heere, word niet veranderd: daarom zijt gij, o kinderen Jacobs niet verteerd." Mal. 3:6. En daar ligt het ook alleen in gegrond, dat de dichter in het einde zegt:

*"Het werk Uwer handen zult Gij
Volvoeren vrij
O Heer' genadig."*

Mensenwerk valt weg, ons werk verbrandt. Gods werk alleen houdt stand. Hij is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is. God volvoert het in de wereld, in Zijn kerk, in de harten van Zijn volk naar Zijn soeverein welbehagen. En het einde is: "genade, genade", opdat de lof van Gods Naam zal worden verhoogd. Zie, dat is het besluit uit de nalatenschap van Davids kostelijk profetisch testament: *Welk een bemoediging ligt daarin voor Gods erfdeel.* Welgelukzalig, die het zingen mag met insluiting van zichzelf. Voor die kerk is geen nood, in welke nood zij ook mag komen. Hun Verlosser is sterk, Heere der heirscharen is Zijn Naam. God is een toevlucht voor de Zijnen. En waar de wereld beeft en siddert en is als een voortgedreven zee, die niet rusten kan, daar schenkt die getrouwe Jehovah de rust des geloofs, die door geen onheil kan worden verstoord.

In deze ure wensen wij met biddend opzien tot de God aller genade, nader stil te staan bij en te vernemen, wat God voor Zijn volk is op de vaak zo onstuimige levenszee.

Onze tekst vindt u daartoe opgetekend in Handelingen 27:22-25.

"Doch alsnu vermaan ik ulieden goedsmoeds te zijn: want er zal geen verlies geschieden van iemands leven onder u, maar alleen van het schip. Want dezen zelfden nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, Wiens ik ben, Welken ik ook dien. Zeggende: Vrees niet, Paulus! gij moet voor de Keizer gesteld worden: en zie, God heeft u geschonken allen, die met u varen. Daarom zijt goedsmoeds, mannen, want ik geloof Gode, dat het alzo zijn zal, gelijkwijs het mij gezegd is."

Onze tekst spreekt: Van de rust in God temidden van de grootste storm des levens.

Die rust is:

1. Een geheim voor de wereld.
2. Een vrucht van Christus' bediening.
3. Een weldaad alleen voor Gods erfdeel.

Paulus' persoon, leven en arbeid blinkt de soevereine almachtige genade Gods op bijzondere wijze uit. Ook in dat gedeelte van zijn leven, waarbij wij in deze ure wensen stil te staan. Veel genade Gods heeft die apostel der heidenen leren kennen, maar daartegenover ook veel van de smaad en vijandschap van de wereld. Bittere haat vooral van de zijde van zijn eigen 'ik' was zijn deel. De ontdekkende en ontblotende bediening van het kruis van Christus was een aanstoot en ergernis. Dat dit een deel van zijn traktement is, beschrijft de apostel zelf in Kor. 11:24 - 26. "Van de Joden heb ik veertig slagen min één, vijfmaal ontvangen. Driemaal ben ik met roeden geselsd geweest, eens ben ik gestenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, een ganse nacht en dag heb ik in de diepte doorgebracht: In het reizen menigmaal in gevaren van rivieren, in gevaren van moordenaars, in gevaren van mijn geslacht, in gevaren van de heidenen, in gevaren in de stad, in gevaren in de woestijn, in gevaren onder de valse broederen, in gevaren op de zee."

In Filippi was Paulus ook in de gevangenis geweest, maar weldra liet men hem daar weer los, nadat hij geselsd was. Handelingen 16:6. In Handelingen 21:33 lezen wij, dat hij wederom gegrepen is, gearresteerd werd en met twee ketenen gebonden. Maar hij kreeg de vrijheid zich voor het volk te verantwoorden. Hij heeft ook nog gesproken tot de Joodse Raad. Maar is toen op last van de Overste weggerukt uit het midden van hen en in de legerplaats bracht, Handelingen 23:10. Daar heeft de Heere hem bemoedigd en in die nacht tot hem gezegd: "Heb goeden moed Paulus, want gelijk gij te Jeruzalem van Mij betuigd hebt, alzo moet gij ook te Rome getuigen," vs. 11.

Welke samenrotting de Joden ook hadden gemaakt, en welke plannen ze ook hadden gesmeed, om Paulus om te brengen, Gods plan zou niet verbroken worden. Paulus is naar Cesarea overgebracht, waar hij twee jaar in de gevangenis heeft doorgebracht. Bij de verantwoording voor Festus heeft hij zich op de Keizer beroepen. Paulus ging in hoger beroep en toen dat aanvaard werd door de autoriteiten, werd een weg gezocht om naar Rome komen.

Onder bevel van de officier Julius wordt Paulus tegelijk met een paar honderd misdadigers naar de Keizersstad gebracht. Hoewel men uitgezien had naar een gunstige gelegenheid slaagde men er niet in een schip, met rechtstreekse bestemming naar Rome te vinden. Men moest zich tevreden stellen met een koopvaardijschip afkomstig uit Adramytenië, een stad in Cilicië (tegenover Lesbos). Dat was de eerste tegenslag in de volgende lange reeks van tegenspoeden. De reis, met een dergelijk schip, dat meer ingericht was op het vervoer van koopwaar dan van mensen en verschillende havens aandeed om handel te drijven, betekende voor de in het open ruim saamgepakte gevangenen een langdurige marteling.

Gods volk neemt zijn weg op in het licht en zij moeten die weg in het donker uit gaan leven. Gods weg lag voor Paulus dadelijk in het donker. Zijn geloof werd onmiddellijk, op de proef gesteld. Bekijk zelf het gezelschap maar, waarmee de apostel de reis maken moet.

In een enge ruimte is de wereld opgehoopt in zijn uiterste ontarding. Matrozen zijn er, die van ouds bekend stonden als ruw en goddeloos in hun uitleving. Soldaten zijn er aan boord, van dat soort, dat eenmaal de ter dood veroordeelden Christus durfde te bespotten en tergen met de doornenkroon, ja zelfs op Golgotha dobbelden om Zijn mantel. Het zijn soldaten, die straks niet terugdeinzen voor het besluit alle gevangenen te vermoorden, opdat ze niet zouden ontvluchten, vs 42. Dus een troep misdadigers, die zelfs in de ogen van de vloekers en wreedaards het afschrapsel der maatschappij zijn. En zie, in zo'n gezelschap moet Paulus nu die lange reis maken.

Lot kwelde zijn rechtvaardige ziel in Sodom, maar wat moet dat nu voor Paulus geweest zijn, die er nog dieper in en tussen zat dan Lot. Toch was het nog een bijzondere besturing Gods, dat de apostel vergezeld werd door Lukas, de medicijnmeester, en Aristarchus de vertegenwoordiger van de zendingskerken, die van het begin af de smaadheid van Christus met hem gedeeld hadden. Handelingen 19: 29 en 20. Deze mannen gaven, gelijk Calvijn opmerkt, het voorbeeld van "heilige standvastigheid" Ze vertegenwoordigden de gemeenschap, der heiligen, die gegrond is in de gemeenschap met Christus. En daarenboven, hoe droevig het gezelschap ook was, in wier midden Paulus verkeren moest, het kon hem niet scheiden van de liefde van Christus. Op die reis en ook op dat schip heeft de apostel Gods raad moeten uitdienen en zijn licht laten schijnen voor de mensen.

Wanneer het schip te Myra in Lycië komt is een vierde deel van de afstand volbracht. Daar gaan ze over in een ander schip met een zeer beperkte plaatsruimte. Nooit zal dat schip de bedoelde. haven bereiken. De gewone koers van de schepen naar Rome liep pal westelijk door de Griekse Zee, om de zuidelijke kaap van Sparta, en dan verder door de Adriatische Zee naar Rhegium op de zuidelijkste punt van Italië. Ook, thans zal men dien weg volgen. Maar al lukt het aanvankelijk, na enkele dagen wordt er een streep gegeven door al de berekening.

De wind steekt op en het schip moet een andere koers nemen. We hebben hier inderdaad te denken aan de listige raadslagen van de Vorst der duisternis, die zich onder de toelating Gods eerst bedient van de stormen der vervolging. Dit geschiedt door de mensen, zowel Joden en heidenen, om de gezant van Christus te vernietigen, en nu de elementen der natuur tot datzelfde doel gebruikt. Paulus waarschuwt met ernst om van Kreta niet af te varen. Maar de vermaning werd in de wind geslagen. *Wat zou dat geleerde vodge er van weten*, zo dacht men. Volgens vers 13 wordt andermaal het geloof van Paulus beproefd. Doch 't is maar voor een ogenblik. Er komt een zware storm opzetten, waardoor het schip weggerukt wordt en niet langer tegen de wind kan opzeilen. De stuurliu geven het op en het schip drijft heen. Het is als een speelbal van de golven. Straks komt er een kleine verademing. Men krijgt de gelegenheid tot het nemen van de voorzorgsmaatregelen, die men wegens de "zachte zuidenwind" verzuimd had; vers 16.

Het eerst noodzakelijke is het binnenhalen van de tegen het achterschip aanslingerende boot. Een wonder, dat het verbindingstouw nog niet gebroken is. Gebruik makende van de betrekkelijke stilte, werd de kleine reddingsboot binnen

boord gebracht. Wanneer de nood het dan vereiste, kon men daarvan gebruik maken. Al wat een mens heeft, zal hij geven voor zijn leven.

Daarna heeft men touwen gesjord rondom het schip, ter plaats waar de zee enkele planken gebogen heeft, zodat het water geen ingang kreeg. Onder die touwen heeft men toen hulplanken bevestigd, om de zwakke plekken te verstevigen.

Intussen was het schip door de Noord-Westelijke storm meer zuidelijk gejaagd, zodat men de zandbank Syrtus, aan de Afrikaanse kust, naderde. Daar het zeil reeds gestreken was (vers 15) en men over geen ander middel, om het schip te beheersen, beschikte, liet men het scheepsanker, bestaande uit zware aan elkaar gebonden balken, neer om de gang van het schip zoveel mogelijk te remmen. Alle pogingen hebben zij in het werk gesteld om de lading en de mensenlevens te behouden. Toch steeg de nood. De storm hield aan en de zee kookte. De vaart van het schip was wel iets vertraagd, maar de droge plaats Syrtus naderde men onverbiddelijk. En om straks niet te stranden moest de diepgang verminderd worden. Een deel van de lading, het graan, wordt over boord geworpen. Het eerste offer, de eerste nederlaag. Maar nog was de zee niet bevredigd. Het was, of alles eruit moest. Wat de wapenrusting is voor een krijgsknecht, is de scheepsuitrusting voor een schipper. Zeilen, gelijk die in de oude tijden gebruikt werden, takels, haken, bommen, ankers, en alles wat onmisbaar is op elke zeereis, voor een zeeschip. Toch moet ook dat er aan. Dat was het tweede offer en een ergere nederlaag. Met eigen handen wordt het scheepsgereedschap uitgeworpen. Dat het zwaar geweest is zichzelf zo te beroven en te verminken, kan ieder wel begrijpen.

Ja, 't is wat, geestelijk, als al onze leeftocht, die voor ons zo onmisbaar is, en al ons gereedschap, waarmee wij ons in het leven zien te houden, over boord moet. O, wat vecht een mens er tegen, zijn hart brult van vijandschap. Wij willen wel zalig worden, maar in onze eigen weg, met behoud van al onze bevindingen, ervaringen en gestalten. Maar Gods weg is anders.

Het blijft er echter niet bij. 't Wordt op zee nog banger. Lees het maar in vers 20: *"En als noch zon, noch gesternten verschenen in vele dagen, en geen klein onweder (of storm) ons drukte, zo werd ons voorts alle hoop van behouden te worden, ontnomen"*. De ouden kenden geen kompas. Nog meer dan wij, waren zij voor de oriëntering aangewezen op waarneming van de hemellichamen. Het zware wolkenkleed bleef echter hangen, zonder dat een tip werd gelicht.

Wanneer wij nimmer de zee hebben bevaren, weten wij niet, en kunnen wij niet beseffen, in welk een radeloze toestand die scheepslieden verkeerden. Een zware storm, waardoor, alles kraakt en beeft, en daarbij een zwarte nacht, zodat men bij benadering zelfs niet weet, waar men is. En dan die storm, die als het ware zijn doodslied huilt. Ja, daar roept de afgrond tot de afgrond. De afgronden roepen: "Wij zullen u nemen." De waterbergen roepen: "Wij zullen u bedekken." Het schip danst en waggelt als een dronken man. En nu heeft het plaats, wat bij de meest geroutineerde en heldhaftige schippers niet kan uitblijven, wanneer "al hun wijsheid wordt verslonden" gelijk wij daarvan lezen in Psalm 107 :27, dat zij de hoop om behouden te worden, opgeven.

Gelukkige ziel, die het geestelijk ook zo gaat. Ons scheepje, ons leven, moet er aan! En zolang wij het nog bekijken kunnen is het nog zo benauwd niet. Maar wanneer alles stikdonker wordt, wanneer het nacht wordt, "Dan wordt het benauwd van alle

zijden." Al die mensen, die het zo beredeneren kunnen tot het laatste, en die blijven praten, kennen van die zeereis van Cesarea naar Rome niets.

De storm had niet alleen het schip, maar ook de mensen onttakeld. "Hun ziel versmelt van angst." Psalm 107: 26. Ook de meest geharde zeelui raakten geen spijs aan, hoewel de uitgemergelde lichamen meer dan ooit versterking nodig hadden.

Het einde nadert; de dood nabij. Doodsangsten staan zij daar uit. Ze zien niet anders voor ogen, dan dat hun leven zal worden afgesneden en de afgrond ze zo zal verzwelgen. En in Prediker 3 staat er, dat God de eeuw in het hart gelegd heeft, dus dat betreft elk mens. Elk schepsel, ook de heidenen, hebben in hun consciëntie een onuitroeibaar besef, dat er een God is. Zie maar naar Belsazar, wat er plaats greep, toen hij voor de dood geplaatst werd en het oordeel Gods in zijn consciëntie werd afgekondigd. O, er valt niet mee te spotten.

Menigeen zal ook in deze jaren op de slagvelden, op de zee, vanuit de lucht of onder zware bombardementen, brullend de eeuwigheid zijn gegaan. Het moet maar eens werkelijkheid worden en de klokken der eeuwigheid moeten maar eens luiden en klinken in onze oren, en dan onverzoend God te moeten ontmoeten. Maar zie, te midden van al die angst, benauwdheid en onrust is er één, *wiens ziel stil tot God is*. Een, die met zijn beide vrienden, gelijk al de anderen, al die ellende niet meemaakt, maar die door genade rust in God heeft, te midden van de zwaarste stormen en de grootste orkanen. De schepelingen liggen allen neer, machteloos, radeloos, zonder verwachting, met een gejaagde en geplaagde consciëntie. Daar staat Paulus op, wel aan het eind van zijn menselijke kracht, maar niet van zijn geloof. Het geloof richt de zwakken en neergebogenen op. Christus staat tot een Banier der volkeren. Jesaja 10. En het Lam staat op de berg Sion. Openbaring 14:1. Ja, van Hem wordt getuigd, dat Hij is de Overste Leidsman, de Generaal des Geloofs. En Zijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Daar gaat Paulus staan, temidden van allen, die door zeeziekte en doodsangst zijn aangegrepen. Een geheim voor de wereld. Inderdaad, de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn, hij kan ze niet verstaan. Onverklaarbaar is voor die scheepslieden de kalmte van Paulus. Hoe is dat mogelijk, dat zulk een rust het hart kan vervullen in gezicht van de dood. Och ja, de wereld ziet er wel op maar blikt er niet in. De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die de Heere vrezen. Wat wordt in zulke tijden de scheiding zichtbaar tussen een, die God dient en dien, die Hem niet dient. De wereld, hoeveel vernuft zij ook heeft en hoever zich haar begrip ook trekt, is toch met dat alles verduisterd in het verstand en vreemd van het leven, dat uit God is. Ja zelfs de uitwendige belijder der waarheid, die uit kracht van opvoeding en meeleven soms door algemene verlichting des Geestes verstandelijk de wegen mag nagaan, blijft voor dat geheim toch ook staan. De verlichting des Geestes in het aangezicht van Christus Jezus missen al degenen die nimmer beleefden, wat hier Paulus beleefde. Zij tasten als een blinde naar de wand. Uitwendig stormt het en nacht is het voor degenen, die op het schip meevaren. Maar in de ziel van Gods kind en knecht is het licht en schijnt de Zon der gerechtigheid. Hij staat daar in het licht des levens. Het eerste woord, dat over zijn lippen kwam, was een berisping. Een vermanend woord, dat hij gesproken heeft in "Schoonehavens". Maar het heeft geen ingang gevonden, namelijk, *dat het afvaren van Kreta duur betaald zou worden*. Paulus was niet beledigd en in zijn eer aangetast, maar de afwijzing van het gesproken woord, had zijn autoriteit als gezant van God aangetast en dat is oorzaak dat hij even op het gebeurde terugkomt.

Persoonlijke grieven kan de apostel makkelijk begraven en vergeten, maar over de ongereptheid van zijn ambt waakt hij met arendsogen. Hoe zal zijn woord ingang hebben, wanneer men zijn Goddelijke roeping miskent. Dat alleen was de oorzaak, waarom Paulus met hardheid begon. Het eerst nodige voor de zondaar is te weten, dat hij al zijn ellende aan eigen dwaasheid te danken heeft. "Alleen ken uw ongerechtigheid, dat gij tegen de Heere uwen God overtreden hebt." Jer. 3:13.

Paulus vermaant daarop de mannen goedsmoeds te zijn en geeft de verzekering, dat geen verlies zal geschieden van iemands leven, maar alleen van het schip. God zal het wél maken. Welk een wereldoverwinnend geloof openbaart hier Paulus. Ook in zijn hart waren er stormen geweest, dodelijker dan die van Euroclydon, maar door de kracht van Christus waren zij gestild.

Nooit is er op enig slagveld van wereldbedwingers een held als deze verschenen, die terwijl de onweders drukken, zon en gesternte zich verbergen, nergens een haven lokt, allen de hoop om behouden te worden verloren hebben, alleen standhoudt en roept: "*Weest goedsmoeds.*" Geliefden, God kroont Zijn werk. God kroont het werk van Christus.

II.

En dat is nu het tweede, waarbij wij uw aandacht willen bepalen. *De rust in God is een vrucht van de bediening van Christus.*

Paulus was van zichzelf ook niets, en vermocht door eigen kracht niets. God had hem dat grondig geleerd. Op de weg naar Damaskus was dat al begonnen: toen had Paulus op die leerschool al een plaats gekregen: en dat onderwijs genoot hij nu nog, oud geworden zijnde. Paulus zal zelf aan zijn reisgezellen de geheime oorzaak van zijn gerustheid temidden van de schuimende golven, bekendmaken. God zelf opent daartoe de weg, en hij mag het vertellen. Wat gaat het gemakkelijk als God overkomt. Dan zegt dat volk met David: "Ik heb geloofd, daarom sprak ik." Psalm 116. En wat ons nu zo opvalt in de verklaring die de apostel geeft is, dat hij Gods trouw roemt, dat hij Gods werk erkent, dat hij Gods eer beoogt. Paulus was ook een mens van gelijke beweging als alle andere mensen. In zichzelf nietig, zwak, aan alles onderworpen: een riet van de wind ginds en weder bewogen. Wat in Psalm 103:7 gezongen wordt, was ook op hem van toepassing:

*"Hij weet wat van Zijn maaksel zij te wachten,
Hoe zwak van moed, hoe klein wij zijn van krachten,
En dat wij stof van jongsaf zijn geweest."*

God kent de zwakheid Zijn volk op de volmaakste wijze, ook van Paulus, hoe begenadigd en bewelddadigd hij was. In de hemel is gedachtenis voor al degenen, wier namen geschreven zijn in het Boek des levens des Lams. Christus draagt als de grote Hogepriester al de namen van de Zijnen in- en op Zijn Middelaarshart. Op de weg naar Damaskus had Christus tot hem gezegd: "Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?" Een bewijs, dat Hij hem bij name kende. En hier te midden van een kokende zee, temidden van storm en onweder, zendt God van de hemel een engel, om Paulus aan te spreken en te bemoedigen. Temidden van een twijfelende en wanhopende menigte heeft een engel Gods met gesproken. Zó een nauw oog heeft God over Zijn volk en knechten; en een dierbaar bewijs gaf die grote en getrouwe God daarvan. Niets staat Hem in de weg. 't Was niet zo, dat Paulus op dat schip een aparte kajuit had, waar die engel hem bezocht. O nee, maar temidden van die menigte daalt een engel neer. 't Is één van de zalige troongeesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil, die de

zaligheid beërven zullen. Wat een troost ligt er toch in de dienst der engelen voor het volk van God. Zij beschermen Gods volk. Maar zij brengen ook boodschappen van de hemel op de aarde. En wat is dat heerlijk. De anderen hebben niets daarvan gemerkt. En daarbij, het is nacht. Nacht in de natuur, nacht in het hart van Paulus. Maar in die nacht heeft de apostel niet zozeer bekommering gehad betreffende zijn leven, dat kunnen wij niet denken. Paulus was de zonde wel niet te boven, o nee, dat was Paulus niet. Dat is niet één van Gods kinderen. Maar welk een bewuste verzekering was er in zijn ziel, dat hij het eigendom Gods was voor tijd en eeuwigheid, zoals wij straks nog wensen te vernemen.

Tijdens de reis zou hem de vrees kunnen overvallen dat hij niet zou komen tot zijn grote doel: Rome en de Keizer. De Satan richt onder de toelating van God, nu eens zijn pijlen op het een en dan op het ander. 't Ging meer over zijn ambtelijke bediening. En zie, nu zendt God een engel op het tijdstip, dat hij het nodig heeft. God weet op het volmaakst de juiste en geschikste tijd. Wij denken soms ook dat wij het weten. Maar de praktijk leert, dat onze berekeningen steeds falen. Gods tijd is altijd de beste. Wat heeft Gods met een getrouwe God te doen. Hij laat Zijn volk niet verzocht worden boven vermogen, maar geeft met de verzoeking ook de uitkomst. Onze ontrouw doet Zijn trouw nooit te niet. Het eindigt nooit anders dan in aanbidding en verwondering, over de blijken die Gods kind in zijn leven ontvangt van Gods trouw. En 't is een oorzaak en reden om die trouw te roemen en te prijzen. O, hoe moet het ook hen niet aansporen om getrouw te zijn tot dood! Paulus wordt gesterkt, omdat een bode Gods bij hem stond, in de nacht toen hij knielend lag in het gebed en worstelde met God. De engel zei, dat zijn gebed was verhoord. Zijn persoonlijke begeerte om voor de Keizer gesteld te worden zal worden vervuld, maar ook hetgeen hij voor zijn reisgenoten begeerde, is in de hemel ingewilligd. Zij zullen allen leven met hem. God is een hoorder, maar ook een verhoorder der gebeden.

Paulus erkent dan ook Gods werk. Toen die engel bij hem stond, bleven er in zijn hart geen nevelen meer over: *wat een licht scheen er in zijn ziel!* Alle angst, vrees en twijfel was in eens weggevaagd.

Paulus staat dan temidden van een heidens gehoor. Van zijn bijzondere zending als boodschapper van het evangelie, spreekt hij op dit ogenblik niet. Hij zegt alleen, wat in die bepaalde omstandigheden nodig is en verstaan kan worden. Nodig is de bemoediging, maar ook het voorkomen van misverstand. Het feit, dat de eerste profetie vervuld werd, zou aanleiding geven tot versterking van het bijgeloof. Die heidenen, die van alles onwetend zijn, kunnen in Paulus moeilijk iemand anders zien dan een magiër, die over gaven van helderziendheid beschikt. Wellicht beschouwen sommigen hem als een god, zoals te Lystre en straks op Malta.

Die waan moest terstond vernietigd worden. Paulus stelt zich voor als een mens, maar dan als een mens, die het eigendom en dienaar van God is. "Wiens ik ben, Welken ik ook dien." Paulus geeft hier tevens rekenschap van de hoop, die in hem is, als kind en knecht van God. Gods werk in hem verheerlijkt, erkent hij dus.

Aan Timotheüs, zijn oprechte zoon in de Heere, had hij geschreven: "Want ik weet, Wien ik geloofd heb." 1 Tim. 1:12. En aan de gemeente te Rome: "Hetzij dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren." Al Gods kinderen zijn Gods eigendom naar ziel en lichaam, krachtens de verkiezende liefde des Vaders en de verlossende liefde des Zoons. Maar niet allen kunnen met zo'n vrijmoedigheid daarvan getuigenis geven, omdat de meesten de toepassing van de Heilige Geest in hun hart missen. Het blijft toch ten allen tijde zoals onze vadersen het uitdrukten: "voor zover ik

zulk een weldaad met een gelovig hart aanneem." Bij velen zijn daaromtrent vele twijfelingen. En menigeen gaat tussen hoop en vrees zijn weg door dit leven. Bij Paulus was dat zo niet. De breuk tussen God en Zijn ziel was hersteld en opgelost. Gods Geest had het bevestigd in zijn ziel. Het leed geen twijfel. In de donkerste nachten mocht hij daarvan voor God en mensen getuigenis geven. Paulus had een verzekerd geloof, wat betrof zijn staat voor de eeuwigheid. "Wiens ik ben, Welken ik ook dien." God, had hem van eeuwigheid in Christus verkoren tot de zaligheid, om in de tijd Zijn eigendom te worden door de koping en verlossing door het bloed van Christus, maar hij was ook een uitverkoren vat om Zijn Naam dragen voor de "heidenen." Paulus was tot het werk der bediening geroepen, van God afgezonderd en bekwaam. O, wat een verwaardiging, een ambassadeur te mogen zijn het hemelhof! De gewichtigste bediening, die er op de aarde is, maar ook de voortreffelijkste. Paulus diende zichzelf en hij diende de mensen niet. Hij was geen mensenbehager, hij diende God. In ootmoed mocht hij schrijven aan de gemeente van Korinthe, gedachtig zijnde aan de andere apostelen: Ik heb overvloediger gearbeid dan die allen, doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij is." 1 Kor. 15:10. Met welk een liefde, maar ook met welk een heilige ijver is hij bedeed geweest, nadat God hem in de bediening had gesteld! Dag en nacht heeft hij zichzelf opgeofferd, om Christus Jezus en Die gekruist te verkondigen. Zichtbaar en kennelijk werd hij onder bediening bediend door de grote Bedienaar des Heiligen en ware tabernakel Christus Jezus. Hij diende uit kracht, die God verleende. In zijn prediking, in zijn brieven straalde de zalving van de Heilige Geest uit. Groot was de genade van zelfverloochening, zelfverfoeiing en zelfmishaging, die hij aan de dag mocht leggen. Zie, dat gaf hem ook zo'n grote vrijmoedigheid in spreken, bidden en gehoorzamen, Paulus wist, dat hij ook, wat zijn ambt en bediening betrof, voor rekening van Zijn God en Christus Daar had hij de blijken bij vernieuwing van ontvangen. Gods eer werd door hem beoogd. Neen 't ging niet om zijn naam, voordeel, om heerschappij. Maar Paulus was een rechte dienaar van Christus, van dat volmaakte Hoofd en Exempel van en voor de kerke Gods op aarde, Die betuigde: "Ik zoek niet Mijn eer, maar de eer Desgenen, Die Mij gezonden heeft." Paulus was niets. Maar hij geeft ook hier op dit schip God de eer, en Hem alleen, voor en van alles, wat hij is en bezit.

Het was soevereine genade, dat God hem verkozen had. Hij was niets geweest, hij is niets en het zou nooit iets met hem worden. Zichzelf verdoemelijk en verwerpelijk van het uur zijner ontvangenis af, totdat hij zijn laatste snik geven zou. Hij had het nodig geleerd, dat het niet is desgenen die wil, nog desgenen loopt, maar des ontfermenden Gods. Wat een dierbare oefeningen had hij ontvangen, om met al het zijne er buiten te vallen. Hij kende zich bij de voortduur als de voornaamste der zondaren, Tim. 1:15, en als de minste der apostelen, 1 Kor. 15:9. God had niet gewild, dat hij naar de hel ging, en God had niet gewild dat hij als een vrome Farizeeër zijn leven doorbrengen zou. God had hem genade geschonken als kind, en geroepen als een knecht. En nu was 't: "Wie roemt, die roeme in de Heere."

In die laagte mag Gods volk wel eens komen, dat zij zelf zinken en wegvallen, en God de eer mogen geven van Zijn Eigen werk.

Paulus spreekt hier op zoodanige wijze tot die heidenen, om alle mensvergoding af te snijden, en de eer van alles alleen te geven aan de soevereine en genadige God. "Uit Hem, en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid tot in der eeuwigheid." Rom. 1:36.

Het lag voor de hand, dat die heidenen hem als een god of als een zoon der goden zouden gaan verheerlijken. Het ligt zo diep in ons hart van nature, om afgoderij te gaan bedrijven. En zie, daar was Paulus zo bevreesd voor, vandaar dat getuigenis.

En daarbij, doordat de apostel zo spreekt, beoogt de apostel erkenning te wekken voor zijn apostelambt.

Die bemanning mag gerust weten, tot eer van God, hoe innig en intiem de verhouding is tussen hem en de levende God. Paulus verklaart zich hier als een gunsteling en verkorene Gods.

En nu, zowel door het een als door het ander verhoogt God Zijn eer en heerlijkheid. Hij heeft toch alles gewrocht om Zijnszelfs wil. "Al wat Gij wrocht zal juichen tot Uw eer." Psalm 145:4. En dat betreft het onderscheidend werk der drie Goddelijke Personen in 't bijzonder.

Christus is de ware Silo, de Rustaanbrenger, volgens Genesis 49:10. En in Matth. 11:28 roept Hij het Zijn afgemat en veroordeeld volk toe: "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven."

Zalig, driewerf zalig, die met al hun doen en laten, aan het einde der wet gekomen zijn tot Christus, en door het geloof mogen ingaan in die ruste, die er alleen in God ligt, gegrond in het Borgwerk des Middelaars, omdat Hij is de Rotsteen, Wiens werk volkomen is. Het is uit en door diezelfde Christus, dat Paulus op die onstuimige zee rust in zijn hart krijgt. Christus bestrafte de winden, en de zee werd stil, en zo geschiedt het nog in de harten van de Zijnen. En als de rust des geloofs het hart vervult, dan is het: "Als God stilt, wie zal dan beroeren." Dan is er een volkomen overgave aan Gods wil en leiding. Dan is er een kinderlijke verlatenheid op de Heere. Dan is er een verlustigen in de Heere. Dan is het:

*"Doch gij mijn ziel, het ga zo 't wil,
Stel u gerust, zwijg Gode stil,
Ik wacht op Hem, Zijn hulp zal blijken."*

"Vrees niet Paulus", zo had die Engel gezegd: "Gij moet voor de keizer gesteld worden." 't Was een verzekering, een bijzondere troost, in die bijzondere nood. Wat God eenmaal gesproken heeft, Zijn raadsbesluit, dat u Rome zult zien, zal volvoerd worden. Nooit valt er één van de woorden, die God gesproken heeft. God heerst over de opgeblazenheid der zee en 't gedruis der zee doet Hij bedaren. Dus geen nood! En 't geloof beaamt, het geloof omhelst, het geloof rust in God.

God doet Zijn volk die rust genieten. Onverklaarbaar voor de wereld, zielszaligend voor degenen, die het beleven mogen. O, straks als de dood komt, dan heeft dat volk ook niet te vrezen. "Al ging ik ook," zegt David : "in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij, Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij." Psalm 23:4.

III.

Maar die rust in God is tenslotte, zo het reeds uitkwam in hetgeen wij ervan opnoemden, *een weldaad alleen voor Gods erfdeel.*

De wereld heeft er geen deel aan, en de naamchristen geen kennis van. Maar Gods gunstgenoten krijgen er iets van te doorleven. De engel, die met Paulus in die nacht had gesproken, had ook betuigd: "En zie, God heeft u geschonken allen, die met u varen." Paulus is hier het tegenbeeld van Jona. Toen Jona God ongehoorzaam was, dreigden alle opvarenden te gronde te gaan, om zijn zonden. Nu Paulus God dient, nu redt God alle opvarenden van zijn schip, om Paulus' wil. Wat is het hier ook anders

dan in Ezechiël 14. In vers 18 staat: "Ofschoon die drie mannen in deszelfs midden waren, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zij zouden zonen noch dochteren bevrijden, maar zij zelve alleen zouden bevrijd worden." En in vers 20: "Ofschoon Noach, Daniël en Job in het midden deszelven waren, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo zij een zoon of zo zij een dochter zouden bevrijden! Zij zouden alleen hun ziel door hun gerechtigheid bevrijden." Noachs, rechtvaardigheid had het leven zijner kinderen gered, Genesis 7:11. En Jobs voorbede dat van zijn vrienden. Job 42:8. Was Daniël dan geen man, wiens invloed armen en ellendigen, weduwen en wezen ten goede kwam? Zeer zeker, is het antwoord van de profeet. Maar nu zal zelfs de voorbede van deze drie mannen, die toch niet allen tot Abrahams zaad behoren, en wier bede dus niet aan nevenoverwegingen te danken zal zijn, niet baten. De ballingen meenden, dat de voorbede van verdienstelijke personen uit de oudheid als deze, hen wel zou kunnen redden.

Doch Gods toorn was zodanig tegen dat zondige volk ontstoken, dat zelfs het gebed van deze drie mannen niet in staat zou zijn het woeden van hongersnood of, wilde dieren, van zwaard of pest te keren. 't Was een verdelging, die vast besloten was.

Hier in deze tekst is het zo geheel anders. De eerste oorzaak van alle behoud, is Gods gunst, zeker, loutere ontfermende, liefde van de Almachtige, maar de tweede oorzaak, dat Hij het gebed van Zijn gunsteling gehoord heeft is, dat God Zich in deze weg ontfermt over aller leven, op de voorbede van Paulus. Paulus was meer dan ziener, hij was ook priester. Het ernstige, vermanende woord van de apostel hadden de heidenen afgewezen. Zij hadden de schouders opgetrokken voor hetgeen hij gezegd had. Maar dat alles heeft Paulus niet verbitterd, integendeel, in het gebed heeft hij hen allen opgedragen, of het de Heere behagen mocht hen te redden van de dood.

Ook daarin heeft Paulus de voetstappen van Zijn grote Meester gedrukt, Die aan het kruis *voor de overtreders gebeden heeft*. Jesaja 53:13. Volgens vers 37 was er 276 man aan boord en die zouden behouden worden. O, hadden ze er een oog voor gehad, wat een zegen dat Godvruchtigen zijn voor de wereld! Sodom en Gomorra zouden gespaard gebleven zijn als er tien rechtvaardigen binnen hun poorten geweest waren. Gods kinderen zijn de kurken, waarop de wereld drijft. O, waardeer ze toch, want zij kruipen nog wel eens voor God, voor u, onbekeerde jongen en meisje, voor uw dorp, stad en land.

Het gebed des rechtvaardigen vermag veel. Onbekeerden mogen dikwijls in de vrucht van die gebedsverhoring delen. Spot nooit met Gods knechten, want de beren uit het bos zouden u verslinden; denk aan die kinderen in de dagen van Elisa. De apostel, zegt in Hebreeën. 13:7, *dat zij waken voor uw zielen*. En 't zijn de priesters, die tussen het voorhof en het altaar liggen om te wenen: "Spaar uw volk, spaar uw volk." Veracht Gods volk niet, het zijn de geestelijke zuchters en voorbidders in een gezin, voor land en volk. God openbaart ook menigmaal verborgenheden, die Hij aan anderen niet bekend maakt. Zo was het hier ook bij Paulus. En zijn geloof wankelde niet. Standvastig en onbeweeglijk was hij in hetgeen God gesproken had. Paulus gelooft, omdat hij God gelooft. Met dat Godsvertrouwen stelt hij zich borg voor de uitkomst.

Hoe ze behouden zullen worden, terwijl het schip zal zinken, is ook voor hem verborgen. Maar er is ook geen twijfel wat betreft de uitkomst. Als een rots zo vast is zijn geloof daaromtrent, omdat die God, die niet liegen kan, het heeft gesproken. 't *"Geen uit Zijn lippen ging blijft vast en onverbroken."* Psalm 89:14, berijmd. En dat betreft nu de ganse kerk van God; allen, die met Paulus meevaren, of liever allen, die zich in dat scheepje bevinden, waar Christus de Kapitein, de Hoofdman van is. Voor

degenen, die met Paulus op het schip waren, behalve zijn twee vrienden, ging het om het behoud van hun tijdelijk leven. Gods ware volk wordt toegeroepen: *"Vreest niet gij klein kuddeke, want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven."* Dat geldt alleen Gods uitverkorenen, in Christus van eeuwigheid begrepen. 't Is een onstuimige zee, waar zij zich op bevinden. O, wat zijn zij aan slingeringen en beroeringen onderworpen, zolang zij in deze bedeling zijn!

*"Nu ziet men 't schip de lucht,
Dan weer de afgrond naad'ren."*

Dat is in de weg van overtuiging, straks in de weg van ontdekking, maar ook in de weg van oefeningen. Niet alleen dus vóór zij Christus hebben leren kennen, als die enige Naam gegeven onder de hemel tot zaligheid en zij leven onder de donder van Sinai en onder het oordeel der verdoemenis.

Maar ook wanneer het God behaagd heeft Zijn Zoon in hen te openbaren. Wat een benauwdheden en angsten liggen er tussen Bethel en Pniël. Wat was het voor Jacob nodig, dat God in zijn zwerftochten in Genesis 31:13, eens terug kwam en sprak: "Ik ben die God van Bethel." Hij kon het niet meer bekijken, en het niet meer bezien.

O, dat graan, dat ze meegevoerd hadden om zich mee te voeden, moest overboord, en het gereedschap, waarmede ze zich in het leven wilden behouden, moest met eigen hand in de zee geworpen worden. 't Is een paradox voor vlees en bloed dat alles er aan moet. Alles vecht er tegen. Maar Gods lieve Geest bewerkt hen ertoe. En tenslotte moet het schip, waarmee zij afgevaren zijn, ook stuk geslagen worden. Zelf breken ze er geen plank af, of trekken er geen spijker uit. Dat schip wordt aan de zee overgegeven nadat ze de ankers hebben opgehaald. Toch hebben ze nog vastgehouden tot het einde. Het voorschip komt op een klip, waar het onbeweeglijk blijft zitten en het achterschip breekt door het geweld der baren.

*"k Heb alles verloren,
Maar Jezus verkoren,
Wiens eigen ik ben."*

En o wonder Gods, de een zwemmend en de ander op een plank of een stuk van het schip, maar zij zijn allen behouden aan land gekomen. Uit genade worden ze zalig ze worden zalig, omdat God het wil. Overwonnen door het bloed des Lams. Ja, dat is het onbeweeglijk vaste fundament, waarop de kerk met God verzoend wordt, maar ook straks veilig in de haven der eeuwige behoudenis komt. O, die eeuwige Immanuël is in de eeuwigheid al Borg geworden bij Zijn Vader, als die meerdere Juda: "Indien ik hem tot u niet breng en hem voor uw aangezicht stel, zo zal ik alle dagen tegen u gezondigd hebben." Genesis 43:9. -

Hij zal Zijn werk voor mij voleinden. Hij heeft het voleind op Golgotha, maar voleindigt het ook op de wereld in de harten van Zijn volk. Veel moet er hier doorleefd worden. Zwaar is menigmaal de strijd. Bange dagen en kommervolle nachten. *De rivieren verheffen, o Heere, de rivieren verheffen haar bruisen; de rivieren verheffen haar aanstoting.* Naomi was scherp, zeer scherp, maar uit liefde tot Ruth, op de grenzen van Moab. Maar toen ze terugkwam van de dorsvloer van Boaz, en in totale onmogelijkheid neerzank, toen heeft die moeder in Israël tot haar geestelijke dochter gezegd: "Zit stil, mijn dochter, totdat gij weet, hoe de zaak zal vallen; want die man zal niet rusten, tenzij dat hij heden deze zaak voleind zal hebben," Ruth 3 : 18.

Zeker het wisselt. zich af in het leven van Gods kinderen. Ze kennen ook tijden, dat ze moedeloos of zorgeloos daar heengaan, Maar ook ogenblikken, dat zij zo bemoedigd worden in de geestelijke strijd, onder al de beroeringen van de Satan en onder al de

pijlen van de Boze. Als een weldaad uit het verbond der genade wordt hun zwakke geloof versterkt, hun hoop verlevendigd, de liefde verwakkerd, en dan ontvangt hun ziel rust in God, al hun zaken voor tijd en eeuwigheid kwijt wordend. Ja het geloof kan zó sterk zijn, en de blijdschap zó groot in God door Christus, dat ze mogen instemmen met de dichter van Psalm 68:11

*"Gewis, hoe hoog de nood mag gaan,
God zal Zijns vijands kop verslaan;
Dien haar'gen schedel vellen." enz.*

TOEPASSING

Wat blinkt de kracht des geloofs in Paulus, als hij op het schip als vanzelf de leiding nam, zodra de nood alle anderen machteloos gemaakt heeft. Hij is groot temidden van het stormgebulder, bij het kraken van de balken van het schip. Paulus is een van die zeldzame koningstypen, die geen purperen mantels nodig hebben, omdat het koningschap in hun ziel genesteld is. En die onbegrijpelijke grootheid van Paulus had toch, als we haar diep beschouwen, maar één oorzaak: *zijn rotsvast vertrouwen in zijn Meester*. God wilde met Paulus pronken, en als dat gebeurt, dan gaat dat volk ook met God pronken. Gods eer was er ook mee gemoeid, en nauw verbonden met de behoudenis van Paulus. De vijanden kregen geen gelegenheid om te denken of voor te geven, dat hij zichzelf gered hebbend uit hun handen, na door de Goddelijke wraak achtervolgd, op de zee zou zijn omgekomen. De vijanden zullen Gods Naam niet lasteren en roepen: "Heah." Wat dierbaar heeft God Paulus bemoedigd ook met het oog op wat hun te wachten stond! God laat Zijn volk nooit verzocht worden boven vermogen. O, welk een rijke vertroosting liggen er in deze historie voor Gods Kerk van alle tijden en eeuwen!

Paulus had voor zijn ziel rust in God gevonden door de voldoening van Christus aan Gods recht, toegepast door de Heilige Geest. Maar nu vond hij ook standelijk rust op de reis naar Rome.

Van die rust in God, temidden van de grootste stormen, bent u mijn onbekeerde medereiziger naar de eeuwigheid vreemdeling. De scheepslieden op het schip, dat ook Paulus vervoerde, hebben het niet kunnen begrijpen, dat een mens, waar rondom alles kookt en bruist, ja waar de dood hen van alle kanten aangrijpt, zo rustig zijn kan, en zo gelaten. Ja, daar zijn mensen, die wel rustig zijn, maar nooit geen rust in God gevonden hebben. Wat voor mensen dat zijn? Zulken wier consciëntie niet meer spreekt, en die schier zonder besef van dood en eeuwigheid die ontzaglijke reis aanvaardden. Wat zal het eenmaal een ontwaken zijn, als zij met de rijke man hun ogen eenmaal in de hel zullen openen. Daar zal hun dichtgeschroeide consciëntie wel opengaan en spreken.

O, die werkelijkheid, die werkelijkheid in de eeuwigheid: gedagvaard voor de grote Rechter van hemel en aarde, en dan te vernemen: "Te laat, te laat, voor eeuwig te laat." Vreeslijk als een mens zo naar de eeuwigheid reist. God beware er u voor! Hoe korter het echter komt bij het einde der wereld, hoe groter de verharding en de verstoktheid zal zijn. Geen zwaarder oordeel kan ons in dit leven treffen, dan dat wij aan de verharding worden overgegeven. O, zolang onze consciëntie nog spreekt, dan is het een bewijs, dat God nog met ons twist.

Sla uw consciëntie niet op de mond. Zet u van keer tot keer onder de zuivere prediking van het Woord, waarin tot u gesproken wordt van de rust, die er overblijft voor het volk van God, en die ook uw deel nog kan worden, terwijl u nog in het heden der genade bent. Elk mens krijgt een boodschap in zijn leven. U ziet het, zelfs die

scheepslieden, waarvan de meesten wel heidenen geweest zullen zijn. Ze mochten met een van Gods knechten reizen. Zijn woord horen, onder zijn gebed verkeren, en getuige zijn van de genade, die God hem bewees.

Voor velen van die scheepslieden is het wellicht de eerste, maar ook de laatste keer geweest. Maar u, die van week tot week onder de waarheid verkeert, kunt de boodschappen niet meer tellen, die reeds tot u zijn gebracht. O, geef er toch eens rekenschap van in deze ure, of het al ooit iets nagelaten heeft voor uw onsterflijke ziel. Is de rust in de wereld u al ooit opgezegd? Is het al eens benauwd geworden, zoals David daarvan spreekt in Psalm 116:3. "Ik vond benauwdheid en droefenis." Banden des doods en beken Belials verschrikten hem. Hij kreeg met God te doen, en dan kan een mens het in de wereld niet meer vinden. Als de stad Verderf in brand wordt gestoken, dan moet hij gaan vluchten. Paulus had onrust gekend, voor hij de ware rust had gevonden. Tevoren was het een ijdele en valse rust in zijn godsdienst en eigengerechtigheid. Maar dat was op de weg naar Damaskus afgelopen. Wat was hij gejaagd in de straat genaamd: "*de Rechte*", toen God aan Zijn recht kwam, en hij daar lag met een openstaande schuld van de aarde tot de hemel. Toen was het hem bang van alle zijden. O, met onze godsdienst kunnen wij ook God niet ontmoeten. Op de weegschaal van het Goddelijk recht geldt alleen de volmaakte gerechtigheid van Christus. In de toepassing daarvan geldt het:

"Wordt de rust geschonken.

En 't vette van Gods huis gesmaakt."

Ja, een rust temidden van alle onrust der wereld, en der tijden Onze tijden zijn gejaagd, vol van angst en beroering. Nooit heeft de wereld een tijd gekend als deze, ook in ons Vaderland niet. In de dagen van Salomo zat een ieder onder zijn wijnstok en vijgenboom. Zulk een rust was er onder die koning des vredes. Maar nu geen rust meer op het land, op het water, op het dorp, in de stad, in uw huis, op uw bed. Ongekende toestanden. Wie had het ooit kunnen denken? Gods oordelen zijn een diepe afgrond. En waar al die onrust uit voortvloeit? Uit de zonde, omdat het niet vlak is tussen God en onze ziel. Was er vrede in ons hart, door onze Heere Jezus Christus, dan was er ook rust. Maar waar dat gemist wordt, daar is alles onvrede, daar is beroering en onrust.

Het schip van vleselijke rust, wereldvermaak, en ijdele illusies, wordt stukgeslagen. God komt af te rekenen. Ook wat betreft alle valse godsdienst. Wij hebben wat schepen gebouwd, grote schepen, in grote wateren zijn wij geroeid. Maar 't wordt alles stuk geslagen. En 't ware volk van God wordt behouden als door vuur. Bange tijden, donkere toekomst. Christus gaat Zijn dorsvloer doorzuiveren.

Onbekeerde medereiziger, en allen, die genoeg hebt aan uw belijdenis en godsdienst: wat bent u te beklagen, zo voortlevend op de wereld, in een valse rust, zonder ooit de ware geloofsrust gekend en benodigd te hebben. God opene uw ogen nog eens, eer dat het besluit bare, en de dag als kaf voorbij zal gaan. Alles wat buiten God is zal leugen en bedrog bevonden werden. Hier reeds in dit leven als een storm u overkomt, zoals die scheepslieden op die zee. Alles zal u ontvallen en bij de hand afbreken. Schrikkelijk zal de ontzuivering zijn in de dag des doods en der eeuwigheid. O, kon ik het eens op uw hart binden!

Kinderen, zoek je vermaak toch niet in de wereld, want die gaat voorbij met al zijn begeerlijkheden. Maar zoek de Heere in je prille jeugd.

Jongens en meisjes, laat af van je zonden, en treedt op de weg des vredes en der gerechtigheid. Een ronde wereld kan ons driehoekig hart niet vervullen, alleen de verzoening en gemeenschap met een Drie-enig God. 't Is nu nog de tijd, de beste tijd om naar de Heere te vragen en naar Zijn sterkte. Doop en belijdenis zal geen reispas zijn naar de hemel. Maar die in Christus is, die is een nieuw schepsel. *Het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden.*

En degenen, die rusten op hun valse grond, het is bedrieglijk voor de eeuwigheid. Wat wij uit Gods woord hoorden, denk er om dat het niet genoeg is, als het in ons hoofd zit. God geeft Zijn volk een nieuw hart, en een nieuwe geest in het binnenste van hen. En 't is zo noodzakelijk het te leren, om rechtvaardig verloren te gaan, maar ook om rechtvaardig zalig te worden. Het moeten daadzaken en wezenlijkheden in ons hart worden, geleerd en toegepast door de Heilige Geest.

Is er nog een volk in ons midden, dat hangt als tussen hemel en aarde, dat niet weet waar zij bij behoren? O, dat het licht nog eens opging in de duisternis. Getrokken uit de wereld, gekozen, om liever met het volk van God kwalijk behandeld te worden, dan de genietingen der wereld te hebben, betrekking op God en op al degenen, die uit God geboren zijn; soms geproefd en gesmaakt, dat de Heere goed is, maar dat veeltijds als een voortgedreven zee over de aarde gaat en klaagt:

*"Mijn zaak zal niet zijn ontbonden,
Voor ik Jezus heb gevonden."*

Dat God in Zijn eeuwig recht nog eens doortrok. Het blijft in onze dagen alles zo hangen. Hoe weinig wordt het vernomen dat God een afgesneden zaak doet op aarde. Er zijn er, die er doorgebracht worden, die aan land komen. O, dat vasteland van Gods eeuwig welbehagen, dat vaste land van Christus' eeuwig geldende gerechtigheid! In de nood zijn de barensweeën. O, zouden wij er ons zelf niet voor over hebben, om tot die bewuste genade te geraken, dat het onze er aanging en dat het niet langer een. bewegelijk, maar een onbewegelijk koninkrijk werd? God zou er door aan Zijn eer komen. De kerk zou moed scheppen uit onze behoudenis en wij zouden bekwaam en vatbaar, gemaakt worden door Gods Geest, voor oefeningen, die wij tevoren niet gekend hadden.

Vraag het maar aan Paulus op die zeereis. Toen na de verzekering van zijn staat, de nood hoog werd, kwam 's nachts een engel van de hemel met een blijde boodschap. Een gezant van het hemelhof, gezonden door zijn Vader, gestuurd door zijn oudste Broeder. O, wat zal het geweest zijn! Licht over Gods eigen lieve werk, en zulk een troostrijke bemoediging. "Gij zult voor de Keizer gesteld worden." God komt op Zijn eigen werk terug. Die liefde des Vaders, die liefde des Zoons, die liefde des Heiligen Geestes. Nooit te peilen, nimmer te bevatten. Verwondering en aanbidding over de wegen Gods, Zijn trouw is groot. Rust in God te midden van de zwaarste en grootste stormen.

*"O volken, heft een lofzang aan,
Hij wil ons in het leven sparen,
Ons hoeden op de steilste paân."*

Volk van God, zouden wij geen moed scheppen. Door vele verdrukkingen moeten wij ingaan in het koninkrijk Gods, maar niet zonder bemoediging en ook niet zonder ontmoeting. O nee, die trouwe Jehovah weet, wat Zijn kind, wat Zijn knecht van node heeft, ook in de donkerste nachten. God is getrouw. Onze mond mocht wel overlopen,

om hem te roemen en te prijzen. Hier reeds bij ogenblikken, maar eenmaal eeuwig zal al dat volk zingen van Gods goedertierenheden.

Een engel, een gezant kwam uit de hemel, en dan voor hen...! Nee, nooit kunnen zij het op, nooit zullen zij er woorden voor kunnen vinden, om het uit te drukken wat een verwaardiging dat is! En nu mogen satan, wereld en zonde gedurig benauwen en bekampen, de golven slaan wel tegen en over, maar verdrinken nooit, ... oprecht volk des Heeren. Behouden aan land, dat zal het einde zijn. Geen klauw blijft er achter.

Heilzoekenden, van verre staanden, kreupelen, verminkten, lammen, de Heere Jezus brengt u aan de overkant. En op die berg van Gods heiligheid zal niemand meer leed doen, noch verderven. Daar zult u met al die verlostten zijn, in de dadelijke gemeenschap Gods. Geen beproeving, geen teleurstelling zal daar meer zijn. Daar geen zwemmen in water en in bruisende zeeën, maar eeuwig zwemmen in de liefde Gods.

Ja, tenslotte wacht u ook, reizigers met uw aangezicht gekeerd naar Sion, vereniging met de heilige engelen, die u hier gediend hebben op Gods bevel, en met wie u samen de lof van Uw God en Koning eeuwig zult verhogen. Daar geen gezelschap, zoals Paulus op dat schip, maar één van hart en één van zin, om Hem, die u van eeuwigheid liefgehad heeft, eeuwig te danken en te aanbidden. Daar geen onrust meer en geen twijfel, maar eeuwig rusten in de armen van een Drie-enig Verbondsgod.

De Heere zegene en heilige dit gesproken woord aan uw aller hart tot Zijn heerlijkheid en tot uw blijdschap en verkwikking.

Amen.

Slotzang Psalm 41:6.